

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XII. évfolyam 1. szám, 2002. január

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

*Kedves Olvasóinknak eredményekben
gazdag, boldog, békés és
sikeres új évet kívánunk!*

Szájjal festette: Kaminska Monika

A tartalomból:

A 2002. év

*

A magánerdő-gazdálkodást is...

*

Az IFBWW
világkongresszusa

*

Nem kötelezzük el
magunkat!

*

Magyar János
akadémikus 90 éves

*

Nemzeti
Erdőstratégiánk és
Erdőprogramunk II.

*

Nyugdíjasoknak –
nyugdíjasokról

JANUÁR

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Kedd	Újév, Fruzsina
2 Szerda	Ábel
3 Csütörtök	Genovéve, Benjámin
4 Péntek	Títusz, Leona
5 Szombat	Simon
6 Vasárnap	Boldozsár
7 Hétfő	Attila, Ramóna
8 Kedd	Gyöngyvér
9 Szerda	Marcell
10 Csütörtök	Melánia
11 Péntek	Ágota
12 Szombat	Ernő
13 Vasárnap	Veronika
14 Hétfő	Bódog
15 Kedd	Lóránt, Loránd
16 Szerda	Gusztáv
17 Csütörtök	Antal, Antónia
18 Péntek	Piroska
19 Szombat	Sára, Mórió
20 Vasárnap	Fábián, Sebestyén
21 Hétfő	Ágnes
22 Kedd	Vince, Artúr
23 Szerda	Zelma, Rajmund
24 Csütörtök	Timót
25 Péntek	Pál
26 Szombat	Vanda, Paula
27 Vasárnap	Angelika
28 Hétfő	Károly, Karola
29 Kedd	Adél
30 Szerda	Martina
31 Csütörtök	Marcella

FEBRUÁR

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Péntek	Ignác
2 Szombat	Karolina, Aida
3 Vasárnap	Balázs
4 Hétfő	Ráhel, Csenge
5 Kedd	Ágota, Ingrid
6 Szerda	Dorottya, Dóra
7 Csütörtök	Tódor, Rómeó
8 Péntek	Aranka
9 Szombat	Abigél, Alex
10 Vasárnap	Elvira
11 Hétfő	Bertold, Marietta
12 Kedd	Lídia, Livia
13 Szerda	Ella, Linda
14 Csütörtök	Bálint, Valentin
15 Péntek	Kolos, Georgina
16 Szombat	Juliana, Lilla
17 Vasárnap	Donát
18 Hétfő	Bernadett
19 Kedd	Zsuzsanna
20 Szerda	Aladár, Álmos
21 Csütörtök	Eleonóra
22 Péntek	Gerzson
23 Szombat	Alfréd
24 Vasárnap	Mátyás
25 Hétfő	Géza
26 Kedd	Edina
27 Szerda	Ákos, Bátor
28 Csütörtök	Elemér

MÁRCIUS

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Péntek	Albin
2 Szombat	Lujza
3 Vasárnap	Kornélia
4 Hétfő	Kázmér
5 Kedd	Adorján, Adrián
6 Szerda	Leonóra, Inez
7 Csütörtök	Tamás
8 Péntek	Zoltán
9 Szombat	Franciska, Fanni
10 Vasárnap	Ilkó
11 Hétfő	Szilárd
12 Kedd	Gergely
13 Szerda	Krisztián, Ajtony
14 Csütörtök	Matild
15 Péntek	Nemzeti ünnep, Kristóf
16 Szombat	Henrietta
17 Vasárnap	Gertrúd, Patrik
18 Hétfő	Sándor, Ede
19 Kedd	József, Bánk
20 Szerda	Klaudia
21 Csütörtök	Benedek
22 Péntek	Beáta, Izolda
23 Szombat	Emőke
24 Vasárnap	Gábor, Karina
25 Hétfő	Irén, Írisz
26 Kedd	Emánuel
27 Szerda	Hajnalka
28 Csütörtök	Gedeon, Johanna
29 Péntek	Auguszt
30 Szombat	Zalán
31 Vasárnap	Húsvét, Árpád

ÁPRILIS

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Hétfő	Húsvét, Hugó
2 Kedd	Áron
3 Szerda	Buda, Richárd
4 Csütörtök	Izidor
5 Péntek	Vince
6 Szombat	Vilmos, Bfborika
7 Vasárnap	Herman
8 Hétfő	Dénes
9 Kedd	Erhard
10 Szerda	Zsolt
11 Csütörtök	Szaniszló
12 Péntek	Gyula
13 Szombat	Ida
14 Vasárnap	Tibor
15 Hétfő	Anasztázia, Tas
16 Kedd	Csongor
17 Szerda	Rudolf
18 Csütörtök	Andrea, Ilma
19 Péntek	Emma
20 Szombat	Tivadar
21 Vasárnap	Konrád
22 Hétfő	Csilla, Noémi
23 Kedd	Béla
24 Szerda	György
25 Csütörtök	Márk
26 Péntek	Ervin
27 Szombat	Zita, Mariann
28 Vasárnap	Valéria
29 Hétfő	Péter
30 Kedd	Katalin, Kitti

MÁJUS

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Szerda	Munka ünn., Fülöp, Jakab
2 Csütörtök	Zsigmond
3 Péntek	Tímea, Irma
4 Szombat	Mónika, Flórián
5 Vasárnap	Györgyi
6 Hétfő	Ivett, Frida
7 Kedd	Gizella
8 Szerda	Mihály
9 Csütörtök	Gergely
10 Péntek	Ármin, Pálma
11 Szombat	Ferenc
12 Vasárnap	Pongrácz
13 Hétfő	Szervác, Imola
14 Kedd	Bonifác
15 Szerda	Zsófia, Szonja
16 Csütörtök	Mózes, Botond
17 Péntek	Paszka
18 Szombat	Erik, Alexandra
19 Vasárnap	Pünkösöd, Ivó, Milán
20 Hétfő	Pünkösöd, Bernát, Felfcia
21 Kedd	Konstantin
22 Szerda	Júlia, Rita
23 Csütörtök	Dezso
24 Péntek	Eszter, Eliza
25 Szombat	Orbán
26 Vasárnap	Fülöp, Evelin
27 Hétfő	Hella
28 Kedd	Emil, Csanád
29 Szerda	Magdolna
30 Csütörtök	Janka, Zsanet
31 Péntek	Angéla, Petronella

JÚNIUS

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Szombat	Tünde
2 Vasárnap	Kármén, Anita
3 Hétfő	Klotild
4 Kedd	Bulus
5 Szerda	Fatime
6 Csütörtök	Norbert, Cintia
7 Péntek	Róbert
8 Szombat	Medárd
9 Vasárnap	Félix
10 Hétfő	Margit, Gréta
11 Kedd	Barnabás
12 Szerda	Villő
13 Csütörtök	Antal, Anett
14 Péntek	Vazul
15 Szombat	Jolán, Vid
16 Vasárnap	Jusztin
17 Hétfő	Laura, Alida
18 Kedd	Arnold, Levente
19 Szerda	Gyárfás
20 Csütörtök	Rafael
21 Péntek	Alajos, Leila
22 Szombat	Paulina
23 Vasárnap	Zoltán
24 Hétfő	Iván
25 Kedd	Vilmos
26 Szerda	János, Pál
27 Csütörtök	László
28 Péntek	Levente, Irén
29 Szombat	Péter, Pál
30 Vasárnap	Pál

Túl vagyunk az új évezred első századának első esztendején. Úgy tűnik, *a belépő nem egészen úgy sikerült*, ahogyan azt egy évvel korábban, az ezredforduló euforikus-túzijátékos hangulatában *elképzeltek*. Egy nyugodtabb, tisztább, boldogabb korszak beköszöntött helyett: nyugalanság, háború, terrorizmus, tankok és harci repülőgépek dübörgése, bombák és rakéták robbanása, égő városok rőt fényei, merényletek, pusztító nyavalyák terjesztése, félelem és fájdalom a világban. És sok-sok áldozat: halottak, sebesültek, megrokkantak, közöttük öregek, nők és ártatlan gyermekek. Az újságok oldalain, a televízió képernyőjén romok, véres jelenetek, tüntető tömegek, dulakodó rohamrendőrök, ismeretlen távlatok felé gyalogló, csüggedt menekülők. A világ, az emberiség nem változott, nem változik. Pedig nem is olyan régen, a második nagy világégés után de nagyon fogadkoztunk: soha többé...

Nem alakult reményeink szerint *a gazdaság helyzete sem*. Vezető személyiségek ugyan váltig hangoztatják, hogy gazdaságunk lendületesen fejlődik, növekszik tovább, talán kétszer akkora ütemben, mint az Európai Unió országainak átlaga. Ám az inflációt alig sikerült egyszámjeggyűvé leszorítani, s a pénzromlás mértékét a valóságban még ennél is súlyosabbnak érzik a kispénzű emberek, a minimálbér szintjén mozgó és főleg a nyugdíjasok. A világgazdaság, elsősorban az ún. eurozóna hírei között egyre gyakrabban jelenik meg a „recesszió” kifejezés, ami köztudottan a „válság” tompítottabb, kevésbé riasztó szinonímája.

Buzgón bizonygattuk az elmúlt évtizedekben, hogy a magyar gazdaság – nyitott gazdaság, szélesre tárta kapuit a világgazdaság irányában. Ez a szocialista évtizedekben elsősorban az erőteljes exportorientációt jelentette, főként az ún. kemény devizával fizető országok irányában; a rendszerváltás után pedig a tőkeimportot. Ennek a nyitottságnak a magyar gazdaság valóban sokat köszönhetett (de még a politika is), ám egyúttal ezen keresztül nagyon sebezhetővé, érzé-

A 2002. év

kennyé is vált a világgazdasági változásokra. Tapasztalhatjuk ezt napjainkban is. *Az eurozóna recessziója gyorsan éreztette hatását a magyar gazdaságban is*. S legott megszületett az új helyzetre vonatkozó hazai kádencia is: *a gazdasági növekedés új forrása, úgymond, a belső fogyasztás lesz*.

Ez bizony gazdaságpolitikai doktrínánk nagy fordulata. Kis lapunk nem is alkalmas fórum arra, hogy kifejtessük ennek az elméleti síkúnak tűnő változtatásnak akár csak főbb várható gyakorlati következményeit. Csupán szakmánk, az erdőgazdaság és az elsődleges faipar szempontjából kísérelhetjük meg egy-két valószínűsíthető fejlemény prognosztizálását. Köztudott, hogy a magyar fagazdaságra különösen jellemző volt a világgazdasági nyitottság. Vagyis az, hogy az itt kifejtett munka igen jelentős részben az exportpiacokon realizálódott, a termékek ott találtak megfelelő vételarra. Ezért a *fa- és fatermékek exportja különösen gyorsan reagált mindig az európai piacok konjunkturális változásaira*.

Sajnos, így volt ez ebben az évben is. Lapunk is közvetítette azokat a jelzéseket, amelyeket a vállalati szféra adott már az első félév során. Ezek a jelzések arról szóltak, hogy az alacsonyabb értékű sarangolt választékok után már az értékes rönkök értékesítésével is baj van. Persze, az eladási nehézségek visszahatottak az állami erdőgazdasági részvénytársaságok jövedelmezőségi viszonyaira és azokon keresztül a dolgozók helyzetére, lehetőségeire is. S kihatnak még az előttük álló 2002. évre is. A már említett új gazdaságpolitikai irányzatnak megfelelően *a bekerített helyzetből való kitörési iránynak a belföldi piacnak kellene lennie*.

Jelenleg tehát eléggé homályos még a 2002. évi helyzetkép. Hiszen ismeretes a régi betegségeink: *a hazai felhasználás alapanyag-igényei nincsenek szinkron-*

ban a hazai erők által nyújtott lehetőségekkel. Bonyolítja az amúgy sem könnyű helyzetet a fakülkereskedelem liberalizmusa. A profitorientált vállalkozók – érthető módon – nem sokat törődnek a nemzetgazdasági és ágazati szintű gondokkal, hanem saját érdekeiknek megfelelően kötik üzleteiket. Az erdőgazda lehetőségeit azonban behatárolják természeti korlátai: faállomány-adottságai, a kitermelhető (és kitermelendő) fatömeg fafajösszetétele, méretei, a faanyag minőségi paraméterei stb. Másik oldalról pedig szorítja az önfenntartás, a megélhetés kényszere: a dolgozók fizetése, a műszaki fejlesztés szükségessége és sok más kényszerítő tényező.

Mit lehet tenni ebben a helyzetben? Távol áll tőlünk a szándék, hogy tapasztalt vállalatvezetőinket kérés nélkül jótanácsokkal traktáljuk (mert mondhatnák: „könnyű a pálya széléről bekiabálni”). Csupán azt közvetítjük most is, amit nálunk okosabb emberek hangoztatnak. Szerintük *a talponmaradás egyik nyitja a több lábbon állás*. Mit értsünk ez alatt? Például: ma már világos lehet minden erdőgazdasági dolgozó előtt, hogy milyen komoly pénzeket rejtenek az olyan *szolgáltatások*, mint az idegenforgalom és turizmus.

A vadászturizmusnak évszázados hagyományai vannak a szakmában. Az *ökoturizmus* dolgában azonban mintha elhúzna a hajó a szakma mellett. Az erdőszet ismét – Uram bocsá! – a kifejezésért – rongyos nadrágú krózként szórja szét ingyen mindazt, amin manapság oly sok szemfüles vállalkozó egy-kettőre megtollasodik – a mi lehetőségeink kihasználása révén. A társtárca, a Környezetvédelmi Minisztérium sem csinált különösebb problémát abból, hogy a természetvédelemből, mint klasszikusan nonprofit jellegűnek tekintett tevékenységből hasznot húzzon és a természetvédelmi területekre alapozott turisztikai üzletágat fejlesszen ki.

Sma már kis kötetre rúg azoknak a magánvállalkozásoknak az

Folytatása a 4. oldalon

Folytatás a 3. oldalról

ismertetője, amelyek „erdei iskolába” vagy erdei táborozásra invitálják a gyermekeket a téli-nyári iskolai szünetben. Közben az erdészet úgy érzi, hogy az erdő értékeinek a bemutatása a közönség számára önzetlen hivatásbeli kötelessége. Mások ugyan ezért jó pénzt vágnak zsebre. (De láttunk már konténerkocsmát is természetvédelmi területen, mikrofonnal-hangszóróval-cigányzenével az „erdő templomában”, ahol literenként 600 forintért mérte a szemfüles vállalkozó az ócska lőrért.)

Nézzük tovább az előttünk álló év lehetőségeit és feladatait. Az erdőtelepítés a szakma számára ismét olyan nagy kihívás, mint amekkora fél évszázaddal ezelőtt volt. Az ezzel kapcsolatos állami szándékok és programok ismertek, s biztatóbbak, mint néhány évvel korábban. Úgy tűnik, hogy az erőtlenségi hazai magántőkével való kacérkodás helyett most már az állam száll be komoly pénzekkel ebbe a tevékenységbe (s reményeink szerint később az Európai Unió is, többféle okból). *Nem lenne szerencsés, ha a szakma ezt a pénzt jelentő lehetőséget hagyná átcsúszni idegen kezbe.* (Szakma alatt nem csak az

A 2002. év

állami vállalatokat értjük, hanem az e területen tevékenykedő erdész magánvállalkozásokat is.)

Végül itt van a forrongó-forlyogó magyar energiahelyzet. Köztudott az is, hogy a legnagyobb mennyiségben termelt erdei választék még ma is a tűzifa, mégis ennek a legingatagabb a piaca az időjárás függvényében. Túl kellene végre lépni azon a lobbierdekektől által sugallt véleményen, hogy a bioenergia-termelés: komolytalan hobbi, környezetvédő idealisták ábrándozása. Hiszen az előállított energia mennyisége az összszükséglet 10%-a alatt marad és így nem old meg semmit az ország energiaellátási gondjaiból. Nem is akarjuk azt megoldani, csak saját gondjainkat. Persze, ez nem egy évi feladat. De – „ha belföldi, hát legyen belföldi” – szakmai összefogással meg kellene kezdeni a tűzifa, mint környezetbarát energiahordozó piacának stabil, hosszú távra szóló kiépítését. (Például hálózatra termelő helyi vagy esetleg regionális elektromos erőművek formájában.)

Mindent egybevetve úgy tűnik, hogy kemény évnek néz elébe a magyar fagazdaság. Szakszervezetünknek – hivatásának megfelelően – változatlanul az a szerepe, hogy erőfeszítéseket tegyen a dolgozók egzisztenciális biztonságáért, bérezésükért, munkahelyük megőrzéséért, a megfelelő és biztonságos munkakörülményekért, az aktív szolgálatból már kiváltakról való gondoskodásért. Változatlanul ennek érdekében tevékenykednek helyi, vállalati-intézményi szervezeteink titkárai és aktivistái, ennek érdekében dolgozik az EFDSZ elnöksége és titkársága. A szakszervezeti munkának nemigen kedvező mai feltételek között folytatandó sokirányú tevékenység, napi aprómunka ez is, olyan fontos feladatokkal, mint pl. a kollégáink számára az elérhető legjobb pozíciókat biztosító új ágazati kollektív szerződés megkötése.

Gond, baj, feladat és munka mindig volt és mindig lesz. A fontos az, hogy legyen erő, jó egészség a gondok-bajok leküzdéséhez, a munka elvégzéséhez, és sok siker a feladatok megoldásához. Ezt kívánjuk mindannyiunknak az új, a 2002. esztendőben!

FAO-projekt a százéves lemaradás behozására

A magánerdő-gazdálkodást is javítani kell a régióban

Az idén és jövőre 6-6 milliárd forinttal támogatja az állam az erdőtelepítéseket, az ország erdőterületének 40 százalékát kitevő, magántulajdonban lévő erdőkben azonban a birtokméret és a telepítések aránya is elmarad a kívánatostól. Nincs ez másképp a környező országokban sem, ezért az ENSZ élelmezési és mezőgazdasági szervezete (FAO) a magánerdő-gazdálkodás javítását célzó projektet indított be a régióban.

A régió hat országában és Magyarországon is beindított négy évre szóló FAO-program célja a magán-erdő-tulajdonosok önszerveződésének elősegítése, a hatóságokkal való szorosabb együttműködés megteremtése – tájékoztatott Holdampf Gyula, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) erdészeti hivatalának elnökhelyettese. Az elmúlt tíz év alatt lezajlott privatizáció során az ország 1,8 millió hektár erdőterületének 40 %-a magántulajdonoshoz került. Az így kialakult átlagos birtok nagyság alig 2 hektár, ami 4 hektárral marad el az európai uniós átlagtól és ötvenede a gazdaságos termeléshez szükséges terület nagyságnak.

Az örökösödési úton, illetve kárpótlási jeggyel magánerdő-tulajdonossá vált birtokosok ráadásul az erdőterület 30 %-át nem a törvényi előírásoknak megfelelően művelik vagy nem is gondozzák. Ennek oka a gazdaságos termelés feltételeinek hiánya. A gondozatlan erdők aránya Nyugat-Európában 10 %, legalább ezt kellene elérni Magyarországon is. A FAO felismerte, hogy a volt szocialista országok magánerdő-tulajdonosai azonos problémával állnak szemben, ezért döntött a Szlovéniát, Szlovákiát, Bulgáriát és Albániát is átfogó programról – közölte Holdampf. A FAO a magánerdő-tulajdonosokat abban kívánja segíteni, hogy a nyugati orszá-

gokban e téren több száz év alatt kialakult földrajzi, gazdasági, szociális alapokon nyugvó összefogás a régióban is megvalósuljon. Ehhez a birtokosoknak nyújtott szaktanácsadás mellett egyszerűsíteni kell az adminisztratív kötelezettségeket és érdekeltté kell tenni őket a gazdálkodásban.

A magánerdő-gazdálkodás helyzetét javítja a két éves költségvetésben az ágazat számára elkülönített 6-6 milliárd forint, amelyből erdőtelepítési támogatásra lehet pályázni. Ez évi 15-17 ezer hektár földterület erdősítéséhez elegendő, amit növelni kell ahhoz, hogy a tervezett 600 ezer hektáros erdősítési program megvalósuljon.

Vajda András

Az IFBWW világkongresszusa

Jelentős eseménye volt szakszervezetünk életének, hogy szeptember 4-6-án Koppenhágában bonyolította le 21. világkongresszusát nemzetközi szervezetünk: az *International Federation of Building and Wood Workers*, vagyis az Építőipari, Faipari és Erdészeti Szakmunkások Szakszervezeteinek Nemzetközi Szövetsége (a továbbiakban röviden: IFBWW). A kongresszuson az EFDSZ is képviseltette magát.

Emlékeztetbe idézzük, hogy világszövetségünk európai bizottsága 1999 nyarán, Budapesten bonyolította le második gyűlését, mégpedig szakszervezetünk rendezésében és elismert sikerrel. (ERFA Híradó, 1999. évi 3. szám).

Világszövetségünk

1934 óta működik, mint az építőipari, faipari és erdészeti szektor szabad és demokratikus szakszervezeteinek szövetsége. Jelenleg a világ 124 országából 284 szakszervezet 11 millió tagját tömöríti. Támogatja és védelmezi szociális, gazdasági, kulturális, politikai és nemzetközi érdekeiket, valamint aktívan védi az emberi jogokat és a szakszervezeti mozgalmat szerte a világon. Kezdeményezi és koordinálja a szolidaritás nemzetközi akcióit, s képviseli a tagok érdekeit a különböző regionális és világméretű konferenciákon. Képviseli a nők érdekeit és pártolja a gyermekmunka teljes megszüntetését. Együttműködik a világ minden demokratikus és szabad szakszervezetével.

Az IFBWW központja Genfben van. Regionális hivatalai működnek: Ausztráliában, Indiában, Japánban, Malajziában, Panamában, Zimbabweban, Nyugat- és Közép-Európában. A szövetség elnöke a holland Roel de Vries, főtitkára a svéd Ulf Asp.

Középpontban: a globalizáció

A Dániában most megrendezett világkongresszuson 500 küldött vett részt. A tanácskozások középpontjában a globális szolidaritáció kiépítése állt.

Ulf Asp főtitkár öntudattal számolt be arról, hogy világszövetség-

A kongresszus résztvevőinek egy csoportja

günk taglétszáma folyamatosan növekszik, majd vázolta az elmúlt négy évben végzett munkát és annak eredményeit.

A főtitkár elmondta, hogy a globális program stratégiájának és a kisebb regionális csoportok kialakításának terve először Bruno Koebele elnöksége alatt fogalmazódott meg. Ezt követően, már a jelenlegi elnök irányításával a világszövetség kifejlesztett egy új stratégiát a globalizáció negatív hatásainak a kiküszöbölésére. Mindez hosszú, küzdelmes munka eredménye, amely az IFBWW vezérkarának és tagjainak támogatásával jött létre.

A régiók hozzászólása

A főtitkári beszámolót a különböző régiók képviselőinek hozzászólása követte.

Az afrikai régió képviselője, Nhamo Museve beszédében utalt arra, hogy sajnos, az emberi jogokat ma is igen sok afrikai országban erőteljesen megsértik, értve ez alatt a szakszervezeti tagok megfélemlítését és kizsákmányolását, a különböző szakszervezeti hivatalok bezárását, a házi őrizetbe vételeket stb.

Az ázsiai régió képviselőjében Balan Nair bemutatta a régió elmúlt négyévi eredményeit. Elmondta: a tagok aktív együttműködése során elért kezdeti sikerek elég önbizalmat adtak nekik ahhoz, hogy bátran szembenézzenek a további kihívásokkal.

Latin-Amerika képviselője, Pablo Arosemena tájékoztatta végül a kon-

gresszus küldötteit a térség gazdasági kríziseiről, valamint arról, hogy a régióban hétről harmincháromra emelkedett a világszövetségbe felvett tagszervezetek száma.

A plenáris ülés

Lehetőséget adott a küldötteknek és képviselőknek arra, hogy megosszák tapasztalataikat más országok szakszervezeteinek képviselőivel, és megoldásokat keressenek a problémákra.

Hans Raes az építőipari dolgozók nevében elmondta, hogy sajnos az építőipari munkások nincsenek tisztességesen megfizetve, és igen rossz körülmények között dolgoznak.

Az Erdészeti és Faipari Bizottság elnöke, Rudolf Kynel utalt arra, hogy a szakszervezetekre manapság nagyobb szükség van, mint valaha. Gratulált a világszövetségnek az új globális erdőterv kidolgozásáért, amely által javultak a munkalehetőségek és -körülmények az ágazatban.

Anton Kornthener, az Egészségügyi Bizottság elnöke sajnálatos tényként közölte, hogy a rossz munkakörülmények következtében rohamosan emelkedik a munkahelyi balesetek és betegségek száma.

Irmgard Meyer, a Nők Bizottságának elnöknője örömmel közölte, hogy a világszövetség tagságának már 20 %-a nő! Köszönetet mondott az IFBWW vezetőségének azért, hogy kijelölte a női- és gyermekmunka-program koordinátorait.

Folytatása a 6. oldalon

Az IFBWW világkongresszusa

Folytatás az 5. oldalról

Ennek a programnak az az elsődleges célja, hogy segítsen harcolni a diszkrimináció, a munkahelyi szexuális zaklatások, egyenlőtlenségek és a gyermekek dolgoztatása ellen.

Korunk kihívásai

Az IFBWW vezetősége röviden beszámolt azokról a kihívásokról, amelyekkel a szakszervezeteknek szembe kell nézniük.

- Az építőiparban igen erős a mobilitás. Nemzeti szinten erősen növekszik a versenyhelyzet és a szociális dömping, mert az olcsó munkaerő szükségessége miatt szomszédos országokhoz fordulnak segítségért. Ezek általában illegálisan dolgoznak alacsony bérért, és rosszul bántanak velük. (Ismerős gond ez számunkra, magyarok számára is.) Bár a szakszervezetek próbálják a helyzetet orvosolni, de kormányzati ellenőrzések hiányában az illegális munkások száma mégiscsak egyre növekszik.
- Az ipari országokban az építőipari dolgozók gyakran képzettebbek és jobban vannak fizetve, ennek következtében a termelés és a minőség is javuló tendenciát mutat.
- A faiparban szintén globális versennyel kell szembenézni a szociális dömping miatt, de itt a vállalatok mozognak, nem az emberek. Világszerte nagyon sok jól képzett faipari szakember van, ami nagyon megkönnyíti a vállalatok közötti együttműködést.
- A faiparon belül – például a fűrésziparban – gyorsan fejlődik a technológia az ipari országokban, és ez villámgyorsan terjed szerte a világon.
- Vannak olyan kitűnő vállalatok, amelyek példát mutatnak, hogy a jó munkafeltételek és a minőség hogyan kombinálható a magas versenyképességgel.
- Az erdészeti szektorban szintén egyre több új technológiát alkalmaznak a világ számos táján. Viszont sok helyen, sajnos, a fakitermelés például még mindig ugyanolyan nehéz, embert próbáló munka, mint amilyen évszázadokkal ezelőtt is volt.

- Az erdészetben igen kedvezőtlenül alakul a munkavédelmi helyzet, annak ellenére, hogy igen veszélyes munkáról van szó. Sok országban nem fordítanak kellő gondot a balesetek megelőzésére.
- Az ún. alvállalkozási szerződések kötése közös jelenség az erdészeti ágazatban. Így az erdészeti dolgozókat gyakran kizsákmányolják különböző nagyvállalatok.
- A certifikáció feletti ellenőrzést kitűnő szakemberek végzik, és az erdészetben dolgozóknak gyakran kell minősíteni az alkalmasságukat. Az eredettanúsítás a faanyag minőségével szemben is magas követelményeket támaszt.
- Sajnálatos tény, hogy a gyárak biztonsági és egészségügyi feltételei gyakran távol állnak a megnyugtatótól. Sokan végeznek veszélyes munkát biztonsági intézkedések nélkül.

Összefoglalva

Az a néhány komolyabb tény, amelyekkel az IFBWW szakszervezeteinek szerte a világon szembe kell nézniük, a következő:

- a külső támadások növekedése a szakszervezetek ellen
- egyre növekvő nehézségek a szervezésben, a szakszervezetek megítélése megváltozott, negatívvá vált
- a bérek és a munkakondíciók sajnárú képe

- sok munkás számára elfogadhatatlan és elégtelen egészségügyi és biztonsági intézkedések
- a dolgozók új igényei, különösen az új technológiai eszközök bemutatását illetően
- a nők, gyermekek, vándormunkások és az informális szektor dolgozói speciális támogatást, segítséget igényelnek

Az IFBWW stratégiai terve, 2001 - 2005

Világszövetségünk a következő négy évben kilenc fő területen szeretné céljait elérni.

1. Erős globális hálózat kiépítése a szakszervezetek között
2. Az ipari fejlődés támogatása az építőiparban, a faiparban és az erdészetben
3. A globális munka minőségének előmozdítása
4. Harc a diszkrimináció ellen
5. A női munkaerő támogatása
6. Harc a gyermekek kizsákmányolása és a kényszermunka ellen
7. Az egészségügyi és a biztonsági előírások erősítése
8. Szolidaritási akciók szervezése
9. A szakszervezetek fejlődésének támogatása

Referálta: dr. Király Pál

FSC nemzeti munkacsoport alakul

A nemzetközi erdőtanúsítási rendszerek szerepe az erdészeti termékek kereskedelmében egyre jelentősebb. Az FSC (Forest Stewardship Council) az egyik első, világméretű kezdeményezés, amely független tanúsítással igazolja, hogy a termék fenntartható gazdálkodás elvei alapján, a természetvédelmi és társadalmi elvárásoknak megfelelően kezelt erdőterületekről származik. Mint-hogy a rendszer a világ összes erdőterületére bevezethetően készült el, általános elveit nemzeti (területi) követelményrendszerben kell az adott országra (régiorra) pontosítva meghatározni.

E „nemzeti szabvány” elkészítése részletesen szabályozott módon, az ország erdőgazdálkodási szereplőinek részvételével történik. A nemzeti szabványt az FSC nemzetközi vezetése fogadja el, amennyiben az az alapelveknek és kritériumoknak, valamint a kialakítás szabályainak megfelelő módon készült el.

A szabvány kidolgozásának első lépése a nemzeti munkacsoport létrehozása (aminek összetételére szigorú előírások vonatkoznak).

Az előkészítő megbeszélésre szakszervezetünk is meghívást kapott a WWF Magyarországi Irodájától

k.p.

Nem kötelezzük el magunkat!

Vállalati-intézményi szervezeteink titkárainak országos tanácskozását, mint általában, úgy legutóbb is budapesti központunkban bonyolítottuk le.

Bevezetőjében Herczeg Miklós főtitkárunk elmondta, hogy kézzelfoghatóan érzékelhető már a 2002. évi országgyűlési választási kampány megindulása. Egyre több párt keresi a kapcsolatot a szakszervezetekkel és különböző fórumokra, vitaestekre hívják vezetőiket. Ám a korábbi tapasztalatok azt mutatták, hogy ez a barátságos érdeklődés rendszerint csak a választási eredmény kihirdetéséig tart. Ezért szakszervezetünk most sem kötelezi el magát egyetlen párt irányában sem! Egy szakszervezetnek nagyon nehéz megfelelő háttér nélkül élni, de nem akarunk mindenáron, törekvéseinkről lemondva „valahová” tartozni.

*

Az MSZOSZ-en belül is nagy az elégedetlenség; a nagy létszámú, vezető nemzetgazdasági ágazatok szakszervezetei hiányolják a szövetség kiállítását. Ezért *többen egy új, laza szövetség létrehozásában gondolkodnak*. A versenyszféra néhány szakszervezete a mi szakszervezetünket is megkereste csatlakozási felkéréssel. Ebben az ügyben az elnökség megbízása alapján Herczeg Miklós főtitkár – el nem kötelezett megfigyelőként – részt vesz különböző megbeszéléseken. Mód lesz majd arra is, hogy az új szövetséget megalapítani kívánó szakszervezetek képviselői elnökségi ülésünkön is részletesen ismertethessék terveiket.

*

A szeptemberi Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokat értékelve Herczeg Miklós főtitkár ismételt elmondta, hogy az EFDSZ kétfős apparátusának megfeszített munkája sem volt elég a zökkenőmentes lebonyolításhoz, mert a fővárosi II. kerületi önkormányzat ezzel megbízott sporthivatala nem állt a helyzet magaslatán, és az első felmerülő probléma után kivonta magát megbízatásos kötelezettségének teljesítése alól. A versenyzők a hiányosságokat jó hangulatban toleránsan kezelték; *köszönet érte*.

E tapasztalatok birtokában *szakszervezetünk a VII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokat Jánoshalmán tervezi lebonyolítani 2002. augusztus 23-25-én*, ahol az Ökopal Kft. és a város vezetése tudja biztosítani a megrendezés feltételeit.

*

Az időszzerű feladatok között az országos titkári értekezlet elsőként az *Ágazati Kollektív Szerződés (ÁKSZ) módosításához szükséges javaslatok összegyűjtését* jelölte meg. A jelenleg érvényben levő ÁKSZ-t ugyanis – többek között – a Munka Törvénykönyve többszöri módosítása miatt is aktualizálni kell. Az előkészítő és tárgyaló csoportot *Németh József* (vezető), *Barta László* és *Csávicz János* alkotja.

E feladattal kapcsolatban felmerült, hogy érdemes lenne megvizsgálni egy-egy állami erdőgazdasági részvénytársaságnál: hogyan alkalmazzák az ÁKSZ-t, milyen gazdasági hatásai vannak. Ezért a titkári értekezlet meghatalmazta a főtitkárt, hogy kezdeményezzen találkozót a vállalatvezetőkkel az *ÁKSZ alkalmazásának áttekintése céljából*.

*

Az *egyéb ügyek* tárgyalása során elhangzott: javaslat érkezett a szakszervezethez arra irányulón, hogy ismét kezdeményezni kellene az ÁPV Rt.-nél a keresetszínvonal felszabaddítását, valamint a bérkorrekciók engedélyezését.

Megkezdődtek az üzemi tanácsi választásokra való előkészületek. Miután ez már nem szakszervezeti feladat, az EFDSZ sem foglalkozik szervezeten a témával. Arra azonban fontos odafigyelni, hogy *minél több szakszervezeti tisztségviselő kerülhessen üzemi tanácsi funkcióba*. Fontos szempont az is, hogy a választások során *munkavédelmi képviselőt is választani kell!*

*

Szakszervezetünkénél is jelentkezett már több biztosítási cég is különböző üzletkötési ajánlatokkal (baleset-, betegségbiztosítás stb.). Néhány alapszervezetünk – saját költ-

ségére – kötött biztosítást, vagy megfontolás tárgyává tette ezeket az ajánlatokat. Javaslatként felmerült az értekezleten, hogy be kellene kérni a biztosítóktól a különféle ajánlatokat, és versenyeztetni kellene azokat. Célszerű lenne, ha az alapszervezetek azonos biztosítónál kötnék meg tagjaikra az azonos jellegű biztosításokat. A 2002. évi első országos titkári értekezletre ki kell alakítani az EFDSZ ezzel kapcsolatos álláspontját.

k.p.

Azzal jutalmaznak, ami amúgy is jár

Állam Bandi megmutatja, mennyire jó fej. Akkora fizetésemelést adok neked, pajtás, mondja, hogy szemed, szád eláll; erre a köz alkalmazottja a boldogságtól Állam Bandi elé veti magát, és nem győz hálálkodni. Míg ki nem derül, hogy...

A fizetésemelés százalékos, vagyis ha harmincezret keresel, húszszázalékos emelés esetén kemény hatezer forintot kapsz, de ha nagymenő lennél és háromszázazret keresnél, akkor meg tők igazságos módon hatvanezret zsebelhetnél be. A fizetésemelés annak jó, akinek nem kéne emelni.

De ez még mind semmi, mert ha te egy művészeti intézményben dolgozol, csak a profilba illő szakmai területeken jár emelés, ha más művészeti területet virágoztatsz, szakmai insanitának számítasz.

Ám akkor még mindig előfordulhat azért, hogy valamely főnököd jutalmazni óhajt, s csurran-cseppen valami, de erre nincs más garancia, mint az érzelmi kötődésekben, szubjektív ítéletekben való bizalom.

Állam Bandi igazságos. A végzettségednek és a munkaviszonyod hosszának figyelembe vételével kisakozta, hogy egy háromdiplomás, tizennyolc éve robotba fogott munkatérnek kb. ma annyi a fizetése a táblázatok szerint, mint a minimálbér. Ehhez képest szinte gyönyörű, hogy a meghirdetett legújabb béremlés sorsát az intézményvezetők kacsóiba utalta, hadd jutalmazzon, ha tényleg dolgozol. Úgyhogy én csak arra gondolok, bár jönne már az az egyszeri kormányzat, amelyik nem kíván lelkes tapsvihart, ha koncot vet, mondván, megjutalmaz azzal, ami jár!

(Nagy Gabriella kritikus írását a „Metro” c. újság 2001. okt. 9-i számából vettük át.)

Magyar János akadémikus 90 éves!

Országos Erdőrendezési Konferencia az MTA-n

Szakmai közéletünknek nem csak sfontos, de kedves, bensőséges eseménye volt az az országos erdőrendezési tudományos konferencia, amelyet a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya és Erdészeti Bizottsága rendezett több szakmai szerv közreműködésével abból az alkalomból, hogy dr. Magyar János okl. erdőmérnök, az MTA rendes tagja 2001. október 14-én töltötte be 90. életévét. A rendezvény helyszíne az MTA budapesti Roosevelt-téri székházának díszterme volt, és Solymos Rezső akadémikus elnökletével került lebonyolításra. Stílusos megoldás volt a tudomány kimagasló művelőjét a szakterületének körébe vágó tudományos konferenciával köszönteni.

Laudatióként Dohy János akadémikus, az Agrártudományok Osztályának elnöke felolvasta az osztály részéről az ünnepelthez intézett köszöntőlevelet, és átadta részére az osztály szimbólumát, Pátzay Pál Kossuth-díjas szobrászművész „Faültető leány” című kisplasztikáját.

Ezt követően Glatz Ferenc, az MTA elnöke a tudós testület elnöksége nevében köszöntötte Magyar Jánost, többek között mondván, hogy szép magas kora bizonyára összefügg napi tevékenységével (vagyis erdész mivoltával), majd a 100. születésnap megérését kívánta számára, tetterőben, szellemi frissességben.

Prof. Dr. Mátyás Csaba, az Erdészeti Bizottság elnöke az ókori bölcs, Julius Seneca szép mondásával köszöntötte az ünnepeltet: „A bölcsesség teszi a halandó életet halhatatlansággá!”

Führer Ernő PhD, az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatója azokat az elévülhetetlen érdemeket idézte fel, amelyeket Magyar János az intézet hajdani igazgatójaként annak háború utáni újraindítása terén szerzett.

Dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó, az

Erdészeti Múzeum igazgatója, mint egykori tanszéki beosztott és tanítvány egy szép Áprily-verssel köszöntötte régi kedves főnökét, professzorát.

Dr.hc.dr. Solymos Rezső akadémikus a magyar erdőrendezés történetébe ágyazva, azt áttekintve mutatta be Magyar János annak fejlesztésében betöltött kiemelkedő szerepét, amely 1935-től napjainkig terjed.

Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Hivatal elnöke szintén történelmi visszatekintésbe foglalva méltatta Magyar János életművét, rámutatva arra is, hogy az erdőrendezés és az erdészeti igazgatás mindig elválaszthatatlan volt egymástól.

Gémesi József, az ÁPV Rt. Agrárgazdasági Üv. Igazgatóság igazgatóhelyettese az állami erdők kezelői nevében köszöntötte Magyar Jánost. Előadásában gazdálkodói szempontból vetette fel az erdőrendezés előtt álló mai feladatokat és a problémákat. Többek között rámutatott az erdőérték-számítás szerepének megnövekedésére, továbbá arra, hogy a gazdálkodók új szellemű erdőterveket igényelnek. Az országos fatermési táblák mellett pedig helyi táblákra is szükség lenne a gyakorlatban.

Csóka Péter, az Állami Erdészeti Szolgálat főigazgatója az ÁESZ dolgozói nevében köszöntötte az ünnepeltet. Majd vázolta, hogy az erdőrendezés miként válaszol modern korunk kihívásaira (új jogszabályok és útmutatók, a számítás-technika, térinformatika, GPS-technika stb. felhasználása a napi munkában, az adatfeldolgozás fejlesztése).

Ismertette a szolgálatra háruló fokozott feladatokat is: az erdők egészségi állapotának monitoringozása, az erdőtelepítések növekedése, oktatás – továbbképzés, tájékoztatás – ismeretterjesztés – PR-munka, kiadványok készítése stb. Az eszközök változnak, céljaink nem – mondotta befejezésül a főigazgató.

Göbölös Antal dr., az ÁESZ Kecskeméti Igazgatóságának vezetője az erdőfelügyelet szempontjából tekintette át az erdészeti igazgatás és erdőrendezés előtt álló mai feladatokat, hangsúlyozva, hogy a helyes megoldásban találkozni kell a társadalmi, a szakmai és a tulajdonosi érdekeknek. Magyar János tevékenységét az 1949. évi országfásítási terv bemutatásával méltatta.

Sóder Márton, az ÁESZ osztályvezetője Kolozs László főosztályvezetővel közösen készített előadásában az erdőrendezés előtt álló időszerű feladatként a természetközeli erdőgazdálkodás tervezésének lehetőségeit, kihívásait, megválaszolandó kérdéseit fejtegette. Rámutatott többek között, hogy a tervezőnek ezután több gondot kell fordítania a minőségi adatokra, a szociális szempontokra és a nemzeti elvárásokra is.

Halász Tibor, az ÁESZ Térségfejlesztési és Zöldövezeti Tervező Irodájának vezetője, mint az erdőtervezés legújabb feladatainak egyikét, az erdészeti funkciótervezést mutatta be, mégpedig a bakony-szentlászlói erdőtervezési körzet, mint ebben az esetben modellterület erdészeti funkciótervén keresztül. Vázolta a tervezési folyamat egyes fázisait, hangsúlyozva, hogy az erdészeti funkcióterveknek beilleszthetőnek kell lenniük a térségi területrendezési tervekbe, szerkezetüknek meg kell egyeznie az utóbbiak szerkezetével.

Mészáros Károly PhD, a Nyugat-Magyarországi Egyetem

„A múlt
a jövőnek
tükré”

Kossuth Lajos

Az erdészet jelenlegi két akadémikusa : Solymos Rezső köszönti Magyar Jánost.
(Fotó: Ruttkay László, ÁESZ Központ)

Erdőmérnöki Karának dékánja az Alma Mater nevében üdvözölte Magyar Jánost magas születésnapja alkalmából és bemutatta, hogy tevékenysége miként illeszkedik az erdőrendezéstan tantárgy oktatásának eddigi történetébe. Tételeken értékelte azt a teljesítményt, amelyet Magyar János a tanintézet fejlesztése érdekében kifejtett az Erdőmérnöki Főiskola igazgatóhelyetteseként, majd főigazgatójaként, s a továbbiakban az Erdészeti és Faipari Egyetem rektorhelyetteseként. (Közbevetve megjegyezzük: igen nehéz történelmi korszakban, az 1956-os forradalom leverését követő időkben volt a főiskola főigazgatója.)

A dékán ezt követően ismertette az oktatásban jelenleg követett szakirányokat, a doktori iskola erdőrendezéstan témáit, majd a tudományos kutatás eredményeit a dendrometria, a fatermésztan, az erdőrendezéstan, az erdővagyongazdálkodás-erdőértékszámítástan területén. (A dékán mindezt Führer Ernő

főigazgatóval, az Erdészeti Bizottság titkárával közösen összeállított előadásként terjesztette elő.)

Az előadások elhangzása után hozzászólások következtek a konferencia menetében.

Bodor Károly erdőmérnök a magánerdő-gazdálkodás és az erdőrendezés mai kapcsolatát fejtette. Elmondta, hogy nehéz megtalálni a közös platformot az erdőtulajdonosok érdekeivel, mert azok elsősorban és mielőbb nyereséget szeretnének látni erdejükből. Könnyen kezelhető erdőtervekre van szükség, mondotta, amely igazodjon a helyi adottságokhoz, s legyen erdő- és gazdálkodóbarát.

Halász Gábor, az Országos Erdészeti Egyesület Erdőrendezési Szakosztályának elnöke, mint maga is egykori Magyar-tanítvány, köszöntötte a professzort. (Magyar János 1954-1976 között vezette az Erdőrendezéstan Tanszékét.) Felszólalásában rámutatott, hogy korszakváltás megy végbe az erdőgazdálkodásban, és ilyenkor nagyon fon-

tos a lépéstartás, a szakmai alapok megújítása. A továbbiakban ennek a feladatnak a részleteit vázolta.

Magas László dr., a Kisalföldi Erdőgazdaság Rt. vezérigazgatója ez alkalommal mint az Erdőrendezéstan Tanszék egykori adjunktusa köszöntötte az ünnepeltet. Amint mondotta: korán megtanulta, hogy az erdőrendezés teljes embert kíván, mert az erdőrendezőt az általa készített üzemterv minősíti. Ezért ezt a munkát emberséggel, szakmai tisztességgel kell végezni.

Papp Tivadar dr., a Mecseki Erdészeti Rt. erdőállománygazdálkodási igazgatója hozzászólásában öröndetesnek minősítette, hogy a soproni egyetem közelebb kívánja vinni a gyakorlatához többek között az erdőrendezéstan oktatását is, életszerűbbé kívánja azt tenni, és a MEFA Rt. ezt a törekvést támogatja. Így lehet majd azután korszerű üzemterveket csinálni. A továbbiakban elmondta, hogy 2002-ben kárászi erdészetünk területén hosszú távú kísérletet kívánnak beindítani az ÁESZ-szel közösen az erdőterületen a záródást folyamatosan fenntartó erdőgazdálkodási módszerek kipróbálására irányulóan. Kérte Magyar Jánost: tegye lehetővé, hogy 95. születésnapja alkalmával eredményeikről majd beszámolhassanak.

Péti Miklós dr., az ÁESZ Veszprémi Igazgatóságának igazgatóhelyettese a térinformatika erdőgazdasági-erdőrendezési alkalmazásáról, annak lehetőségeiről adott tájékoztatást. A Veszprémi Igazgatóságnál már huzamosabb idő óta folynak erre irányuló munkálatok.

A konferencia végén Magyar János akadémikus röviden, pártos nélkül, a reá mindig jellemző közvetlenséggel, belső derűvel és szellemességgel mondott köszönetet a jókívánságokért. Majd olyan aktus következett, amelyre legjobb emlékeztünk szerint az Akadémia erdészeti tömegrendezvényeinek történetében nem volt eddig példa a mai generációk életében: minden résztvevő egy pohár finom pezsgőt üríthetett az ünnepelt egészségére. Ritka alkalomhoz illő, ritka alkalom volt!

Dr. K. P.

NEMZETI ERDŐSTRATÉGIÁNK ÉS ERDŐPROGRAMUNK II.

Kétrészes cikksorozatunk első részében (ERFA Híradó, 2001. évi 3., szeptemberi szám) megkezdtük annak a dokumentumnak a kivonatos, némi kommentárral is kísért ismertetését, amelyet, mint további kidolgozás alatt álló kerettervezetet a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Hivatala hozott nyilvánosságra Magyarország Nemzeti Erdőstratégiájaként (NEstr.) illetve Nemzeti Erdőprogramjaként (NEpr. - a rövidítések szerkesztőségünkől származnak.)

Cikksorozatunknak ebben a második részében folytatjuk és befejezzük a dokumentum előzővel azonos jellegű ismertetését.

A Nemzeti Erdőprogram III. fejezetében („Kihívások a hazai erdőgazdálkodásban”), a 4. alfejezetben a magyar erdőgazdaság erősségei, gyengeségei és lehetőségei után a kockázatokat veszi számba. (Nem egészen világos, hogy az erdőgazdálkodás vagy a program szempontjából felvetett kockázatokról van-e szó.)

Ezen belül a NEpr. III.4.1. és 4.2. pontja lényegében ugyanakkor a pénznek a két oldala. Arról van szó, hogy kb. 170 ezer hektár rendezetlen tulajdonú („gazdátlan”) erdő van hazánkban, ezért ezek az erdők gazdaságilag működésképtelenek. Ez a tény pedig azt a kockázatot hordja magában, hogy degradálódnak: olyan káros folyamatok jelentkezhetnek bennük, amelyek azután visszafordíthatatlanok.

*

A „gazdátlanság” a szakértelem hiányával jár együtt, ami újabb kockázati tényező az erdőre nézve (III.4.3). Ezért az államnak – úgy, mint 1945 előtt – vállalnia kell az erdészeti szaktanácsadás szervezését, finanszírozását, de még az elmaradt erdőgazdasági munkák fedezetét is.

A következő három pont az állami erdőkkel és az állami erdészeti igazgatás egyes kérdéseivel foglalkozik. A 4.4. pont „az állami erdők forgalomképtelenségének biztosítása” kifejezéssel tulajdonképpen azt mondja ki, hogy privatizálással nem szabad kockára tenni a magyar erdők 60 %-ának sorsát.

A 4.5. pont bővebb kifejtést kívánna a programalkotók részéről, mert jelenlegi szövegezésében kissé talányos az utca embere számára.

A 4.6. pont viszont teljesen világos: *erősíteni kell az erdőrendezési és az erdőfelügyeleti munkát.* Jogszerűen is meg kell teremteni az együttműködést az erdészeti és a természetvédelmi szakhatósági tevékenység között. Erősíteni kell szakmailag – pénzügyileg – hatáskörileg az Állami Erdészeti Szolgálatot. (Mindebben a kockázat nyilván abban rejlik, ha mindez nem történik meg.)

Ugyanez állapítható meg az utolsó, a védett természeti területeken folyó gazdálkodással foglalkozó III. 4.7. ponttal kapcsolatban is. Ez például kiemelten, kövér betűvel nyomtatva leszögezi: *az erdész integrátor szerepének fenntartása ezeken a területeken is szükséges!*

*

A IV. főfejezet felsorolja a Nemzeti Erdőprogram felépítésének javasolt elemeit. Az itt felsorolt hét elemnek T. Olvasóink szempontjából inkább az együttesen tükröződő *szellemisége a fontosabb* a technikai részleteknél. Ezt a szellemiséget a társadalmi nyitottság jellemzi: a konstruktív együttműködési készség mindazon tényezőkkel, amelyek a társadalom életének bonyolult összefüggésrendszerén belül közelebbi kapcsolatba kerülnek az erdővel, az erdőgazdálkodással. Ezt a szervezők így fogalmazták meg: *a Nemzeti Erdőprogramnak minden, az erdőt érintő érdekcsoport, illetve a kérdések tárgyalásában részt venni kívánó személy részére nyitottnak és átláthatónak kell lennie.* Általa az erdőgazdálkodás és a társadalom újra-fogalmazhatja és egyértelműsítheti egymáshoz fűződő viszonyát.

(Közbevetett vélekedésünk: ehhez hasonló funkciója van az Erdőtörvénynek is, amely a legfőbb kapocs a társadalom és a szakma között.)

*

Az V. zárófejezet röviden összefoglalja, hogy mi várható a NEpr. megvalósításától. Készítői (s persze mi is) azt várják, hogy *az erdő ismét közüggé válik.* S annak minden érintett véleményét tükröző (parlament!) elfogadása után társadalmi konszenzussal, megegyezéssel *megindulhat az erdőgazdálkodás fejlődési pályára állítása.*

Úgy legyen! S reméljük, hogy a tavaszi országgyűlési választás után – függetlenül annak kimenetelétől – nem kell egy év múlva megint újabb programot készíteniük minisztériumi kollégáinknak. Stratégiával, koncepcióval, programmal, ilyen-olyan időhorizontú tervvel – amint népiesen mondani szokták – „már tele van a padlás”. Jó lenne végre egy mellett kikötni, még ha az kritikálható is, és azt végrehajtani. Végre - végig.

K.P.

*Nagy ésszel
csak nagyot
lehet tévedni*

Kossuth Lajos

ERDŐRENDEZŐINK ORSZÁGOS VERSENYE

Ha igazat állítanak a szakmai krónikák, akkor az idén éppen 25 éve annak, hogy lebonyolították az első országos erdőrendezési versenyt. Tapasztaltabb szakemberek úgy tudják, hogy 1976-ban rendezték meg az első ilyen jellegű intézményes versenyt, igaz, akkor még csak erdőbecslési verseny elnevezéssel. Negyedszázad bizony nem semmiség sem az egyén, sem a szakmai közösség életében sem. Így most már bizvást beszélhetünk hagyományról ennek a sajátos és nemes szakmai mozgalomnak az esetében, amelynek mai résztvevői: az Állami Erdészeti Szolgálat erdőmérnökei, erdésztechnikusai – erdőrendezői.

Zalaegerszeg volt a helyszín

Az ÁESZ és az Országos Erdészeti Egyesület Erdőrendezési Szakosztálya idei közös, mintegy jubileumi rendezvényének helyszíne az ÁESZ Zalaegerszegi Igazgatóságának területe volt, közelebbről Zalaegerszeg város ún. Alsóerdeje. A versenyen a Szolgálat mind a tíz igazgatósága képviseltette magát három-háromfős csapatával.

Az egybegyűlt versenyzőket és az érdeklődő közönséget az ÁESZ részéről Wisnovszky Károly főigazgatóhelyettes, a szakosztály részéről Halász Gábor szakosztályvezető, a házigazda igazgatóság részéről pedig Hajdu Tibor igazgató, valamint a verseny főszervezője, Havas Tibor igazgatóhelyettes üdvözölte.

Hajdu Tibor rámutatott: a verseny éppen úgy komplex jellegű, mint maga a tényleges terepi erdőrendezői munka. Továbbá vándor-jellegű, mert minden alkalommal máshol bonyolítják le az országban. S önkéntes: szívesen vesznek részt rajta az erdőrendező kollégák. Célja hármas: az erdőrendezési módszerek fejlesztése és egységesítése; tapasztalatcsere, véleményformálás; szakmai továbbképzés. Nem utolsó szempont a kollegiális erdészbarátság és a hagyományok ápolása sem.

Négy versenyszám volt

A versenyzőknek ez alkalommal is négy feladatot kellett megoldaniuk

az e célra kijelölt idős elegyes tölgyes faállományban:

I. Fakészlet-meghatározás kötött módszerrel. Ez az állomány fakészletadatainak felvételét jelentette köröspróbas eljárással. Értékelniük kellett a hektáronkénti összes fakészletet, a darabszámot, az átlagmérőt és -magasságot.

II. Tesztlap kitöltése az állomány főbb jellemzőinek összegyűjtése alapján a következő két kérdés köré csoportosulón: a.) állományjellemzők; b.) termőhelyi viszonyok.

Az utóbbi értékeléshez előkészített talajszelvény-gödrök álltak a versenyzők rendelkezésére.

III. Fakészlet-meghatározás tetszőleges becslési eljárással. Erre a feladatra is előre jól fel kellett készülni, mert nemcsak a szükséges műszerek voltak a választott módszer függvényei, hanem a felvett adatok kiszámolásához szükséges segédletekről is a versenyzőknek kellett gondoskodniuk. Az értékelendő adatok lényegében megegyeztek az I. pont alattiakkal.

IV. Körlap- és famagasság-mérés. Ez a feladat körlapösszeg-mérést jelentett tükrös relaszkóppal állandósított helyről, fix pontról, valamint famagasság-mérést tetszőleges irányból.

Szerencsére az időjárás kegyes volt mind a versenyzőkhöz, mind a rendezőkhöz, így a terepi munkát sikerült zavartalanul, jó ütemben lebonyolítani.

Tanulmányút a zalai erdőkben

Miközben a versenyzők a terepen dolgoztak, addig Wisnovszky Károly főigazgatóhelyettes (Zétényi Zoltán ÁESZ-sajtófőtanácsos közreműködésével) tájékoztatást adott a helyi sajtó és a körzeti televízió munkatársainak az ÁESZ szervezetéről és tevékenységéről, a magyar erdészeti politika fő törekvéseiről. Hajdu Tibor igazgató pedig a verseny célját és mibenlétét ismertette.

Ezt követően a vendégek és érdeklődők kis tanulmányút keretében

megtekintették a Zalabaksa – szentgyörgyvölgyi szálaló erdőt, megismerkedtek Palotay István (1907-1972) Bedő-díjas erdőmérnök, a Zalaegerszegi Erdőrendezőiség egykori vezetője itteni kísérleti jellegű, rendkívül érdekes munkásságával, amely a szálaló erdő fakészlet-felvételi módszertanának kidolgozására irányult. A résztvevők felkeresték Palotaynak a szálaló erdőben felállított emlékművét, ahol Hajdu Tibor ismertette életútját és tudományos kutatásait, majd az emlékművön elhelyezték a megemlékezés koszorúját.

Eredmények tanulságokkal

A verseny eredményének kihirdetése a rendezvény főhadiszállásának számító Munkácsy Mihály Szakközépiskola kollégiumának éttermében került sor.

A tíz igazgatósági csoport közül az első három helyen a következők végeztek: 1. Budapest (4130 pont); 2. Veszprém (3930 pont); 3. Egri Igazgatóság Váci Irodája (3810 pont).

A ponttáblázat tanulmányozása alapján – úgy tűnik – leginkább az a tanulság vonható le, hogy meglehetősen egyenletlen volt a versenyzők felkészülése (és ez a napi erdőrendezői munka szempontjából sem elhanyagolható tanulság). Nagy volt a különbség az élcsapat és a sereghajtók között az összetett pontszámok egybevetése alapján is (4130 pont – 2610 pont). Nagy volt a szóródás az egyes versenyszámokon belül elért eredmény tekintetében is. Egy jellemző példa erre, hogy a tesztlapkitöltési versenyszámban az utolsó helyen végzett csapat magasabb pontszámot ért el (670 pont), mint az első helyezett (580 pont).

Az eredmények tehát azt mutatják, hogy a szakmai felkészültség fejlesztése szempontjából is fölöttébb hasznos ennek a versenynek, a tudásszint összemérésének a rendszeres lebonyolítása. Azt pedig a kollegiális hangulatban eltöltött kellemes búcsúst mutatta, hogy a kartársi összetartozás érzületének ápolása szempontjából további, immár hagyományos megrendezése.

Dr. K. P.

A magyar kutatás, oktatás időszerű kérdései

Az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) a címben jelzett témában háromnapos konferenciát rendezett. A résztvevők – közel kétszázan – plenáris ülésen és három szekcióban tanácskoztak, köztük az EFDSZ képviselői is.

A plenáris ülés megnyitóját Vigh László elnök tartotta. Szólt arról, hogy a konferencia célja: szigorúan szakmai alapon, a napi politikától mentesen információt cserélni az oktatás különböző szintjeiről, a magyar kutatásról, innovációról olyan módon, hogy elmondja minden érintett – az állami és tudományos irányítás, az oktatásban, kutatásban és innovációban közvetlenül résztvevők, a hasznosítók – a véleményét a jelenlegi helyzetről, és megfogalmazza elképzeléseit a reális lehetőségek tükrében a jövőről. Mód nyílt arra is a kerekasztal beszélgetésen, hogy ütköztessük a véleményeket a jelen helyzetről a közeli és távolabbi jövő teendőiről.

Felmerült a kérdés: miért van erre szükség? Nos, mi úgy ítéljük meg, hogy a felsőoktatás, kutatás eredményessége személyi feltételeinek tekintetében szoros kapcsolatban van az alap- és a középfokú képzéssel, ennek színvonalával, lehetőségeivel.

*

Nyitó előadást Vizi E. Szilveszter, az MTA alelnöke tartott, „A tudomány helyzete napjainkban és jövője Magyarországon” címmel. Bevezetőjében kiemelte, hogy a tudomány fejlődésének 90 %-át az elmúlt száz évben produkálták, ugyanakkor az erkölcs nem fejlődött ilyen mértékben, ami önmagában is elszomorító, de igen nagy veszélyeket rejt magában. Ebből adódóan az értelmiség szerepe és felelőssége rohamosan nő. Számos alkalommal szóltak arról, hogy tudásalapú társadalmat építünk, amihez a feltételeket meg kell teremteni. Ehhez szükséges illeszteni az erkölcsi és anyagi elismerést ahhoz, hogy a pálya vonzó, a tudásanyag pedig töretlenül terjeszthető legyen.

Az élethosszig tartó tanulás nem szabad, hogy szlogen maradjon. Ez vonatkozik mindenkire, de

kiemelten az értelmiségre. Hagyományaink is erre köteleznek bennünket, mert nemzetközileg ismert tudós körökben azt mondják, hogy a XX. századot Budapesten csinálták, utalva ezzel Tellerre, Neumannra, Szilárdra, Bayra és a többi Nobel-díjas nagyjainkra, akik Budapesten jártak középiskolába és egyetemre, szerevezve olyan értékes tudásalapokat, amelyek meghatározták a tudomány fejlődését.

*

Az életen át való tanulás, a folyamatos továbbképzés azért fontos, mert ezzel a szellemi tőkét lehet és kell továbbfejleszteni. A mai magyar gyakorlatot az Akadémia alelnöke azért nem tartotta megnyugtatónak – még akkor sem ha a 2001. évi várható nemzeti jövedelmünk-ből nagyobb arányban részesedik a tudomány mint 1996-ban, és várhatóan ez 2002-ben tovább növekedik – mert ez még mindig jelentősen alatta lesz az EU-s átlagnak. Különösen az erre sokat költő legjobbaknak, akkor, amikor nekünk igen nagy hátrányt kellene behoznunk. Örömteli, hogy jól szerepelünk az EU-s kutatási pályázatokon, de kérdés, hogyan fogunk szerepelni, ha tagok leszünk, mert akkor a jelentős befizetési kötelezettségeinkhez kell hasonlítanunk a sikeres pályázatokkal elnyert pénzeket!

Kis ország vagyunk. Nem kell mindig mindent felfedeznünk, de a fejlesztési, fejlődési trendeket is kutatni kell, mert ezzel is lehet eredményeket elérni. Különösen akkor, ha az alkalmazotti kutatásban meg akarjuk őrizni, vagy javítani szeretnénk azt a helyet, amelyet ma még magunknak tudhatunk.

*

Környei László, az Oktatási Minisztérium helyettes államtitkára a közoktatásért felelősként aggódva szólt arról, hogy bár a tudás felértékelődik, de az iskolák leértékelődnek. Az iskolarendszerű oktatásra egyre kevesebb jut, mivel jelentős összegek kerülnek át az iskolarendszeren kívüli oktatásra úgy, hogy annak minősége egyre kevésbé kontrollálható. Az iskolák feltétel-

rendszerét rontja az is, hogy akkor térünk át a normatív (fejkvóta) rendszerű finanszírozásra, amikor a közoktatásban egyre kevesebb a tanulók száma...

Nemzetközi felmérések adatait idézve – amelyek a különböző végzettségű 16-65 éves korosztály egyszerű kreativitását, információs tájékozottságát mérte – minden várakozással ellentétben azt mutatják, hogy a végzettség növekedésével romlott a magyarországi népesség összehasonlítható tudásszintje úgy, hogy az egyetemi végzettségűeknél az utolsók lettünk! Kedvezőtlen tendencia, hogy nagy a „települési lejtő”. Ami azt jelenti, hogy minél kisebb települést vizsgálunk, annál rosszabbak az eredmények. Így olyan nagy a társadalmi szakadék, hogy annak csökkentése igen nagy erőfeszítéseket igényel(ne). A szülők anyagi helyzete, végzettségüktől függetlenül egyre inkább meghatározó abban, hogy milyen szintű képzésben vesz részt a gyermekük.

*

Rossz megközelítés, miszerint az óvodai nevelés arra épül, hogy megfeleljen annak: mit fognak kérdezni az általános iskolában. Hasonlóan így van felsőbb szinteken is. Ez helytelen. A fejérről talpára kell állítani a képzést úgy, hogy az életkori sajátosságok alapján folyjon a képzés, és ezek tudásszintje legyen az előrelépés alapja. Ezt elősegítendő születtek meg azok a minisztériumi elképzelések, rendeletek, amelyek szerint a felvételnél a képességeket és az előírt tudásszintet kell vizsgálni. Ennek érdekében a jövőben (2003) a felvételi bizottságokban három középfokú oktatásban résztvevő tanár és két egyetemi oktató vesz részt. Továbbá (2005-ben) belép a kétszintű érettségi, amely elszakad az iskolától.

*

Gaál Zoltán, a Rectori Konferencia elnöke a rektorok véleményét tolmácsolta a mai magyar felsőoktatásról, intézményi kutatásról, arról a folyamatról, amelyet ma felsőoktatási integrációnak neveznek. Megemlítette, hogy az integráció folya-

A kerekasztal beszélgetés résztvevői: az előtérben a képen jobbról Prof. Dr. habil. Koloszá József, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora és dr. Kis Papp László egyetemi tanár, az ÉSZT alelnöke

matát le kell zárni, mert erre – olykor értelmetlenül – óriási energia ment el...

A folyamat részeként kiteljesedett a képzés. Új szintek, szakaszok, szakirányok jöttek létre, amelyek – növekvő számuk mellett – vélhetőleg talán nem lesznek olyan megterhelőek a családok költségvetésére. Ugyanakkor fokozódóan merül fel a *minőség* kérdése. E féltelmek felerősödését tompíthatja a felszabaduló pozitív energiák működése, a karok és intézetek közötti átjárhatóság, a karközi szakok megjelenése, a kutatási együttműködés javulása.

Az intézmények vagyonegyesítése megtörtént. Ez jól sikerült, mert „jó volt a kotta”. Ugyanakkor elmaradt az egyik fő indokként hangoztatott költségcsökkenés, mert a kommunikációs költségek és az árindex igen jelentősen nőttek. Az agrár- és egészségügyi centrumok kettős finanszírozása előkészítetlen volt, és továbbra is gondot okoz, hogy ezeken a területeken nem elégséges a jelenlegi támogatás.

*

Az intézményi racionalizálás sok feszültséggel zajlott. Az egyetemek négy hónapig „szabályzat gyárrá” alakultak át, mivel intézménytípusonként 28-31 szabályzatot voltak kénytelenek készíteni, jóváhagyatni. A zavartalan műkö-

dést a mai napig nehezíti, hogy amíg a jelentős kérdésekben az egyetemi tanácsok döntenek, addig a karok reprezentánsai a karok álláspontjait kívánják képviselni. Ami azt jelenti, hogy az „üléspont nem azonos az állásponttal”. Az egységes gazdasági rendszer és az egységes tanácsai rendszer nem jött létre, így az intézetek e kérdésekben magukra maradtak, amelyek különböző felhangokat generálhatnak.

A „Közoktatás - Szakoktatás - Felsőoktatás” szekció a képzés egymásra épülésének problémáit vizsgálta. E szekcióban meghatározó volt dr. Wallendums Árpád (FVM) előadása. Arról szólt, hogy a képzés minden szintjén számunkra alapvető: *nemcsak a szakmai képzés fontos, hanem az egyéni képességek mind teljesebb kibontakoztatása is*, mivel területünkön számtalan problémával szembekerülő vidéki szakembereket kell képezni. Nagy változást jelent az is, hogy ma már különböző méretű gazdaságok részére kell képzést biztosítani. Erre az FVM részéről igyekeztek felkészülni. Középfokon elkészültek az új tantervek, de felsőfokon ez még nem minden területen igaz.

*

A „Képzés és a foglalkoztatottság összefüggései” témakört tárgyaló szektorban dr. Herczog László miniszteri megbízott bemutatta,

hogy Magyarországon minél magasabb az iskolai végzettség, annál jobban emelkedtek a keresetek az elmúlt öt évben. A részletek azonban nem ilyen rózsásak, mert a *költségvetési, vagy az állami irányításhoz közel eső területeken a kereset-elmaradás a versenyszférától tetemes*, de a végzettségre vonatkozó megállapítás itt is igaz. Ez érvényesül nemzetközi viszonylatban is, mert a világban óriási a tudásnövekedés, ott azonban ez egy viszonylag szűk csoportra szűkül, azokra, akik az új technológiát, logisztikát, marketing stratégiát átlátják, irányítják.

Miközben a tudásalapú társadalomról sokat lehet olvasni, hallani, ugyanakkor egyre inkább *segyelmezett munkaerőre van szükség*. A szolgáltatási szféra nő, de ott is többségében egyszerű munkaerőből kell több. Ellentmondás, hogy az egyetemi, főiskolai tanulólétszám jelentősen gyarapodik az előbb felsorolt tendenciák érzékelése mellett. Ebből adódik az a kérdés, hogy miért nincs a diplomások körében munkanélküliség? Úgy tűnik, ők az eggyel alacsonyabb végzettségűeket szorítják ki.

*

A tudásról dr. Orbán István, az EGIS vezérigazgatója „Tudásalapú üzlet” című előadásában elmondta, hogy a tudás világméretű vándorlásának lehetünk tanúi, amely nyugatról kelet felé tart, és a tudástartalom is hasonlóan polarizálódik úgy, hogy Magyarországon a reprodukív típusú tudásra van nagyobb igény. Ő úgy értelmezi, a „Bolognai dekrétum” szerint a kétszintű képzés azért kell, hogy azok, akik nem bírják az állandó megújulást, *essenek ki a rendszerből, mert a legfelsőbb szintű képzésnek és továbbképzésnek nagy a költsége*.

A harmadik szekció a kreditrendszerrel és az egyetemi átjárhatósággal foglalkozott. Az intézményi kredit szabályokat 2001. november 1-ig kellett elkészíteni és benyújtani, a valós „bevezetése” 2002. szeptemberében lesz. E kérdéskörben, sajnos, nemcsak a felhasználói oldalon nagy a tanácstalanság, hanem a szakmai körökben is. A kissé nehezen feloldható bizonytalanság mellett ki kell hangsúlyozni, hogy a

Folytatása a 14. oldalon

A magyar kutatás, oktatás időszerű kérdései

Folytatás a 13. oldalról

kredit-rendszer a hallgatói munkát akarja mérhetővé tenni. Irányként megfogalmazható, hogy 1 kredit 30 hallgatói munkaóra ráfordítást jelent. Ezt abban az esetben ismerik el, ha azt vizsgán lezárt érdemjeggyel igazolják. Tulajdonképpen a kredit-rendszer a hallgatói választási lehetőségek kiszélesítését jelenti.

*

A háromnapos rendezvény utolsó konzultációs lehetőségét a *kerekasztal beszélgetés* jelentette, ahol a felkért válaszadókon túl igen szép számú résztvevő vitatkozott az elhangzottakról. Dr. Koloszar József, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora a tömegképzés, elitképzés, a növekvő egyetemi hallgatói létszám és minőség vitájában megfogalmazta, hogy a végzősök nem gyengébbek, csak többen végeznek. Ebből adódóan a jók száma sem kevesebb, ami nem csak megfogalmazási és hangulati különbséget jelent. Különösen akkor, ha tudjuk: a „tömegképzés” jelenlegi szakaszában a kibukás aránya 50 %-os. Ahhoz a vitához, hogy milyen mélységig lehet megtanítani valamit a felsőoktatásban, a rektor úr elmondta: *ma sem tudnak teljesen megtanítani egy szakmát vagy tudományt, de a tanulás képességét és az arra való felkészültséget igen!*

Talán dr. Koloszar József rektor hozzászólása a cikk végszavának is jó, azzal a kiegészítéssel, hogy a résztvevők a téma folytatását kérik. Az ÉSZT lehetőségeihez képest 2002-ben folytatni kívánja az együttgondolkodást, az útkeresést.

Dr. Bánk Gábor
az ÉSZT főtűkára

A Kárpát-medence

Rövid tudósításunkéval azonos címmel rendezett konferenciát a kiskunfélegyházi székhellyel működő Közép-európai Klub a szép városához nem kevésbé gyönyörű dísztermében. Kezdeményezője és szervezője Kelemen József, a klub főtűkára volt, megvalósítása pedig számos támogatónak volt köszönhető. Kiskunfélegyházáról érdemes tudni, hogy Kelemen József az 1989-es rendszerváltás után már korábban is sorozatban szervezett az 1990-es években olyan rendezvényeket, amelyek a várost az ún. szabad gondolkodók, vagy ha úgy tetszik, a másként gondolkodók már ország-határainkon túl is ismert gyülekezőhelyévé tették. Ezért az éppen hivatalban levő hatalom részéről talán nem is mindig nézték jó szemmel ezeket a szókimondó fórumokat. Kiskunfélegyháza azonban nem hiába Petőfi szülővárosa. A város önkormányzata, élén Ficsór József polgármesterrel mindig bátran kiállt azok mellett, akik a hatalmasok tetszésétől függetlenül kimondták a véleményüket a magyarság sorsával és sorskérdéseivel, múltjával és jövőjével kapcsolatban ebben a pompás teremben.

Ennek az immár évtizedes munkának köszönhetően Kiskunfélegyháza ragyogó társadalmi jellegű politológiai tudományos műhelyé, s mint ilyen, fogalommal vált a közéleti kérdések iránt érzékenyek körében. A támogatók forintjai nem váltak ablakon kidobott pénzzé, hanem sugárzó nemzeti-szellemi erővé transzformálódtak.

Amint mindjárt az elején jeleztük, az idei tanácskozás hivatása – a rendezői szándék szerint – az volt, hogy fórumot biztosítson mindazok számára, akik szívükön viselik a Kárpát-medence 1920-ban politikai eszközökkel szétarabolt-szétrombolt természeti, gazdasági, földrajzi és szellemi harmóniájának helyreállítását. Sietünk előrebocsátani: a konferencia tárgyalásai mentesek voltak szélsőséges politikai felhangoktól, nacionalista, revizionista, netán irredenta mellézközlőktől. Ellenkezőleg! „A jövő megmentése,

az itt élő népek, nemzetek megmaradása érdekében közös felelősségünk és feladatunk, hogy ezt az egységet és harmóniát megteremtjük a Kárpát-medencében, ami a jövő generációk iránti felelősséget és szolidaritást jelenti.” Minden magyar közösségnek nagy a felelőssége a konferencia témakörében – hangsúlyozta megnyitó beszédében Ficsór József polgármester is.

Ez bizony teljesen új hang Trianon problematikájának és nemzeti traumájának megközelítésében. S tegyük hozzá: az elmúlt nyolc évtized zsákutcának bizonyult megoldási útkeresései után egy reményteljes perspektívát felcsillantó új iránymutatás. Ha semmi másért, már ezért is érdemes lett volna Kiskunfélegyházára elmenni. Közbevetve megjegyezzük: üdítő látvány és szívet melengető tapasztalat volt, hogy a konferenciával párhuzamosan és ahhoz kapcsolódóan, annak anyagát azonnal feldolgozva egy *Ifjúsági Fórum* is működött. Mégpedig a neves jogászati szakembernek, az Alkotmánybíróság volt elnökének, dr. Sólyom Lászlónak, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Magánjogi Tanszéke professzorának vezetésével. A fórum résztvevői, szép számú ifjú hölgy és fiatalember, házi tv-láncon keresztül kísérték figyelemmel az előadásokat. Tehát a mindazzal való szellemi foglalatosság, amit Trianon roppant gyűjtőfogalma jelent, Kiskunfélegyháza nem az idős, 70-en felüli generációk „köldöknézését” jelentette. Hanem azt, hogy a téma vizsgálatában megvalósult a generációk közötti együttműködés és folytonosság, mégpedig egy pozitív, a kibontakozás reményével kecsegtető irányba fejlődve.

Joggal teheti fel a T. Olvasó a kérdést: miért kerül mindez egy erdészeti szaklap oldalaira? Azért, mert a történelmi múlt is, az elérni remélt cél is elsőrendű módon érintette – érinti az erdészetet. Ökológiai vonatkozásban – a vízügy mellett – Trianon legnagyobb vesztese az erdészet volt. Elvesztettük

mint természeti és földrajzi egység

erdőterületünk 84 %-át, és ez az arány jóval több, mint az ország területi (72%) és népességi (64%) vesztesége. (Bár kétségtelenül az utóbbi a legfájdalmasabb, és következményeiben a leghosszabb távra szóló.) A térség ökológiája és ökológiai biztonsága szempontjából is elsőrendű fontosságúak az erdők. S nem utolsósorban azért is, mert fel kell hívni a figyelmet arra: az ilyen és hasonló rendezvényeken az erdésznek is aktívabban kellene részt vennie. (Bár, amint a továbbiakban látni fogjuk, ennek a konferenciának volt két erdész szakember szereplője.)

Közönségkapcsolati munkánk változatlan gyengeségére jellemző, hogy a konferencia elején egy helyes kis szöke leányka felolvasta egy másik nyolcadikos általános iskolai tanuló környezet- és természetvédelmi tárgyú hangulatos dolgozatát. S ebben – miként laikusok részéről már oly sok más alkalommal, úgy most is – elhangzott a plénum előtt: „Erdeink terület-e csökken!” Ijesztő, hogy a ma felcseperedő nemzedék (is) ezt így tudja. Ilyen imázsa van a magyar erdőkről akkor, amikor erdeink területe fél évszázad óta folyamatosan, erőteljesen és nemzetközi elismerést kiváltóan növekszik. Lássunk ezek után néhány rövid szemelvényt a másfél napos konferencia gazdag és fontos tartalmából.

Dr. Gallé László professzor (Szegedi Tudományegyetem) megállapította: ezer éven át szőtt szöveget tépett darabokra a drasztikus trianoni döntés. Újra meg kell teremteni az egységet azon keresztül, ami összeköt bennünket. Az ökológiáról szólva rámutatott: az általános (globális) törvényeket mindig regionálisan kell vizsgálni; például az erdő tér- és idődimenziójában. Hangsúlyozta az ún. ökológiai folyosók jelentőségét. Az ökológiával kapcsolatos feladatokról szólva, ilyennek jelölte meg a magyar ökológiai iskolák kialakítását és együttműködését, a Kárpát-medence egységéért felelős regionális tudó-

mányos centrumok megteremtését. Széles körűen (sok és sokféle szakértő bevonásával) folytatni kell a Kárpát-medence természeti felfedezését.

Samu Mihály dr. jogászprofesszor rámutatott, hogy a Kárpát-medencében élő népek még nem jutottak túl a nacionalizmuson. Így a trianoni békeszerződést a magyarok igazságtalannak tartják, de az összes többi itt élő nép és a nagyhatalmak közvéleménye is igazságosnak. Ezért tagadják a kollektív kisebbségi jogokat és asszimilációs politikát folytatnak. Ilyen nemzetállami szemlélet mellett fontos az ún. NGO-k, a civil szervezetek és más autonómiák szerepe a környezeti biztonság megteremtésében, az államhatárokon túlnyúló régió öngazgatásának és önszabályozásának megvalósításában.

Lényegében tovább erősítette az Liméti megállapítást dr. Süli-Zakar István professzor (Debreceni Egyetem), amikor előadásának elején rámutatott: a szomszédok (az egykori magyar-horvát államszövetség területén osztozó hat-hét állam) vagy megkérdőjelezzik, vagy egyenesen tagadják a Kárpát-medence egységét. Ezt egyedül mi, magyarok hangoztatjuk. S azért hangoztatjuk, – mondják szomszédaink – mert közben Nagy-Magyarországra gondolunk, és az egység jelzava alatt annak helyreállítási szándéka húzódik meg. Rámutatott arra is, hogy az Európai Unióban az euro-régiók kialakítása sok régi, évszázados etnikai és gazdasági problémát oldott meg. Márpedig a Kárpátok: euro-régió. (Utalt a lengyelek „Zöld Kárpátok” és a magyarok „Élő Tisza” programjára.) A politikai határok olyan ökológiai egységeket szabdalnak fel, mint pl. a Tisza. Ezért a határokat az ökológusoknak le kell győzniük a politikusokkal szemben.

Varga Zoltán dr., a Debreceni Egyetem Állattani Tanszékének professzora előadásában figyelmet érdemlő meghatározást adott: a táj

a természeti tényezők és az emberi tevékenység által létrehozott sajátos és megismételhetetlen földrajzi egység. Erdészeti és tájvédelmi szempontból azért érdemel figyelmet ez a definíció, mert egy természettudós hangsúlyozza az ember tájformáló szerepét, és a tájkép esetleges megismételhetetlenségét. Különösen napjainkban, amikor erdészeti feladatunkká vált negyvenéves táji erdőművelési és erdőtelepítési irányelveink magújítása, esetleg újraírása. A professzor rámutatott az élővilág sokféleségére és mozaikosságára a Kárpát-medencében. A gazdálkodás sokfélesége az élővilág sokféleségének egyik biztosítéka, és mozaiktájt eredményez. Az előadó felhívta a figyelmet a "Natura 2000" európai természetvédelmi stratégiára.

Örvendetes módon erdész előadója is volt az érdekes konferenciának dr. Kárpáti László erdőmérnök, a Fertő-Hanság Nemzeti Park igazgatója személyében. A felkért hozzászólók sorában pedig Konkoly Gyuró Évának, a Nyugat-Magyarországi Egyetem oktatójának jól rendszerezett kiselőadását hallhattuk. Jó érzés volt hallani, hogy Kárpáti László nem elvekről, jövőbeli elképzelésekről, igényekről stb. szólt, mint a legtöbb előadó, hanem már annak megvalósításáról, aminek még ezutáni szükségességét mások hangoztatták. Nevezetesen arról, hogy a FHNP-ben már megvalósult a határok nélküli természet- és környezetvédelem. 1992-ben az osztrákokkal közösen ún. zonációs nemzeti parkot hoztak létre, és ott a munka 90 %-át közösen is végzik. 1999-ben pedig létrehozták a Nyugat-West-Pannonia euro-régiót, amelyben szintén közös osztrák-magyar munkabizottságok, azokon belül szakcsoportok dolgoznak a természetvédelmi feladatokon. A természetvédelem tudta eddig is, és tudja ezután is áttörni a határokat – vonat le a következtetést Kárpáti László.

Konkoly Gyuró Éva említett hozzászólásában a tájvédelem-
Folytatása a 16. oldalon

A Kárpát-medence mint természeti és földrajzi egység

Folytatás a 15. oldalról

mel foglalkozott, és annak négy fő fejlődési periódusát különítette el: 1. A természet tiszteletének az időszaka. 2. Az ipari-tudományos-technikai forradalom, az alá-fölé rendelődéskorszaka. 3. Az elszigetelődés, a globális és regionális problémák kialakulásának korszaka. 4. A szintézis és integráció időszaka.

Az előadó rámutatott ennek az egész témakörnek egyik mai rákfénjére: az állami törekvések csak akkor érnek el célt, ha találkoznak a tájban élő emberek törekvéseivel és érdekeivel.

Ugyancsak örömdetes jelensége volt a konferenciának, hogy egy *selmebányai* felszólaló is a mikrofonhoz lépett dr. Ivan Volocsuk egyetemi tanár, *erdőökológus* személyében. Magyar nyelven szabadon, szépen előadott és nagy tapssal honorált hozzászólásában elmondta, hogy 2000-ben már ismét *felsőfokú tanévet* nyitottak *Selmecen*; a szlovák környezetvédelmi miniszter pedig a magyar származású dr. László Miklós. Volocsuk úr feltette a kérdést: mi az a sajátos érték, amit a közép-kelet-európai térség adni tud az EU-nak a csatlakozáskor? A természet! A határokön túlnyúló együttműködés kitűnő példájaként az Ipoly Unióra hívta fel a figyelmet. Végül felhívték az együttműködéshez két fél kell, és nagy türelem egymás meghallgatásához. Vagyis monológus helyett dialógusra van szükség.

Nagy érdeklődés kísérte dr. Pozsgay Imrénének, a Debreceni Egyetem Politológiai Tanszéke professzorának, az ismert közéleti személyiségnek az előadását is, amely „A környezetbiztonság ökológiai, társadalmi, gazdasági és politikai vonatkozásai a Kárpát-medencében” címet viselte. Ezt kissé részletesebben is ismertettük.

Előadása címének megfelelően a professzor nem szűkítette le mondanivalóját szorosabb értelemben vett ökológiai szakkérdésekre, hanem a Kárpát-medence problematikáját széles politikai összefüggésbe

ágyazva boncolgatta. Rámutatott, hogy a XX. századi békediktátumok következtében szerves környezeti kapcsolatok estek szét. A katasztrofális azonban az, hogy ezzel együtt az emberi felelősség is szétzabdalódott. Az együttműködés kialakításában ma kemény érdekérvényesítésről van szó a szomszéd államok részéről. Sokan az Európai Unióhoz való csatlakozástól várják a megoldást. Azonban az EU is elszánt, szigorú érdekközösség és nem szanatórium, ahol a beteg államokat kikezelik. Akkor lesz ott a helyünk, ha ehhez meg lesz az érdekfelismerés.

Térségünkben a politikai problémák az aggasztóak az EU számára, ezektől félnek, ezek miatt tolódik mindig tovább a tagfelvétel dátuma. A Kárpát-medencében a nagy létszámú magyar kisebbség okoz gondot. Azok félnek a magyarságtól, akik előállították ezt a helyzetet. Pedig két ok miatt nem kellene ettől félniük: 1. Alkotmányosság iránti hajlamunk, az erőszak teljes mellőzése a Trianontól eltelt 80 év alatt. 2. A Szovjetunió felbomlása után megjelent Európában 30 millió kisebbségben élő orosz (aki hódítóként ment oda, ahol most van). Ez valószínűbb probléma. Tehát a Keleti-Kárpátokig biztos az integráció talaja, azon túl ingatag.

Fennmaradhat-e a magyarság a trianoni új nemzetállamok területén? – tette fel a kérdést Pozsgay Imre. Ezeknek az államoknak az identitása a XIX. századtól indul; ambíciózusak és öntudatosak, mert honfoglalást hajtottak végre. Revízióról, kollektív jogokról nem aludnak. S a professzor figyelmeztetett arra: nekünk, magyaroknak nincs támogatónk Európában! Illúzióinkat el kell hessegetnünk. Együtt kell élnünk azokkal, akikkel sorsközösségbe kerültünk. De a mi rováunkra ők sem boldogulhatnak Európában. Érdeklünk, hogy demokratikus rendszerek működjenek szomszédainknál, és ne a nemzeti sovinizmus (amelynek képviselői a magyar revizionizmussal és irredezizmussal riogatják politikustár-

saikat). Az egymásra utaltak együttműködése: népi együttműködés, ez vezethet eredményre. (Közbevetve megjegyezzük: szakszervezetünk is ezt az elvet vallja, és ezt közvetíti külkapcsolatainak alakítása során.)

Előadásának végén élénk viszszhangot kiváltó megállapításra volt Pozsgay Imrénének: a környezetvédelmet nyereségtermelő gazdasági ágazattá kell változtatni, a gazdaság modern átalakításával összekötve (s nem csak a közpénzeket elkölteni). Az állam felelőssége ebben az esetben is fennáll, mert csak az állam képes megfelelő nagyságú tőkét koncentrálni erre a célra. Ez a nézet ugyan eddig is ismert volt, de a hozzászólók megítélése szerint olyan magas felelős tisztségeket betöltött közéleti személyiség, mint amilyen Pozsgay Imre is, nyilvános fórumon most jelentette ki először.

Felelevenítjük ezzel kapcsolatban, hogy az 1970-es években a magyar természetvédelem nagy fellendülése idején Rakonczay Zoltán erdőmérnök kollégánk, az Országos Természetvédelmi Hivatal akkori elnöke nemegyszer felemlítette az USA példáját. Ott is akkor következett be a nagy fellendülés ezen a téren, amikor sikerült „piacosítani” a természetvédelmet, és a magántőke be tudott vonulni erre a területre is. „Egyből lett pénz” mindenre, amivel kapcsolatban addig a foghoz kellett verni a sok revizor által ellenőrzött állami garast.

Terjedelmi korlátok miatt nem tudjuk tovább folytatni az érdekes kiskunfélegyházi Kárpát-medence konferencia anyagának ismertetését. Befejezésül megemlíjük, ami ott is a rendezvény vége felé elhangzott felvetés volt: többen javasolták, hogy a fórumot fejleszték nemzetközi, valóban Kárpát-medencei jellegűvé, helyezték az Európai Unió égisze alá, és vonják be szervezett formában a „visegrádi négyeket” is.

Kíváncsian várjuk tehát a folytatást!

Dr. Király Pál

Hosszú súlyos betegség után Sopronban 74 éves korában meghalt dr. h.c. dr. Gál János okl. erdőmérnök, az MTA (a mezőgazdasági - erdészeti - tudomány) doktora, a Nyugat-Magyarországi Egyetem (jogelődjének) ny. tanszékvezető tanára, az egyetem díszdoktora, Nógrád megye díszpolgára, több más állami és társadalmi kitüntetés tulajdonosa.

A Nógrád megyei Hont községben született 1928-ban földműves szülők gyermekeként. Tanulmányainak végeztével erdőmérnöki oklevelét 1953-ban szerezte meg Sopronban. Rövid főhatósági szolgálat után a volt Szovjetunióban folytatta tanulmányait, s ott a kandidátusi oklevelét a mezőgazdasági fásítások témakörében készített disszertációjával nyerte el.

Hazatérése után előbb rövid ideig az Erdészeti Tudományos Intézetben dolgozott, majd a *soproni egyetem erdőtelepítéstani tanszékének élére került*. Ezt a tantárgyat oktatta lényegében tanári pályafutásának végéig (bár ekkortájt a telepítéstan már az erdőművelés részévé vált), erdészeti környezetvédelmi ismeretekkel bővítve annak anyagát olyan mértékben, hogy az azután önálló tanszékű diszciplinává válhatott.

Nevét valójában egyetemvezetői működése tette ismertté. Először főiskolai főigazgatóként, 1962 után négy alkalommal rektorként állt a tanintézet élén. Nagy építő volt! Rektorságának ideje alatt épült az új egyetemi kollégium, a menza, a sportcsarnok, az önálló könyvtár-épület, a levelező hallgatók otthona, az ifjúsági ház, 111 (!) oktatói lakás, a tómalmi szaporítóanyag-termesztési bázis és a keszthelyi egyetemi alkotóház. Ugyancsak rektorsága alatt bővült csaknem a kétszeresére a botanikus kert a Panoráma-útig terjedően. Ilyen volumenű építészeti fejlesztés nem történt egyetemünkön 1922 óta, amikor is a Selmecről elmenekült ősi tanintézet az egykori honvéd főreáliskola területét és építményeit használatba vette. Közreműködött a Lővér-körúti városi fedett uszoda létrehozásában is.

Dr. h.c. dr. Gál János
(1928 - 2001)

Hosszúra nyúlna annak a belső minőségi fejlesztésnek az ismertetése, amelyet az oktatás szakterületeinek és formáinak kiszélesítése, s feltételeinek fejlesztése, korszerűsítése terén kifejtett. Bár erdész képzettségű és beállítottságú ember volt, lelkiismeretesen és lelkesen dolgozott azon, hogy az ősi tanintézet új sarja: a Faipari Mérnöki Kar is nemzetközi színvonalú intézményként működhessen.

Mind e mellett nagy súlyt helyezett az Alma Mater múltjának, kultuszának ápolására is. Méltó és igen szakszerű elhelyezést kapott a rendkívüli tudományos és kulturális értéket képviselő műemlékkönyvtár (Sopronban maradt része). Gondoskodott arról, hogy az egyetem újában megírt történetének második kötete is megjelenhessen („Mindnyájan voltunk egyszer az Akadémián... 1983.”). Valamint arról, hogy az egyetem, a szakma történetére vonatkozó tárgyi emlékek és dokumentumok megőrzésre, s méltó körülmények között bemutatásra kerülhessenek a létrehozott Erdészeti, Faipari és Földmérés-történeti Gyűjteményben.

Folytatta a régi neves professzorok emlékműveinek állítását a bota-

nikus kertben, amely így valóságos erdészpantheonná is vált. Sokat tett azért, hogy ismét élhessenek és új vonásokkal gazdagodhassanak az egyetemi ifjúság körében a régi kedves és vidám selmeci-soproni diákhagyományok, amelyek gyakorlását 1948 után üldözte az akkori politikai hatalom.

Egyetemirányító-fejlesztő és oktató munkája mellett tudományos tevékenységet is folytatott; eredményei alapján *elnyerte a „tudományok doktora” akadémiai fokozatot.*

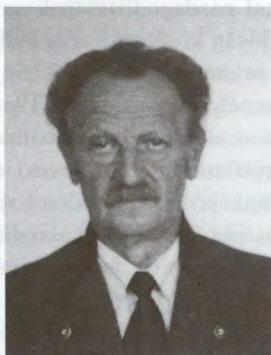
Munkásságának eredményességét ezen túlmenően is több rangos állami és társadalmi kitüntetéssel ismerték el. Ezek közül valószínűleg az esett legjobban számára, amelyet patinás egyeteme nyújtott az általa adható legmagasabb elismeréseként: *a tiszteletbeli doktori cím (doctor honoris causa).* Ez a polgári rendszerváltás után kapott kitüntetés azt bizonyíthatta számára, hogy *az egyetem tudós kollektívája politikai hovatartozásától függetlenül elismerte vezetői és szakmai teljesítményét, s emberi magatartását, értékeit.*

Nyugállományba vonulása után gyakorta látogatott el hosszabb időre szülőföldjére, Hont községbe. Ott is küszködött egyre inkább elhatalmasodó betegségével. Végül is megfáradt szíve mondta fel a szolgálatot.

Hamvait az egyetem rektori épületének aulájában ravatalozták fel. Régi selmeci szokás szerint innen kísérték ki a városba, széles körű résztvevőtől, mintegy 1000 gyászolótól követve és a Szent György templomban helyezték végső nyugalomra. Temetése alkalmából a Nyugat-Magyarországi Egyetem részéről Prof. Dr. habil. Koloszar József rektor, az Erdőmérnöki Kar részéről Prof. Dr. habil. Mészáros Károly dékán, Sopron megyei jogú város önkormányzata részéről dr. Gimesi Szabolcs polgármester, a Nógrád Megyei Közgyűlés nevében pedig Gyürki János erdőmérnök, az Ipolyerdő Rt. osztályvezetője, a megyei közgyűlés tagja mondott búcsúbeszédet. Az elhunytat felesége, fia és menyje, leánya és veje mellett *nyolc unokája* gyászolja.

Dr. Király Pál

Valovics József emlékére

(1939-2001)

A halál híre mindig lesújtó. Különösen az, ha egy szeretett és tisztelt kolléga halálhírét kapjuk meg.

Nekem jutott az a feladat, hogy az ÉSZAKERDŐ Rt. és az OEE nevében elbúcsúzzam Tőled, ki aktív életed teljes időszakát ennél a cégnél, illetve jogelődeinél töltötted.

Búcsúzáskor említsük meg életed alakulását. 1939-ben születél Polgárdon. Édesapád a II. világháborúban 1943-ban meghalt. Öcséddel együtt özvegy édesanyád nevelt fel.

1953-tól 1957-ig az erdészeti technikumot végeztél Debrecenben és Szegeden.

Szolgálatodat az Észak-borsodi Állami Erdőgazdaságnál kezdtél, a Rudabányai Erdészetenél. (1959-ben őrmesteri rendfokozattal szereltél le.) Ezután rövid ideig a Bánhorváti Erdészetenél szolgáltál, ahonnan 1962. október 1-én kerültél a Mérai Erdészethez erdőhasználati műszaki vezetőnek. Műszaki vezetői munkakört töltöttél be nyugdíjazásodig.

1963-ban találkoztunk, részint szorosan vett szakmai feladatok során, az Országos Erdészeti Egyesület rendezvényein és a szakszervezeti munkában. Szakmai munkádat mindig magas színvonalon végeztél, szolgáltál a borsodi és abaúji erdőket.

Szakmai munkád során a tájegység természetes tölgy társulását helyeztet előtérbe, csemetével a makkvetéssel.

Az Erdészeti Tudományos Intézzel közösen vegyszeres gyomirtási kísérleteket végeztél az erdőfelújítások sikere érdekében.

Magatartásod, emberi kapcsolataid példamutatóak voltak.

Az OEE és a szakszervezeti munkában, munkatársaid problémáit mindig felvállaltad és legjobb tudásod szerint megoldottad. Mindkét szervezetben 44 évig dolgoztál.

Jó munkád elismerésül három alkalommal kaptál Vállalat Kiváló Dolgozója és egy alkalommal Kiváló Munkáért miniszteri kitüntetést.

Ez év szeptember 3-án Sopronban az egyetem évnyitó ünnepségén az Ember az Erdőért emlékérmét még személyesen vehetted át.

Sopronból Miskolcig történő hazautazásunk alatt hosszasan beszélgettünk megoldandó szakmai problémákról, tervekről, emberi kapcsolatokról. Mi tudtuk, hogy szervezeted küzd a kór ellen, Te végig bizakodó voltál, további munkád terveiről beszéltél. Ez volt utolsó beszélgetésünk...

Kollégáid nevében búcsúzom most Tőled, köszönjük, hogy munkatársaid lehettünk.

Biztos vagyok benne, hogy onnan fentről, két cirrus felhő közül őrzőn figyeled az általad kezelt erdők további sorsát; mi is ezt tesszük itt lent.

Haláloddal kapcsolataink nem szakadnak meg, itt élsz bennünk tovább.

Megőrizünk jó emlékezetünkben. Isten veled, Jóska! Nyugodj békében!

Üdv az Erdésznek!

Kerek Károly

Tőlük is búcsúzunk

Budapesten 72 éves korában meghalt Kopasz Margit okl. erdőmérnök, a Budapesti Természetvédelmi Igazgatóság Pro Natura-díjas ny. igazgatója, aki erdőmérnöki oklevelét 1953-ban szerezte meg Sopronban. Hamvait a soproni evangélikus temetőben helyezték el.

*

Ugyancsak Budapestén hosszú, súlyos betegség után 83 éves korában meghalt Lencz György erdész, az egykori Budavideki Erdő- és Vadgazdaság ny. fővadásza. A budakeszi temetőben temették el.

*

Tatabányán, 72 éves korában váratlan hirtelenséggel meghalt Fekete István okl. erdőmérnök, a pálházai fűrészüzem egykori vezetője, aki oklevelét 1954-ben szerezte meg Sopronban. Hamvait - utolsó kívánságának megfelelően - a soproni Lővérek erdeiben szórták szét.

*

Miskolcon, 72 éves korában rövid betegség után elhunyt Guba József okl. erdőmérnök, az Észak-erdő Rt. (jogelődjének) ny. erdészvezetője, aki szintén 1954-ben szerezte meg diplomáját Sopronban.

k.p.

Kiss László emlékére

A Zalaerdő Rt. bajcsai csemetekertjében a régi kezelői épület falán kőtáblát helyeztek el Kiss László emlékére, aki évtizedeken keresztül volt a nagyüzemi csemetekert vezetője és fejlesztője, s 2000-ben hunyt el 85 esztendőskorában. A felesége és leánya által leleplezett táblánál az apostrofált személyiség érdemeit dr. Mátrabérczi Sándor erdészeti igazgató méltatta.

Szpartakiád Lengyelországban

A közelmúltban Lengyelországban a festői környezetű Krynican került megrendezésre a Lengyel Erdészeti Szakszervezet és a Krakói Erdészeti Igazgatóság rendezésében a VI. Regionális Erdész Szpartakiád, több mint 200 fővel. A versenyre szakszervezetünk is meghívást kapott.

Csapatunkat Barta László, az EFDSZ elnöke, Szalai Gábor, az Egererdő Rt. Pétervásárai Erdészeti Zrt. vezetője, Demeter István, az ÁESZ Egeri Igazgatóságának felügyelője, valamint Bartanusz István tolmácsunk alkotta.

A szpartakiád szakmai, sport- és szórakoztató jellegű versenyszámokból állt, s érdekessége volt, hogy valamennyi versenyszámban erdőgazdaságunként csak egy fő vagy egy csapat indulhatott.

A lövészet trapp-, futóvad-, álló őzalak- és ún. sétáló koronglövészetből állt. Utóbbiban a versenyzőnek gyaloglás közben kellett eltalálnia a váratlanul és kiszámíthatatlan irányba kilőtt korongot. Lövéseink jól szerepeltek: Szalai Gábor a trapplövészetben 15 induló között az 5. helyezést érte el.

A futóvad ezen a szpartakiádon nyúl alakjában jelent meg, ezáltal túl kicsinek és gyorsnak bizonyult számunkra. Röplabdában nem indítottunk csapatot. Rönkfűrészelésben Barta László és Bartanusz István hősies helytállásával a 9. helyet érte el egy 40 cm átmérőjű fenyőrönk 15,7 mp-es idő alatt történt átfűrészelésével. (A győztes idő 10,5 mp volt.)

Kötélhúzásban és egykaros súlyemelésben – látva a jól megtermett lengyel erdészeket – csapatunkat visszaléptettük.

Jellemző az erőviszonyokra, hogy az egykaros súlyemelésben, amelyben egy 17,5 kg-os súlyt kellett felváltva jobb és bal kézzel a fej fölé kinyújtani, az első helyezést 420 (azaz négyszáz-húsz!) emeléssel nyerte el a győztes.

Asztaliteniszben Barta László nem jutott a döntőbe. Az íjászversenyt azonban remek találatával, többek között egy 9-es körrel megnyerte, igazolva a magyarok íjászzal kapcsolatos régi hírnevét.

A négynapos program nagyon jó hangulatban telt el, módot adva folyamatos konzultációra, párbeszédre szakmai és szakszervezeti feladatokról, módszerekről, eredményekről. A Krakói Erdészeti Igazgatóság és a Lengyel Erdészeti Szakszervezet vezetőivel tárgyalásokat folytattunk az együttműködésről.

A rendezvényt dr. Alfred Kroll, a krakkói erdőgazdaság vezérigazgatója, valamint Jerzy Przybilsky, a lengyel társszervezet elnöke értékes díjak átadásával zárta be, többször kiemelve és megköszönve a magyarok részvételét. Jóleső érzés volt magyar erdésznek lenni Krynican. A magyarországi viszontlátás reményében búcsúztunk el kedves lengyel kollégáinktól.

Barta László

Az elismerések metamorfózisa

Nincs talán egyetlen tanított szakma sem, jelesül idehaza, amelyiknek a kitanított mester-jelöltjét ne honorálná a kiképző intézmény valamilyen időálló dokumentummal, például oklevéllel. Ilyen többünk szakmája, az erdész szakma is. Bizony, tisztelt szaktársak: erdőőrök, technikusok, mérnökök, felsorolhatatlan a számunk, azoké is, akik még a nagy háború előtt váltak érdemessé mondjuk a képzeletbeli „József nádor Oklevél”-re, azoké is, akik a közelmúlt időkben vették kézbe a majdani életművük bianco elismerését: „EFE Oklevelet”, „Vadas Jenő Oklevelet” stb.

Ez a megszámlálhatatlan mennyiségű, lényegében egy fajta törekvést megpecsételő dokumentum, sajátos közösségbe ötvözött, ötvöz valamennyiünket, anélkül, hogy külön törekednénk valamilyen szakmai egyesületet építeni. Kitanult mesterségünk mesterfogásait általában sikeresen ismételjük évről évre; persze, néha balsikerek is becsúsznak. A mesterfogások sikere ugyanúgy indulhat a jól fésült, fehér inges, nyakkendő, íróasztalos diplománál, ahogyan befejeződhet a zsíros kalapú, csapzott hajú, felgyűrt ingujjas, oldaltáskás, okleveles sártaposónál. Az esetenkénti balsikerek sem különben.

Talán az utóbbiak arányának mind alacsonyabb szintre szorítása is a célja a ma már patinás erdészeti szakegyesületi munkának. A több ezer fős, minden korosztályból épült szervezet tehát eredendően okleveles szaktársak gamadája. Az évek, évtizedek egyéni és közösséghez kapcsolódó törekvései, sikerei díszítik, fényesítik, és törvényszerű, hogy sajnos: „antikolják” is az indító bizonyítványokat. Az azonban jó lenne, ha ez nem járna egyfajta elhomályosodással.

Mert járhat, azzal együtt, hogy tudjuk: abszolút, objektív emberi igazságot tenni lehetetlen. Különösen esetünkben, amikor nemcsak a munka eredménye, hanem maga a hús-vér szakember is tárgya a megméretésnek. Az erdészeti szakegyesület tudniillik az egyesületi és a szakmai munka, életmű értékelésére alapozva alkotta újjá a kitüntetési szabályzatát. Feltehető, hogy ez nem mese csupán. S ha most még annak tűnik, annak egyetlen oka említendő: a látszólag „Aladdin és a csodalámpa” tünet. Esetünkben azt el kell fogadni, hogy a Szellem által évente teljesíthető kívánságok száma véges (3-3 Díszoklevél, Bedő Albert Emlékérem, Kaán Károly Emlékérem, továbbá 18 Elismerő Oklevél). A csodalámpa teljesítőképessége azonban nagyobb, mintsem azt a lámpa dörzsölésére hivatottak hinnék. Alkalmas arra, hogy ledörzsölődjön az imént említett homály arra érdemes szakmai művekről és alkotóikról. A dörzsölésre hivatott Aladdinok háromnál több kívánsággal is előállhatnak, hiszen – szerencsére – a forrás bőséges. A fényesre dörzsölt nevek és viselőik eredményei az adott kisebb közösségben biztosan ösztönző hatással is lennének. Talán az sem kizárt, hogy ez az apró mozdulat a hatásában felérne egy valóságos oklevéllel, emlékéremmel.

Egyszóval: legalább a felvetett kívánságok ne szoríttassanak kalodába!

-y-n

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról

Szerte a világban október elején ünneplik az Idősek Napját. Ez évben hazánkban október 5-6-án Sopronban ünnepeltük e jeles napot. Szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottsága ezen országos ünnepen 12 fős delegációval vett részt. A programban nyugdíjas fórum is szerepelt, valamint az ország minden részéről érkezett nyugdíjas csoportok színvonalas kultúrműsort mutattak be mindkét napon.

Az Idősek Világnapjának legfontosabb eseménye volt, hogy az évek óta várt és követelt idősügyi törvény tervezete elkészült, és Sopronban kiosztották, illetve társadalmi vitára bocsátották. Az ENSZ közgyűlése még 1992-ben hozott határozatában minden tagországot arra kötelezett, hogy kormányaik foglalják törvénybe az idősök jogait, készítsék el az Idősügyi Chartát. Ezt a Nyugdíjasok Országos Képviselőlete évek óta szorgalmazza. Minden tagszervezetet – így a miénket is – arra szólították fel, hogy tegyék közzé a tervezetet és mondjuk el róla véleményünket. Ezért ragadjuk meg azt a lehetőséget, hogy szakszervezetünk legszélesebb fórumában, az Erdészeti Híradóban adjuk közre a tervezetet azzal, hogy akinek véleménye van, azt szíveskedjen részünkre eljuttatni. Várjuk az aktív tagjaink véleményét is, hiszen mindannyian leszünk idősek, tehát róluk is szól a tervezet.

Idősügyi jogszabály (tervezet)

I. Részvétel a társadalom tevékenységében

1.) Az idős személyek teljes értékű polgárai az országnak. Szellemi, kulturális, szociális, gazdasági téren nyújtott hozzájárulásuk, családjukat segítő tevékenységük érték a társadalom számára. Elő kell segíteni, hogy tapasztalataikat, tudásukat átadhassák a fiatalabb nemzedékek tagjainak. Az idős személyekkel szembeni megkülönböztetés, előítélet és elkülönítés káros a társadalom számára.

2.) Az idős személyek képviselőik révén a társadalom egyenrangú tagjaiként kapjanak részvételi lehetőséget a jogszabályok kidolgozásában, kiváltképpen azon jogszabályok kidolgozásában, amelyek sorsukat lényegesen érintik. Az idősök ügye, a speciális helyzetükből adódó követelmények épüljenek be a fontosabb országos gazdasági, szociális és egészségügyi programokba.

3.) Olyan együttműködési formákat és intézményeket kell kialakítani, amelyek segítségével tartós együttes tevékenység valósulhat meg az idősebb és a fiatalabb generációk között a társadalom gazdasági, kulturális tevékenységében és a generációs szolidaritás elmélyítésében, értékeinek megőrzésében és fejlesztésében.

4.) Segíteni kell az idősök ügyeivel foglalkozó mozgalmak szervezését és fejlesztését, az idős személyek szerveződését, egyesületek, klubok alakítását egymás támogatására, a társadalom szolgálatára.

5.) Az idősödés témaköre kiterjedt ismerethalmazzal képez új tudományág kialakulásával. Az idevágó ismeretek szervezett oktatását már a korai gyerekkortól szükséges elkezdni, a korszerű ismeretközlési technikák alkalmazásával.

6.) Szenteljen a magyarországi média lényegesen több, tudományosan alapozott, humánus és együttérző figyelmet az idősödés társadalmi problémáira, az e korosztályt érintő gazdasági, nyugdíj, szociális ellátási és egészségügyi kérdéseknek. E korosztály képviselői kapjanak helyet a közszolgálati média irányító testületeiben társadalmi súlyuk és fontosságuk arányában.

7.) A kormányok biztosítsák minden év októberében az Idősek Világnapja méltó ünneplését együtt a civil szervezetekkel.

II. Az időskori élet anyagi feltételei

1.) Az idős személyek jogosultak azokra az ellátásokra, amelyek az emberi élet méltó fenntartásához szükségesek. Jogosultak életük munkájával és a járulékfizetéssel szerzett, tisztességes életviszonyokat biztosító nyugdíjra, s az azt garantáló igazságos nyugdíj-emelésre.

2.) Azokról, akik e méltó létfenntartáshoz szükséges jövedelemmel nem rendelkeznek, támogatásra szorulnak, kiterjedt szociális intézkedésekkel kell gondoskodni. Ez tegye lehetővé életvitelük fenntartását, szükségletük kielégítését, az egészségügyi ellátások igénybevételét.

3.) Az állam garantálja az idős személyeknek azt a jogát, hogy a szociális alapellátásuk tartózkodási helyükön legyen biztosítva.

4.) A munkaképes idős korúak fokozatos visszavonulása érdekében – az érdekeltekkel egyetértésben – megfelelő előírásokat és ösztönzőket kell kidolgozni és alkalmazni. Ki kell küszöbölni a foglalkoztatásban az életkor szerinti hátrányos megkülönböztetést. Ne az életkor, hanem a munkaképesség, a teljesítmény játszon szerepet az alkalmazásban és a bérezésben.

5.) A mindenkor foglalkoztatás-politika biztosítsa az idősök kedvezményes részvételi lehetőségét a továbbképző programokban, elősegítve, hogy tovább maradhassanak aktív résztvevői a társadalomnak.

III. Egészségügy, szociális ellátás és gondozás

1.) Az idősök gyakrabban kerülnek szorult, kiszolgáltatott helyzetbe. Kapjanak megfelelő, szervezett formában védelmet, vehessenek igénybe tanácsadó szolgálatot az őket halmozottan érintő veszélyek (bűnözés, közlekedés, hátrányos megkülönböztetések) megelőzésében, kivédésében.

2.) Az egészségügyi és szociális ágazat szervezeti működésénél, az ellátási és gondozási szolgáltatások biztosításánál figyelembe kell venni az idős személyek sajátos igényeit, ide értve az idős korban gyakoribbá váló betegségek megelőzését, gyógyítását, az idősök rehabilitását, gondozását, a szükséges gyógyszerek hozzáféréseinek biztosítását.

3.) Az egészségügyi ellátás alapja a kötelező és a szolidaritási alapon működő biztosítási rendszer legyen, amelyek keretében elérhetővé kell tenni mind az alapvető ellátást, mind a teljes élethez szükséges egyéb egészségügyi és szociális szolgáltatásokat. A kiegészítő biztosítások magasabb szolgáltatásokra nyújthatnak további fedezetet.

4.) A lakosság demográfiai változása, a megbetegedési, halálzási adatok az időskorúak szociális és egészségügyi ellátásának intézményes reformját teszi indokolttá. Ennek érdekében készüljön megfelelő cselekvési program.

5.) A cselekvési program biztosítsa az idősökkel kapcsolatos kutatások és szakképzések fejlesztését. Szükségnek látszik kialakítani a szakemberekből álló idősellátási, szociális és egészségügyi koordinációs, tárcaközi bizottságot.

IV. Az idősök jogainak védelme

1.) Az idősök jogainak védelmét az állami, társadalmi, illetve önkormányzati szerveknek és hatóságoknak az eljárásuk, tevékenységük során biztosítani kell.

2.) A kormány az Időügyi Tanács mellett hozza létre – a szociális és családügyi miniszter felügyelete alatt működő – idősjogi biztos intézményét, amelynek koordinációjában lehetőleg a megyei/fővárosi közigazgatási hivatalokban gondoskodik az idősjogi képviselők foglalkoztatásáról."

Eddig a vitára bocsátott tervezet. Ismételtén kérjük olvasóinkat, hogy a tervezettel kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat 2002. január 15-ig szakszervezetünk központjába megküldeni szíveskedjenek.

Varga György
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

FOGYASZTÓVÉDELEMRŐL (NEM CSAK) NYUGDÍJASOKNAK

Minden magyar állampolgár, így a nyugdíjas is: fogyasztó. Az újságok, a televízió, a postaládánk is tele van reklámmal. Ám nem mindegy, hogy hol és mire költjük el a (kis) pénzünket. A vásárlásokhoz szeretnénk néhány jó tanáccsal szolgálni.

Boltokban már számtalanszor jártunk és felismerhettük, hogy ugyanaz az áru nem mindenütt kerül ugyanannyiba. Meg kell szoknunk, hogy mindig legyen nálunk olvasószemüveg (mármint azoknál, akik rászorulnak erre a látási segédeszközre). Az ár mellett ugyanis az élelmiszerek, háztartási vegyi áruk esetében különösen fontos a minőség megőrzésének határideje. A csomagolást is érdemes végig böngészni, és ha nincs rajta – kötelezően – magyar nyelvű felirat, használati útmutató, akkor ne vegyük meg az árut. A magyar szövegből kiderülhet – éppen úgy, mint a gyógyszerek esetében –, hogy allergiakeltő hatása miatt vagy más okból mit nem célszerű megvennünk, még olcsón sem.

Önmagában egyetlen akció se csábítson bennünket költekezésre. Még a legnagyobb, legnevesebb boltokban, áruházakban is kínálhatnak esetenként „bővít”, silány minőségű árut.

Mindig gondoljuk meg, hogy mit vegyünk az olcsó és személytelen bevásárlóközpontban és mit az ismerős, közeli kis boltban, vagy az áruhoz jól értő eladóval rendelkező szaküzletben.

Bármit veszünk, a számlát, a blokkot mindig tegyük el; ma már a megromlott dobozos tejet is kicseréli felmutatásakor. Kínai, lengyel és román piacokon sokszor csak látszólag olcsó, amit veszünk blokk nélkül. Ha utólag reklamálnunk kell az olcsó, de gyenge minőségű áruval kapcsolatban, semmi bizonyítékunk sincs az áruval szemben arra vonatkozóan, hogy nála vettük a portékát. Ilyenkor a hatóság, a fogyasztóvédelmi felügyelőség tisztviselői is tehetetlenek.

Márpedig számos ellenőrzés bebizonyította, hogy ilyen helyeken bizony rengeteg a silány áru.

Karácsony előtti bevásárlás során különösen jó tudni, hogy pl. a gyermekjátékok, elektromos háztartási gépek és szerszámok között nemcsak silány, hanem életveszélyes gyártmány is akad.

Megdöbbenő az is, hogy az ellenőrzések során a kínai teákban, különösen a zöld teában mezőgazdasági növényvédőszer-maradványokat is találtak, például a világon már mindenütt régen betiltott DDT rovarölőszert maradványát. Az indiai teáknál ez szinte kizárt, a cejloni teákban pedig még soha nem találtak vegyszermaradványt.

A szolgáltatásokkal kapcsolatban nagyon nehéz általános tanácsokat adni, oly sokfélék. Egy dolog azonban ezen a területen is fontos: számlát mindig kérjünk!

Ennek hallatán a mesterember, a kisiparos, kisvállalkozó talán kijelenti, hogy így 25 %-kal többbe kerül a munka. Már sok megrendelő, sok nyugdíjas megbánta pl. lakásfelújításkor, hogy számla vagy legalább is nyugta nélkül bírta pénzét a hirdetésében csupán mobiltelefonszámát közlő vállalkozóra.

A közüzemi és más nagy szolgáltatók esetében egyéb gondok vannak. Ezek többnyire abból származnak, hogy ezek a nagy cégek nem tekintik partnernek a fogyasztókat. Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület igen fontosnak tekinti, hogy mindenkinek módja is legyen arra, amihez állampolgárként joga van. Azaz saját tényleges áram-, gáz-, stb. fogyasztását havi leolvasás alapján fizethesse, s ne az új divat szerint a becsült éves fogyasztást. Tény, hogy ha valaki kitartóan ragaszkodik hozzá, akkor annak havonta leolvassák és számlázzák a fogyasztását.

Ezekben kívántam néhány vásárlási tanáccsal szolgálni – nem csak nyugdíjasoknak.

Varga György
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

Kitüntetés. A Magyar Nemzeti Vadászrend idei három kitüntetettje közül kettő erdőmérnök: Tollner György ny. erdő- és vadgazdasági igazgató, a Millenniumi Vadászati Bizottság elnöke (Budapest), valamint Feiszt Ottó, a Zalaerdő Rt. vezérigazgatója (Nagykanizsa). A harmadik kitüntetett Orbán Péter rendőrtábornok, országos rendőrfőkapitány. A kitüntetést állami szervek és társadalmi szervezetek (FVM, M. Vadász Kamara stb.) képviselőiből álló Adományozó Testület ítéli oda az arra érdemeseknek. Az idei átadásra az országos vadásznapi bajai megnyitása alkalmával került sor.

*

Személyi hír. Az ÁPV Rt. Igazgatósága dr. Dobroszláv Lajost, a Vértési Erdészeti és Faipari Rt. vezérigazgatóját e tisztsége alól felmentette, dr. Széles Attila erdőmérnököt, a vállalat fahasználati-értékesítési ágazatvezetőjét pedig megbízta a vezérigazgatói teendőik ellátásával.

*

Vadas Jenő Napok. Mátrafüreden immár tizenhatodik alkalommal bonyolították le a térség erdőgazdálkodóinak és vadászainak közreműködésével az erdészeti szakközépiskola névadójáról elnevezett és a 2001. évi Erdésznapi ünnepségét is magába foglaló rendezvénysorozatot. A program az első osztályosok fogadalmatételével kezdődött, s tanulói kiselőadásokkal folytatódott az erdőművelés – ökológia, az erdőhasználat – gépészet és a vadgazdálkodás témaköreiből. Voltak *vetélkedők* is: Vadas Jenő túra (összetett szakmai verseny), valamint kispuska lövészverseny, íjászat és lovasbemutató. Az érettségiző osztályok tanulói Szelestey László néprajzkutató pásztorfaragásokkal foglalkozó előadásán vehettek részt. A mozgalmas programokhoz ásvány-, grafika- és szoborkiállítás kapcsolódott. Minderre egy vidám erdészbál tette fel a koronát.

*

A minimálbér a jövő évben kötelezően havi bruttó 50 ezer forint lesz. A kormány javaslatára végül is ebben egyeztek meg a munkaadók és munkavállalók képviselői az Országos

HÍREK

Munkaügyi Tanácsban. A bruttó bérhez 37.750 forint nettó érték tartozik. Ez még mindig elmarad a számított 42 ezer forint létminimumtól. Emlékeztetül: szeptemberi lapszámunkban megírtuk, hogy a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség 46.000 forintos javaslatot tett a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének a minimálbér mértékére vonatkozóan, alaposan indokolva.

A kormány és a munkaadói oldal kész javaslatot tenni a cégeknek (elsősorban az állami többségi tulajdonú vállalatoknak), hogy ahol arra lehetőség van, ott a béremeléssel alkalmazkodjanak a tényleges inflációhoz.

*

Szent Hubertusz Nap. A gödi Nemeskéri-Kiss Kúriában (az egykori neves vadászati szakember és szakíró otthonában) Szent Hubertusz Napot rendezet Murvai Zoltán vállalkozó, vadász és műgyűjtő. Ünnepi misét Havas István piarista szerzetes celebrált, majd Tollner György, a Millenniumi Vadászati Bizottság elnöke megnyitotta „A vad, mint a természet része a XVIII-XX. század képzőművészetében” címe kiállítást, amelyhez antik vadászkönyvek kiállítása is csatlakozott. A nap folyamán rendeztek kiadó-olvasó találkozót is, könyvdedikálással egybekötve.

*

Az Erdészeti Múzeum Sopronban Simon M. Veronika Aranyecset- és Cserhát Nívódíjas festőművész alkotásaiból rendezett kiállítást, amelyet Feinek György budapesti író, költő nyitott meg. Az alkalomból a művésznő átadta a Nyugat-Magyarországi Egyetem Roth Gyula Gyakorlóiskolájának a névadóról készített portrét. Ezt követően Hauszner Sándor természetfotó-kiállítása volt látható, amelyet Prunner László fotóművész, a MAFOSZ elnöke nyitott meg a közönség számára.

*

XIX. Vadászati Téli Egyetem. A 161 éves Tudományos Ismeretterjesztő Társulat keszthelyi városi elnöksége, valamint a 205 éves múltra vissza-

tekintő Georgikon Kar (minisztériumi és vállalati támogatással) a 19. alkalommal rendezte meg a Vadászati Téli Egyetemet, január 27 – február 2. között a Balaton fővárosában, Keszthelyen. Az előadások főbb témakörei: vadgazdálkodás Magyarországon és a szomszédos Ausztriában, Szlovéniában, Horvátországban; vadászat és természetvédelem; vadetológia; vadászati gasztronómia; trófeabírálat. A programot trófea-, fénykép-, bélyeg- és képzőművészeti kiállítások színesítik. A rendezvényt kapcsolatban tanácsos felvilágosítást kérni a TIT városi irodájától; tel: 83/312-983.

*

Új erdészeti emlékhely. Az 1956-os forradalom és szabadságharc 45. évfordulója, Október 23-a nemzeti ünnepünk alkalmából Sopronban, a Nyugat-Magyarországi Egyetemen a forradalmár főiskolások emlékéért megörökítő táblát leplezték le. Ünnepi beszédet Ivanics Ferenc, a Megyei Közgyűlés elnöke mondott.

*

Az álgesztes bükk feldolgozásáról, felhasználásának lehetőségeiről rendezett szakmai konferenciát a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faanyag-tudományi Intézete a Kerka Menti Fűrész Kft.-nél Lentiben. Ennek során mind az egyetemi oktatók, mind az üzemi szakemberek rámutattak: további kísérletekkel, ipari kooperációval és megfelelő marketingmunkával értékes piaci terméket lehet előállítani a nagy mennyiségben rendelkezésre álló, de ma még zömében hulladékszámba menő álgesztes bükkből.

*

Az erdőrezervátum-kutatás helyzetét és perspektíváit tekintették át erdészeti és természetvédelmi szakemberek az MTA-n rendezett előadó- és vitaülésen, amelyen német előadó is szerepelt Baden-Württembergből.

*

Szlovénia erdőterülete évente 7 ezer hektárral gyarapodik a felhagyott művelésű mezőgazdasági területek spontán természetes beerdősülése révén. Az országban az évi növekedésnek csak 50 %-át termelik ki, így nagy az élőfakészlet-felhalmozás.

Folytatása a 24. oldalon

JÚLIUS

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Hétfő	Tihamér, Annamária
2 Kedd	Ottó
3 Szerda	Kornél, Soma
4 Csütörtök	Ulrik
5 Péntek	Emese, Sarolta
6 Szombat	Csaba
7 Vasárnap	Apollónia
8 Hétfő	Ellák
9 Kedd	Lukrécia
10 Szerda	Amália
11 Csütörtök	Nóra, Lili
12 Péntek	Izabella, Dalma
13 Szombat	Jenő
14 Vasárnap	Őrs, Stella
15 Hétfő	Henrik, Roland
16 Kedd	Valter
17 Szerda	Endre, Elek
18 Csütörtök	Frigyes
19 Péntek	Emília
20 Szombat	Illés
21 Vasárnap	Dániel, Daniella
22 Hétfő	Magdolna
23 Kedd	Lenke
24 Szerda	Kinga, Kincső
25 Csütörtök	Kristóf, Jakab
26 Péntek	Anna, Anikó
27 Szombat	Olga, Liliána
28 Vasárnap	Szabolcs
29 Hétfő	Márta, Flóra
30 Kedd	Judit, Xéna
31 Szerda	Oszkár

AUGUSZTUS

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Csütörtök	Boglárka
2 Péntek	Lehel
3 Szombat	Hermína
4 Vasárnap	Domonkos, Dominika
5 Hétfő	Krisztina
6 Kedd	Berta, Bettina
7 Szerda	Ibolya
8 Csütörtök	László
9 Péntek	Emőd
10 Szombat	Lőrinc
11 Vasárnap	Zsuzsanna, Tibor
12 Hétfő	Klára
13 Kedd	Ipoly
14 Szerda	Marcell
15 Csütörtök	Mária
16 Péntek	Ábrahám
17 Szombat	Jácint
18 Vasárnap	Ilona
19 Hétfő	Huba
20 Kedd	Állami ünnep
21 Szerda	Sámuel, Hajna
22 Csütörtök	Menyhért, Mirjam
23 Péntek	Bence
24 Szombat	Bertalan
25 Vasárnap	Lajos, Patrícia
26 Hétfő	Izsó
27 Kedd	Gáspár
28 Szerda	Ágoston
29 Csütörtök	Beatrix, Erna
30 Péntek	Rózsa
31 Szombat	Erika, Bella

SZEPTEMBER

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Vasárnap	Egyed, Egon
2 Hétfő	Rebeka, Dorina
3 Kedd	Hilda
4 Szerda	Rozália
5 Csütörtök	Viktor, Lőrinc
6 Péntek	Zakariás
7 Szombat	Regina
8 Vasárnap	Mária, Adrienn
9 Hétfő	Ádám
10 Kedd	Nikolett, Hunor
11 Szerda	Teodóra
12 Csütörtök	Mária
13 Péntek	Kornél
14 Szombat	Szeréna, Roxána
15 Vasárnap	Enikő, Melitta
16 Hétfő	Edit
17 Kedd	Zsófia
18 Szerda	Diána
19 Csütörtök	Vilhelmina
20 Péntek	Friderika
21 Szombat	Máté, Mirella
22 Vasárnap	Móric
23 Hétfő	Tekla
24 Kedd	Csellért, Mercedesz
25 Szerda	Eufrozina, Kende
26 Csütörtök	Jusztina
27 Péntek	Adalbert
28 Szombat	Vencel
29 Vasárnap	Mihály
30 Hétfő	Jeromos

OKTÓBER

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Kedd	Malvin
2 Szerda	Petra
3 Csütörtök	Helga
4 Péntek	Ferenc
5 Szombat	Aurél
6 Vasárnap	Brúnó, Renáta
7 Hétfő	Amália
8 Kedd	Koppány
9 Szerda	Dénes
10 Csütörtök	Gedeon
11 Péntek	Brigitta, Gitta
12 Szombat	Miksa
13 Vasárnap	Kálmán, Ede
14 Hétfő	Helén
15 Kedd	Teréz
16 Szerda	Gál
17 Csütörtök	Hedvig
18 Péntek	Lukács
19 Szombat	Nándor
20 Vasárnap	Vendel
21 Hétfő	Orsolya
22 Kedd	Előd
23 Szerda	Nemzeti ünnep, Gyöngyi
24 Csütörtök	Salamon
25 Péntek	Vlanka, Bianka
26 Szombat	Dömötör
27 Vasárnap	Szabina
28 Hétfő	Simon, Szimonetta
29 Kedd	Nárcisz
30 Szerda	Alfonz
31 Csütörtök	Farkas

NOVEMBER

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Péntek	Mindenszentek, Marianna
2 Szombat	Achilles
3 Vasárnap	Győző
4 Hétfő	Károly
5 Kedd	Imre
6 Szerda	Lénárd
7 Csütörtök	Rezső
8 Péntek	Zsombor
9 Szombat	Tivadar
10 Vasárnap	Réka
11 Hétfő	Márton
12 Kedd	Jónás, Renátó
13 Szerda	Szilvia
14 Csütörtök	Alfz
15 Péntek	Albert, Lipót
16 Szombat	Ödön
17 Vasárnap	Hortenzia, Gergő
18 Hétfő	Jenő
19 Kedd	Erzsébet, Zsóka
20 Szerda	Jolán
21 Csütörtök	Olivér
22 Péntek	Cecília
23 Szombat	Kelemen, Klementina
24 Vasárnap	Emma
25 Hétfő	Katalin, Katinka
26 Kedd	Virág
27 Szerda	Virgil
28 Csütörtök	Stefánia
29 Péntek	Taksony
30 Szombat	András, Andor

DECEMBER

Napok	Névnapok, ünnepek
1 Vasárnap	Elza
2 Hétfő	Melinda, Vivien
3 Kedd	Ferenc, Olívia
4 Szerda	Borbála, Barbara
5 Csütörtök	Vilma,
6 Péntek	Miklós
7 Szombat	Ambrus
8 Vasárnap	Mária
9 Hétfő	Natália
10 Kedd	Judit
11 Szerda	Árpád
12 Csütörtök	Gabriella
13 Péntek	Luca, Ottília
14 Szombat	Szilárda
15 Vasárnap	Valér
16 Hétfő	Etelka, Aletta
17 Kedd	Lázár, Olimpia
18 Szerda	Auguszt
19 Csütörtök	Viola
20 Péntek	Teofil
21 Szombat	Tamás
22 Vasárnap	Zénó
23 Hétfő	Viktória
24 Kedd	Ádám, Éva
25 Szerda	Karácsony, Eugénia
26 Csütörtök	Karácsony, István
27 Péntek	János
28 Szombat	Kamilla
29 Vasárnap	Tamás, Tamara
30 Hétfő	Dávid
31 Kedd	Szilveszter

Fenyőág

*Kicsiny fenyőággal köszöntlek Emberek!
Természt szépségével magamhoz ölellek.
Elhoztam az erdőt, belőle egy eseppet,
Melléje leteszem: szívemet, lelkemet.
Kicsinyke fenyőág ezüsttel átszőve,
Gyéren világít rá gyertyának rőt fénye.
Mézem az ágot, s látom a fényt,
Esőndben tán álmodom... hallom a zenét.
Világ négy tája üzen e dalban,
Hozsannát zeng e kis fenyőágban.*

Víghné Tóth Jolán
Miskolc

Folytatás a 22. oldalról

Üzembővítő rekonstrukció keretében a rövid rönkök feldolgozása és az ún. apró fatermek termelése irányában fejleszti technológiáját a Kerka Menti Fűrész Kft. Lentiben.

*

Szarvasszobrok Budapesten. A XII. kerületi Királyhágó-téren (a korábbi Joliot-Curie téren) még a millenniumi év eseményeihez csatlakozóan felállították Márton László háromszoros Munkácsy-díjas szobrászművész Cantata profana című bronz szobor-kompozícióját, amely csoportba verődött kilenc szarvasbikát ábrázol. A művészt éppen úgy Bartók Bélának egy román kolindán alapuló, azonos című zeneműve ihlette erre az alkotásra, mint Szervátiusz Jenőt, akinek monumentális színezett fa domborműve a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektori épületének első emeleti folyosóját díszíti. Örömmel üdvözölhetjük, hogy újabb szép szakmai motívummal gazdagodott a főváros, annak egyik ugyancsak szépen felújított köztere.

*

Százéves kisvasút. Az Országos Erdészeti Egyesület Erdei Vasutak Szakosztálya, valamint a Mecseki

HÍREK

Erdészeti Rt. Szigetvári Erdészete kihelyezett ünnepi ülést rendezett az Almamellék-sasréti kisvasúton abból az alkalomból, hogy száz éve épült a népszerű elnevezésén „zselici Csühhögő”. A megemlékezés mellett a résztvevők megtekintették a sasréti erdei iskolát, a tanpályát és az ősbükköst, a kisvasút végállomásán annak múzeumát, továbbá a szigetvári Zrínyi és Szulejmán emlékművet, valamint az ibafai pipamúzeumot.

*

Szakszervezetünk Nyugdíjas Bizottsága – az erdészeti nyugdíjasok egy csoportjával október 3-4-én két napos kirándulást szervezett a szlovákiai Tajovba. A kirándulás keretében meglátogatták a festői szépségű Selmechányt, az egykori erdészeti fellegrárat, valamint Besztercebányát.

*

A közelmúltban egyhetes szakmai tanulmányúton vettek részt Erdélyben az Erdészeti Szolgálat és az EFDSZ szakemberei. A tanulmányút során

Címképünk: „Új év”. A kép színes eredetijét Kaminska Monika szájjal, vagyis mint súlyos rokkant, kéz nélkül, szájba szorított ecsettel festette. Az ennek alapján készült képes üdvözlőlapokat a Szájjal és Lábbal Festő Művészek Kiadója Bt. terjeszti. (Cím: 1325 Budapest, Újpest 1. Pf.: 255.)

erdélyi és magyarországi előadók részvételével tudományos konferenciát is tartottak, melyen az elnöki tiszte Solymos Rezső akadémikus látta el.

A kinntartózkodás során dr. Köllő Gábor egyetemi tanár, az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság elnökhelyettese és Herczeg Miklós, szakszervezetünk főtákará az érintett intézmények nevében is együttműködési megállapodást írtak alá.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ XI. évfolyam 4. szám.

Kiadja:
az Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós üv. főtákar

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Dr. Csötönyi József,
Fritsch Ottó, Gilicze Péter
Herczeg Miklós (elnök)
Nemes József (titkár)
A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:
FOLPRESS Nyomdaipari Kft.
1145 Budapest, Bosnyák u. 20-22.
Tel.: (06) 1-383-6760
Felelős vezető: Várlaki Imre

A lap átlagosan negyedévenként
jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül,
terjeszti az EFDSZ.

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XII. évfolyam 2. szám, 2002. április

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Munkánk, gondjaink,
kitüntettjeink

*

MCPFE workshop
Budapesten

*

Már
a huszonhatodik...

*

A Magyar Ács

*

A mecseki
erdőgazdálkodás
fél évszázada

*

Vértesi nyugdíjasok
találkozója

*

„Az Év Fája”
Magyarországon

Munkánk, gondjaink, kitüntetettjeink

Vállalati, intézményi szervezeteink titkárainak legutóbbi országos értekezletén szokás szerint az első helyen szakszervezetünk helyzetének, időszerű feladatainak megbeszélése állt. *Titkáraink egyenként adtak tájékoztatást* arról, hogy milyenek a munkájuk feltételei és melyek a problémái működési egységüknél.

A beszámolókból változatos kép rajzolódott ki. Összességében azonban az az általános tapasztalat volt levonható, hogy *a szakszervezet rózsásnak eddig sem mondható helyzete tovább nehezedett*. Az a tény, hogy az Állami Privatizációs és Vagyongkezelő Rt. behatárolta a kereseteket, azok emelésének mértékét, egyúttal beszűkítette az érdekvédelmi munka mozgásterét is. Persze, az általános összképet a vállalati-, intézményi vezetők magatartása még motiválta. Vannak vállalatok, ahol bevonják a szakszervezeti titkárt a belső bértárgyalásokba; e tekintetben jó példaként említhetjük meg a Kiskunsági Erdészeti és Faipari Rt.-t, a Gyulaj Rt.-t vagy az Állami Erdészeti Szolgálatot. Más esetekben sajnos nem fordítanak erre gondot.

Ebben a behatárolt helyzetben Ezek a belső bértárgyalások inkább csak arra szorítkozhatnak, hogy a megszabott kereteken belül a tárgyévben melyik dolgozócsoporthelyzetének javítására koncentrálnak a lehetőséget. Úgy tűnik, hogy *jelenleg a középfokú végzettségűek, valamint a területvezető erdészek és vadászok vannak a legrosszabb helyzetben*. Közöttük és a diplomások fizetése között egyre inkább növekszik a távolság, s ebben kormányzati preferenciák is érvényesülnek.

Komoly problémát okoz a legtöbb helyen a minimálbér havi bruttó 50.000 forintba történt felemelése. Egyrészt azért, mert a minimálbér így alulról „súrolja” az említett közvetlen munkahelyi vezetők fizetését, és ezáltal *komoly bérfeszültséget okoz a műszaki dolgozók körében*. Másrészt pedig azért, mert a bérfejlesztési lehetőség behatároltsága miatt csak más dolgozói rétegek rovására lehet végrehajtani a minimálbér felemelését az előírt szintre. Mindezek hatása máris több helyen megmutatkozik a fluktuáció

felderősödésében. Ugyanakkor a köztisztviselői státuszban dolgozók sem elégedettek a kormányzati szándék szerint kissé egyoldalúan javukra végrehajtott bérfejlesztéssel, mert ez átlagosan 7 %. Viszont ismeretes, hogy az inflációt a múlt évben – a prognózisok ellenére – nem sikerült egy számjegyűvé mérsékelni. Elhangzott az is a tanácskozáson, hogy szakágazatunk mintegy 20 %-kal van elmaradva az országos átlagtól a bérezés dolgában.

Sajnos, a kereseti problémák közvetlenül kihatnak szakszervezetünk helyzetére is. *A dolgozók egy része úgy érzi: nincs értelme szakszervezeti tagságának*, mert az úgysem tud csinálni semmit a tagság helyzetének javítása érdekében. Több helyen már a taglétszám lemorzsolódása is tapasztalható. Különösen sajnálatos, hogy *így érzi ezt a fiatalság is, és gyér az utánpótlás*. A tapasztalat ugyan azt mutatja, hogy ha a titkár személyesen foglalkozik a fiatalokkal, akkor annak szokott fogamatja lenni. Mivel azonban titkáraink is beosztásban dolgozó emberek, erre a személyes foglalkozásra nemigen marad idejük.

További problémaként jelent meg az a tény, hogy korábbi jószándékunk is visszajára fordulni látszik. Nevezetesen az, hogy a szakszervezeti tagdíjat a kereset százalékában állapítottuk meg. Így a kereset növekedésével arányosan a tagdíj is emelkedik, s emiatt nem egy magasabb keresetű dolgozó fordított hátat a szakszervezetnek. Ezért több titkárunk öntevékenyen a havi fix összegű tagdíjbeszedéshez tért vissza, ami általában 400 Ft. Különösen rossz a helyzet az instabil vállalatoknál, ahol a keresetek amúgy is alacsonyak, és a dolgozók körében elkedvetlenedés uralkodik. Mindazonáltal a mozgalmi szervezettség szakmánkban 55-80 % között mozog, ami még mindig jobb a 35 %-os országos átlagnál.

A vita summázata az volt, hogy *a kedvezőtlen körülmények ellenére is tovább kell dolgoznunk, és fokozunk kell erőfeszítésünket az utánpótlás megnyerése érdekében is*. To-

vábbá azért is, hogy a vállalati menedzsment elfogadja egyenrangú partnerének a szakszervezetet. Ehhez azonban a jó munka önmagában nem elég. Gondoskodnunk kell arról is, hogy az emberek lássák is, és megismerjék tevékenységünket.

Tanácskozásunk második részében több olyan szervezet képviselője is felszólalt, amelyekkel évek óta kollegiális partnerkapcsolatot tartunk fenn. Kivétel nélkül *mindnyáján a további szorosabb együttműködés szükségességét hangsúlyozták*. Dr. Vigh László, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSzt) elnöke például kifejezetten aláhúzta az erdészek összetartó tulajdonságát, és ennek megtartását kérte a jövőre nézve is. Csorvási József, az ÉFÉDOSZSZ elnöke a szakszervezetek létjogosultságával kapcsolatban arra mutatott rá, hogy a tőke profitérdekeltsége változatlan, és ütközik a munka világával, a dolgozó kisemberek érdekeivel. Harth Tamás (ÉTASZSZ) azt vetette fel, hogy a hasonló problémákkal küszködő rokon szakmák szakszervezeteinek egy *közös ágazati bizottság*ot kellene létrehozniuk a hatékonyabb fellépés érdekében.

Gémes József, az ÁPV Rt. erdészeti portfóliójának vezetője arról tájékoztatta a résztvevőket, hogy 2001-ben 14 %-os kereset-színvonal emelkedés valósult meg a szakmában. Két állami vállalatunk volt veszteséges. A szakmának a befizetett járulékokból kellett finanszíroznia a közcélú feladatokat és a természetvédelmi többletkiadásokat, ami a jövőben nem tartható sokáig. Gémes József az ideig, könnyűnek nem ígérkező feladatok vázolója után *köszönetet mondott a szakszervezet tagságának a termelési feladatok jó megoldásáért*. Amint mondta, a ránk bízott erdővagyonnal jól sáfárcodtunk, és bár az egykorinál sokkal kisebb létszámmal, de szakmailag elfogadható szinten gazdálkodtunk.

Horváth László, ismert szakszervezeti újságíró azt tartotta reménykeltőnek, hogy már vannak hívei a politikusok körében az erdőtelepítési közmunkaprogramnak.

Prof. dr. dr. hc. *Solymos Rezső* akadémikus, az MTA Agrártudományok Osztályának alelnöke arra mutatott rá, hogy már az is érdekképviselő, ha magas színvonalon végezzük hivatásbeli munkánkat. Ezért *felhívta a szakszervezetet a szakmaiság emelésének érdekében való munkálkodásra*. Kifejezte azt a reményét, hogy a XXI. század az erdészet felemelkedésének korszaka lesz.

Ormos Balázs, az Országos Erdészeti Egyesület főtitkára is az együttgondolkodás szükségességét fejtegette, mondván: egymás erőit és tudását kihasználva tudunk eredményt elérni. Az OEE azért küzd, hogy az ágazat méltányos és arányos költségvetési támogatásban részesüljön, az általa kitermelt hasznot pedig ne fölőzzék le más szakmák (olyanok, akik állandóan többletforrásokat követelnek a kormánytól). *Tiszteletes munkánkat be kell tudnunk mutatni a döntéshozóknak*. Az erdő ügye: közügy, ezért fontos az állami támogatása, mondta a főtitkár.

Dr. Bánk Gábor, az ÉSZT főtitkára is az együttműködést tartotta a legfontosabbnak, valamint azt, hogy az erdő ügyében a napi taktikai elemeken túlmenően kell gondolkodnunk. *Barta László*, szakszervezetünk elnöke azzal foglalta össze a tanácskozás második részének tanulságait, hogy a jövőben fokoznunk kell a párbeszédet és az összefogást.

Ünnepeles aktussal zárult titkáraink országos tanácskozása. Immár a *hatodik alkalommal* került átadásra az „*EFDSZ Emlékérem*” négy olyan szakszervezeti aktivista számára, akik huzamos időn át kifejtett kimagasló munkájukkal az elnökség kitüntetési döntésére érdemesnek bizonyultak. Elismerésük indoklását a következőkben rövid kivonatolásban közöljük.

Csermely Lászlóné

Diósgyőrben Alsópátyi Erzsébet néven látta meg a napvilágot. Iskolai tanulmányainak elvégzése után mindjárt az erdőgazdálkodás területén kezdte el gyakorlati pályafutását. Mégpedig Miskolcon, az akkori Keletbükki Áll. Erdőgazdaságnál. Immár 37. éve egyazon helyen dolgozik, jelenleg az

munkaviszonyával. Nem látványos, és főképpen nem hálás, de nélkülözhetetlenül fontos feladatot lát el nagy lelkiismeretességgel és kitartással: tíz év óta az erdőgazdaságnál működő alapszervezetünk gazdasági felelőse.

Szendreiné dr. Koren Eszter

Általános és középiskolai tanulmányainak elvégzése után az egészségügy területén állt munkába, s a munka mellett folytatta felsőfokú tanulmányait a debreceni Kosuth Lajos Tudományegyetemen, aminek eredményeként biológia-kémia tanári oklevelet szerzett. Az agrárszférában szerzett tálajtani gyakorlatot, majd 1973-ban az Erdészeti Tudományos Intézet ökológiai osztályára került. Azóta is ott dolgozik tudományos munkatársként, s az erdőtalajok vízgazdálkodásának vizsgálatával, valamint az ehhez kapcsolódó termőhelyfeltárásokkal foglalkozik. (Férje, a szakköreinkben életében közismert és népszerű Szendrei Ernő erdőmérnök, sajnos, már meghalt, így Koren Eszter gyermekét egyedül kényszerült felnevelni.) Közösségi ember, aktív kolléga, kiváló szervező. A szakszervezeti mozgalomba még 1964-ben bekapcsolódott, azóta tagja, az EFDSZ-nek alapító tagja, s az Erdészeti Tudományos Intézet szakszervezeti titkára.

Kiss József

1939-ben született, s közgazdasági középiskolai végzettséggel 1966-ban kezdett dolgozni a mai VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Rt. jogelődjénél, azon belül a Soponyai Erdészetnél. Munkája mellett felsőfokú vadászati szakképzettséget is szerzett, így 1976-ban a vállalati központ vadászati osztályára helyezték. Innen

Északerdő Rt. számviteli és pénzgazdálkodási osztályának adóügyi előadójaként. Szakszervezeti tagsága egyidős

is vonult nyugállományba 2001-ben. A szakszervezeti mozgalomba igen korán, még 15 évesen, gyakornokként bekapcsolódott, s ettől kezdve élete elválaszthatatlanul összeforrt a mozgalommal.

1967-től üzemi, majd központi szervező titkár volt, 1991-től nyugállományba vonulásáig pedig a VSZB elnöki tisztségére választották meg.

E mellett az üzemi tanács megválasztása óta ellátta annak az elnöki tisztségét is. Nyugdíjasként is változatlanul fiatalos lendülettel dolgozik mind a szakmai, mind a szakszervezeti munkában.

Dr. Vigh László

1941-ben született, agrármérnöki oklevele mellett még állattenyésztési-állategészségügyi szakmérnöki oklevéllel és PhD tudományos minősítéssel rendelkezik. Ez a körülmény is jelzi, hogy Vigh László a tudománnyal: az oktatással és a kutatással jegyezte el magát. Több mint húsz éve vesz részt a felsőfokú graduális és posztgraduális képzésben, és 25 év óta vezető kutató.

Témái: a környezeti tényezők hatása a hús minőségére, valamint az állatok stresszproblémái. A szakszervezeti mozgalomban a pluralizmus megteremtésének egyik meghatározó személyisége. Az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) alapító tagja, s 1996 óta választott elnöke. E mellett számos országos hatáskörű szakmai és társadalmi testület választott, illetve meghívott tagja. Személy szerint is sokat tett és folyamatosan nagy gondot fordít arra, hogy szakszervezetünk és az ÉSZT között eredményes, aktív munkakapcsolat álljon fenn.

Dr. Király Pál

MCPFE workshop Budapesten

Mindenekelőtt megfejtjük rövid tudósításunk „ékes magyarsággal” megfogalmazott címét T. Olvasóink számára. Az MCPFE a „The Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe” összetett angol kifejezés szavainak kezdőbetűiből alkotott betűszó, jelentése: Az Európai Erdők Védelméért Miniszteri Konferenciák. Az MCPFE az európai kormányok azon minisztereinek a testülete, akik az adott országban az erdészet ügyeivel foglalkoznak, mint pl. hazánkban a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter.

A „workshop” szó szerinti jelentése műhely; ebben az esetben átvitt értelemben műhelymunkát, munkamegbeszélést, még tágabban: kis konferenciát jelent.

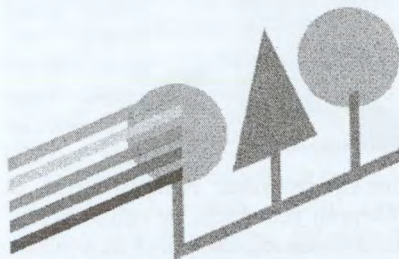
Miről van szó?

A közelmúltban 40 ország és illetékes nemzetközi szakmai szervezet csaknem 70 szakértője Budapesten bonyolította le azt a tanácskozást, amely előkészíteni volt hivatva az MCPFE 2003. április 28-30-án Bécsben megrendezésre kerülő negyedik ülését. A budapesti előkészítő workshop a harmadik alkalom volt a testület eddigi történetében. A korábbi három konferencia helyszíne pedig 1990-ben Strasbourg, 1993-ban Helsinki és 1998-ban Lisszabon volt.

A budapesti tanácskozás témája a fenntartható erdőgazdálkodás páneurópai indikátor-rendszerének fejlesztése volt, s az FVM Erdészeti Hivatala, valamint az Állami Erdészeti Szolgálat szervezte meg házigazdaként, a külföldi résztvevők megnyilatkozásai szerint a legteljesebb megelégedésünkre szolgáló módon.

Az alkalomból a jövő évi bécsi konferencia összekötő irodája részéről annak vezetője, Peter Mayer, az FVM EH részéről Holdampf Gyula elnökhelyettes, az ÁESZ részéről pedig Csóka Péter főigazgató tartott együttes sajtótájékoztatót. A tőlük nyert információkat adjuk közre a továbbiakban.

Ismeretes, hogy az ökológiai kihívások nyomán a társadalom figyelme világászerte, de főként a fejlettebb államokban a természeti környezet, azon

belül nem utolsósorban az erdők irányába fordult. A társadalom erdőféltése az eddigi erdőgazdasági szemlélet átforgalmazására és az erdészeti politika újraforgalmazására készítette Európaszerte a politikusokat és az erdészeti szakembereket, ami megmutatkozott a jogi szabályozás megújításában és az erdészeti politika nemzetközi intézményrendszerének fejlesztésében is.

Amint már jeleztük, Európában 1990-től foglalkoztak kormányzati szinten a szakmai korszakváltást igénylő kihívásokkal. Ezt egyrészt lehetővé tette az egykori szovjet befolyási övezetben végbement rendszerváltás, másrészt felerősítette az 1992. évi Rio de Janeiro-i ún. „Föld-csúcs”.

Az Európai Erdők Védelméért Miniszteri Konferencián, önkéntes kötelezettségvállalásként, összesen 12 olyan határozatot fogadtak el, amelyek a riói egyezményeknek, megállapodásoknak és ajánlásoknak az erdőkre és az erdészetre vonatkozó európai megvalósítását hivatottak biztosítani. A Magyar Köztársaság ezeket a határozatokat mind aláírta.

Az erdőről és az erdők védelméről szóló 1996. évi LIV. törvény és végrehajtási rendelete pedig tartalmazza a páneurópai kezdeményezés mindazon elemét, amely a törvény elkészülésének időpontjáig rendelkezésre állt, ezzel hosszabb távra is biztosítva az EU-jogharmónizációs kötelezettségek teljesítését.

A páneurópai kezdeményezés keretében tartozik a fenntartható erdőgazdálkodás indikátorrendszerének a létrehozása és működtetése is. Ennek eddigi tapasztalatait és továbbfejlesztésének módját kívánja megvitatni a jövő évi bécsi 4. MCPFE.

Szakköreinkben ismeretes, hogy hazánkban az Állami Erdészeti Szolgálat működteti azt a monitoring-

(megfigyelő) rendszert, amely 4x4 km-es megfigyelőpont-hálózatával az ország erdőterületét lefedi. Ezeken a pontokon egységes elvek szerint figyelik meg és rögzítik az ökoszisztéma egyes elemeinek, mindenekelőtt a fának az állapotát. Az így rögzített adatok elemzéséből idővel következtetéseket lehet levonni az erdők állapotának változására, pozitív vagy negatív irányú eltolódására vonatkozóan.

Csóka Péter is, Peter Mayer is elmondta:

a fenntartható erdőgazdálkodás kritérium- és indikátorrendszerének olyan irányú fejlesztésén, bővítésén dolgoztak Budapesten, amely az egész európai kontinensen alkalmazható, s ekként bátran ajánlható a jövő évi bécsi MCPFE-ülés számára elfogadásra és bevezetésre.

Az „ERFA Híradó” kérdésére válaszolva P. Mayer is, Holdampf Gyula is őszintén elmondta, hogy változatlanul a növényvilág áll a fejlesztett indikátorrendszer középpontjában; annak az állatvilág megfigyelése irányában történő kiterjesztését egyelőre nem tervezték. Holdampf Gyula ugyanakkor megerősítette, hogy a magyar erdőgazdálkodás is az ökoszisztéma-gondozás irányába halad. Peter Mayer pedig elismeréssel nyilatkozott arról, hogy Magyarország mindig jelentősen járult hozzá az össz-európai erőfeszítésekhez. Olyan folyamatról van szó, mondotta, amely nyitott a társadalom minden rétege számára.

A budapesti tanácskozás résztvevőinek száma és összetétele azt mutatja, hogy ez a rendezvény a magyar erdészet egyik legnagyobb méretű és egyik legfontosabb nemzetközi eseménye volt.

A téma iránt bővebben érdeklődők számára ajánlhatjuk a Prof. dr. Mátyás Csaba által szerkesztett és az FVM Erdészeti Hivatal által kiadott „Páneurópai kezdeményezés az erdők védelmére” című, 86 oldal terjedelmű kis kötetet, amely az MTA Erdészeti Bizottsága által megrendezett IV. Erdészeti Fórumon elhangzott előadások szövegét tartalmazza.

Dr. K. P.

Már a huszonhatodik...

...alkalommal rendezte meg az MTA Agrár-műszaki Bizottsága kutatási és fejlesztési (K+F) tanácskozását Gödöllőn, a Szent István Egyetem központjában, s ez bizony már komoly hagyomány. A rendezők operatív helyi szerve a SZIE mellett változatlanul az FVM Műszaki Intézete volt, de a közreműködők között hagyományos és örvendetes módon ott volt a *Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának Erdészeti-műszaki és Környezettechnikai Intézete* is.

A konferenciának az idén is nemzetközi jelleget adott az a tény, hogy belga, német, román, szlovák és török résztvevői is voltak. Az érdeklődők 181 témakörön belül 61 előadást hallgathattak meg, és tanulmányozhatták a bemutatott posztereket.

Dr. Szendrő Péter, a SZIE rektora megnyitójában hangsúlyozta a folytonosság fontosságát a mezőgazdasági (s tegyük hozzá: az erdészeti) munkában, valamint a nemzetközi egymásrautaltságot. „Jól ismerjük egymást és ebben van az erőnk!” – mondotta többek között a rektor.

A plenáris ülés

mindkét előadása erdészeti szempontból is igen tanulságos volt, bár tárgyukat a mezőgazdaság területéről merítették.

Dr. Hajdú József tud. főosztályvezető a technikai okokból távollevő Dimény Imre akadémikus előadását ismertette. Ebben a tanulság az volt, hogy *a mezőgazdaság néhány nagy ún. bázisgazdaságban már 40 év (!) óta gyűjt folyamatosan adatokat, és ezek a hosszú távú adatsorok ma már rendkívül értékes tanulságokkal szolgálnak a műszaki fejlesztés további irányainak megválasztása, a fejlődési tendenciák felismerése szempontjából. Ezek a tendenciák a birtoknagyság növelésének irányába mutatnak, mert nagyobb birtokon kevesebb, de nagyobb teljesítményű gép alkalmazására van lehetőség, kisebb az önköltség és nagyobb az eredmény. A birtokméret optimalizálása egyben a*

kulcsa az élőmunka termelékenységének növelésének is. Sajnos, a géppark elöregedőben van mezőgazdaságunkban, állapította meg az előadó.

A civilizáció története

egyben a mérnökség története, ami egy hosszú és ádáz küzdelem – állapította meg bevezetesként az agrárműszaki képzés társadalmi összefüggéseit taglaló előadásában dr. Beke János professzor, a SZIE Mezőgazdasági Gépészmérnöki Karának dékánja. Idézte ezzel kapcsolatban Albert Einstein mondását: a kutató felfedezi azt, ami eddig is megvolt; a mérnök megalkotja azt, ami eddig még nem volt.

A dékán a továbbiakban biztató megállapításokat tett a felsőfokú végzettségűek perspektívájával kapcsolatban. A globalizációs, az információs és a civilizációs „sokk” nyomán, a Föld helyreállításának és további fenntartásának kapcsán *a mérnök munkája felértékelődik.* Példaként hozta fel az Amerikai Egyesült Államok foglalkoztatási struktúráját, amelyben jelenleg is *a mérnök a legkeresettebb diplomás, még az informatikust is megelőzve.* A mérnökök jelenlegi hazai lemaradásának oka, sajnos, a nyelvtudásuk fogyatékosága.

A termelési színvonal fokmérő

Annak ellenére, hogy az élelmiszertermelés egyes kérdései képezték a tárgyát a német dr. Jürgen Zaske intézetigazgató előadásának, mégis néhány általánosítható tanulságát saját szakmánkra nézve is hasznosíthatjuk. Ilyenek: az alapanyagok tovább feldolgozásának fontossága; a termékminőség első helyre kerülése; a biogén nyersanyagok és energiahordozók jelentőségének fokozódása; az innováció fontossága a termelésben. Rámutatott, hogy milyen fontos a lakosság, a fogyasztók bizalmának elnyerése és ennek érdekében a termelés nyitottsága, megbízhatóságának minden részletben történő dokumentálása. Az ellenőrizhetőség eszköze a

márkajelzés, az eredettanúsítvány, ezen belül az ököminősítés, a bio-címke. A termelés színvonalának egyik fokmérője ugyanis a környezeti hatása. (Közbevetjük: az erdőgazdálkodásban a termék minősége és így a termelés minősítője is maga az erdő minősége.)

A plenáris ülést követően a délutáni órákban (nem egészen szerencsés háromórás megszakítás közbeiktatásával) a tanácskozás szekciókra bontottan folyt tovább.

Az erdőgazdálkodás műszaki fejlesztése

című szekció munkáját Prof. dr. Horváth Béla, a NYME intézetigazgató egyetemi tanára, valamint dr. Kovács Jenő c. egyet. tanár, az MTA doktora irányította. Az ülésen *tíz előadás* hangzott el. A továbbiakban egy-két jellemző megállapítás kiragadásával ezeket ismertetjük, a rövidség érdekében az egyes előadók címet-beosztását, munkahelyének felüntetését mellőzve.

Horváth Béla dr. több társa nevében is azt adta elő, hogy milyen *csemetekerti gépsorok* kialakításán fáradoznak egy 2001-től 2004-ig terjedő kutatási program keretében. A téma jelentőségét többek között az adja meg, hogy a hosszú távú erdőtelepítési program nagy mennyiségű ültetési anyagot, ez pedig csemetekerti gépesítettséget, a gépesítés viszont biztos műszaki hátteret követel meg. A gépsorok kidolgozása során *az építészkevény-elvet követik*, olyan meglevő gépeket is beiktatnak, mint például öntözők, trágyaszórók stb.

Marosvölgyi Béla dr. azt fejtegette, hogy milyen szerepe lehet a faenergetikának az erdőgazdálkodás eredményességének növelésében. A dendromassza energetikai hasznosítása ma már nemzetgazdasági, gazdaságpolitikai kérdés is, mivel *az Európai Unióban kötelező lesz a megújítható energiahordozók fokozott termelése és felhasználása.*

Folytatása a 6. oldalon

Már a huszonhatodik...

Folytatás az 5. oldalról

Varga Mihály dr. „Munkahelyi porexpozíciós mérések eredményei faipari üzemekben” című előadásában ismertette azt a mérési módszert, amely mellőzhetetlen lesz ahhoz, hogy az üzemekben keletkező finom és rákkeltő hatású fapor mennyiségét a törvényben előírt mennyiségi határ alá szorítsák. Kis szivattyús készülékkel mintát vesznek az üzem levegőjéből, majd a port szűrőkkel leválasztják, és mennyiségét gravimetriás értékeléssel állapítják meg. A méréseknek az ad sajnálatos időszzerűsége, hogy jelenleg még sok a lehasznált, korszerűtlen gép faipari üzemekben. Varga Mihály faipari előadása egyébként új szín volt a gödöllői erdőgazdasági szekció életében.

Bácsatyai László dr. az erdészeti térképek szelvényezési rendszeréről szóló előadásában azt fejtette, hogy milyen feladatokat és problémákat vet fel a jelenlegi analóg szelvényezésről a digitális rendszerre szoftver-rel történő áttérés.

Kosztka Miklós dr. azt mutatta be, hogy a piacgazdaságban az első helyre kerül az erdőgazdálkodásban is a vevők eddigénél magasabb szintű, igényük szerinti és gyors kiszolgálása. Ennek megszervezése viszont új stratégiát és új módszereket igényel, amelyek nem nélkülözhetik a logisztikát, a geoinformációs rendszer kidolgozását.

Új színfoltot jelentett az is a szekció életében, hogy egy gépészmérnök, a SZIE doktori iskolájának egyik PhD-hallgatója, Koperniczky

Ferenc is szerepelt „Az energetikai faültetvények néhány természettechnológiai kérdése” című előadásával. Kiderült azonban, hogy a program összeállítása során nem történt tartalmi egyeztetés. Így erdészeti szakemberek számára az előadás legfeljebb csak annyi újdonságot nyújtott, hogy bemutatott néhány újabb, energetikai faültetvényeken alkalmazható betakarítógépet, megállapítva, hogy az egész vállalkozás a hagyományos mezőgazdasági technológiákhoz is illeszthető. Mindenesetre öröndetes, hogy már az agrárértelmiség köréből is érdeklődnek egyesek a téma iránt és erre specializálódnak.

Agrárkörök, az FVM MI részéről hangzott el előadás az energiaültetvény hőhasznosító berendezéseiről is. Ne feledjük, hogy a mezőgazdaságban is jelentős mennyiségű fás hulladék keletkezik évről évre. Pecnik Pál és társai előadása a magyar fejlesztésű betakarítógéppel, valamint a tüzelőberendezések szerkezetével, műszaki adataival, emisziójával foglalkozott. Ezek eredeti felépítésükben ma már általában nem felelnek meg a legújabb törvényes előírásoknak, ezért esetükben utóégető alkalmazása szükséges.

A szekcióülés végén dr. Kovács Jenő röviden megemlékezett dr. Szepesi László erdőmérnökről, az Erdészeti Tudományos Intézet egykori főigazgató-helyetteséről, aki egyik úttörője volt a magyar erdészeti műszaki fejlesztésnek.

Dr. K. P.

„Az Év Fája” Németországban

2002-ben a közönséges boróka (*Juniperus communis* L.); így döntött a Német Erdők Védegylete (SDW) által e célból működtetett kuratórium.

A döntést nyilvánosságra hozó ismertetésből arra lehet következtetni, hogy a legeltetés visszaszorítása magával vonta ennek a túlélő növényfajnak az elterjedési visszaszorulását is. A kitüntető címmel ezért kívánják felhívni rá a szakmabeliek, a természetvédők, a közvélemény figyelmét. A legeltetés ugyanis a fényigényes borókat árnyaló növényeket megtizedelte, de magát a legelő állatok által nem kedvelt, szúrós, keserű ízű borókat megkímélte.

Az éghajlati szélsőségekkel szemben érzéketlen boróka Németországban leginkább a pusztai növényzet egyik jellemzője. E szempontból például a Lüneburger Heide – ez az egykori intenzív sóbányászat nyomán létrejött kultúrpuszta – éppen olyan híres tömeges, jellemző előfordulási helye a borókának, mint pl. Magyarországon a bugaci vagy a somogyi ősbörökás.

A borókának oszlopos és félig-meddig elfekvő, csokros alakváltozata egyaránt ismert. Az oszlopos példányok magassága olykor a 12-13 métert is elérheti. Tobozbogyós termése, amelynek színe – érettségi fokától függően – a hamvas zöldtől a kékesfeketéig változik, valaha fontos szerepet játszott a népi gyógyászatban, de ma is kedvelt fűszer a konyhában. Egyes finom tömény italok gyártásában pedig, mint amilyen például a gin, változatlanul nélkülözhetetlen ízesítőszer, a belőle lepárolt valódi „borovicskáról” nem is beszélve.

k.p.

Ácsok, figyelem!

Az Attila Mérnöki Iroda Bt. és a Dietrich's Ag. tanfolyamot szervez ácsok részére „Tetőkészítés zsinórpád nélkül; a kettős ács szögmérő használata” címmel.

Előzetes jelentkezés: Attila Mérnöki Iroda Bt., 9400 Sopron, Mátyás király u. 24.

Tel./fax: 99/316-609; E-mail: naharka@matavnet.hu

Március 19-e Szt. József napja, aki valamennyi faipari szakma védőszentje. Különböző néphagyományok fűződnek ehhez a naphoz, melynek közelsége miatt szeretnék néhány gondolatot írni a hazai ácsiparról és tetőkészítésről.

A magyar ács szakmáját kiválóan ismerő iparos volt, aki mindig is az építőipar legmagasabban képzett szakemberének számított. Vagy azért, mert otthon apjától, nagyapjától, dédapjától örökölte a szakma fortélyait és sajátította el azokat, vagy azért, mert hihetetlen tenni akarása arra buzdította, hogy a fát, ezt a nem és számunkra szent anyagot minél szívesebben megmunkálja. *Évszázadok óta számos példa igazolja a magyar ács mesterek mesterségbeli tudását, szakmai elhivatottságát.* A történelmi Magyarország erdőben gazdag volt, így a nagy ács hagyományokkal rendelkező területei a trianoni békediktátum óta a környező országokhoz tartoznak, a szakma kiváló képviselői is elsősorban Erdélyben, Felvidéken alkottak. Hadd említsek néhány példát: az erdélyi, kárpátaljai fatemplomokat vagy az előző évszázadokban épült kastélyok, kúriák tetőszerkezeteit. Ekkor még a magyar ácsszakma nagy megbecsülésnek örvendett. Jellemző volt a korábbi korokra, hogy – német példára – a frissen végzett ácsok vándorbotot fogtak, és hosszabb-rövidebb ideig külhonban dolgoztak, ami után gyakorlati tapasztalatokkal gazdagodva tértek haza.

Ezt a hagyományt ma több nyugat-európai országban (Németország, Franciaország) is követik, és ezt élesztette fel az *Építőipari Vállalkozók Országos Szakmai Szövetsége* is, ahol csereprogramot szerveznek magyar ács szakemberek számára, melynek során akár egyéves külföldi szakmai tanulmányúton dolgozhatnak az érdeklődő fiatalok. Szeretném kiemelni itt az ÉVOSZ és különösen Pete Zoltán fáradságot nem ismerő szervező munkáját. A csereprogram keretében nemcsak a fiatal hazai szakemberek jutnak el külföldi ács cégekhez, hanem az ottaniak is hozzánk.

A MAGYAR ÁCS

Térjünk vissza a magyar ácsához, akinek munkáját ma világszerte dicsérik. Gondoljunk csak a Sevilla-i vilákiállítás legkiválóbb jelenkori építészünk, *Makovecz Imre* által tervezett Magyar Pavilonjának gyönyörű kivitelezésére, vagy bármelyik épületének ács munkájára. Ezekben az épületekben szerves egységet alkot forma és anyag. Büszkén mondhatjuk, hogy a magyar ács tudása világszínvonalú, hiszen pusztán mesterségbeli tudásának köszönhetően ugyanolyan szintűt (sőt, akár jobbat is!) alkot, mint a technikailag és technológiailag sokkal jobban ellátott nyugateurópai társa.

A 60-as évek sajátos magyar falurombolása, mely jellegzetes (inkább jellegtelen) „kockaház sátor-tetővel” elterjedéséhez vezetett, nem tett jót az ácsszakmának, hiszen ezeknek a tetőknek a kivitelezéséhez nem szükséges különösebb mesterségbeli tudás. Ennek folytán sokszor nem szakember, hanem a ház építői kalákában készítették el a házaik tetőszerkezetét. Véleményem szerint külön tanulmányt érdemelne, hogy ezek a sátor-tetős épületek mennyire szegényítették a magyar építészeti kultúrát, a magyar falvakat.

A 2000. évben (a lakástámogatásnak köszönhetően) az önerős építkezések száma jelentős mértékben (40 %-kal) emelkedett. Az építészek a megrendelőkkal karöltve egyre bonyolultabb épületeket és tetőket terveznek. Nagyon sok pozitív példát láthatunk a kivitelezés vagy tervezés alatt álló épületeknél a tetőszerkezetekre vonatkozóan. A magyar ács ismét helytáll, bizonyítva mesterségbeli tudását, hiszen olyan tetőket, faszervezeteket alkot, melyeket nyugateurópai kollégái is megcsodálnak.

Napjainkban azonban a magyar ácsszakma a már korábban említett okoknál fogva (gyenge technikai, technológiai felszereltség) hátrányban van a nyugat-európaival szemben. Amíg hazánkban még ma is a zsinórpád-készítésre fordítják a kivitelezési idő jelentős részét, ugyanezt a munkát más európai országban számítógépes programmal készített tervek alapján műhelyben, kész méretre vágott anyaggal, lényegesen rövidebb idő alatt végzik el.

Ez az, ami veszélyezteti a hazai ács-vállalkozások piaci helyzetét. Az Európai Unióhoz való társulással együtt ottani cégek is bejönnek hazánkba, és mivel ők már rendelkeznek az előbb említett technikai, technológiai háttérrel, hazánkban is piaci versenyelőnyhöz juthatnak.

Mi szükséges ahhoz, hogy versenyképes maradjon a magyar ácsipar? Az ácsszakma magyar hagyományainak megtartása, ápolása mellett szükséges az oktatásban bevezetni azokat a gyártáselektézési, kivitelezési módszereket, melyeket Nyugat-Európában már évtizedek óta használnak, beleértve a szoftverrel történő műhelyrajz és anyagszámítás készítését. Továbbá – mivel jelenleg egyik felsőoktatási intézményünkhöz sem tartozik igazán az ácsszakma – szükséges, hogy például a Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karán a faszervezet-tervező mérnökhallgatók megismerkedjenek az ácsipar gyakorlati részével is.

Ezzel az írással szerettem volna felhívni a Tisztelt Olvasó figyelmét arra, hogy hazánkban is születnek és még szülehetnek kiváló faépítészeti példák. A teljesség igénye nélkül leírtam, hogy milyen problémákkal kell szembenéznie az ácsszakmának, és néhány lehetséges megoldást is felvázoltam ezzel kapcsolatosan.

Dr. Nagy Attila
okl. faipari mérnök,
faépítészeti szakértő
Tel./fax: 99/316-609

A cikk első ízben a „HÍRFA” című folyóirat 2001. évi 11-12. számában jelent meg. Lapunkban a „HÍRFA” szerkesztőségének hozzájárulásával és a szerző egyetértésével közöljük.

A mecseki erdőgazdálkodás fél évszázada

A nagy évfordulók mindig alkalmasak arra, hogy az embert a visszatekintésre készítsék, és a múlt megörökítésére sarkallják. A Mecseki Erdészeti Rt. esetében a honfoglalás millicentenáriuma és az államalapítás millenniuma, az ezredforduló adott ehhez indítékot. Így született meg az a 275 oldalas kötet, amely az

Erdőgazdálkodás a Mecsekben 1945-1995

címet viseli. Szerkesztője Barlahidai Andrea és Ferling József, s a Ferling PR et Communications Kft. gondozásával jött létre. A szerkesztők mögött egy szerkesztőbizottság állt, amelynek Csanádi Béla és Káldy József, a vállalat nyugállományú és a mai vezérigazgatója volt a tagja, valamint Steiner László és dr. Papp Tivadar, gazdasági, illetve erdőállománygazdálkodási igazgatója. Ez az irányító stáb fogta össze a népes, 19 fős szerzőgárda munkáját. Ebben a számban benne vannak azok a szerkesztőbizottsági tagok is, akik szerzőként is közreműködtek a kötet megalkotásában. A fényképek készítésében öten vettek részt.

A nagy irodalmi vállalkozás nem volt előzmény nélküli. 1975-ben is megjelent egy vállalatérténelmi monográfia „Az erdőgazdálkodás 30 éves fejlődése Baranyában, 1945-1975” címmel,

akkor Gyapay Jenőnek, az akkori Mecseki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság már nyugdíjas főmérnökének tollából. Ez az előzmény nyilván megkönnyítette a mai szerzőknek-szerkesztőknek is a régebbi időre történő visszaemlékezést, és megtakarított számukra néhány fáradságos – esetleg már nem is lehetséges – adatgyűjtést. Bár mindegyik nagyvállalatunk rendelkezne hasonló összefüggő adatbázissal saját történetére vonatkozóan!

Az eddig leírtakból önkéntelenül is adódna az a gondolat, hogy a két kötet egybevetése alapján, egymás tükrében értékeljük a most ismertett újabb keletű kötetet. Ezt a lehetőséget nem is hagyjuk teljesen kihasználatlanul.

Először is az tűnik szembe, hogy milyen nagy a különbség a két kötet nyomdatechnikai színvonala között.

A mai kötet gyönyörű! Finom fehér papír, masszív, szép kötés, gondos tördelés, jól olvasható topográfia, laza szerkezet, jó áttekinthetőség, kitűnő minőségű, színes fényképfelvételek és színes diagramok sokasága teszi élvezetessé a könyvet már pusztán kézbevétele, az első belelapozás alkalmával.

Az ábraanyag hatásosságát fokozza, hogy a sok szép színes felvétel közé ún. fotóbarna tónusú archív felvételeket is beiktattak, s így a szöveges tartalom időbeliségét a képek hangulata tovább mélyíti.

Az egyébként nagyon értékes 1975-ös kötet kivitele természetesen az akkori lehetőségeket tükrözi és jelzi, hogy a könyvek esetében a belbecs mellett a külsínnek is milyen fontos szerepe van.

Amiben sok a hasonlóság a két kötet között, az, hogy mindkettő átfogja a vállalat teljes tevékenységi körét és életét. Szemben a hasonló más művekkel, a könyv készítői nem szorítkoztak a szűkebb értelemben vett szakmai tevékenységre (erdészet, faipar, vadászat stb.). Hanem kiterjesztették a munkát olyan fontos területekre is, mint a vállalati ügyvitel, a pénzgazdálkodás, az erdőrendezés, a munkaerőhelyzet, a dolgozók munkaes életkörülményei stb. S amitől élet-szerűvé válik mindez: kitértek olyan „kísérőjelenségekre” is, mint a vállalatnál működő szakszervezet, üdülés, külföldi kapcsolatok és a társadalmi élet hasonló összetevői.

Azért fontos ez a tartalmi folytonosság a két történelmi mű között, mert fontos a folytonosság magában az erdész munkában, egy erdészeti nagyvállalat életében is. A fejlődés, az időbeli különbözőségek, a változások így válnak igazán szemléletesek és értékelhetővé.

Örömdetes e tekintetben, hogy a jelenlegi mű létrehozásából oroszlánrészt vállalt Csanádi Béla, a vállalat már nyugdíjas vezérigazgatója, mert ez önmagában egyik biztosítéka volt a tartalmi folytonosságnak. Hiszen ha valaki belülről ismeri egy vállalat élet-

tét, akkor az az első számú vezető, és így talán ő van leginkább abban a helyzetben a visszaemlékezés során, hogy az események tömkelegében el tudja választani a lényegest a kevésbé lényegestől.

További azonosságot és folytonosságot vélünk felfedezni a korábbi és a jelenlegi kötet között abban is, hogy nem feledkeztek meg azokról az emberekről, akik ezt a félévszázados történelmet csinálták: a vállalat aktív és nyugdíjas dolgozóiról, közöttük az állandó munkásokról sem, mégpedig szervezeti egységenkénti csoportosításban. A dolgozók közül külön fel-tüntettek a munkában leginkább kitűnőket, az állami és vállalati kitüntetésben részesülteket. Azt viszont kissé talányosnak véljük, hogy olyan időállónak bizonyult és közmegebecsülésnek örvendő elismerés, mint a Bedő Albert Emlékérem kitüntetettjei nem kaptak helyet az új kötetben. Lehetséges továbbá, hogy esetleg elkerülte a figyelmüket, de úgy tűnik, hogy olyan, a szakmai közéletben kétségtelenül fontos szerepet játszó évszázados társadalmi szervezet, mint az Országos Egyesület is csak itt-ott, érintőlegesen kerül megemlézésre. Ugyanezt állapíthatjuk meg a Faipari Tudományos Egyesülettel kapcsolatban is.

A szerkezeti folytonosság mellett természetesen nagy a tartalmi különbözőség a két könyv között, s ez érzékelteti leginkább azt a jelentős változást, ami a vállalat életében húsz-huszonöt év alatt végbement.

Most nem is arra gondolunk első-sorban, hogy a mai kötetben már természetesen nincs szó pártéletről, munkaversenyről, szocialista brigádmozgalomról és hasonlókról. Hanem leginkább arra a technikai-technológiai fejlődésre, amelyet főként az ábraanyag tükröz igen szemléletesen. Ami ebben a folytonos változásban állandónak tűnik, az, hogy a magas színvonalú erdőgazdasági alaptevékenység mellett mindig egy igen erős műszaki vonal is érvényesült a MEFA életében, szilárdan alátámasztva magát az erdőgazdálkodást és a csatlakozó tevékenységeket.

Legjobb tudomásom szerint első ízben hívta össze találkozóra, ebéddel összekötött beszélgetésre erdész nyugdíjasait a *Vértesi Erdészeti és Faipari Részvénytársaság* vezetősége. A Tatán lebonyolított összejövetelnek mintegy 90 résztvevője volt, olyan idős emberek, akik a vállalat két megében elterülő erdőségeinek nagyobb részét megteremtették, az azoknál is idősebbeket pedig örítették.

Ezek az erdők a II. világháború előtt zömmel több nagy uradalomhoz tartoztak a Bakonyban, a Vértesben és a Gerecsében (jórészt Tata, Csákvár-Majk, Oroszlány, Komárom-Szőny, Kisbér, Bicske és Mór környékén). Az erdőgazdaság erdői akkoriban öt város és 44 község határában feküdtek, területük kb. 44.000 hektár (75.000 kat. hold volt). Az *erdészetek száma 10 volt*, amely azonban az idők folyamán összevonások révén *ötre* csökkent.

E mellett *számottevő fafeldolgozó kapacitást* is jelentett tatabányai, szári, csákvári, pusztavámi, oroszlányi fűrészüzemünk és csákvári parkettagyárunk. Ezért is nevezhették el 1970-től vállalatunkat Vértesi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnak. Gazdálkodásunk stabilitásához saját gépüze-

Vértesi nyugdíjasok találkozója

meink és szállítóparkunk is hozzájárultak. Az 1989-es rendszerváltás után kapta cégünk a jelenlegi elnevezését. Ez a találkozó adott alkalmat számunkra arra is, hogy megismerkedhessünk új vezetőjével, dr. Széles Attila vezérigazgatóval, aki többek között kifejtette azt az elgondolását is, hogy ezentúl *évente kellene sort keríteni a vállalat nyugdíjasainak találkozására*. Ezzel érthetően mindnyájan egyetértettünk.

Kedves üdvözlések más vezetőik részéről is elhangzottak. Mélyen meghatározó volt az a levél, amelyet *kedves legidősebb kollégánk, a 95 éves Ruppert József* intézett a találkozó résztvevőikhez. Ő nyugállományba vonulásáig az egykori alsógallai erdészeti vezetője volt; a II. világháború végéig ott volt az Esterházy-uradalom erdészeti központja. A levél felolvasása során éreztük: élet és történelem együtt van már jelen közöttünk. Az erdők, amelyek telepítéséről, felújításáról még ő gondoskodott, már középkoron felüliek is lehetnek, s örömök forrásai embernek-vadnak. Józsi bátyánknak ezért érdemes volt élni, és reméljük, még sokáig.

Nem részletezzük tovább ennek a kitűnő, szép könyvnek a tartalmát. Rövid ismertetőnk utolsó összehasonlításaként csupán még annyit említünk meg, hogy mind az 1975. évi, mind a mai kötetben a múlt összefoglalása a jövőbe tekintéssel zárul az utolsó oldalon. S mindkettő megegyezik abban, hogy

a jövővel kapcsolatban felvetett kérdésekre adott válaszok a vállalati kollektíva erejére, képességeire, akaratára, elszántságára, lelkes tettekreklésére épülő optimizmust sugároznak.

A függelékek előtti utolsó oldal szépsége harmonizál ezzel az emelkedett szellemiségű zárófejezettel: Vargha Domokos erdész-írótól és Vörösmarty Mihálytól merített egy-egy szép idézet által közrefogott képen a Mecseki Erdészeti Rt. által a Millecentenárium alkalmából a Lapsion emelt masszív, erős árasztó, szép emlékmű jelképezi a határt és egyben a folytonosságot múlt és jövő között a mecseki erdészek történetében.

Dr. K. P.

Az együtt töltött néhány óra jó szerével csak arra volt elég, hogy az elmúlt évtizedekben kialakult barátság melegét felszítsuk, és a nehéz, dolgos, de becsületes életünk emlékeit felelevenítsük. Búcsúzás után nem csak egy ritka, kedves találkozás emlékét, *de egy kis boldogságot is vittünk haza magunkban*.

Aki e jeles eseményről tudósította az „ERFA Híradó” T. Olvasóit, 1974 végéig a vállalat birtokpolitikai előadója volt, majd már nyugdíjasként 1986. június 30-ig tűzvédelmi vezetője:

Varsányi Péter

A 21. Agro-Mashexpo

Kissé szokatlan körülmények között került lebonyolításra a mezőgazdasági gépek szokásos nagy seregszemléje Budapesten, a BNV területén: a megszokottnál korábban, február második felében és teljesen zárt területen, a hatalmas „A” csarnokban.

Mindez azonban előnyére vált, mert a gazdaságszervezőknek még a tavaszi munkacsúcs beindulása előtt volt alkalma a vásár felkeresésére. A fűtött, időjárási kellemenségektől függetlenített kiállítási tér pedig kultúralt, kedvező feltételeket teremtett mind a kiállítók, mind a látogatók számára a termékek színvonalas installációs keretek közötti bemutatásához, illetve zavartalan tanulmányozásához.

*

Szűkebb értelemben vett erdészeti szempontból az idei kiállítás is az ágazatnak az agráriumon belüli helyzetét tükrözte. Kifejezetten erdészeti gépeket csak az A. Stihl Kereskedelmi Kft. mutatott be, amely szépen berendezett standján felvonultatta az általa forgalmazott motorfűrészek, gyom- és aljnövényzet-irtók, kommunális stb. kisgépek szinte teljes választékát. Továbbá a Stihl-csoporthoz tartozó Viking-gyártmányú, jellegzetes zöld színezésű kerti kisgépeket is.

Ezen túlmenően a Békési Optigép Kft. által gyártott és forgalmazott, traktortengelycsonkról meghajtott „EA-F” típusjelzésű faaprító-gép, valamint az olasz Antonio Carraro traktorgyár standján az egyik traktorhoz kapcsolt Caravaggi-gyártmányú dobos faaprító-gép képviselte még a hazai és külföldi erdészeti gépgyártást. (legalábbis gyalogságtól bizonyára nem mentes szubjektív megfigyelésünk szerint.)

*

Mindazonáltal ezen túlmenően is érdemes volt az idei vásárt felkeresni, mert a sok mezőgazdasági célú gép között erdészeti szempontból is figyelmet érdemeltek a legfontosabb mezőgazdasági erőgépek, a nagy választékban bemutatott traktorok.

DISCOVERY

Az olasz Valpadana-gyártmányú „Discovery” traktor 12+12-es váltóműve összesen 72 sebességfokozat beállítását teszi

Ezen a téren azt figyelhettük meg, hogy a hagyományos nagy gyártó-cégek (mint amilyen pl. a Case, a Massey Ferguson, a Zetor, a Belarus MTZ, a Fendt, a Lamborghini stb.) mellett más cégek is fokozták magyarországi kínálatukat, sőt újak is megjelentek. Így pl. figyelmet érdemeltek a kínai Shenniu és Feng-Shou traktorok, a lengyelországi Narew-ben működő Promor gyár közepes traktorai. (A Zubron-típus például részben magyar gumibroncsokkal szerelve.) Az ugyancsak lengyel C.A.S. nehéztraktorok (első ízben bemutatva, és cseh Barum-gumikkal szerelve). Továbbá az olasz Goldoni,

Kicsinek tűnik, de 70 lóerős a Goldoni „Cingolo C 75” típusú láncotpalas traktor, amely ráadásul 8 előre- és 8 hátrameneti sebességfokozattal, irányváltóval rendelkezik.

BCS és SAME, a francia Renault, valamint a McCormick, a VALTRA, szlovén gyártmányú traktorok és sok más érdekesség. A román gyártók például a tavalyinál lényegesen gazdagabb és színvonalas „Szeben” pótkocsicsaláddal vonult fel.

*

Minitraktorként is felfoghatjuk a japán Yamaha-gyártmányú „ATV” típusjelű, négykeres, összerék-meghajtású terepjáró motorkerékpárokat, amelyek közül a „Grizzly” volt látható a kiállításon. Erdészeti célra is ajánlják őket, továbbá kisebb terepi munkákra, sok kiegészítő célgéppel (növényvédelmi permetező, konténeres csemeszállító stb.). Hengerűrtartalmuk 400-660 cm³, motorteljesítményük 24-45 LE, áruk 1,8-2,2 millió forint között mozog, és a vevők állami támogatást is élveznek.

Mindezek részletes bemutatására természetesen nincs terjedelmi lehetőségünk. E helyett csupán egy-két olyan tendenciát említünk meg, amelyeket felfedezni véltünk az érintőlegesen megemlített traktorkínálatban.

*

Az egyik ilyen irányzat: a gépkapacitás változása. A gyártók lényegében két csoportra oszthatók ebből a szempontból. Az egyik a kisebb kapacitású erőgépek gyártóié. Ezeknek a gépeknek a teljesítménye nagyjából 25-60 lóerő között mozog, és főleg kertészeti, szőlő- és rétgazda-

A csuklós kormányzású Goldoni „Transcar” traktorok a kisebb magánerdőgazdaságokban, családi gazdaságokban is célszerűen, sokoldalúan használhatók

sági igényeket kíván kielégíteni: keskeny nyomtáv, nagy fordulékonyság, számos célgép-csatlakoztatási lehetőség, sok esetben a vezetőfülke mellőzése stb.

A másik csoportot a nagyobb világcégek képviselik, amelyek tulajdonképpen a teljes teljesítményskálát előállítják, de gyártmányaik zömét a közepes és a nagy teljesítményű traktorok teszik ki. Ezen belül a nagy teljesítményű nehéztraktorok irányába látszik elmozdulni a gyártmányválaszték bővítése. Szakértők szerint ennek nem lehet más magyarázata, mint az átlagos birtoknagyság növekedése, ennek nyomán a nagy teljesítményű, következésképpen nagyobb vonóerőt igénylő talajmégmunkáló gépek terjedése (nehéz, sok ekefejes váltvaforogató ekék, nehéz rögtörők stb).

*

Az előadottak illusztrálásaként megemlíjtük, hogy amíg a legkisebb traktort egy 21 lóerős McCormick minitraktorban és a 26 lóerős olasz BCS szőlőművelési traktorban véltük felfedezni (a kéttengelyes traktorok között), addig a vásári nagydíjat nyert, nagy közönségsikert aratott Valtra S260 típusjelű univerzális nehéztraktor Sisudiesel-motorja 260 lóerőt képviselt. Nem állt egyedül ebben a tekintetben, mert

A traktorméretnek növekvő irányzatát mutatja ez a Renault-gyártmányú gép is.

ugyancsak 260 LE-s Deutz-Fahr motorral látták el a SAME-gyártású „Diamond 260”, valamint a Massey Ferguson 8280-4WD típust is. Még ezeket is felülmúlta a Case-gyártmányú, 271 lóerős Magnum MX 240 típus. Motorteljesítmény dolgában azonban a pálmát a 286 LE-s (!) Fendt „Favorit 926 Vario” típusjelzésű traktor vitte el. Ez már kisebb légszavas repülőmotorok is beillik.

*

A másik említést érdemlő irányzat: a gépek szakadatlan ergonómiai jellegű fejlesztése. Persze, ebben is a nagy, tőkeerős világcégek járnak az élen, amelyek – a versenyképességük érdekében – mindent elkövetnek a gépkezelő munkájának tökéletesebbé és könnyebbé tétele érdekében is.

Melyek ezek az ergonómiai elemek? Fűthető légrugózású vezetőülés, esetleg mellette beépített, biztonsági övvel ellátott utasülés. Előre és hátra nyitható tetőablak, kihajtható első és hátsó szélvédő, napvédő. A könyöktámaszon elhelyezett kezelő szervek. Rádiókapcsolat. Elektromos állítású külső visszapillantó tükrök. A hátsó ablakra is felszerelt mosó-törlő berendezés. Állítható kormányoszlop. A motor rezgéscsillapítása. Nagyszámú, akár tíz darabot is elérő munkafényszóró; sárga körforgó lámpa. Távműködtetésű, a kabinból különböző magasságokba állítható vonófej. S természetesen elektronikus integrált vezetőinformációs rendszer megfelelő kijelzőkkel, elsősorban a gép pillanatnyi műszaki állapotáról és teljesítményéről. Lehetséges azonban olyan speciális információ is, mint pl. vetéstérkép, táblabeosztás stb. Ilyen rendszer például a „Datatronic” és a „Datavision”.

*

Ám a gyártók nem csupán ötletes és olykor bizonyára nem olcsó ergonómiai megoldásokkal igyekeznek gépeik kívánatosságát és ezen keresztül versenyképességét fokozni, hanem szemmel láthatóan az ipari formatervezés, a design vívmányainak fokozott alkalmazásával is. Bizonyára rájöttek arra, amit az autógyártók már régen felismertek: a vevők nagy részét – még a racionálisabb műszaki gondolkodásúakat is – jelentősen befolyásolja a választási döntésükben az áru külalakja, megjelenése. Ma már a traktorgyártás is törekszik a gépek minél csábítóbb külső megjelöltetésére. Lekerekített, áramvonalas idomok, elegáns benyomást keltő, ugyanakkor élénk színű festés, igényes fényezés és nikkelezések, a konstrukciós részleteket elfedő burkolatok a futurisztikus benyomást fokozó nyílásokkal, kis fényforrások, mintázatok és más kis műtyűk jellemzik egyre inkább a modern traktorokat.

Persze: mindennek ára van!

Dr. Király Pál

A Hűség Napja – Sopron dicsősége

A Magyar Köztársaság Kormánya 2001. december 14-én Sopronba kihelyezett ülésén megalkotta 244/2001. (XII.14.) Korm. számú rendeletét a *Hűség Napjáról*. (Magyar Közlöny, 2001. évi 142. sz.)

A rendelet bevezetése a következők szerint idézi fel és rögzíti a rendeletalkotás alapjául szolgáló történelmi tényeket:

„Az első világháborút lezáró, a nemzetek önrendelkezési jogát mellőző trianoni békediktátum a történelmi Magyarországot minden oldalról megcsonkította, s több millió magyart kisebbségi sorsra ítelt. Nyugat-Magyarország öntudatos polgárai azonban a nagyhatalmak ellenében is kitartottak, hogy maguk dönthessenek sorsukról. 1921. december 14-e és 16-a között Sopron, a szomszédságában fekvő Ágfalva, Balf, Bánfalva, Fertődoboz, Fertőrákos, Harka, Kópháza és Nagycenk községeivel együtt népszavazáson döntött hovatartozásáról. A magyar hazát választották. A város neve az eltelt évtizedek során összeforrt a hűséggel. A magyarok számára Sopron és a hűség egyet jelentenek.

Az Országgyűlés az 1922. évi XXIX. törvényekben a népszavazás emlékét törvénybe iktatta és a „civitas fidelissima”, a „leghűségesebb város” címet adományozta Sopronnak, amelyet a város ma is büszkén visel címerében.

A népszavazás örök jelképpé vált minden magyar szemében, mert vállalta a történelmi múltat, és megmutatta a jövőbe vezető utat. ... 1. §. A Kormány az 1921. évi soproni népszavazás emlékére, a nemzet- és a hazához való hűségről tanúságot tevő polgárok előtt fejet hajtva december 14-ét a Hűség Napjává nyilvánítja.”

Szaktáncat közlőről érinti

Számunkra, erdészek (és faiparosok) számára különösen sokat jelent a „civitas fidelissima”-nak és egyben az „erdészvárosnak” 80 év után ismét az erkölcsi dicsőség eme magaslatára történt felemelése. Többet, mint az átlagos magyar állampolgár számára. Mert szakmai körünkben eléggé köz tudott, hogy korabeli erdőmérnök-hallgató elődeinknek (a két testvérszakkal, a bányá- és kohómérnök-hallgatókkal együtt) meghatározó szerepük volt 1921-ben a történelmi események pozitív alakulásában.

E rendelet, valamint a felkelő harcok hőseinek a múlt év szeptemberében a soproni Károly-magaslátó – jórészt az erdészet közreműködésével történt – emlékmű-állítása kapcsán idézzük röviden emlékezetbe a nyolc évtizeddel ezelőtti eseményeket.

Területszerzési spekulációk

Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és az új nemzetállamok határainak megvonása idején a területileg megkisebbedett Ausztriában ismét fellobbant az érdeklődés az ország keleti határvidéke, a jelentős részben németajkúak által lakott Nyugat-Magyarország iránt. Ez a *nagy-oztrák területi spekuláció* már korábban is létezett, de akkor a Habsburg-ház birodalmi koncepciója és a dualista államrendszer féken tartotta.

A birodalom felbomlása, valamint a népek önrendelkezését hirdető wilsoni elv azonban kapóra jött az új osztrák politikai elitnek ahhoz, hogy a hamu alatt izzó parazsat felszítsa, és a Nyugat-Magyarország megkaparintásában megnyilvánuló első nagy külpolitikai sikerével kormányzati helyzetét megerősítse. Beindult a terület elszakítására irányuló osztrák propaganda, aminek tápot adott, hogy a Bécsben működő amerikai ún. Coolidge-bizottság is a terület sáv Ausztriához történő csatolását tartotta kívánatosnak.

A szláv korridor és más szempontok

Pillanatok alatt igen bonyolulttá tette, és a nagyhatalmi, vagyis az európai politika szintjére röpítette az ügyet a *cseh-szerb korridor* terve, amely az osztrák és a magyar határ között kívánt volna kijáratot biztosítani a tengerhez az éppen csak megszületett Csehszlovákiának. Prágában és Pozsonyban már bizonyára nem egy vérmes politikus képzeletében megjelent az Adria kék hullámain csehszlovák zászlók alatt büszkén hasító hadihajók víziója.

A szláv tömb megerősödése, és azzal együtt a bolsevikká vált Oroszország közvetlen befolyásának ilyen váratlan gyorsasággal egészen az Adriai-tengerig és Olaszország határáig történő kiterjesztése azonban már *gondolkodóba ejtette a győztes nyugati nagyhatalmakat*.

Egyéb motívumok is bonyolították a helyzetet: a magyarországi kommun, majd az azt leverő fehér ellenforradalom; IV. Károly király restaurációs kísérletei és a magyar royalisták; a magában talán már akkor dinasztikus terveket szövögető Horthy Miklós politikája; a térségben élő kü-

„Örtüzek” emlékmű
„A Hűség Napja – Sopron dicsősége”

ben élő különböző társadalmi rétegek (földbirtokosok, a parasztság, a szocialista érzelmű munkásság, a kereskedők olykor megegyező, olykor eltérő érdekei; néhány több-kevesebb fegyveres erővel rendelkező helyi nagyrú ambíciói; a kisantant államok politikája stb.).

A fegyveres harcok kirobbanása

Hosszúra nyúlna, s ezért e helyen nincs módunk vázolni azt a bonyolult politikai folyamatot, a rengeteg huzavonát, az olykor szinte naponta változó szituációt, amely a probléma 1918 novemberében történt jelentkezésétől a saint germaini osztrák és a trianoni magyar békeszerződésen át 1921 augusztusáig, a terület megszerzéséremegtartására irányuló fegyveres konfliktus kibontakozásáig elvezetett.

Ez a fegyveres harc a Pozsonytól délre fekvő Köpcsénytől a Szentgottárdtól nyugatra fekvő Gyanafalváig és Szentmátyásig lángolt fel, és egyik fontos ütközete volt az 1921. szeptember 8-án Sopron közelében, Ágfalva községnél vívott csata. Ebben vett részt az 1919-ben Selmechányáról a megmaradt anyaország területére átmenekült és Sopront immár otthonának érző Bányászati és Erdészeti Főiskola hallgatóinak százada.

Az összeapásban hősi halált halt Machatsek Gyula (1899-1921) erdőmérnök-hallgató, tart. hadapródör-mester és Szechányi Elemér bánya-mérnök-hallgató, tart. alhadnagy; továbbá Pehm Ferenc (1901-1921) szombathelyi pénzügyi tisztviselő. A krónikák az ágfalvai csata áldozataként öröklítették meg az ifjú Domschitz Ferenc nevét is, akiről úgy tudni, hogy a kis hadjárat során szerzett betegségébe halt bele, ezért később az ő neve is felkerült a csata áldozatainak emlékművére.

Megjegyzendő, hogy Maderspach Viktor lovassági százados, aki az ágfalvai csatát magyar részről vezette, Szechányi Elemért az egész világháborút végigharcolt főhadnagyként említi a nyugat-magyarországi szabadságharcban szerzett élményeit megörökítő visszaemlékezéseiben. Halálát pedig úgy írja le, hogy egy osztrák robbanógolyó könyökön felül szakította le a karját, aminek következtében percek alatt elvérzett a harctéren.

Az ágfalvai csata azért volt jelentős, mert az itt elszenvedett vereség hatására vonta ki az osztrák kormány a nyugat-magyarországi területsáv anektálására kiküldött csendőralakulatait.

További tárgyalások

Mivel szemmel látható volt, hogy a probléma fegyveres erőszakkal nem oldható meg, ismét folytatódtek a (részben titkos) diplomáciai alkudozások. Ezek során az a megoldási javaslat körvonalazódott, hogy a magyar kormány átadja Ausztriának a követelt területet, ha Sopron és környéke hovatartozásáról népszavazás dönthet, amelyet a szövetséges nagyhatalmak képviselőinek ellenőrzése alatt bonyolítanak le.

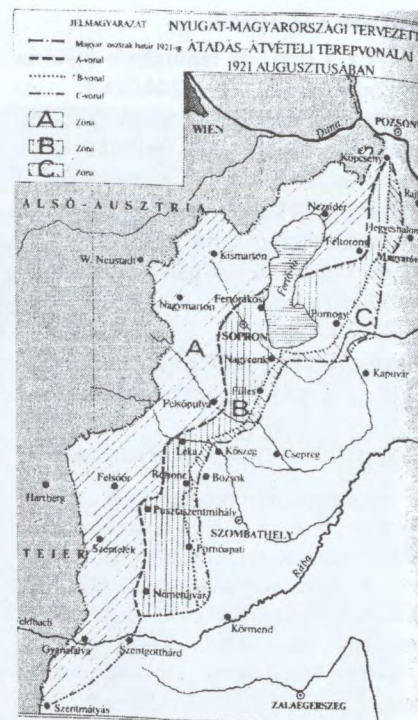
Ez a megegyezés a térség jövőjét illetően már távolabbi terveket szövögető olasz diplomácia közvetítésével jött létre (részben cseh támogatással), és az 1921. október 13-án Velencében aláírt jegyzőkönyvben rögzítették a részleteit.

Számunkra külön érdekesség a velencei egyezmény I. 5. pontja, amely kötelezte a magyar felet: „Rendelelet a felkelésben résztvevő főiskolai hallgatókhoz, hogy 10 napon belül jelentkezni kötelesek.”

Az egyezségbe Ausztria is belement, mert biztosra vette, hogy a népszavazás a javára fog eldőlni. A helyzet azonban másként alakult, és a főiskolásoknak (vagy ahogyan akkoriban mindenki nevezte őket: akadémikusoknak) ebben is komoly szerepük volt. Mégpedig leginkább abban, hogy erélyesen felléptek a népszavazást megelőző napokban a soproni kocsmákban az Ausztriához való csatlakozást propagáló ügynökökkel szemben. (A szájhagyomány szerint: egyiket-másikat jól megverték.)

A döntő népszavazás

December 14-én került sor Sopronban a döntő eseményre, amikor is a szavazatok 72,8 %-a Magyarországra, 27,2 %-a pedig Ausztriára esett. December 16-án a nyolc Sopron-környéki községben a szavazatok 54,6 %-át Ausztria, 45,4 %-át Magyarország kapta. Mivel azonban a velencei egyezmény II. fejezetének hatodik bekezdése értelmében a végeredményt a két szavazás együttes eredménye adta, Sopron és környéke 65,1 %-os szavaza-

A térképvázlat jól szemlélteti, hogy a trianoni országhatárt a jelenlegi magyar-osztrák határvonalától jóval keletebbre húzták meg eredetileg. (Zsiga Tibor: Horthy ellen, a királyért. Gondolat, Bp. 1989. 114. p.)

ti arány alapján magyar felségterület maradt.

Sopronban, a Rákóczi utcában, kőhajításnyira a főiskolások-egyetemisták Ifjúsági Körének egykori székházától, egy hatalmas épület-tömb, az ugyancsak hajdani M.kir. Zrínyi Ilona Honvéd Tiszti Leánynevelő Intézet – a mai Soproni Ruhagyár – bejárata mellett emléktábla hirdeti, hogy itt hirdették ki 1921. december 17-én a népszavazás eredményét.

Ezt követően 1922 szeptemberében még történtek kisebb területi-lakossági csereberék, határkiigazítások a két ország között. Ez azonban már nem változtatott azon a tényen, hogy nyolcvan évvel ezelőtt, 1922. január 1-én Nyugat-Magyarország népszavazás alá került részén megalakult Burgenland néven Ausztria új, önálló tartománya. Központja azonban mégsem a kiszemelt Sopron (Oedenburg), hanem a lényegesen jelentéktlenebb Kismarton (a mai Eisenstadt) lett.

Folytatása a 14. oldalon

Folytatás a 13. oldalról

Ez a régi, de tanulságos história húzódik meg a 244/2001. sz. kormányrendelet mögött. A tanulság pedig az, hogy ügyes politikával és hazafias elszántsággal már egy évvel a trianoni békeszerződés után sikerrel lehetett szembeszállni a diktátummal. (Úgy tudjuk, hogy hasonló szembeszegülésre csak még egy példa akadt a Dél-Dunántúlon.)

December 14-e ettől fogva munkanap jellegű nemzeti ünnep hazánkban!

Az utókor megemlékezései

Ejtsünk még néhány szót a felkelő harcokról és a népszavazásról történt korábbi megemlékezésekről.

A nemzetgyűlés az 1922. évi XXIX. törvényekben a népszavazás emléket törvénybe iktatta, és a „Civitas fidelissima”, a „leghűségesebb város” címet adományozta Sopronnak.

Az 1929-ben alapított „Lajtabánság Emlékéremmel” posztumusz tüntették ki az említett két főiskolás hősi halottat. Ugyanezt a kitüntetést kapta még Balázs Jenő, Krug Lajos, Machatsek Alfréd, Mildschütz Gyula, Pammer Dezső és Wachter Gyula erdőmérnök, valamint Csercsics Imre erdőész. Burró Béla főiskolai hallgató szakmai hovatartozását még nem tudtuk azonosítani. A névsor még nem teljes, nem pontos. További kutatást igényel a felkelő harcokban résztvevő főiskolásaink lehetőleg teljes névsorának összeállítása is.

A Tűztorony átjárójából képezték ki a Hűségkaput, Mikisch Rezső terve alapján. Az átjáró déli oldala fölött a kőből faragott szép szoborkompozíció Kisfaludi Strobl Zsigmond alkotása: Hungaria alakja az őt körülvevő soproni polgárokkal. Alatta a felirat: A Nemzet Sopronnak.

A felkelő harcok emlékműve a Széchenyi tér keleti végén álló ún. hűségzászló is, amlelyről úgy tudjuk, hogy egy soproni kőművesmester munkája.

A főiskolai Ifjúsági Kör a felkelő harcok tízéves évfordulója alkalmából állította fel az egyetemi botanikus kertben az „Örtüzek” emlékművet, Baumann Béla szobrászművész alkotását, amelyet 1932 májusában lepleztek le.

1940-ben alkotta kőből Haich Erzsébet szobrászművész azt a szoborsoportot, amely a kurucdombi

Szent István templom arkádja alatt áll. Ezen Szent István királyunk ölel magához egy waldenbe és egy grubenbe öltözött ifjút, alkalmasint az Ágfalvánál hősi halált halt Machatsek Gyulát és Szechányi Elemért.

2001. szeptember 22-én leplezték le a Károly-magaslaton az ún. „Rongyos-emlékművet”, Kovács György szobrászművész alkotását, amely egy polgári ruhás felkelő harcost ábrázol. Elkészítését az FVM Erdészeti Hivatal, a Tanulmányi, a Szombathelyi, a Kisalföldi Erdőgazdasági Rt. és a Fertő-Hanság Nemzeti Park támogatása tette lehetővé.

A „Rongyos Gárda”

Az imént említett emlékmű gyorsan megszületett elnevezésében a „rongyos” jelző arra utal, hogy a felkelő harcokban részt vett irreguláris harcosoknak, a „rongyos gárdistáknak” az emléket kívánja megörökíteni. Ezt fejtette ki szoboravató beszédében ifj. Sarkadi Sándor történész is. (Erdészeti Lapok, 2001. évi októberi szám.)

Távol áll tőlem a szándék, hogy a felkészült, szakképzett történésszel ebben a témában e helyen laikusként vitába szálljak. Meg kell azonban jegyezni, hogy én az 1921. évi felkelő harcokkal kapcsolatban a „Rongyos Gárda” kifejezést eddig soha, sehol nem olvastam, említeni nem hallottam. (Persze, ez a körülmény még nem sokat jelent a történelmi igazság szempontjából.)

Olvastam viszont az 1938-1940. évi történelmi eseményekkel, a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatban, amikor is ezek a viseltes civil ruhájukról elnevezett harcosok gerillaháborút folytattak a reguláris csehszlovák hadsereggel szemben. Jó néhány erdőmérnök-hallgató is jelentkezett soraikba. Ennek a harcnak is megvoltak a maga hősi halottai. A szájhagyomány szerint a fogságba esettek közül többeket a munkácsi vár kazamatáiban jól megverték, majd a hírhezt ilavai fegyházba zártak, ahonnan csak hónapok múlva tudtak hazatérni.

Akár így volt, akár úgy volt, a lényeg az, hogy most már végre egy méltó helyen felállított szép emlékmű örökíti meg a „rongyosok” bátor és önfeláldozó hazafiságát.

Számos gárdista – közöttük erdőszeti szakemberek is – jelentkezett önkéntesnek az 1939/40-es finn-szovjet háború idején a testvérnép oldalán való harcra. Bevetésükre azonban már nem került sor, mert mire hosszú kerülő úton, Anglián keresztül megérkeztek Finnországba, addigra a háború véget ért. Nemrégiben az események egyik résztvevője, Csutkai Jenő erdőmérnök ismertette ezt a hat évtizedes históriát a televízióban.

Egyes visszaemlékezők szerint később a gárda tisztikara egy részének a politikai szélső jobboldal, a nyilasok irányába történt eltolódása miatt a Rongyos Gárda kényelmetlenné vált a Horthy-rezsim számára, sokan el is hagyták. Mindez alkalmasint a II. világháború alatt már egyébként is okafogyottá vált mozgalom végét jelenthette. Amíg folytatta illegális működését, addig azért nem lehetett róla írni, 1945 után pedig még kevésbé. Ezért is lehet oly szegényes az irodalma.

Dr. Király Pál

Irodalomjegyzék

A témakör bőséges irodalmából csupán néhányat említünk meg.

1. Borbély József: A leghűségesebb város. / Új Magyarország. 1996. december 17. 14. p.
2. Fogarassy László: A nyugat-magyarországi kérdés katonai története. / Soproni Szemle. 1972. 2. sz.
3. Király Pál: Örtüzek. / Erdőgazdaság és Faipar. 1991. 10. sz. 13. p.
4. Király Tibor: A nyugat-magyarországi felkelő harcoktól a Civitas Fidelissima-ig. (Négy hónap bélyegtörténete Sopron és környékén). Sopron, 2001. szerzői kiadás
5. ifj. Krug Lajos: Tüzek a végeken. Sopron, 1930.
6. Maderspach Viktor: Élményeim a nyugat-magyarországi szabadságharcból / Szerk. v. Ádám Jenő. Közlekedési Dokumentációs Kft. 2000.
7. Missurai-Krug Lajos: A nyugat-magyarországi felkelés. Sopron, 1936. 3. kiad.
8. Soós Katalin: Burgenland az európai politikában (1918-1921.) Bp., 1971. Akad. K.
9. Szemerey Tamás (szerk): Soproni Műhely. A Soproni Egyetem lapja. Különszám, 1996. szeptember
10. Zsiga Tibor: Horthy ellen, a királyért. Bp., 1989. Gondolat Kiadó
11. A főiskolás felkelők emlékoszlopának felavatása... / Erdészeti Lapok, 1932. május, 517-521. p.
12. Erdei emlékmű a Károly-kilátó alatt. / Erdészeti Lapok, 2001. október, 321-322 p.

„Utazás 2002”

Jubileumi jellegű, mert a 25. volt az eddigi sorozatban az „Utazás 2002” Nemzetközi Idegenforgalmi Kiállítás, amelyet szokás szerint a Budapesti Nemzetközi Vásárcsopont területén rendeztek meg. Az idegenforgalmi szakmának egy másik jelentős jubileuma is kapcsolódott ehhez az alkalomhoz. Száz éve, 1902. augusztus 29-én alapították a közismert IBUSZ Rt.-t, amely 1926-ban bővítette elnevezését erre a megjelölésre, mint Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállítási Vállalat Rt. Tovább fokozta a rendezvény jelentőségét, hogy a Turisztikai Világszervezet, a WTO döntése alapján ez az esztendő az ökoturizmus nemzetközi éve. Az utóbbi körülmény máris megmagyarázza, hogy a kiállítás ismertetése miért került lapunk oldalaira.

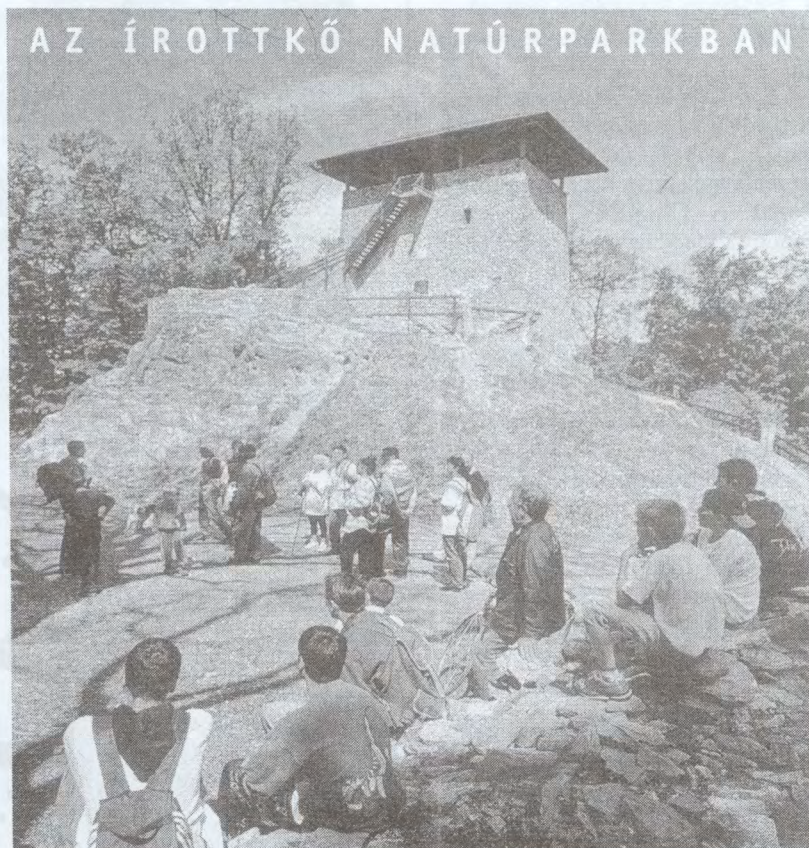
„Útnak indít”

volt az idei kiállítás jelmondata, amely egyben a legnagyobb is volt az e szakterületen eddig lebonyolított hazai kiállítások történetében. Magyarország mellett még további 31 ország összesen 676 kiállítója propagálta szolgáltatásait és termékeit 13.600 m²-en, közöttük 72 külföldi 2.200 m²-en. A legnagyobb külföldi kiállító Olaszország és Ausztria volt.

A fejlődés nagy előrelépést jelentett a múlt évhez képest is, ami annál is inkább megbecsülendő eredmény, mert a 2001. szeptember 11-i New York-i megrendítő merénylet közvetve nagy csapást mért a turizmusra is. A légi közlekedés fenyegetettsége, és a rendkívül megszigorított, s ezért fölöttébb kellemetlenné vált repülőtéri biztonsági intézkedések sokakat visszatartottak attól, hogy nagy útra keljenek idegen tájak felé. Némiképpen éreztette hatását ez a körülmény a budapesti kiállításon is, mert az volt a benyomásunk, hogy a korábbi évektől eltérően nem nyilvánult meg akkora ostrom a mediterrán és az egzotikus melegegővi utak iránt, mint azt már megszoktuk.

A belföldi turizmus

iránti keresletnövekedés persze cseppet sem volt kedve ellenére a jócskán megszaporodott hazai irodáknak, ide-

Gazdag programot kínál a természetjáróknak az Írott-kő Naturpark Információs Központ tájékoztató füzeté. (A képek prospektus-fotók)

genforgalmi vállalkozásoknak, valamint az őket kiszolgáló vendéglátóipari-gasztronómiai, sport stb. létesítményeknek, önkormányzatoknak, alapítványoknak, egyesületeknek. A kormányzati szándékoknak is fölöttébb megfelel a haza gyógy-, kulturális-, gasztronómiai, öko- és sportturizmus, valamint a falusi vendéglátás fejlesztése. Hiszen, amiként a világ számos más országában, úgy hazánkban is jelentős nemzetgazdasági ágazattá válhat az idegenforgalom és turizmus, amely egyre több embernek és családnak ad munkát, kenyeret és fontos szerepe lehet a vidéki lakosság helyben tartásában, a vidék megtartó képességének megőrzésében is.

Jelentősen kiterjesztette a kiállítás kereketeit és új perspektívát csillantott meg előtte az a körülmény, hogy a rendező Hungexpo Rt. az idén először ún. virtuálexpo-vá, vagyis az Interneten is látható kiállítássá fejlesztette. Erre Magyarországon eddig még nem volt példa.

Szakmánk a kiállításon

Járva-kelve a hatalmas csarnokokban, s szemlélve a szebbnél szebb, ötletesebb ötletesebb kivitelű standokat, elégedetten állapíthattuk meg, hogy szakmánk, az erdészet, valamint a vadászat is kivette a részét hazánk vonzerejének, turisztikai sokszínűségének növeléséből, s ennek bemutatásából. Mindjárt meg kell azonban jegyezni, hogy a két héttel később lebonyolításra került FeHoVa Nemzetközi Fegyver-, Horgász- és Vadászati Kiállítás sok erőt elszívott az „Utazás 2002”-től, mert cégeink és társaságaink inkább az utóbbira tartalékolták és koncentrálták közönségkapcsolati kapacitásukat.

Rövid tudósításunkban messze a teljesség igénye nélkül ragadunk ki néhány jelenséget a kiállítás látnivalóinak hatalmas tömegéből.

Folytatás a 16. oldalon

„Utazás 2002”

Folytatás a 15. oldalról

Erdei vasútjaink

egyre növekvő népszerűségnek örvendenek a közönség körében és a vadászat mellett az erdei turizmus gerincét alkotják. A TÉRKÉPKER-rel közös standon szinte valamennyi erdei vasút bemutatta szolgáltatásait (bár a szóróanyag minősége egyik-másik esetben még hagy kívánnivalót maga után).

Az állami szektor részéről ugyancsak kirukkolt a Környezetvédelmi Minisztérium, valamint annak Környezetgazdálkodási Intézete a hazai nemzeti parkok bemutatásával. Nem érdektelen itt megjegyezni, hogy a természetvédelem már alaposan lekörözte az erdészetet az ökoturizmus dolgában, nem utolsósorban az erdőkben rejlő turisztikai adottságok kihasználására támaszkodva, lefölözve az ebből nyerhető erkölcsi és anyagi hasznot, bizonyára a természetvédelem javára.

Ha netán valakit irritálna ez a megállapítás, nézzon utána a dolognak a KM-ben és az OTH-ban. Továbbá válaszolja meg, hogy ágazatunk miért nem tudja összefogással ütőképes turisztikai szervezetévé fejleszteni a meglévő, de évek óta a szakma közömbösségével küszködő utazási irodáját, az ERFATOURS-t?

Az Aggteleki Nemzeti Park komplett turisztikai programajánlatot tartalmazó füzetével állt a közönség rendelkezésére. Ugyancsak érdemes volt tanulmányozni a Bükk N. P. „turisztikai kiajánlóját”, valamint a Kiskunsági N. P. turistakalauzát. A Balatonfelvidéki N. P. Bakonybélbe csalogatta a látogatókat a Bakonyi Erdők Háza megtekintésére.

Vadászturizmus és más lehetőségek

A Pilisi Parkerdő Rt. A Visegrád-mogyoróhegyi Erdei Művelődés Háza + a Természet- és Erdővédelmi Tábor programját kínálta a közönségnek, a Gyulaj Rt., a VERGA Vadászszervező Iroda és a BEFAG-Jagd Utazási Iroda pedig vadászati lehetőségeit. Az Ipoly Erdő Rt. vadász- és vendég-házaiban mind vadászati lehetőségeket, mind a szabad idő erdei környezetben való eltöltésének kellemes és

Ipoly Erdő Rt.
Királyréti Erdei Vasút

A reklámkártya hátoldalán a kisvasút érvényes menetrendje található

tartalmas formáit propagálta a közönségnek. A vadászat más vállalkozások profiljában is jelen volt. A Lenti székhellyel működő Horváth Jagdtours már közreadta 2003. február végéig érvényes vadlelővési és szolgáltatási árjegyzékét. A pálházai Kőkapui Kft. pedig a vadászat mellett a természetjárás és különféle téli-nyári sportok egész komplex programját kínálta.

Ugyancsak érdekes színfoltja volt a kiállításnak a szakmáról nem messze álló állat- és vadaskerti anyag, amelynek keretében a Magyar Állatkertek Szövetsége a budapesti, debreceni, győri, jászberényi, nyíregyházi és pécsi állatkertre, valamint a budakeszi, kecskeméti, miskolci, szegedi és veszprémi vadsparkra hívta fel a természetet szerető közönség figyelmét (a tropikáriumokat nem is említve).

A szabad idő aktív eltöltése

Az ökoturizmus másik ágazata, a *táborozás* is jelen volt az „Utazás 2002” kiállításon. Ennek a kínálatnak a köréből megemlíthjük a parádfürdői Vár-bükk Erdésház, valamint a Pest Megyei Gyermek- és Ifjúsági Alapítványnak a Börzsönyben és a Balaton térségében különböző helyeken ajánlott lehetőségeit. A fiatalság aktív foglalkoztatásának bázisa a kecskeméti Természet Háza, de bőséggel ígért hasonlókat több más szervezet is: az Írott-kő Naturpark, a Gemenc Erdei Iskola, a Göncöl Alapítvány, a Pangea Egyesület, a váci Börzsöny Akciócsoport, a Nagymarosi Hátizsá-

kosok Társasága, a kemencei Szalamandra Üdülőházak stb.

Gazdag reklám- és demonstrációs anyaggal vonult fel hazánk egyik legjelentősebbé vált vidéki idegenforgalmi objektuma, az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékpark, amely köztudottan számos erdészeti tárgyú bemutatóhelyet is magában foglal (hiszen szaktársaink alaposan kivették a részüket az emlékpark kialakításából). Most az egyik újabb létesítmény kapott hangsúlyt az emlékpark bemutatóján, és ez a *Bűtűház*, benne a Kaliforniából ide hozott, 1800 esztendőes mamutfenyőből leszelt ropant méretű fakoronggal.

Befejezésül megemlíthjük, hogy az „Utazás 2002” kiállítás hazai díszvendége „Nyugat-Dunántúl, az erőt adó régió” volt, benne a magyar erdészszívnek oly kedves és csodálatos gazdagságú Sopronnal. A külföldi díszvendég pedig Lengyelország volt, melynek erdészeivel, közöttük természetesen a lengyel társszakszervezettel huzamos idő óta kiváló kapcsolatokat tart fenn szakszervezetünk is.

A kiállítás nyitvatartási idejére időzítve, március 8-án adta át rendeltetésének hazánk 10. nemzeti parkját, a 40 település határára kiterjedő 44.000 hektár területű Órségi Nemzeti Parkot Orbán Viktor miniszterelnök.

Dr. Király Pál

Az ország legidősebb erdésze

Legalábbis legjobb tudomásunk szerint a Gödöllő-Máriabesnyőn élő Szódi István *Kaán-díjas* erdésztechnikus, aki december végén betöltötte 103. életévét, és most már javában a 104-et tapossa, bámulatos fizikai kondícióban és szellemi frissességben. Születésnapja alkalmából szűkebb kollégiais körben, a Gödöllői Nyugdíjas Erdészek Egyesületében köszöntötte őt annak elnöke, Németh Gábor ny. erdészvezető. Köszöntötte továbbá dr. Gémesi György, a város polgármestere és Six Edit alpolgármester is. A születésnap alkalmából képes tudósítást közölt a városi hetilap. A riporternak arra a kérdésére, hogy miként tudta így megőrizni frissességét, Pista bácsi röviden csak azt válaszolta: nem sokat törődött ezzel; mindig elvégezte a munkát, ami adódott. „Mindenkől csak keveset markolni, hogy holnapra is jusson” – mondta. Irigylésre- és tiszteletreméltóan magas kort megért

Szódi István egyik alkotása: a valkói erdészemlékmű az erdészhivatás szépségét kívánja kifejezni.

kedves kollégáink korábban előszere-ttel szobrászkodott, mostanában azonban már a festészet a kedvelt időtöltése.

k.p.

„Az Év Fája” Magyarországon

2002-ben a molyhos tölgy (*Quercus pubescens* Wild.); így döntött a választási céllal a Nyugat-Magyarországi Egyetem bázisán működő kuratórium.

A molyhos tölgy a szélsőséges termőhelyek értékes fafaja, elsősorban a hegy- és dombvidékeink meszes talajain, de az alföldi pusztákon is, mivel nedvességigénye igen alacsony, a meleget és szárazságot jól tűri. Ezek a helyeken fontos szerepe van az erdő megtartásában, illetve természetes rekultiválásában, mert nagy a vitalitása, s nem csak makkról újul, de tuskóról, gyökérről is jól sarjad. Makkja is értékes a vad táplálékának szempontjából.

„Az Év Fájává” nyilvánításával arra kívánják felhívni a figyelmet, hogy ez a fontos és értékes fafaj napjainkban nemcsak pusztul, hanem meggon-dolatlanul pusztítják is.

k.p.

Megdöböntett...

... és régi emlékeket ébresztett fel bennem is az „Erdészeti és Faipari Híradó” 2001. évi szeptemberi számában megjelent „*Tragikus évforduló, tragikus emlékek*” című írás. Az 1951. évi drámai soproni eseményekkel kapcsolatos emlékeimet adom most közre.

Az 1950-es évek végén, talán 1958-ban vagy 1959-ben, késő ősszel, vagyis nem a tanévkezdés szokásos idején észrevettünk néhány idősebb új (?) diákot a soproni erdőmérnök-hallgatók között. Név szerint Holéczy Ernőre, Komondy Gyulára, Reményffy Lászlóra és Tihanyi Zoltánra emlékszem. Közelebbi kapcsolatba is kerültem velük. Érdeklődésemre, hogy miért ilyen „hajlott” korban és rendhagyó időben folytatják a tanulást, nemigen válaszoltak. Valami furcsa, érthetetlen titokzatosság vette körül mindannyiukat. Nem tudtuk „hova tenni” őket. Egyikük aztán – akinek a nevére, sajnos, már nem emlékszem – kíváncsiságomra kérdéssel válaszolt:

– Hát ti nem tudjátok, hogy mi történt az egyetemen 1951-ben?

– Nem. Mondj már valamit!

– Akkor voltak a kizárások...

Itt mindjárt el is hallgatott. Nem mert többet vallani. A gyomorforgató részletekről egyetlen szót sem ejtett, noha igen csak szenvedője volt az eseményeknek. Akkor még nem hittem volna, ma már vallom: az életben sokszor az igazság a leghihetlenebb.

Ezek az 1951-ben kizárt-kirúgott, majd pedig hét-nyolc év után visszavett hallgatók mind féltek! Félték egymástól, féltek tőlünk, féltek mindenkitől, hiszen politikai értelemben „vaj volt a fejükön”. Valószínűleg sejtették, hogy állandó titkos megfigyelés alatt állnak. Ezért nem lehet, nem szabad senkinek sem elmondani a gyalázatos valóságot.

Nem volt-e köztük is „beépített” ember, akit úgy engedtek vissza az egyetemre, hogy ezért rendszeres „ellen-szolgáltatást”, vagyis besúgást követtek?!

Dobay Pál
okl. erdőmérnök
Esztergom

Dr. Csötönyi József 1931 – 2002

Közismert, színes személyiséggel lett szegényebb szakmai közéletünk: Veszprém 71 éves korában hosszú szenvedés után, súlyos, már gyógyíthatatlannak bizonyult betegségben meghalt *dr. Csötönyi József Bedő-díjas* erdőmérnök.

A hír súlyosan érintette szakszervezetünket, mert régi, aktív, lelkes tagja volt a mozgalomnak, *1993-ban alapító tagja az EFDSZ-nek és tagja az „Erdészeti és Faipari Híradó” szerkesztő bizottságának.*

Szekszárdon született 1931-ben erdész családban. Erdőmérnöki oklevelét 1956-ban szerezte meg Sopronban. Ezt követően több helyen dolgozott különböző beosztásokban, így a HM-erdészethnél annak veszprémi erdőgazdaságában és erdészeti főosztályán, a Fagazdasági Vállalatok Országos Központjában, az ERDÉRT Vállalatnál, a MÉM Erdészeti és Faipari Hivatalában, a MOSZ-nál.

A szakszervezeti mozgalomba munkába lépésével egyidejűleg, 1956-ban kapcsolódott be, később tagja volt a MEDOSZ Erdészeti Szakosztályának is. Tagja volt továbbá az Országos Erdészeti Egyesület elnökségének, s tagja, majd vezetője is az OEE Szociálpolitikai Bizottságának. Létrehozója és titkára volt az egykori TOT Erdészeti Választmányának. Ezt követően ugyancsak létrehozója és titkára volt a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége Erdészeti, Faipari és Vadgazdasági Választmányának és főtanácsosa magának a MOSZ-nak. Megalapítója volt a Budapesti Erdők Baráti Körének.

Szociális érzékenységgel ember volt, s bár a szakma számos kérdése foglalkoztatta, de főleg szociális problémái és a periférius területekre kerülők sorsa. Ezért is foglalkozott sokat még a szocialista rendszerben a termelőszövetkezeti erdőgazdálkodás ügyes-bajos gondoljaival, az ott dolgozó kisebb számú erdészeti-faipari szakember problémáival, összefogásával. A „Szövetkezeti erdőgazdálkodás” című kötetnek is egyik társszerzője volt, de a rendszerváltás után figyelmét az önkormányzati erdőgazdálkodásra is kiterjesztette.

Szakszervezeti aktivistaként is nagy empátiával fordult az erdei munkások felé. Lelkesen működött közre a fakitermelők hazai és nemzetközi versenyének szervezésében, valamint a magyar csapatnak a nemzetközi versenyekre történő felkészítésében. Kezdeményezője volt a nemzetközi fakitermelő versenyek kék-fehér, eszperantó feliratozású zászlaja elkészítésének, és azt ő is adta át 1987-ben Norvégiában a XVI. Világverseny alkalmával a magyar erdőgazdaságok nevében a nemzetközi szervező bizottságnak.

Amíg beosztása lehetővé tette, *következetes szorgalmazója volt az ágazati szociálpolitika fejlesztésének és a vállalati szociálpolitikai tervek elkészítésének.* Egyetemi doktori címét is „Szociálpolitika az erdőgazdálkodásban” című disszertációja alapján nyerte el Sopronban 1982-ben.

Termékeny szakíró volt, sok és változatos tárgyú írása jelent meg, nem csak erdészeti lapokban. Utolsó írása is társadalmi témában jelent meg – már halálos betegsége idején – az erdészeti címhasználattal kapcsolatban az „Erdészeti Lapok” 2001. évi novemberi számában.

Fáradhatatlan és eredményes munkásságának elismeréseként *az OEE elnöksége 1987-ben a Bedő Albert Emlékéremmel tüntette ki, szakszervezetünk elnöksége pedig 1996-ban az első között adományozta részére az EFDSZ Emlékérmét.*

Veszprém 2002-ben, a Vámosi úti temetőben helyezték végső nyugalomra. Temetésén szakszervezetünket *Herceg Miklós* főtitkár képviselte.

Dr. K. P.

Karner Mátýásné emlékezete

Türelemmel viselt hosszú szenvedés után Sopronban elhunyt régi, kedves és hűséges aktivistánk, *Karner Mátýásné.*

Egész élete Sopronhoz kötődött: ott született, ott végezte iskoláit, és a Tanulmányi Erdőgazdaságnál dolgozott 1956-tól egészen 1989-ben történt nyugállományba vonulásáig, számviteli munkakörben. *Szolgálati pályafutásának megkezdésével egyidejűleg kapcsolódott be a szakszervezeti mozgalomba, ami azután életének elválaszthatatlan részévé vált.*

1966-ban lett a vállalati szakszervezeti bizottság számvizsgáló bizottságának elnöke, és negyedszázadon át töltötte be ezt a felelős tisztséget. Mint a vezetőség tagja, részt vett a dolgozókat közvetlenül érintő ügyek intézésében is. Továbbá a választások és a kollektív szerződés megkötésének előkészítésében, a szociális munkában és a társadalmi ünnepek megszervezésében. 1975-ben és 1980-ban a vállalati központ dolgozói főbizalmijuknak választották. Nyugdíjasként is ellátta a gazdasági felelős hálának nem mondható, de nagyon fontos tisztségét.

Félévszázados lelkes és lekiismeretes munkájával kivívta munkatársai tiszteletét és szeretetét. Szakszervezetünk elnöksége 1997-ben az EFDSZ Emlékéremmel tüntette ki.

Kiváló kollégánknak őszintén meggyászoljuk, emlékét megőrizzuk.

k. p.

Dr. dr. hc. Csapody István 1930 – 2002

Sopronban hosszas betegeskedés után életének 72. évében elhunyt *dr. hc. Csapody István* okl. erdőmérnök, a Fertő-Hanság Nemzeti Park ny. főtanácsadója, több állami és társadalmi kitüntetés tulajdonosa.

1930. február 26-án *Sopronban született, s egész élete a városhoz és környékéhez kötődött.* Elemi és középiskolai tanulmányainak elvégzése után 1949-ben iratkozott be az Erdőmérnöki Karra, oklevelét pedig 1953-ban szerezte meg.

A tudomány művelésére irányuló hajlama, a *botanika iránti vonzalma* már egyetemi évei alatt megmutatkozott: első tudományos publikációja még első éves hallgató korában, 1949-ben jelent meg. Mintegy természetes volt, hogy oklevelének megszerzése után az akkor éppen Erdőmérnöki Főiskola elnevezést viselő intézményben helyezkedett el, előbb a Növénytani, majd az Erdőműveléstani Tanszéken.

1956 novemberében, mint a főiskoláról oly sokan mások, ő is elmene-kült az országból, azonban hamarosan visszatért. Ez a lépése kettétörte egyetemi pályafutását, s 1958-ban a *Tanulmányi Állami Erdőgazdaságnál* kellett elhelyezkednie. Itt a természetfelfutató csoportot vezette 1975-ig. Ezt követően a természetvédelem területére lépett, s az Országos Természetvédelmi Hivatal Nyugat-Dunántúli Természetvédelmi Felügyelőségén helyezkedett el, ahol botanikai főfelügyelő, természetvédelmi főtanácsos, végül botanikai főtanácsadó munkakörben dolgozott 1991 végén történt nyugállományba vonulásáig.

Országos hírnévre botanikai tudásával és kutatómunkájával tett szert. Munkássága kiterjedt a botanika több szakterületére, így a florisztikára, növényföldrajzra, fitocönológiára, botanika- és erdészettörténetre. E mellett

értékes erdészeti szakbibliográfusi tevékenységet is végzett. Eredményeit négy könyvben, s több mint 200 tudományos és ismeretterjesztő közleményben hozta nyilvánosságra. Az 1980-as években ismét bekapcsolódhatott a felsőfokú oktatásba a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolán; az Erdészeti és Faipari Egyetemen pedig a posztgraduális és doktori tantárgyak előadásába.

A természetvédelem területén részt vett nyolc magyar tájvédelmi körzet, valamint a közös osztrák-magyar nemzeti park kialakításának előkészítő munkáiban. A *Sopron-környéki növényvilág legavatottabb ismerője, s flóra- és vegetációkutatásának ki-magasló tudósa volt.*

Amint a bevezetőben említettük, több magas kitüntetés birtokosa is volt: Széchenyi-díjas, az Osztrák köz-társaságért Arany Érdemrend kitüntette-tje, Pro Natura és Pro Urbe Sopron-díjas, a Nyugat-Magyarországi Egyetem díszdoktora és címzetes egyetemi tanára.

A Környezetvédelmi Minisztérium, a FHNP Igazgatósága és a NYME Erdőmérnöki Kara halottjaként a soproni Szt. Mihály temetőben temették el.

(Dr. habil. Bartha Dénes intézetigazgató egyet. tanár tanulmánya alapján írta: dr. Király Pál.)

Dr. Franz Bauer halála

Súlyos veszteség érte az európai erdészeti szaksajtót és ezen keresztül magát a szakirodalmat: Németországban, Stuttgartban 78 éves korában meghalt dr. Franz Bauer erdőmérnök.

A dél-tübingiai Crock-ban született 1923-ban. Diplomáját a II. világháború alatti években a göttingeni egyetem erdőmérnöki fakultásán szerezte meg. Ezt követően különböző beosztásokban dolgozott az államerdészeti apparátusban és a magánerdőgazdálkodásban.

Nemzetközi hírnévre azáltal emelkedett, hogy 1957-ben megalapította, majd évtizedekig szerkesztette az „Allgemeine Forst Zeitschrift” (röviden: AFZ) című erdészeti szakfolyóiratot. Főszerkesztői működése alatt a lap a világ egyik vezető erdészeti tudományos folyóiratává vált, s ezáltal számos más országbeli szakmai sajtóorgánium mintaképévé.

Közben 1958-tól tíz éven keresztül a Német Erdők Védegylete (SDW) országos ügyvezetői tisztségét is ellátta.

Hatalmas munkabírású, az egész glóbuszra kiterjedő látókörű, ugyanakkor derűs, jó kedélyű ember és segítőkész kolléga volt. Rengeteget utazott, hazánkba is ellátogatott, 1977-ben részt vett az Országos Erdészeti Egyesület debreceni vándorgyűlésén. Több magyar szakembernek nyújtott publikálási lehetőséget az izoláció korszakában nagy nemzetközi tekintélynek örvendő lapjában. Az AFZ-ből a magyar erdészeti tudomány is sokat merített. Ezért emlékéti mi is tisztelettel megőrizzük.

Dr. K.P.

Halálozások

Kecskeméten életének 85. évében elhunyt dr. Papp László aranyoklevel-es erdőmérnök, az erdészettudomány kandidátus, a Magyar Meteorológiai Társaság tb. tagja és Steiner Lajos emléklapoktulajdonosa. 1916-ban született, korán árvaságra jutott. Erdőmérnöki oklevelének 1943-ban Sopronban történt megszerzése után az államerdészettől teljesített szolgálatot az ideiglenesen az anyaországhoz visszacsatolt erdélyi területeken. Szakmai hírnévre valójában a II. világháború után, az Erdészeti Tudományos Intézet kutatójaként emelkedett erdészeti klimatológiai kutatásaival, illetve értékeléseivel, továbbá a szaporítóanyag-termesztés terén elért eredményeivel, amelyek főként a gyorsan növekvő fafajok: nyáarak, fűzek, fenyők, az akác szaporítóanyagának előállítására irányultak. Egyetemi doktori címét is az e témakörben készített disszertációja alapján nyerte el 1962-ben. Tudományos és gyakorlati eredményeinek elismeréseként, életműdíjként az Országos Erdészeti Egyesület 1994-ben Kaán Károly Emlékéremmel tüntette ki.

Budapesten 86 éves korában meghalt Csutkai Jenő okl. erdőmérnök. 1916-ban Nyíregyházán született, oklevelét 1942-ben szerezte meg Sopronban. Műszaki munkakörökben dolgozott mindig részben az ipar és a MÁV, részben az erdészet területén, így az egykori Erdészeti és Faipari Tervező Irodában osztályvezető főmérnökként mélyépítési feladatokkal foglalkozott. A tokaji római katolikus temetőben helyezték végső nyugalomra.

Szintén Budapesten távozott az élők sorából 79 éves korában Er-csényi István okl. gépészmérnök, az egykori ERFATERV főosztályvezetője. 1958-ban került a szakmába (előzőleg a cukoriparban dolgozott) a Mohácsi Farostlemezgyár műszaki osztályvezetőjeként. 1963-tól 1982-ben történt nyugállományba vonulásáig a tervezőirodában gépészeti tervezéssel, a faipari szárítás feladataival és a fahulladékok energetikai hasznosításának kérdéseivel foglalkozott. Türelemmel viselt hosszú betegség után hunyt el.

Német erdész magas kitüntetése. Köztársaságunk elnöke a Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztjét adományozta Forstamtsrat Roland Migende német erdőmérnöknek a magyar ifjúság körében kifejtett *erdőpedagógiai tevékenységéért*, az erdei iskolák hálózatának kifejlesztéséhez történt szakértő hozzájárulásáért.

Roland Migende az Országos Erdészeti Egyesület által a legmagasabb egyesületi elismeréssel, „Az OEE tiszteletbeli tagja” címmel eddig kitüntetett hat külföldi személyiség egyike. (Emlékeztetőül, ezek a következők: J. Buff, 1985; L. Nemeszeghy, 1986; F. Prandl, 1991; R. Migende, 1996; M. Zielke, 1996; O. Sziklai, 1996.) Mostani magas állami kitüntetését – amelyet eddig a magyar erdészek közül is csupán néhányan kaptak meg – németországi nagykövetünk adta át Berlinben Migende úrnak.

*

Testvérszakok találkozója. Ebben az évben Sopron ad otthont május 24-26-án a III. Bányász-kohász-erdész Találkozónak. A találkozó keretében többek között tudományos konferenciát rendeznek „Környezeti erőforrások hasznosítása” címmel, a Központi Bányászati Múzeumban pedig kiállítást „Selmezbánya lőtáblákon” témakörben. Különböző kulturális műsorok és kirándulások is élénkítik a programot, valamint anekdotabörze, soproni borünnep és bányász-kohász-erdész bál. A részvételi díj egy napra 3.000 Ft., a három napra 9.000 Ft.

*

Erdőgazda Napok. A Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (rövid: MEGOSZ) ebben az évben május 24-26-án rendezi meg ta-

HÍREK

nácskozással egybekötött műszaki bemutatóját, múlt évvel azonos helyszínen: a budakeszi erdőben a Vadasparkhoz vezető út mentén fekvő Szilfa-tisztáson.

*

Az Erdészeti Múzeum egymást követően három képzőművészeti tárgyú időszakos kiállítást rendezett az elmúlt időszakban. *Pintér Éva* grafikus-festőművész, valamint *Pántl László* erdőmérnök, festőművész mutatta be alkotásait, *Matyikó Tibor* képekgyűjteménye pedig „Barátom a természet” címet viselte. A művész főként a vadat ábrázoló grafikái révén közismert erdész-vadász körökben. A múzeum változatlanul napirenden tartja ősi tanintézetünk mintegy két évszázadra visszatekintő selmeci-soproni diákhagyományainak bemutatását. A „Firmák” című időszakos kiállítás május 7-ig tekinthető meg. A múzeum nyitvatartási ideje szerda kivételével minden nap, márciusban-áprilisban 10-13, májusban 13-18 óra között.

*

Az Erdészeti Információs Központ (Budapest II., Budakeszi út 91.) *Tarr Lajos* festőművész „Tisztelet Fekete István emlékének” és *Simon Ferenc* festőművész „Nádország kapujában” címmel rendezett kiállítást, annak jegyében, hogy a 2002. esztendő a vadászati-természeti képzőművészet éve. Ez a kiállítás április 28-ig tekinthető meg hétköznap 8,30-15 óra között, szombaton-vasárnap 10-18 óráig.

*

Új időpont! A közismert és kétségtelenül nemzetközi színvonalúvá vált *Ligno Novum – Wood Tech* Nemzetközi Asztalos-, Faipari és Erdészeti Szakkiállítást – immár a 11. alkalommal – változatlanul Sopronban, a városi Sportcentrumban, de az eddig megszokottól eltérő időpontban, *szeptember 11-14.* között rendezik meg. Az időpont megváltoztatásának oka az, hogy lehetővé kívánják tenni a Nyugat-Magyarországi Egyetem hallgatóinak is a nagy rendezvény megismerését, és ezáltal a tanulmányi munkában való hasznosítását.

*

Kiállítások Erdélyben.

Székelyudvarhelyen április 25-28. között faipari szakkiállítást rendeznek, amelyhez konferencia és szakembertalálkozó is csatlakozik. Csíkszeredában május 14-17-én bonyolítják le a Csikexpo-t.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ XII. évfolyam 2. szám.

Kiadja:
az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós üv. főtítkár

A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Dr. Fritsch Ottó,
Gilicze Péter
Herczeg Miklós (elnök)

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:
CERBERUS Nyomdaipari
Könyv- és Lapkiadó Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 14.
Tel.: (06) 1-302-5154
Felelős vezető:
Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

BÚTORFA ÉS TÚZIFA ELADÓ!

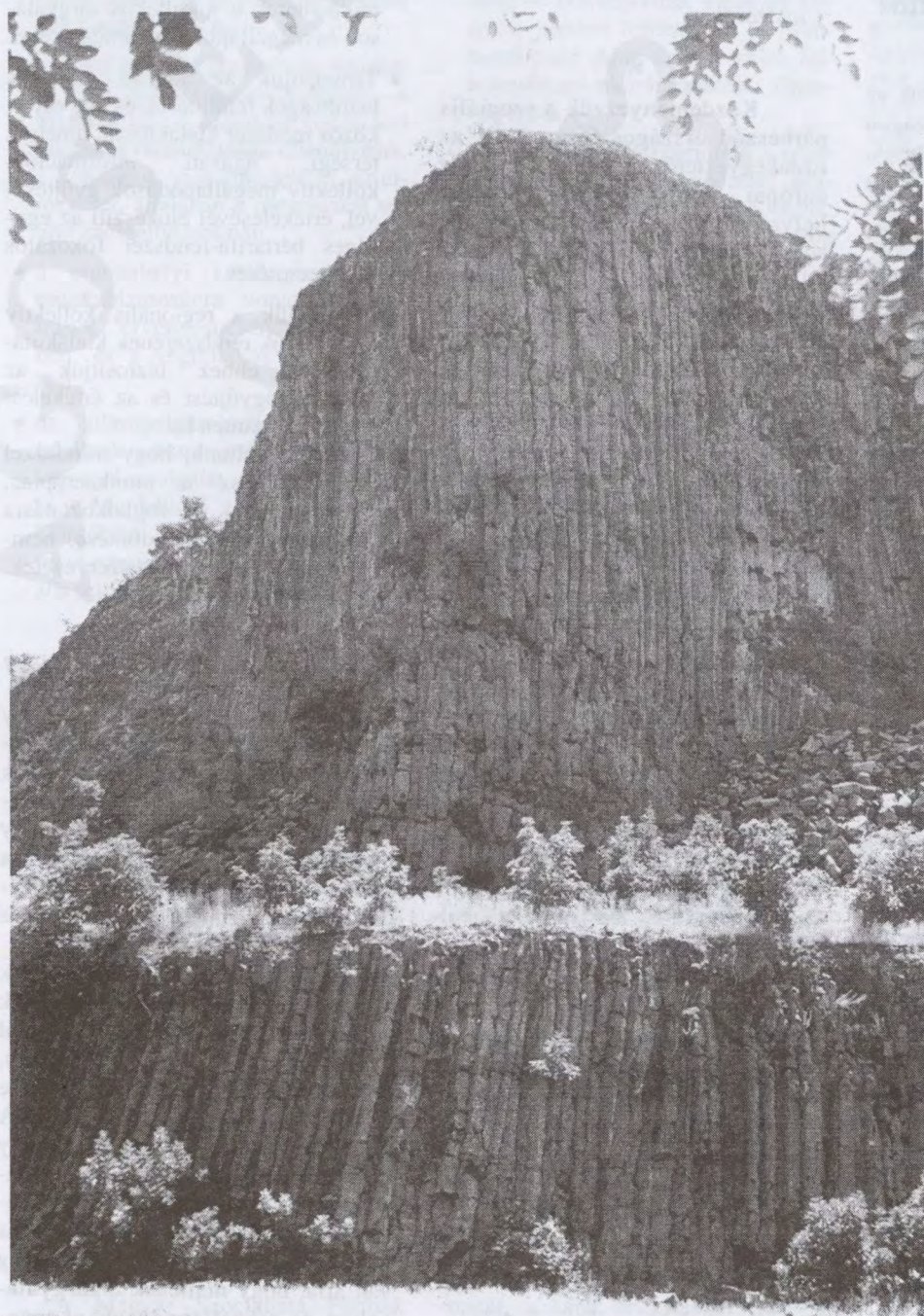
Dunaújvárosi elszállítással eladó kb. 40 mázsa nyers állapotban levő, bútornak felhasználható farönk (cseresznye-, dió- és meggyfa), továbbá 30 mázsa tűzifa.

Érdeklődni lehet mindennap a 06/20-3418-159-es mobil számon.

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XII. évfolyam 3. szám, 2002. augusztus

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Kormánypolitika
és érdekképviselés

*

A munkabéke
okmánya

*

Szakszervezeti munka
Somogyban

*

Utánpótlás Sopronból

*

A Pro Silva a Pilisben

*

Az OEE tisztújító
vándorgyűlése Baján

*

A szociális segélyezés
az EU-ban

*

Ellentmondásos
a fapiaci helyzet

Kormánypolitika és érdekképviselés

Az országgyűlési képviselőválasztást megnyert és így kormányzati pozícióba jutott Magyar Szocialista Párt még a választási kampány indítása idején, 2001 novemberében értékes vitaanyagot adott közre „Kiszolgáltatottság nélküli életet, biztonságot a munkaerőpiacon, a munka világában!” címmel. Nem vitás, hogy ez az érdekes dokumentum ma már a kormány cselekvési programja részének tekinthető, s mint ilyen, a szakszervezetek élénk érdeklődésére tarthat számot. Annál is inkább, mivel egyes részei kifejezetten az MSZP és a szakszervezetek jövőbeli kapcsolatának fontos elemeit deklarálják. Ezért szemelvényeket közlünk a dokumentumnak a szakszervezeteket leginkább érintő részéből. (Lehetséges, hogy következő lapszámainkban más aktuális részleteiben is tallózni fogunk.)

Rendezett munkaügyi kapcsolatokat, folyamatos párbeszédet!

Az a célunk, hogy – akárcsak az Európai Unióban – Magyarországon se szülessenek érdemi döntések, kötelező érvényű jogszabályok a munkavállalók és munkaadók érdekképviselőinek érdemi közreműködése nélkül. A szociális partnerség intézményeinek új, hatékony működése az *Európai Szociális Charta* teljesítésének feltétele. A csatlakozási folyamatban a magyar munkavállalóknak akkor van esélyük pozícióik javítására, ha erős szakszervezetek védik őket, elevenek a munkaügyi kapcsolatok, és a kormány felelősséget vállal azért, hogy a munka világát érintő javaslatait szembesíti a társadalmi partnerek álláspontjával.

...Meg fogjuk teremteni a szociális párbeszéd többszintű rendszerének hatékony működéséhez elengedhetetlen törvényi feltételeket. Már nem csupán egy alapjaiban jól működő intézményrendszer korszerűsítése – a táguló világhoz való igazítása – a feladat, hanem az indokolatlanul lerombolt intézmények újjáépítése és a kiüresített intézmények tartalommal való megtöltése:

- csökkentjük a kormányzati túlsúlyt, hogy visszaálljon a megbomlott egyensúly a munkavállalók és munkaadók között;
- arra törekszünk, hogy a foglalkoztatási formák, a munka világához kapcsolódó intézményrendszer bővülése nyomán szélesedjen a munkavállalói és munkaadói szervezetek hatásköre, felelőssége, részvétele az intézmények működtetésében;
- elvárjuk, hogy az érdekképviseltek nyújtsanak segítséget nemcsak a foglalkoztatási szabályok kialakításában, hanem annak ellenőrzésében is, biztosítsák a munka világában zajló folyamatok átláthatóságát;

- támogatjuk a munkavállalók részvételét munkahelyük ügyeinek intézésében.

*

...Kezdeményezzük a szociális párbeszéd országos fórumának, az Érdekegyeztető Tanácsnak az európai uniós normák szerinti helyreállítását... Az az érdekünk, hogy a tanács munkájában a munka világának valamennyi meghatározó szereplője megjelenjen. Ezzel jelentősen csökkenthető a kormányzati beavatkozás, elérhető, hogy a megállapodásokat alapvetően a szakszervezetek és a munkaadói szövetségek kössék, és a kormány elsősorban kezdeményező, közvetítő, a jogszabálytervezetek előterjesztője legyen.

*

Biztosítjuk, hogy a kollektív szerződéskötés joga csak a szakszervezeteket illesse meg, ezért módosítjuk a szabályt, amely eddig az üzemi tanácsokat is felruházta e jogosítvánnyal. Átértékeljük az üzemi – közalkalmazotti tanácsok tevékenységét, tárgyalásokat kezdünk jövőbeni szerepükről. Megteremtjük, illetve bővítjük a lehetőségét a közszolgálatokban dolgozókat érintő önkormányzati és ágazati szintű kollektív megállapodásoknak.

Megfelelő infrastruktúra kiépítésével és szolgáltatásokkal segítséget nyújtunk a munkavállalók (szakszervezetek) és a munkaadók közötti kétoldalú kapcsolatok megerősödéséhez és megszilárdulásához, ágazati és területi szinten egyaránt. A törvényi feltételek módosításával is ösztönözzük, hogy minél szélesebb körben, minél bővebb tartalommal szülessenek kollektív szerződések.

- Lépéseket teszünk a kollektív szerződések ágazati kiterjesztése, intézménye megerősítéséért, és tár-

gyalásokat kezdeményezünk arról, hogyan vonhatók be a kisebb munkáltatók is a kollektív tárgyalások és megállapodások rendszerébe.

- Támogatjuk az ágazati paritásos bizottságok felállítását, és egy olyan közös rendszer kialakítását, amely a térségi, ágazati információk, kollektív megállapodások gyűjtésével, értékelésével előkészíti az egyéges bértarifa-rendszer fokozatos megteremtését.
- Elősegítjük a regionális kollektív tárgyalások rendszerének kialakulását, és ehhez biztosítjuk az információgyűjtést és az értékelést kistérségi szinten is.

Arra számítunk, hogy mindezzel átláthatóbb lesz a munkaerőpiac, kiszámíthatóbbak a foglalkoztatásra és bérekre vonatkozó döntése, nemcsak a munkáltatók és szakszervezetek, hanem a kormány számára is.

*

Számunkra elfogadhatatlan, hogy jelentősebb munkahelyi konfliktusokat a szakszervezeti tisztségviselők megfélemlítésével, akár elbocsátásával próbálnak megelőzni vagy megoldani. Ezért megerősítjük a szakszervezeti tisztségviselők védelmét, és szigorúan ellenőrizzük az erre vonatkozó szabályok betartását.

A Magyar Szocialista Pártnak elemi érdeke, hogy a szakszervezetek és munkaadói szervezetek lépjenek túl hagyományos szerepeiken, tevékenységük és szervezetük kövesse a munka világának változásait. A gazdaság átalakulásával, ahogy növekednek a követelmények munkaadóval és munkavállalóval szemben, és fokozódik az alkalmazkodás kényszere, egyre nagyobb szükség van arra, hogy nemcsak a tárgyalásokon és megállapodásokkal menjünk a konfliktusok elé, hanem azal is, hogy közösen felügyeljük azokat az intézményeket, amelyek

e folyamatokat követik, szolgáltatásokat, biztonságot nyújtanak a munka világának szereplői számára. Mindehhez a szakszervezetek modernizációjára, az európai feladatokra való felkészülésükre is szükség van. Számítunk részvételükre:

- az aktív életet végigkísérő, vállalatban belüli vagy kívüli képzésre szakosodott intézmények tevékenységében, munkaerő-piaci hasznosságának megítélésében, a támogatások és a támogatott rétegek kiválasztásában;
- a munkaügyi jogszabályok (köztük pl. a szabad szervezkedésre, a diszkrimináció tilalmára vonatkozó előírások) betartásának ellenőrzését, a szabályok megismertetését, értelmezését, általában a megelőzést segítő szolgáltatásoknál;
- a munkahelyi körülményekre, a munkabiztonságra vonatkozó előírások érvényesítésének segítésében, és a végrehajtás ellenőrzésében;
- az állampolgároknak, munkavállalóknak, munkaadóknak nyújtott jogsegélyszolgálat működtetésében (a Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat és a munkerő-piaci szervezet területi bázisán, közös felügyelettel).

*

Ismét biztosítjuk, megerősítjük a munka világa szereplőinek részvételét a területi stratégiák kialakításában és megvalósításában. Nemcsak azért, mert ezzel hozzájárulnak a térségi munkaerőpiaci feszültségek csökkentéséhez, hanem azért is, mert csak a segítségükkel nyílik lehetőség arra, hogy széles körben hozzájárulhassunk az európai forrásokhoz. **Ezért a szakszervezeteknek és a munkáltatói szervezeteknek újra képviselést kell kapniuk a térségfejlesztési tanácsokban. E célt szolgálhatja a munkaügyi tanácsok tevékenységének, szervezetének átalakítása, szerepének erősítése, a szociális partnerek részvétele a regionális fejlesztési döntésekben is.**

*

A Magyar Szocialista Pártnak meggyőződése, hogy az érdekképviseletek súlyát, erejét elsősorban tagságuk biztosítja. Emellett azt is szüksé-

gesnek tartja, hogy a gazdasági szervezet megváltozásából, az érdekképviseleti funkciók kiszélesedéséből adódó változásokat az állami intézményrendszer is kövesse és segítse.

Mindezek érdekében:

- kezdeményezni fogjuk, hogy a közös intézmények fenntartásához, az abban közreműködők felkészítéséhez szükséges anyagi eszközök költségvetését együtt tervezzék meg, és költségvetési, valamint közösen képzett forrásokból (a Munkaerő-piaci Alap csak e célra felhasználható előirányzatként) finanszírozzák;
- haladéktalanul felszámoljuk a szakszervezeti vagyon rendezését akadályozó korlátokat, biztosítjuk, hogy a szakszervezetek szabadon rendelkezzenek vagyonukkal;
- a szakszervezetek előtt is kinyitjuk azokat a pályázati, vagy/és európai uniós forrásokat, amelyek nem a klasszikus érdekvédelmi tevékenységet, hanem kifejezetten a művelődési, kulturális, sport, szabadidős tevékenységüket, annak fejlesztését, a közösségépítést szolgálják;
- a szakszervezetekre is kiterjesztjük a civil szervezetek támogatási lehetőségét, hogy számukra is felajánlható legyen a személyi jövedelemadó 1 %-a;
- lehetővé kívánjuk tenni, hogy amennyiben a szakszervezetek és a munkaadók kollektív szerződésben megállapodnak a szakszervezeti működés feltételeinek biztosításáról, annak egy – az adott érdekképviselethez befizetett tagdíj százalékában meghatározott – részét költségként elszámolhassák.

*

A munka világában a közösségeknek, a kiszolgáltatottság elleni védelemnek hagyományai vannak. Meggyőződésünk, hogy a globalizálódó világban ennek megnő a jelentősége. A rendszerváltás után éppen kezdett kialakulni az új közösségi háló, amelyet a Fidesz-kormány tudatosan szét tépett, részben az intézmények lerombolásával, részben azzal, hogy saját magát, a saját értékrendjét tette az egyetlen követendő normává. **A Magyar Szocialista Párt a sokféleségre, és a társadalom különböző cso-**

portjait összetartó közösségekre kíván támaszkodni, a hagyományos közösségekre és az alakuló, megerősödő újakra, az együttműködő társadalomra. Új együttműködést alakítunk ki, „társadalmi szerződést” kötünk az emberekkel.

Ebben számítunk mindennek előtt a szakszervezetekre. Bízunk abban, hogy – követve a foglalkoztatási, tevékenységi formák változását – fokozatosan bővül szerepük, változik hatókörük. Figyelmük a bérezési, foglalkoztatási ügyeken túl a képzésre, kultúrára, az élet más területeire is kiterjed. Nem csak azoknak nyújtanak segítséget, akik munkahellyel, méghozzá stabil munkahellyel rendelkeznek, hanem egyre inkább azoknak is, akiknek foglalkoztatása nem hagyományos formában valósul meg, akik vissza akarnak jutni a munkaerő-piacra, amit korábban kényszerűen elhagytak.

Ezért kívánjuk a szakszervezetek befolyását kiterjeszteni, erősíteni a felnőttképzés irányításában, a támogatási rendszerek, munkaügyi ellenőrzési mechanizmusok és témák meghatározásában, a jogsegély-szolgáltatásban vagy akár a fogyasztói érdekvédelemben.

*

A Magyar Szocialista Pártnak az a szándéka, hogy Magyarországon is kedvezőbb közgazdasági feltételek legyenek az önkéntes társulások számára. Támogatjuk, hogy a munkavállalók szerezzenek tulajdont saját munkahelyükön, növekedjék ezáltal azonosulásuk, érdekeltségük a vállalat eredményességében. Ösztönözni fogjuk az egyéneket, mikrovállalkozások szövetkezéseit, hogy javuljon biztonságuk, képesek legyenek tevékenységüket fenntartani, sőt fejleszteni. Szándékunkat erősíti, hogy az Európai Unióban is egyre jobban terjednek a közös tulajdonlasi és gazdálkodási formák.

Minden közösséget, közösségi kezdeményezést támogatunk, amely segíti a munkaképesség fenntartását, a foglalkoztatás biztonságát, az egyén alkotóképességének mind teljesebb kifejlődését!

(Az MSZP vitaanyagát szemlélte:
dr. Király Pál)

A munkabéke okmánya

Ágazati Kollektív Szerződésünk tíz éves. Jelentőségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy ma Magyarországon mindössze tizenhét ilyen megegyezés van. Az elmúlt bő egy évtizedben a munka világában játszott le talán a legtöbb esemény. Ebben a helyzetben, helyzetekben egyértelmű a kollektív szerződés szerepe, szükségessége.

Szakmánkban szerencsére a két meghatározó oldal (munkaadók és munkavállalók) idejében felismerte, hogy a kollektív szerződések rendszerét meg kell tartani. Mindkét fél számára bizonyos biztonságot jelent, kiszámíthatóságot, nyugalmat a munkahelyeken. Előnye még az is, hogy megkötésével később számos munkai üggyi per megelőzhető, minimálisra csökkenthető a munkahelyi konfliktusok.

Megkötése óta az ágazati kollektív szerződést többször módosítottuk, korszerűsítettük az idevonatkozó törvények változásának megfelelően. Legutóbb – hosszas tárgyalások után – ez év április 2-án sikerült megegyezésre jutni a munkaadókkal és aláírni az újabb változatot!

*

Gyakorlatunk az, hogy mindkét fél időről időre szakértői csoportot állít fel, megfogalmazza igényeit a módosítást illetően és sok-sok tárgyalás után egyezsége jut. A felek részéről ez a munka komoly felkészülést és kompromisszum-készséget igényel. Eddig minden alkalommal sikerült megegyeznünk.

Jól felfogott érdektől vezérelve a tulajdonos, – anélkül, hogy konkrét kérdésekbe beleszólna – igényli és elvárja a megegyezést, hiszen a munkabéke, a nyugodt munkahelyi légkör minden félnek érdeke.

Az ágazati kollektív szerződés megkötésének és időnkénti módosításának hatályba lépése után évről évre sor kerül a helyi kollektív szerződések realizálására. Ehhez szakszervezeti bizottságainknak a minimum mértékeket megadja az ágazati kollektív szerződés és érdekérvényesítő képességtől, helyi támogatottságtól, kapcsolatrendszerüktől függően további – a munkavállalókra nézve kedvezőbb – feltételeket harcolhatnak ki. Az igaz-

ság kedvéért meg kell jegyezni, hogy munkaadó partnereink zöme érzi a kollektív szerződés jelentőségét és úgy áll a kérdéshez. Természetesen a két fél bizonyos határig ellenérdekelt, ezt a konfliktust kell feloldani a tárgyalásokon.

Hazánkban ma a munkavállalók 45 %-a van „lefedve” kollektív szerződéssel. Ágazatunkban ez az arány közel 90 %-os! Tehát szégyenkezni valónk e téren nincs.

*

Az ágazati kollektív szerződés fejezetei minden lényeges kérdést érintenek.

Az első fejezet a szerződés hatályáról, a végrehajtás értékeléséről szól, ami garancia arra, hogy a dokumentum mindig naprakész legyen.

Lényeges a második fejezet, ami a szerződő felek kapcsolatrendszeréről szól. Úgy érezzük, ez a fejezet korrekt módon rendezi és biztosítja a szakszervezet munkahelyen való működését, és annak feltételeit.

A munkaviszonnyal összefüggő kérdésekről szól a harmadik fejezet, amely kiterjed a létszámleépítéssel, felmondással, végkielégítéssel kapcsolatos valamennyi szóba jöhető megoldásra.

Részletesen tárgyalja a negyedik fejezet a munkaidővel, pihenőidővel kapcsolatos kérdéseket. Valamennyi előfordulható variáció szabályozása megtörtént ebben a fejezetben.

Talán egyik legfontosabb kérdés kör a munka díjazásáról, a bérezésben való megállapodásról szóló cikkely. Itt a legutóbbi tárgyalások során sikerült néhány kedvezőbb pozíciót kijárunk a munkavállalóknak, mind e mellett ágazatunkban, az ismert helyzet miatt ez az egyik legkényesebb témakör.

A hetedik fejezetben a béren kívüli (szociális) ellátásokról, juttatásokról szóló megegyezés szerepel. Ágazatunkban „az idők viharát” túlélve ma is jelentős szerepe van mindennek. A nemzetgazdasági átlaghoz képest jelentősen lemaradt kereseti viszonyokat némiképp kompenzálják ezek a juttatások.

E rövid ismertetésben nem cél-szerű talán mélyebben belemenni tartalmi kérdésekbe. Akit közelebbről érint, érdekel ez a dokumentum, az

Konferencia a pán-európai (PEFC) erdőtanúsításról

Nyolc európai ország tizenegy erdészeti és faipari szakszervezete vezetőinek részvételével az észak-csehországi Hrubá Skála kastélyban került sor az eredettanúsítással kapcsolatos konferenciára. A résztvevői előadás keretében számoltak be a hazájukban folyó ilyen irányú tevékenységről, az eddigi tapasztalatokról.

A kép igen színes; annyit megállapíthatunk, hogy térségünkben a csehek és a lengyelek már előbbre tartanak e kérdésben. Nálunk a közelmúltban kezdett szervezettebbé válni azzal, hogy megalakult a PEFC nemzeti egyesülete.

Szakszervezeti világszövetségünk munkatársa, Jill Bowling asszony – aki a PEFC nemzetközi szervezete igazgatóságának is tagja – előadásában teljes kitekintést adott a certifikáció helyzetéről. Minden országnak, minden gazdálkodónak fel kell készülnie, a vásárlók, felhasználók zöménél ma már alapkövetelmény a hiteles eredettanúsítás.

A kétnapos tanácskozás után a jelenlévők a cseh államerdészet vezetőjének kalauzolásával egész napos tanulmányúton vettek részt, melynek során erdőnevelési és fahasználati munkákat, faipari üzemet és az Európa-hírű kopidlнови vadaskertet tekintették meg.

A konferenciát a Friedrich-Ebert Alapítvány finanszírozta. Hazánkat Herczeg Miklós főtítkárról képviselte.

szakszervezeti bizottságainknál megtekintheti, s ha kérdése van, érdemi választ kaphat.

Tíz év mai történelmünkben nem kis idő, s megőrizni egy kiharcolt vívmányt – úgy gondoljuk – nem jelentéktelen dolog. Kell ehhez mindkét fél akarata, jó szándékú, konstruktív hozzáállása. Együttműködő partnert kell látnunk egymásban, és felül kell emelkednünk szervezeten és egyénileg is a kisstílű, napi, sokszor egyéni érdekeket szolgáló harcokon. Így tudjuk szolgálni szakmánkat, az ott dolgozó embereket, s ez mindenkinek jó. Mi erdészek, faiparosok mutassunk példát, legyünk a béke szigete! Itt is felajánljuk ilyen irányú együttműködésünket.

Herczeg Miklós

Szakszervezeti munka Somogyban

A Somogyi Erdészeti és Faipari Részvénytársaság Szakszervezeti Tanácsának kezdeményezésére 2001. február 28-án megalakult és elkezdte tevékenységét a *Somogyi Erdészeti, Vadászati és Faipari Dolgozók Szakszervezete*. A SEFAG Rt. mellett csatlakozott a szervezethez a Csurgói Faipari Kft., az ERDŐGÉP Kft., valamint a Linden Faipari Kft. szakszervezeti tagsága is. Jelenleg mintegy 450 aktív tagunk van, ami 60 %-os szervezettségnek felel meg.

A Somogyi Erdészeti és Faipari Rt. 11 egysége a SEFAG Rt. vállalati kollektív szerződésének hatálya alá tartozik. A leányvállalatok, vagyis a Cs-Fa Kft., az ERDŐGÉP Kft. és a Linden Kft. szakszervezeti bizottságai cégekkel önálló szerződésalkötési joggal rendelkeznek. Szervezetünkben meghatározó szerepe a SEFAG Rt. szakszervezeti tanácsának, ezen belül a 11 szakszervezeti bizottságnak van. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a három másik szakszervezeti bizottság önállósága csorbulna a közös tevékenység során. A meghatározó jelleg abból adódik, hogy lényeges gazdasági és kereskedelmi kapcsolat fűzi össze a gazdálkodó szervezeteket a SEFAG Rt.-vel. Továbbá lényeges azt is megemlíteni, hogy korábban mindhárom említett szervezet a jogelőd Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság (SEFAG) kötelékébe tartozó egység volt.

Szervezetünk tagja az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének. Együttműködési megállapodás alapján nagyon jó, eredményes kapcsolatot tartunk az MSZOSZ Somogy megyei képviselőivel és a megyében tevékenykedő, az MSZOSZ-hez tartozó szakszervezetekkel, szakszervezeti bizottságokkal.

Tevékenységünk fő irányai

Szakszervezetünk a változásokhoz igazodva tovább folytatja mindazt a tevékenységet, amelyet felvállalt az évek során. Lényeges megemlíteni az üdültetés szervezését, a segélyezést, a nyugdíjas találkozók szervezését, a sportrendezvények lebonyolításában közreműködést, a jogsegélyszolgálat működtetését és nem utolsósorban a kollektív szerződés megkötését, illet-

ve módosítását. Természetesen hangsúlytolódás van a kollektív szerződés és a jogsegélynyújtás irányába. Ezek közép- és hosszútávon a szakszervezeti munka gerincét jelentik.

Különösen a kollektív szerződés területén (beleértve az ágazatit is) *lenne a legtöbb tennivaló*, és ezen a téren a legnagyobb a bizonytalanság is. Itt elsősorban a *bérmegállapodás* kérdéskörére gondolok. Úgy vélem, hogy ennek megoldása nemcsak vállalati, hanem ágazati probléma, sőt azon is túlmutat.

Amikor egy, az ágazatunkhoz tartozó szakszervezet tevékenységéről van szó, fontos megemlíteni, hogy az elmúlt évek során milyen *szervezeti, foglalkoztatási változások* következtek be annak a gazdálkodó szervezetnek az életében, ahol az alapszervezet tevékenykedik. Ezért röviden be szeretném mutatni, hogy a SEFAG Rt.-nél az elmúlt évek során milyen változások következtek be, és most hol tartunk.

Munkavállalói struktúránk átalakulása

Az állami erdőgazdaság részvénytársasággá történt átalakulásakor gyakorlatilag már befejeződött a fűrészüzemi privatizáció (bőszénfai, marcali és simongáti fűrészüzem); ezt megelőzően pedig önállóvá vált a barcsi parkettagyár. A fakitermelésben már szinte 100 %-ig csak vállalkozók dolgoztak, s közben zajlott a kárpótlás. Napjainkra befejeződött a gépiüzem privatizációja és az erdőművelésben is vállalkozók dolgoznak. A kezdeti 4500 fős saját dolgozói létszám 2002-re 540 főre csökkent. Ennek mintegy a fele fizikai, fele pedig alkalmazotti dolgozó. Becsült adatok alapján a *részvénytársaság mintegy 2000 embernek, zömében vállalkozónak ad munkát.*

Lényegesen megváltozott a részvénytársaság szervezete, kapcsolatszerkezete. Egykori egységeink üzletfeleinkké váltak, *volt munkavállalóinkkal pedig mint vállalkozókkal kerültünk ismét kapcsolatba.* Ezeknek a változásoknak a nagyságát, összetettségét csak az értheti igazán, aki közelről átélté.

A szakszervezet – így a miénk is – igyekezett a szükséges és elkerülhetetlen változások során *az emberi oldal szem előtt tartva* a szabályozásban (a kollektív szerződésben) a várható gondoknak elébe menni. Úgy vélem, összességében sikerrel.

Ezt a hatalmas átalakítást a részvénytársaság vezetése a folyamatos gazdasági szorítás, a kiszámítható és kiszámíthatatlan változások között úgy hajtotta végre, hogy megmaradt a vállalat stabilitása. A tervezett eredményt minden évben sikerült elérni.

A SEFAG Rt. jelenleg 80 776 hektáron gazdálkodik, ebből 77 412 hektár erdő. Jelentős súllyal van jelen a térség fapiacán. Saját fafeldolgozása a Szántódi Fűrészüzemben és a Csurgói Faipari Kft.-nél meghatározó.

Vannak-e gondjaink?

Adott egy nyereséges részvénytársaság, kellően „karcúsított” létszámmal és a jelenlegi gazdasági körülményekhez folyamatosan igazodó termelési szerkezettel. Mégis észre kell venni, szóvá kell tenni, hogy hosszú évek óta – a jelenlegi recessziót megelőzően is – *termékeink árában a költségek emelkedését nem tudtuk ellentételezni.* Azt is meg kell említeni, hogy csak a forint nemzetközi árfolyamának erősödése százmilliósi nagyságrendű árbevétel-kiesést okozott 2001-ben. Ez 2002-ben is hat gazdálkodásunkra, megtéve a recesszióval, ami a piaci lehetőségeket egy-egyárbán és mennyiségben egyaránt szűkíti.

Ilyen körülmények között felértékelődik a befizetett erdőfenntartási járulék és a visszakapott támogatás közötti, a céget hátrányosan érintő évi 60-70 millió forintos különbség.

A törvényekben is megfogalmazásra kerültek – nagyon helyesen – azok a társadalmi elvárások, amelyek az erdők közjóléti szerepével függenek össze. Ezekhez kapcsolhatók azok a szintén törvényben rögzített, annak alapján elrendelt korlátozások, amelyek jelentős mértékben nehezítik a gazdálkodást és ezzel gazdasági hátrányt okoznak. *A SEFAG Rt. erdőterületének mintegy 30 %-a különböző fokú természetvédelmi oltalom alatt áll.*

Folytatása a 6. oldalon

Szakszervezeti munka Somogyban

Folytatás az 5. oldalról

Az állami erdőgazdasági részvénytársaságok – így mi is – gyakorlatilag értékesítették mindazt a vagyont, amire a tevékenység folytatásához nincs szükség. A talpon maradás érdekében *előtérbe helyeztük a vállalkozók alkalmazását*. Jelenleg kialakult az a foglalkoztatott létszám, amelynek további csökkentésére már nincs lehetőség. Pénzforrásokra viszont szükség volna.

A vállalkozói díjak olyan arányú emelésére nincs meg az anyagi fedezet, hogy vállalkozóink az elavult, tönkrement gépeiket lecseréljék. Nem nehéz belátni, hogy ez rövid időn belül súlyos problémákat jelenthet.

Utóljára hagytam ugyan, de mint szakszervezeti titkár nagyon fontosnak tartom – a vállalkozói díjak problémája mellett – *dolgozóink nemzetgazdasági átlagtól elmaradó bérszínvonalát* megemlíti. Ennek rendezéséhez külön forrás bevonása szükséges véleményem szerint. Elmaradása esetén marad pl. a kerületvezető erdésznek a minimálbért alig meghaladó alapbére.

Csávicz János
Kaposvár

A mérnöki eskü jelenlegi szövege a soproni Erdőmérnöki Karon

„Én ... esküszöm, hogy okleveles mérnökként szakmai tudásomat és képességeimet az emberiség felemelkedésére, a műszaki haladás szolgálatába állítom. Szakmai tevékenységemmel igyekszem öregbíteni Alma Materünk hírnevét. Munkámmal hazám fejlődését szolgálom. Fogadom, hogy hivatásom gyakorlása során az emberek biztonságát, egészségét és jólétét, a természet és a környezet védelmét kiemelkedő feladatnak tekintem.

Tevékenységem során a mérnöki munka elismertetéséért, rangjának, tekintélyének megőrzéséért küzdök. Szakmai ügyekben a mérnöki etika előírásainak megfelelően járok el.”

Utánpótlás Sopronból

Ünnepélyes diplomaosztó nyilvános *tanévzáró* kari tanácsülés keretében a felsőfokú tanulmányait sikerrel bevégzett, s a diploma elnyeréséhez is szükséges kötelezettségeknek eleget tett 95 fő részére az oklevelet a Nyugat-Magyarországi Egyetem soproni Erdőmérnöki Karának *dékánja* az ősi tanintézet 194. tanévének záró aktusaként átadta a Gyerme- és Ifjúsági Központ nagy színháztermében.

A felemelően szép, ünnepélyes rendezvény az egyetemi zászlók és vezetők zenei aláfestéssel kísért bevonulásával kezdődött, majd a vendégek is elfoglalták helyüket az elnökségi emelvényen. Utóbbiak között voltak a társkarok dékánjai és főigazgatói, minisztériumi vezető állású tisztviselők és dr. Gimesi Szabolcs, Sopron megyei jogú város polgármestere.

A dékán ünnepi beszéde

A Himnusz elnéklése és az üdvözlések elhangzása után dr. Mészáros Károly intézetvezető egyetemi tanár, az Erdőmérnöki Kar dékánja mondott beszédet. Ennek keretében számot adott az elmúlt tanév munkájáról, s az oktatásban és kutatásban elért eredményekről.

A dékán elmondta, hogy a pályaválasztó fiatalok részéről változatlanul nagy az érdeklődés a Karon folyó valamennyi képzési forma iránt, vagyis az erdőmérnöki pálya mellett a környezetmérnök- és a vadgazda-mérnök képzés iránt is. Ezért, amíg az erdőmérnök-képzés stratégiai változtatás nélkül, a hagyományos tradíciókra tá-

Az idő rohan.
Most érkezett,
már átsuhant
az évfolyam.

Az Alma Mater
sorsa ez.
Tenger ő,
melyen átevez
jelen, s jövő.

(Winkler András, 2000: „Alma Mater”)

maszkodva folyik tovább, addig a következő, 2002/2003 tanévben *okleveles környezetkutatási szakot* is indítanak. Csíkszeredán pedig, ahol eddig levelező formában folyt a vadgazda-mérnök képzés, *nappali szakon* is beindítják ezeknek a szakembereknek az oktatását.

Nagy gondot fordítanak a Karon a gyakorlati oktatásra, de tisztában vannak azzal is, hogy az egyetemi oktatás alapja a tudományos kutatás. Mindez azonban sok pénzt is igényel. Ezért a különböző tanszékek széleskörű pályázatok útján igyekeznek kiegészíteni az egyetem költségvetését, megteremteni az oktatás és kutatás pénzügyi feltételeit is.

Mivel az elmúlt tanév idejére esett a Sopronban és környékén 1921-ben végbement és eléggé közismert történelmi események 80. évfordulója, a dékán felidézte beszédében ezeket az akkori főiskolánkkal és hallgatóival szorosán összefüggő büszke emlékeket. (Az évfordulóról előző lapszámunkban mi is megemlékeztünk „A Hűség Napja – Sopron dicsősége” című tanulmányunkban.)

Befejezésül dr. Mészáros Károly arra intette az életbe indulókat, hogy megszerzett szaktudásuk elegendő ugyan a választott úton történő elinduláshoz, *de mindig nyitottnak kell lenniük az új ismeretek megszerzésére*. A tapasztalat pedig csak hosszú éveken keresztül végzett türelmes és szorgalmas munka révén szerzhető meg. A dékán végül tartalmas, gazdag életet kívánt az ifjú mérnököknek és hozzá: „Jó szerencsét!”.

A KVM számít az utánpótlásra!

A dékánt követően dr. Tördik Adrienne, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Miniszteri Kabinetirodája Szemléletformálási és

Szakmai Kapcsolatok Főosztályának vezetője mondott rövid üdvözlő beszédet. Ennek során emlékeztetett arra, hogy a környezetvédelem az erdészet talajából fejlődött ki, s a soproni egyetem és a minisztérium kapcsolata régi keletű. Ezért most is támogatják az egyetemet, a Kar egyes intézményi részeiben folyó szakmai munkát, mert a *Sopronból kikerülő utánpótlás a környezetvédelmet is szolgálja!*

Figyelmet érdemelt a főosztály-vezetőnőnek az az információja, ami szerint a KVM jogszabályt készít elő *környezetvédelmi megbízottak önkormányzati alkalmazása* tárgyában. Dr. Terdik Adrienne végül gratulált a végzett hallgatóknak és az oktatóknak is az elvégzett munkához.

Oklevél-átadás

Az ünnepi beszédek elhangzása után dr. Varga Szabolcsnak, az Erdőmérnöki Kar általános és oktatási dékán-helyettesének jelentése, valamint Tátrai Gábornak, a mérnökjelöltek képviselőjének előterjesztett kérelme alapján került sor összesen 95 mérnökjelölt eskütételére és a dékán részéről okleveles erdőmérnök, okleveles környezetmérnök, vadgazda-mérnök és okleveles környezetvédelmi szakmérnök oklevél átadására. Ezek közül két diploma kitüntetéses.

A mérnökké fogadás után, most már okl. erdőmérnökként Tátrai Gábor társai nevében köszönetet mondott oktatóiknak áldozatos munkájukért, s az egyetemi zászlón is elhelyezték a végzősök emlékszalagját. Majd dr. Koloszár József, az NyME rektora adott át oklevelet dr. Náhlik Andrásnak, a Vadgazdálkodási Intézet docensének arról, hogy őt az erdészeti és vadgazdálkodási tudományágak körében önálló egyetemi előadások tartásának jogával, valamint a „*dr. habil.*” cím viselésének jogával felruházta.

Ezt követően eredményes doktori szigorlatuk s a doktori iskolák vezetőinek és az egyetem doktori tanácsának előterjesztése alapján a következő személyek tették le a doktori esküt és vették át a rektortól a „*PhD*” doktori cím adományozásáról szóló oklevelet: Gácsai Zsolt, Jáger László, Kézdy Pál, Király Gergely, Marosi György és Szalai Sándor okleveles erdőmérnök, s Németh Zsolt okl. vegyész-mérnök. A felavatásért, doktorra fogadásért dr.

PhD. Marosi György mondott köszönetet.

Az ünnepi kari tanácsülés megtisztelő nyilvánosságát használták fel arra is, hogy a debreceni székhellyel működő Aranyszarvas Vadászati Oktatási és Természetvédelmi Alapítvány „*Pro Cultura Venationis*” emléklapjait átadják. A kitüntetett dr. Kőhalmy Tamás professzor volt, az átadó dr. Serfőző József az alapítványi kuratórium elnöke. (A szép plakett Tóth Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása, most második alkalommal került kiadásra.)

A továbbiakban a „Nyugat-Magyarországi Egyetem Kiváló Dolgozója” kitüntetés, rektori dicséret, dékáni dicséret és Alma Mater Emlékérem átadására került sor, összesen 16 személy részére.

Változások az NyME vezetésében

A kitüntetések után dr. Koloszár József bejelentette, hogy az 1993. július 1-én kezdődött rektori megbízatása lejárt, és köszönetet mondott munkatársainak, az egyetem dolgozóinak az eltelt kilenc év alatt nyújtott támogatásukért.

Lapzártánk után kaptuk a szomorú hírt, hogy az új rektor, dr. Iváncsics János hivatalba lépése után nyolc nappal súlyos betegségben elhunyt.

Értékes vándorgyűlési ajándék

Az Országos Erdészeti Egyesület 2002. évi bajai vándorgyűlésének regisztrált résztvevői egy erős kis hátizsákban – amelyet a gyűlés emblémája díszít – maradandó, szép emléket kaptak ajándékba a vendéglátó erdő- és vadgazdaságtól: három értékes erdészettörténeti tárgyú könyvet.

Dr. Tóth Imre, a vállalat nyugállományú osztályvezetője, országos hírnévnek örvendő erdőművelő és ismert erdészettörténész erre az alkalomra készítette el „*A gemenci erdők története*” című 174 oldalas művét. A szerző élete, személyes sorsa összeforrt ezzel a történettel. A másik könyv dr. Bartucz Ferenc „*Gemenc. Vizek, erdők, emberek*” című alkotása, aki egy időben szintén a területen dolgozott, három évig látta el az egykori erdő- és vadgazdaság főmérnöki tisztségét. Ízesen megfogalmazott kötete a szakmatörténet memoáriródmát gazdagítja.

A harmadik ajándékkönyv Roller Kálmán „*„Mi is voltunk egyszer az Akadémián”*” című, első ízben 1994-ben megjelent művének 2001. évi második, bővített és részben már színes fotókkal is megújított kiadása. Amint az szakköreinkben eléggé közismert, a könyv az 1956-ban Sopronból kollektíven Kanadába menekült főiskolai hallgatók és oktatók viszontagságos történetét ismerteti. Ha valaki illetékes lehetett ennek a történetnek a megírására, akkor az Roller Kálmán, minthogy ő volt ennek a „soproni divízió” vezetője.

S, hogy ezeket a szellemi táplálékokat a résztvevők, a megajándékozottak esetleg egy kis kulináris-gasztronómiai élvezetekkel is kiegészítsék, dél-alföldi ízekkel megfűszerezhessek, a szervezők abba a bizonyos jutahátizsákba a könyvek mellé egy kis csomag kalocsai őrölt piros paprikát is betettek..

Dr. Mészáros Károly meleg szavakkal viszonzta a rektor elbúcsúzását és az Erdőmérnöki Kar nevében egy szép solingeni vadásztört nyújtott át neki emlékül.

A diplomaosztó nyilvános tanév-záró kari tanácsülés az Erdészimnusz elénekklésével, s az egyetemi zászlók (bevonuláshoz hasonló) elvonulásával zárult.

Soproni tudósításunk végén még megemlítjük (ami lapunk megjelenése idején már bizonyára szélesebb körben is ismert lesz), hogy 2002. július 1-től a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora dr. Iváncsics János, általános rektorhelyettese dr. Faragó Sándor, oktatási és intézményfejlesztési rektorhelyettes dr. Tenk Antal, tudományos és nemzetközi rektorhelyettes dr. Winkler András professzor. A karok vezetőinek és helyetteseiknek megbízatása ebben az évben még nem jár le.

Értesülésünk szerint az ünnepi tanévnyitó nyilvános kari tanácsülés szeptember 3-án lesz Sopronban az Erdőmérnöki Karon.

Dr. Király Pál

A Pro Silva a Pilisben

Minden évben szokásos, így az idén is esedékes terepi rendezvényét a Pilisi Parkerdő Rt. területén, Pilisvörösvár és Pilisszentkereszt térségében bonyolította le a *Pro Silva Hungaria* (röviden: P.S.H.) elnevezésű közhasznú társaság.

Mi ez a – latinból lefordítva – „Magyarország erdőiért” elnevezésű civil szervezet? Amint elnöke, Varga Béla okl. erdőmérnök, c. egyetemi docens a dobogókői gyülekező alkalomával elmondta: a *természeti folyamatokra alapozott erdőgazdálkodást folytató európai erdészek egyesületé-*

szeti alapelvekkel, s azok továbbfejlesztésén, illetve gyakorlati megvalósításán, elterjesztésén dolgozik.

*

A terepi bemutató során abban a programban tudtunk résztvenni, amely a *Pilisvörösvár térségében kialakult sziklás dolomitkopárokon az újraerdősítést* értékelte. A programot Csépanyi Péter, a Pilisi Parkerdő Rt. erdőgazdálkodási osztályvezetője vezette.

A bemutatott középhegységi táj a régi térképek tanúsága szerint nem

őshonos, kemény lombos fafajokból álló erdő előfutárai: virágos kőris, cser, molyhos tölgy, barkócaberkenye, vadkörte, vadcsereesznye, sőt az északi kitettségű meredek, szűk vápákban a gyertyán és az itt extrazonális bükk is.

Az egész folyamat és helyzetkép igen hasonlít arra, amit a XIV. Országos Erdőrendezési Napok terepi programja keretében a Balaton-felvidéken, a balatonakali erdőben láthattunk.

*

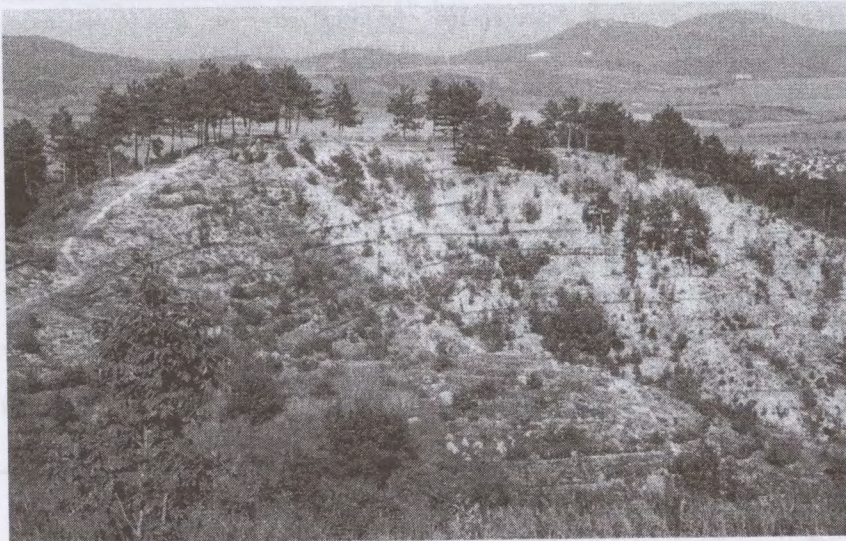
Az erdőművelők arra törekednek, hogy óvatosan vezetett nevelővágásokkal felszabadítsák a feketefenyő (és részben erdeifenyő) előállomány alól ezeket az értékes, lombos fafajokból álló foltokat. S így fokozatosan *egy mozaikos elrendezésű, többszintű, vegyeskorú, elegyes, folyamatos erdőborítást biztosító állomány-szerkezetet* hozzanak létre. Vagyis nagyjából helyreállítsák az eredeti ökoszisztémát. Ezt a célt a természetvédelem is elfogadta.

Az említett állományszerkezet *erősebb állékonyságot jelent*, valamint nagyobb ellenállóképességet a károsítókkal és a tűzzel szemben. A folyamatos erdőborítás igen kedvező a talajvédelem, a talajélet, a talajképződés, de az erdei állatok szempontjából is. Tájécsztékailag is üdítőbb látvány a zöld erdőtakaró a fehéren világító, lehangoló látványt nyújtó kopár hegyoldalakkal szemben.

*

A gerinceken, sziklakibúvások foltokon található, növényfajokban igen gazdag *sziklagyepek*hez nem nyúlnak az erdészek. Ezek a maguk nemében igen értékes növénytársulások a táj biodiverzitását gazdagítják. Az imént említett újraerdősülő erdőfoltok fafajgazdagsága is meglepő, amint arról a bemutató során magunk is meggyőződhattunk.

A meredek, változatos felszínű terepet árkok, vízmások szabdalják. Ezekben egymást sűrűn követően kis hordalékfogó gátakat épített ki az erdészet helyben található termé-

Kemény erdészeti feladat a pilisi kopárok beerdősítése

nek (vagyis a nemzetközi „Pro Silva” mozgalomnak) a magyarországi szervezete. Egy szemléletmód, amelyet minden erdőben lehet alkalmazni. A P.S. mozgalom nem a mindennapi valóságtól elszakított, üvegóra alatti, idealisztikus természetszerű erdőgazdálkodásról, pénzügyi összefüggésektől sterilizált ökoszisztéma-gondozásról ábrándozik. Hanem *együttes célja a természetszerű, s egyidejűleg jövedelmező erdőgazdálkodás.*

A természetszerűséggel kapcsolatban Varga Béla elmondta, hogy ez a gondolkodás már a XIX. század közepe óta jellemezte az akkoriban kibontakozó önálló magyar erdőművelési iskolát. A P.S.H. teljes mértékben azonosul ezekkel a tiszteletreméltó elődeink által kidolgozott erdészeti

volt mindig kopár. A XVIII. század közepétől kezdődően a XIX. század végére vált azzá antropogén hatások: a szakszerűtlen magángazdálkodás, az erőltetett, kapzsi túlhasználatok, az elhanyagolt erdőfelújítás és a legeltetés következtében.

A kopárfásítás már a két világháború közötti időszakban megkezdődött feketefenyő csemete gödrös ültetésével, majd az 1950-es években folytatódott fenyőmagvetéssel. (Az 1990-es években, sajnos, az erdőnek egy 98 hektáros része a tűz martalékává vált; itt a munkálatokat újra kellett kezdeni.)

A *pionír feketefenyves előállomány védelmében*, az általa teremtetett kedvezőbb termőhelyi viszonyok között *lassan megjelentek az egykori*

A képen jobbszélén Varga Béla, a Pro Silva Hungaria elnöke, jobbján Csépanyi Péter osztályvezető, a terepi bemutató vezetője és erdészeti munkatársai

szetes anyagokból: kőből, fából. Ezek jól töltik be rendeltetésüket, vízerózió nem tapasztalható a területen.

*

Végeredményben a pilisvörösvári egykori kopárokon bemutatottak igazolják a Pro Silva-törekvések helyességét. S a régi római mondás igazságát is; ami szerint: „Úzd ki bár a Természetet vasvillával, mégis visszatér!”.

Természetesen ezeknek a területeknek az esetében védőerdőkről van szó, amelyekben az erdészeti műveletek következményeként közvetlen

gazdasági haszonról nem lehet szó. Kérdés azonban, hogy a társadalom értékeli-e az erdészeknek ezt a türelmes, aprólékos, már-már a kertészkedés határát súroló sziszifuszi munkáját? Meddig lehet elvárni alapvetően profitorientált (és a tulajdonos állam által is így kezelt) vállalati kollektívától, hogy csupán szakmai ideálok-tól vezérelve, hosszú időn át pénzügyi hasznot nem hozó környezetvédelmi feladatokkal kössék le kapacitásukat?

Reméljük, hogy a Pro Silva Hungaria is dolgozni fog ezeknek a problémáknak a megoldásán (is).

Dr. K.P.

A résztvevők egy sikeresen átalakuló erdőfolton figyelik Varga Béla magyarázatát (A képek Zétényi Zoltán felvételei, AESZ Központ.)

Jubileumi sakkbajnokság Krynicában

Lengyel erdészbarátaink a X. jubileumi sakkversenyüket rendezték meg a dél-lengyelországi Krynicában, az államerdészet üdülőjében. A versenyre, immár hagyományos módon, meghívást kaptak a magyar erdészek is. A mostani alkalommal is a *Zalai Erdészeti és Faipari Rt. csapata*, Németh József és Papp Nándor igyekezett megvédeni az elsőséget, mint az eddigi csapatversenyek háromszoros győztese.

A csapatot Barta László, szak-szervezetünk elnöke vezette, a tolmácsolási feladatokat Bartanusz István látta el.

A versenyre 45-en neveztek be és 11 forduló lejátszására került sor, kétszer félórás gondolkodási idővel.

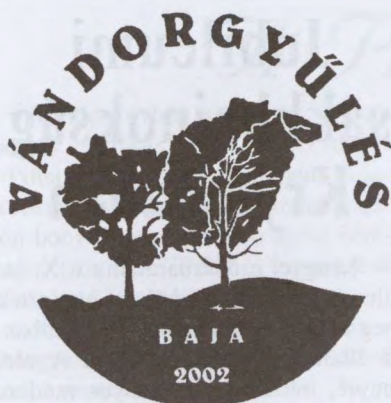
Az egyéni verseny megnyerése nem sikerült. Viszont a kiválóan játszó és emellett szerencsés, nyolcad-szor győztes Darius Rymasewszky után Németh József 8,5 ponttal a második helyet szerezte meg. Ezt az eredményt nagyra kell értékelnünk, mert egyre több erős játékos, kiváló sakkozó nevez be a versenyre. S valószínűsíthető, hogy még nem is minden erdész tud erről a versenyzési lehetőségről.

Papp Nándor 7,0 ponttal az ötödik lett. Ez pedig azt jelenti, hogy az összesített 15,5 pont éppen elég lett a csapatverseny megnyeréséhez.

A rendezés kiváló volt. Egy délelőtti idő jutott kirándulásra is. Ószandecen megtekintettük az 1996. évi pápalátogatás emlékeit, többek között egy Erdélyből származó székykaput. Az ószandeci kolostorról érdemes tudni, hogy IV. Béla királyunk Kinga nevű leánya, mint lengyel királyné építtette saját birtokán. Szentté avatása után ő lett a lengyel és a litván ifjúság védőszentje.

Kedves vendéglátóinktól azzal a reménnyel váltunk el, hogy jövőre ismét összemérhetjük sakkozói képességeinket.

Papp Nándor

Több mint negyven év (1961) után rendezett ismét vándorgyűlést *Baján* az Országos Erdészeti Egyesület, mégpedig annak keretében vezetőségválasztó közgyűlést. A vendéglátó házigazda tisztségét a korábbi Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság mai részvénytársasági formában működő jogutódja, a *Gemenc Rt.* látta el. Tegyük mindjárt hozzá: igazi kollégiais vendégszeretettel és a legkisebb részletekre is kiterjedő figyelemű, gondos, példás szervezéssel, s érdekes, gazdag szakmai programmal. Persze, mint minden vándorgyűlés esetében, úgy most is a siker széles körű csapatmunka eredménye volt; a sok-sok közreműködő munkáját egy szervező bizottság fogta össze.

Közbevetve emlékeztetnünk megemlíthetjük, hogy a mai vállalat jogelődje, az említett erdő- és vadgazdaság 1973-ban is vendégül látta az OEE vándorgyűlését, mégpedig Szekszárdon.

A szakmai programok

A kétnapos rendezvény első napjának délutánján négy szakmai program valamelyikén vehettek részt az ország minden tájáról ide sereglett szakemberek és vendégek. Akinek úgy tartotta kedve, gőzösvontatta erdei vasúttal utazhatott ki a pörbolyi erdőbe vagy hajóval a Veránka-szigetre, hogy ott megtekintse a gyönyörű, őshonos faállományokat és a nem kevésbé imponáló telepített nemesnyárasokat. Akiket a nemzetközi hírnevű *gemenci vadgazdálkodás* érdekelt, azok autóbusszal utazhattak a Bajai Erdészet lenesi erdészkerületébe, az ottani létesítmények megismerésére. Aki pedig már régen

Az OEE tisztújító vándorgyűlése Baján

vagy esetleg soha nem járt *Baján*, az városnéző séta keretében tekinthette meg a kedves Duna-menti település nevezetességeit.

Két ünnepi aktusra is sor került az első nap során. *Baján*, a vállalati székháznál, a Szent Imre téren leplezték *Böröczky Kornélnak*, az erdő- és vadgazdaság egykori vadászati igazgató-helyettesének, a nemzetközi ismertségnek örvendett vadászati szakembernek mellszobrát, *Farkas Pál* szekszárdi szobrászművész alkotását. Avatóbeszédet *Deák István*, a volt Gyulaji Állami Erdő- és Vadgazdaság ny. igazgatója, az aposztrofált személyiség egykori munkatársa mondott. (*Böröczky Kornél* tamási munkálkodása idején is vadászati igazgatóhelyettes volt.) *Pörbolyön* pedig *Balsay Antal*, az FVM-EH osztályvezetője adott át rendeltetésének egy új, az ismeretterjesztés minden szükséges kellékével felszerelt erdei iskolát.

Az első nap a szokásos esti baráti találkozóval ért véget a *Petőfi-szigeten* felállított hatalmas sátorrendszerben. Ennek során új színfolt volt a mostanság egyre szélesebb körben elterjedő látványos tűzijáték.

„Jövönk záloga: a Természet...”

A tisztújító közgyűlésre a vándorgyűlés második napjának délelőttjén (de a délutánba is belenyúlóan) a Magyarországi Németek Általános Művelődési Központjának nagy sportcsarnokában került sor.

A nemzeti trikolórral, az OEE és a *Gemenc Rt.* emlékéjével szépen dekorált színpad fölötti falfelületen a vándorgyűlés jelmondata volt olvasható: „Jövönk záloga: a Természet az Ember szolgálatában, az Ember a Természet szolgálatában”. A csarnokban egy szépen kidolgozott dokumentum-kiállítás is látható volt, amely az 1961. évi bajai vándorgyűlés emlékét idézte fel: az akkori alkalomra kiadott gyufacimke- és bélyegképek, emblémák, meghívók, vala-

mint a korabeli fakitermelési munkákat és a dunai faanyagszállítást megőrkítő archív fotók.

Az erdészeknek becsületük van Baján

Az ünnepi hangulatú gyűlés az *Erdészhimnusz* elénekelésével vette kezdetét, amelyet a bajai *Liszt Ferenc* Énekkar adott elő szépen és érzéssel, s természetesen a jelenlevők csatlakozásával.

Káldy József, az OEE elnöke üdvözölte a résztvevőket, az Egyesület tiszteletbeli tagjait és a protokolláris vendégeket. Majd *Csonka Tibor*, a *Gemenc Rt.* vezérigazgatója, a vándorgyűlés házigazdája mondott rövid üdvözlőbeszédet. Ennek során rámutatott arra a szakmai szemléletváltásra, amelyet a negyvenegy év előtti és a mostani gyűlés jelmondata is kifejez. Az imént idézett mottóval szemben az 1961 évi még így hangzott: „Erdőn, mezőn több nyárfát!”. A szemléletváltást az idei szakmai programmal is igyekeztek érzékeltetni, mert nem csupán a részvénytársaság erdő- és vadgazdálkodását mutatták be, hanem az erdőterületen folyó természetvédelmet is.

Káldy József az OEE leköszönő elnöke

Cserép János, az OEE újonnan megválasztott elnöke

Széll Péter, Baja város polgármestere üdvözlő beszédében szintén hangsúlyozta, hogy a vándorgyűlés jelmondata ebben a térségben már megvalósult, az erdők-vizek nagy része már nemzeti parkot képez és a Gemenc Rt. is sikerrel oldja meg az ilyen irányú feladatokat is. Ezért az erdészeknek becsületük van a városban, zárta beszédét a polgármester.

Dr. Mészáros Károly, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánja üdvözlése során hangsúlyozta, hogy a Kar és az OEE kapcsolata hagyományos módon rendezett, harmonikus. Tájékoztatatta a résztvevőket arról, hogy hazánk eredményes európai uniós működése érdekében nemzetgazdasági ágazatok közötti egyeztetéssel és társadalmi összefogással *Nemzeti Erdőprogram (NEP) készül*, s e munka programirodája a Kar Erdővagyon-gazdálkodási Intézete. A dékán felhívta arra az OEE tagságát, hogy vegyen részt a Nemzeti Erdőstratégia szakmai és társadalmi vitaanyagának elkészítésében, majd annak (a „Fehér Könyvnek”) a szeptember 12-i soproni Wood-Tech konferencián történő bemutatása után a társadalmi vitájában, hogy végül is mindezek alapján a NEP 2003-2004-ben elkészülhessen.

Főtitkári beszámoló, hozzászólások

Az üdvözlések elhangzása után Ormos Balázs, az Egyesület főtitkára fűzött kiegészítést vetített képes előadás keretében ahhoz a beszámolóhoz, amely az OEE 1998-2002 évi programjának teljesítéséről, vagyis az elmúlt választási ciklus egyesületi munkájáról szól. Mivel a beszámoló egy 33 oldalas nyomtatott füzet formájában is az érdeklődők rendelkezésére áll, ennek ismertetésétől eltekintünk. Ugyanez érvényes az Ellenőrző Bizottság már korábban a küldöttgyűlés által elfogadott jelentésére is.

A beszámolókhöz két – a régió-képviselőknél előre bejelentett – hozzászólás kapcsolódott: *Korbonski Bogdán*né részéről Vácra és *Bolla Sándor*tól Győrből. Korbonskiné figyelmet érdemlő javaslata volt, hogy az OEE sürgősen foglalkozzon a Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvénynek a vándorgyűlés idején már országgyűlési vita tárgyát képező módosításával, az állami erdővagyon érintő hatásával. Bolla Sándor pedig javasolta, hogy a közgyűlés felállva, tapsal köszönje meg Káldy Józsefnek és Ormos Balásznak a négyévi munkát. Megtörtént.

A magunk részéről e helyen azt a megjegyzést fűzzük a beszámolóhoz: *jó dolog, hogy az OEE egy előre elhatározott és közzétett világos program szerint, figyelemmel kísérhető módon, következetesen dolgozott négy éven keresztül.* Ez kiszámíthatóvá, átláthatóvá tette az egyesületi politikát a tagság számára. Jó lenne, ha a közélet minden szintjén, minden számottevő szervezetében hasonló módon folyna a munka.

A kiválók kitüntetése

Ezt követően minden közgyűlés legünnepélyesebb jelenetei következtek: az egyesületi kitüntetések átadása. A kitüntetettek érdemeit az egyesületi díjbizottság elnöke, *dr. Bondor Antal* ismertette, a kitüntetéseket pedig Káldy József elnök adta át.

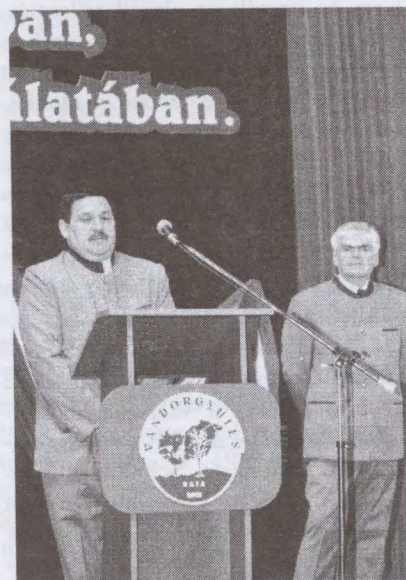
Bedő Albert Emlékéremmel tüntették ki a következő erdőmérnököket: *Rádi József* (termelési vezérigazgató-helyettes, Gemenc Rt.); *dr. Pethő József* (vezérigazgató, Szom-

bathelyi Erdészeti Rt.); *Pápai Gábor* (főszerkesztő, „Erdészeti Lapok”).

Kaán Károly Emlékérmeket kaptak a következő erdőmérnökök: *Papp László* (ny. igazgató, Gemenc Rt. jogelődje); *dr. Mátrabérczi Sándor* (ny. erdészeti igazgató, Zalaerdő Rt.); *dr. Rácz József* (ny. tanszékvezető egyetemi docens, Nyugat-Magyarországi Egyetem).

Egyesületi elismerő oklevelet 14 erdőmérnök és három erdésztechnikus kapott.

A vándorgyűlés megtisztelő nyilvánosságát használták fel további elismerések átadására is. *Répászky Miklós* alelnök adta át „*Az Év Erdésze*” cím elnyeréséről szóló oklevelet *Rácz Ferenc* erdésztechnikus, a zalatárnoki erdőbirtokossági társu-

Csonka Tibor, a házigazda Gemenc Rt. vezérigazgatója és Nyúl Bertalan, a vándorgyűlés főrendezője

lat szakirányító erdésze részére. Roland *Migende* német főerdőtanácsos az OEE tb. tagja pedig kiemelkedő erdő-pedagógiai tevékenység elismeréséért feleségével együtt alapított díjat adta át (Halász Ernő, az Andreas Stihl Kft. ügyvezetője közreműködésével) a pécsi, a győri, a miskolci és a szolnoki erdei iskola képviselőjének. Ezzel a díjjal összességében 2500 EUR pénzjutalom jár.

Kedves mozzanata volt a díjátadásnak, hogy a feleségükkel együtt

Folytatása a 12. oldalon

Az OEE tisztújító vándorgyűlése Baján

Folytatás a 11. oldalról

színpadra lépő emlékérmesek házas-társának az elnök egy csokor virággal kedveskedett. A kitüntetettek rövid beszédben köszönték meg az elismerést. Figyelmet érdemelt ennek során, hogy kivétel nélkül mindegyikük kiemelte a szülői ház, az iskola és a család szerepét, jelentőségét a személyesnek tudott eredmények elérésében, s általában a munkahelyi kollektíváét is.

A régi vezetőség lemondása

A kitüntetések átadása után Káldy József emelkedett ismét szólásra és beszélt az elmúlt választási ciklus munkájáról, eredményeiről és nehézségeiről. Köszönetet mondott mindazoknak, akik ebben a munkában résztvettek vagy támogatták azt, így a vándorgyűlést megrendező Csonka Tibor vezérigazgatónak és csapatának is. Majd az elnökség, az Ellenőrző Bizottság és a maga nevében bejelentette a vezetőség lemondását.

A kialakult rövid „interregnum” idejére Schmotzer András, az OEE egykori elnöke, a Választási Bizottság elnöke vette át a közgyűlés munkájának irányítását. Schmotzer András először is az Egyesület nevében köszönetet mondott Káldy Józsefnek az elmúlt négy év áldozatos és eredményes munkájáért, majd ismertette a vezetőségválasztás menetét, a szavazás ügyviteli tudnivalóit.

Az OEE új vezetői

A szavazás az egyesületi választási szabályzatnak megfelelően folyt le, de úgy, hogy végül is *három fordulóban* került sor valamennyi tisztségviselő megválasztására, ami persze némi izgalmat is okozott. Az Országos Erdészeti Egyesület új vezetősége az alábbiak szerint alakult ki.
Elnök: Cserép János. **Általános alelnök:** Duska József. **Technikus alelnök:** Apatóczy István. **Magánerdő-gazdálkodási alelnök:** dr. Péti Miklós. Az „Erdészeti Lapok” Szerkesztő Bizottságának elnöke: dr.

Dr Rácz József átveszi a Bedő-díjat
(A képek Detrich Miklós felvételei)

Szikra Dezső. Az Ellenőrző Bizottság elnöke: Kolozsvári Ákos, a bizottság tagjai: Eőry Lászlóné, Ferenczi Tamás, Merkel Gábor, dr. Ódor József. Régióképviselek: Molnár György, Közép-Magyarország; Pallag László, Észak-Magyarország; Puskás Lajos, Dél-Magyarország; dr. Markovics Tibor, Nyugat-Dunántúl; Fírbás Nándor, Dél-Dunántúl; Csiha Imre, Kelet-Magyarország.

Cserép János elnöki „szűzbeszéde”

A megválasztott vezetőség részéről az új elnök, Cserép János okl. erdőmérnök, az Északerdő Rt. vezérigazgatója mondott rövid beszédet, megköszönve a tagság kinyilvánított bizalmát. Amint mondotta: a szakmát tartjuk és visszük tovább, s gyarapítjuk az előző vezetőségtől kapott örökséget. A jövő feladatairól szólva azt mondta, hogy erdészkedni akarunk és addig politizálunk, ameddig az erdőért politizálni kell. A jelenlegi közéleti szituációban figyelmet érdemelt az elnöknek az a kijelentése, hogy személy szerint nem érdekli, kinek a tulajdonában van az erdő (vagyis, hogy állami vagy magántulajdon), a lényeg, hogy nagy tömbben

kezelhető legyen. Hangoztatta továbbá, hogy ki kell elégíteni a társadalomnak az erdővel kapcsolatos és az erdészettel szemben támasztott igényeit. Erősíteni kell szakmánk összetartását; ennek fóruma lehet az Egyesület. Szakmán belül kell rendezni az erdőgazdálkodás és a természetvédelem kapcsolatát. Meg kell védenünk az erdőt. Fel kell készülnünk az EU-csatlakozásra, de nemzeti sajátosságainkat megőrizve; nem szabad elfelejtenünk múltunkat. Feladatunk az oktatás, egységes szakképzés ügye is. El kell érniünk, hogy tagtársaink rendszeresen elolvassák az „Erdészeti Lapok”-at.

*

Az elnöki „szűzbeszéd” után felerősítették az OEE-vándorgyűlések zászlajára a Gemenc Rt. emlékszalagját, majd Csonka Tibor átadta az a 2003 évi vándorgyűlés házigazdájának, Jung Lászlónak, az Egererdő Rt. vezérigazgatójának.

A 2002 évi bajai vándorgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Dr. Király Pál

Nyugdíjasoknak – nyugdíjasokról

Véget értek a parlamenti választások; a szavazásra jogosultaknak több, mint 70 %-a járult az urnákhoz, s ez a demokrácia igazi győzelme volt. Ebből a 70 %-on felüli részvételeből *mi, nyugdíjasok is döntő mértékben részt vállaltunk*. Hiszen nekünk sem mindegy, hogy miként alakulnak életkörülményeink, hogyan alakul családunk, utódaink jövője.

Amint ismeretes, végül a Magyar Szocialista Párt és a Szabad Demokraták Szövetsége került ki győztesen a választási küzdelemből. Ilyenkor felvetődik a kérdés: jó ez nekünk? *Mit várhatunk a sok ígéret megvalósításából?* Mennyivel lesz jobb nekünk és az országnak, élhetünk-e méltó öregkorot?

Mit várhatunk az új kormánykoalíciótól

mi, nyugdíjasok? A Magyar Posta júniusban megkezdte a 4,5 %-os nyugdíjmelés kézbesítését. Még az előző kormány döntött arról, hogy januárig visszamenőleg további 4,5 %-kal emeli a nyugdíjakat. Az emelés nagyságrendjét törvény határozza meg. Jelenleg a *nettó bértkiáramlás és az infláció összegének a felével köteles a mindenkori kormány emelni a nyugdíjakat*. Most is ennek a két tényezőnek az emelkedése indokolta a nyugdíjmelést. Megjegyzem, hogy ehhez köze van a választásoknak is, mivel ezt a kormány novemberben szokta felülvizsgálni és akkor fizeti ki januárig visszamenőleg a második nyugdíjmelést. Így mindig a nyugdíjasok előlegezték meg a törvényesen járó nyugdíjukat.

Ezzel egyidőben *emelik a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátásokat is 4,5 %-kal*. A nyugdíjminimumhoz kötött ellátásban részesülők az egész évre szóló pénzösszeget egyszerre kapják meg. Ez átlagosan 10 500 forintot jelent.

Öregségi nyugdíj; egyszeri juttatás

A választási ígérek között szerepelt, hogy az özvegyi nyugdíjakat 50 %-kal emelik. Ez sok félreértésre adhat okot. Jelenleg az özvegyi nyug-

díj az elhalt házastárs nyugdíjának 20 %-a. Ezt emeli az új kormány további 10 %-kal, *így az özvegyi nyugdíj az alapidíj 30 %-ára emelkedik*.

Ugyancsak az első száz nap kormányintézkedéseinek ígéretei között szerepelt, hogy az Orbán-kormány hatalomra kerülésekor a nyugdíjasoktól törvénytelenül elvett 52 milliárd forintot azonnal kifizetik a nyugdíjasoknak. Ez nyugdíjasonként átlagosan 19000 forintot jelent. Ezen a ponton azonban megjegyzem, hogy ha az előző kormány ezt időben, 1998-ban kifizette volna, akkor az törvényesen beépült volna a nyugdíjba és a következő évek nyugdíjmelési alapját növelte volna. Jelenleg ez az *átlagosan 19 000 forint csak egyszeri juttatás, amely nem épül be a nyugdíjalapba*.

Lesz-e 13. havi nyugdíj?

Az új kormánynak az egyik legrokonszenvesebb ígérete a 13. havi nyugdíjjuttatás, ami a négyéves kormányzati ciklus végére éri el az egyhavi nyugdíjat. A terv szerint 2003-ban egy hetet fizetnének ki decemberben, 2004-ben pedig további két hetet, vagyis összesen három hetet. *2005-ben lenne az egész egy hónap. Tehát szakaszosan tervezik bevezetni a 13. havi nyugdíjat*.

Számunkra, erdészeti nyugdíjasok számára komoly hátrányt jelentett, hogy 2001. január 1-től az akkori kormány megszüntette a *méltányossági nyugdíjmelést*. Eléggé köztudott, hogy a korábbi években közel 300 erdészeti kisnyugdíjasnak intézte el a Nyugdíjas Bizottságunk a soron kívüli nyugdíjmelést. Ez az összeg havi 800 és 1600 forint között volt, ami a hivatalos nyugdíjmelésen felül beépült a nyugdíjba és a következő év nyugdíjmelési százalékalapját is növelte.

Reméljük, hogy a következő évtől ismét módunk lesz az alacsony nyugdíjjal rendelkezők felterjesztésére méltányossági nyugdíjmelésre.

Az is komoly segítséget jelenthet a nehéz helyzetben élő nyugdíjasok számára, hogy a kormány kiszélesíti a közgyógyellátásban részesülők és a rendszerbe kapcsolt gyógyszerek körét.

Ennyiben kívántam ismertetni az új kormánykoalíciónak közvetlenül a nyugdíjasokat érintő intézkedéseit, amelyeknek tartozéka még, hogy *rugalmassá fogják tenni a nyugdíjalapba vonulás lehetőségét*. Abban a hitben és reményben várjuk a választási ígérek valóra váltását, hogy ténylegesen javulni fognak nyugdíjsaink életkörülményei, fokozódik szociális biztonságuk.

Varga György
a Nyugdíjas Bizottság elnöke

A szerkesztő megjegyzése a méltányossági nyugdíjmeléssel kapcsolatban: lapzártánk idején jelent meg a kivételes nyugellátással és kivételes nyugdíjmeléssel kapcsolatos 2002. évi XV. törvény, valamint ennek alapján a 145/2002. (VI.29.) Korm. számú rendelet. (Magyar Közlöny, 2002/91. szám, június 29.)

Rotáry-úti táblák

A mecseki erdők egyik legkedveltebb, a közönség által gyakran felkért tája, a Pécs fölött magasodó két hegycsúcs: a 612 m magas Tubes és az 581 méteres Kis-Tubes. A tájrészlet népszerűségét és keresettségét fokozza, hogy a két csúcs által meghatározott hegyvonulaton az 1930-as években körsétányt építettek ki Erreth Ede akkori pécsi bányászati vezérigazgató adományából. Ez az ún. Rotáryút.

Most, hét évtizeddel később az erdő mai gazdája, a Mecseki Erdészeti Rt. a körsétány keleti feléből tulajdonképpen egy erdei tanösvényt varázsolt azáltal, hogy az erdő legjellemzőbb növényeit, főként fafajait bemutató képes táblákat helyezett el a sétaút mentén. Pontosabban: az egyes fajok mutatkoznak be, mivel a táblaszövegek egyes szám első személyben szólnak az erdőjárókhoz.

A zománcozott táblák szövegét dr. Tóth Aladár, a MEFA Rt. főerdőmestere írta, ő tervezte és vezette azok kihelyezését is. A főerdőmester a Rotáryt alapító gyári vezérigazgatóban nagyatyját tisztelheti.

A kihelyezett 26 tábla szövege egy csinos kis illusztrált füzetben is megjelent a MEFA Rt. kiadásában

k.p.

A szociális segélyezés az EU-ban és Magyarországon

Magyarország és az Európai Unió (EU) szociális segélyezési rendszere között az alapvető különbség az, hogy az EU-ban a segély alanyi jogon jár és törekednek arra, hogy szerény, de biztos megélhetést biztosíts. A hazai gyakorlat ettől eltérő. Példaként álljon itt néhány összehasonlító adat, mégpedig az egyedülállóknak nyújtott garantált segély területéről:

– Luxemburg, Dánia	918 EUR
– Németország	582 EUR
– Írország	300 EUR
– Hollandia	290 EUR
– Spanyolország	190 - 280 EUR
– Portugália	110 EUR
– Magyarország	50 - 60 EUR (a nyugdíjkorhatár betöltése után)

Természetesen a segély függ az ország gazdasági teljesítőképességétől. Magyarország és a többi középkelet-európai ország az EU államai nemzeti össztermék (GDP) átlagának kb. egyharmadát produkálja. Így az arányok még helyállók is lennének, de az árakat tekintve már nem.

Alapjog legyen a segélyhez jutás

A nemzeti szociális segélyezési rendszer vonatkozásában a tagállamok meg kívánják őrizni önállóságukat. Az Unió Tanácsa 1992-ben ajánlás formájában bele kívánt szólni ebbe, s el próbálta érni, hogy az Unió területén élő emberek alapjoga legyen a szociális segélyhez való hozzájutás. Alkalmazása során az emberi méltóságot tiszteletben kell tartani és tartózkodni kell a megaláztatástól.

Hazánkban csak az Egészségügyi Tv-ben van ilyen a betegek jogaival kapcsolatban. A segélyezési rendszer esetében csak részben valósul meg ez az elvárás (erősen korlátozott az ügyfélfogadás ideje és módja, kulturálatlanok az ügyfélirodák, az ügyintézők hangneme; az ügyintéző és az ügyfél a többiek előtt tárgyal stb.). Az eljárás szabályozásában jelentős lemaradásunk van.

Az EU-ajánlás részletesen foglalkozik a segély igénybevételének módjával:

- állampolgársághoz köti (később általános lehet);
- életkor tekintetében alsó határt engedélyez;
- munkavállalási hajlam vizsgálatát (előírható a társadalmi beilleszkedési programban való részvétel);
- az ellátás folyósításának időtartama (jogosultság esetén ne legyen időkorlát; ha van, legyen megújítható).

A segélyek kapcsán kötelező a létminimum számítás. A segélyt az öregségi nyugdíj minimumához kötik, annak legalább kétszerese a létminimum. Segélyként ennek egyharmadához, feléhez lehet hozzájutni. Általános elv, hogy a munkával szerzett jövedelem magasabb legyen, mint a támogatással szerzett összeg. Magyarországon ebben a tekintetben előrelépés történt a minimálbér emelésével. Az EU-ban kimondják, hogy a segélyt pénzben kell juttatni a cselekvőképes személynek. A segély megállapításánál figyelembe veszik az adó- és társadalombiztosítási terheket. Amennyiben csak segélyt kap valaki, akkor nem adózik.

Még komoly a lemaradásunk

A segélyezés rendszerében komoly hangsúlyt kap a tájékoztatás és a tanácsadás szervezetének kialakítása. Angliában például a postahivatalokban tájékoztató szórólapokat helyeznek el.

Magyarországon az önkormányzatok nem igazán érdekeltek a segélyek elosztásában. Jelentős ezen a téren a civil szervezetek lemaradása is. Angliában írásos anyaggal segítik az igénylőket, hogy mit kell előadniuk.

Lényeges kérdés az eljárás egyszerűsítése, a jogosultság megállapítása. A jogosultságot a formanyomtatványon beadott kérelem után néhány nap alatt elbírálják. Magyarországon ez bonyolultabb és jóval hosszabb ideig tart. Pl. környezettanulmány, amit az önkormányzat ügyintézője végez, míg az EU-ban ezt a feladatot

munkanélküli végzi közmunka keretében. A jogorvoslat lehetősége is már. Az EU-ban független szervezetekhez lehet fordulni, míg hazánkban ugyanoda, ahol a határozatot hozták. Lényegében ezeket az elveket tartalmazza az EU-ajánlás.

Kérdés, hogy egyetlen vagy többféle segélytípus biztosítsa a megélhetést? Az Állandó Bizottság állásfoglalása szerint az ellátások széleskörűségét kell figyelembe venni.

Az egyes nemzeti rendszerek jellemzői

Adminisztráció: központi, regionális vagy helyi. A központi ügyintézés hatékony, de személytelen. A helyinél jobban ismerik a konkrét körülményeket. A krízishelyzet megfogalmazása nehéz.

Finanszírozás: a központi intézésnél a költségvetés biztosítja az összeget, de a jogosultságot helyben határozzák meg. Ebben az esetben a helyi önkormányzat megelőlegezi a segélyt, majd a költségvetésből visszakapja. Ez a megoldás csekély diszkréciót enged és sok függ az igénylő együttműködési készségétől. A költségvetési megtérítés melletti helyi ügyintézés lehetővé teszi, hogy „boldog-boldogtalan” kapjon szociális segélyt.

Ellenőrzés: hasonló az adórendszerhez. Az EU-ban nemzeti informatikai rendszer működik, a különböző szervezetek lekérhetik a szükséges adatokat egymás adatbázisaiból. Az ellenőrzéseket szűrőpróbaszerűen végzik. 10 % alatti csalásnál nem foglalkoznak az esettel; növekedés esetén már igen.

A hazai segélyezési rendszer sokban eltér – és nem előnyére – az EU-s nemzeti rendszerektől. Az igénylés bonyolult, az ügyintézés sokszor megalázó, lassú; sok igazolás kell; kereset esetén adózni kell a segély után stb. Ezen a területen nemcsak az ügyintézés módján, de a gondolkodásmódon is sokat kell változtatnunk.

Volly Tamás
Nyugdíjasok Országos Képviselőlete,
Közgazdasági Bizottság

A közjóléti erdőgazdálkodás és a területrendezés kapcsolata

A címben jelzett téma volt a vezérgondolata a XIV. Országos Erdőrendezési Napoknak, amelyeket az Országos Erdészeti Egyesület Erdőrendezési Szakosztálya az Állami Erdészeti Szolgálat Központjának és Veszprémi Igazgatóságának erőteljes háttér-támogatásával, továbbá a Bakonyi Erdészeti és Faipari Rt., s annak Balatonfüredi Erdészete közreműködésével bonyolított le a Balaton-felvidéken. A rendezvény keretében Zánkán megtartott tanácskozás programjába más állami és társadalmi szervek képviselői is bekapcsolódtak előadóként, amint azt a következőkben látni fogjuk.

A témaválasztás

időszerű és tudatos volt a rendezők részéről, amint a helyszín kiválasztása is. A mindinkább környezetérzékenyebbé váló társadalom elvárásai az erdészettel-erdőgazdálkodással kapcsolatban állandóan fokozódnak. Továbbá az egyes országrészek, térségek, tájak, tájegységek élete egyre tervszerűbbé, szervezettebbé válik. Ez a szervezethez a hierarchikus rendszerű területfejlesztési és -rendezési tervekben ölt testet.

újdomság a szakma számára. Hiszen az országos erdészeti-politikai feladatok valóra váltásának színtere is végző soron az erdőrendezés.

A Balaton-felvidék erdői

ideális modellterületként szolgáltak az Erdőrendezési Napok témájának gyakorlati illusztrálásához. A résztvevők kb. 100 fős csoportja először a balatonakali erdőben tekintett meg szép, sikeres természetes felújításokat. Ennek a megállapításnak a kellő érté-

nyáridőben tüzes kemencével felérő terepen az érzékenyebb lombos erdő kezdeti tenyészetének mikroklímatisztos feltételeit. Sikeres, mert a fenyves alatt megjelent a szép lombos újulat, vadgyümölcsökkel örövendetes mértékben elegyedve. A mai erdészeknek az a feladata, hogy az újulat fölül gondosan, de huzavona nélkül eltávolítsák, letermeljék a feketefenyőt.

Am fogas kérdés – s ezt a tanulmányút résztvevői is felvetették –, hogy miként került a molyhos tölgy, cser, berkenye stb. természetes újulat az egyébként alomtiszta talajfelszínű fenyves alá? A vélemények ebben a tekintetben megoszlottak. Azt erősen valószínűsítették, hogy a madárvilágban ebben fontos szerepe volt, különösen a hihetetlen teljesítményekre képes szajkónak. Egyesek azonban úgy vélték, hogy a sikeres, dús újulat létrejötte aligha magyarázható meg kizárólag a madarak közreműködésével.

A lényeg: megtörténik a természetvédek által tájidegennek tekintett feketefenyvesek leváltása lombos erdővel (miközben az erdőgazdaság eddig elég jó hasznot húzott a kitermelt faanyagból, rönkből és rostfából), s regenerálódik az eredeti ökoszisztéma.

A természetes felújítás

aránya a Bakonyerdő Rt. átlagában több mint 80 %. Hasonló aránnyal nem sok hazai erdőgazdaságunk büszkélkedhet. Ezt az adatot is, sok más-hoz hasonlóan, Németh Sándortól, a részvénytársaság vezérigazgató-helyettesétől tudtuk meg, aki az 50 millió forint költséggel kialakítás alatt álló balatoncsicsói erdei iskolánál adott általános tájkoztatót a vállalat-ról. Külön figyelmet érdemelt az is, hogy miközben a fagazdaságban számos helyen felszámolták a termelési vertikumot az elmúlt évtized során,

Folytatása a 16. oldalon

Ligetes molyhostölgyes erdő Balatonakali határában

A szakmának is elsőrendű érdeke, hogy a társadalmi igényeknek időben elébe menjen, s úgy elégítse ki azokat, hogy közben saját érdekeit is érvényesítve, harmonikusan épüljön be ezekbe a területfejlesztési tervekbe. „Társadalmi igény” alatt az országos elképzelések mellett hasonló igénnyel jelentkező sok-sok helyi stratégia, koncepció és konkrét terv is értendő, amelyek valóra váltásához a helyi állami-politikai tényezők, s civil szervezetek az erdészeti közreműködését is elvárják.

Persze, az igényeknek és a tervezésnek ez a decentralizáltsága nem

keléséhez érdemes tudni, hogy az erdő része a Balaton-felvidéki Nemzeti Parknak, talaja pedig sekély, köves, sülévényes vázlat. A termőhely szárazságát tetézi, hogy az elmúlt évben a szokásosnál is 200 milliméterrel kevesebb csapadék hullott a területre.

Amint kalauzunk, Szekrényes Tamás erdőmérnök, a Bakonyerdő Rt. Balatonfüredi Erdészeti Igazgatója elmondta: derék szakmai elődeink valaha úgy kívánták visszahozni erre a köves kopárra az itt őshonos, molyhos tölgyből és cserből álló lombos erdőt, hogy előbb feketefenyő telepítésével igyekeztek megteremteni a

A közjóléti erdőgazdálkodás és a területrendezés kapcsolata

Folytatás a 15. oldalról

addig a Bakonyerdő Rt. jelenleg is 41500 m³ alapanyagot dolgoz fel saját üremeiben évente.

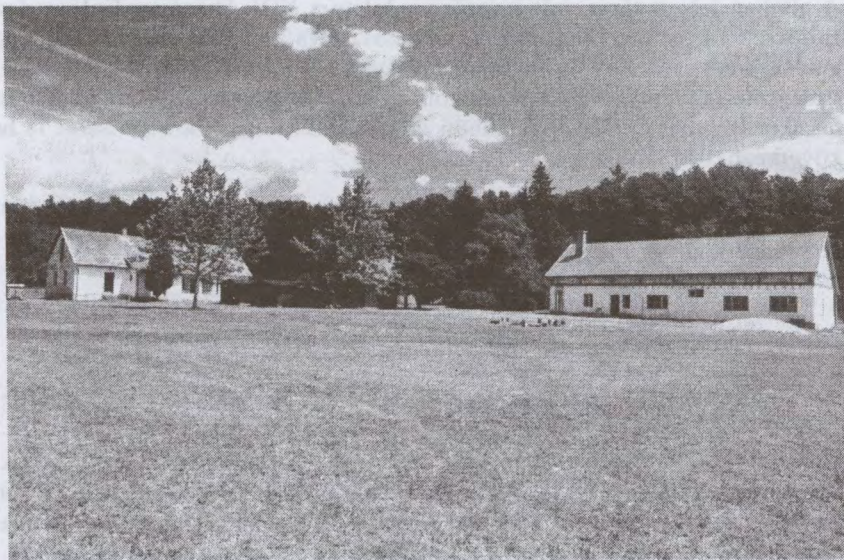
A vezérigazgató-helyettes rámutatott a „több lábon állás” szükségességére a mai vállalati életben. Ki kell használni azokat a pénzügyi lehetőségeket, amelyek a bérvadásztatásban, haszonbérbe adásban, különféle szolgáltatásokban rejlenek. Az olyan erdőterületek esetében pedig, mint amilyen a Balaton környékének erdőzónája, a társadalom anyagi áldozatvállalása sem késhet sokáig. Az itteni ligetes, tájképvédelmi, turisztikai-üdülési szempontból rendkívül frekvenciátaltd erdőkben a fakitermelés nem fedezi az erdőgaz-dasági alaptevékenység költségeit.

Nagy kiterjedésű, sikeres természetes felújításokat tekintettünk meg a Monostorapáti Erdészet területén is. Farkas Attila erdészeti igazgató és a bemutatón kalauzoló Györkös Károly műszaki vezető is megerősítette a balatonfüredi területen tapasztaltakat: az újulat megjelenése után nem szabad késlekedni sem annak felszabadításával, sem ápolásával.

A területfejlesztés erdészeti vonatkozásai

képezték a témáját annak az előadás-sorozatnak is, amelyet a kétnapos rendezvény második napján Zánkán, a Gyermek- és Ifjúsági Centrumhoz tartozó Hotel Hangulat előadótermében bonyolítottak le Vaspőri Ferencnek, az ÁESz Veszprémi Igazgatósága vezetőjének, mint a XIV. Erdő-rendezési Napok példásan gondos házigazdájának vezényletével.

Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Hivatal elnöke nyitó előadásában rámutatott a helyi kezdeményezések jelentőségére és elsődleges fontosságára a vidékfejlesztési munkában. E helyi kezdeményezésekre éppen Veszprém megye az egyik legjobb példa az országban. Az erdészet a vidékfejlesztés részét képezi és a katalizátor szerepét tölti be a munkában. Az állami (erdészeti) szerveknek az a feladata, hogy felkarolják a jó kezdeményezéseket, s a rendelkezé-

A kifejlesztés alatt álló balatoncsicsói erdei iskola épületei

sükre álló költségvetési, jogszabályi és igazgatási eszközökkel segítsék a helyi erőket céljaik elérésében. Az elnök a továbbiakban tájékoztatást adott fontos időszerű ügyekről, így a földtörvény és a Nemzeti Földalapról szóló törvény kiegészítéséről, valamint a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium új szervezeti és működési szabályzatáról.

Balaton-térségi tervezési tapasztalatok

Mihálovics László, a Veszprém Megyei Területfejlesztési Tanács Munkaszervezetének titkára már ezekről a konkrét helyi tervekről beszélt, ismertetve tervezésük hierarchikus rendszerét is (stratégiai tervek, programok, alprogramok, intézkedési tervek). A megye országos viszonylatban nem számít nagynak, erdőszűrsége azonban jóval az országos átlag fölött van (30 %). Sok az országos jelentőségű védett terület (Balaton-felvidék, Somló, Magas-Bakony), de sok a helyi szinten védetté nyilvánított természeti érték is. Általánosíthatóan figyelmet érdemelt az előadónak az a megnyilatkozása, hogy még egy ilyen viszonylag nem nagy megyében is szélsőséges eltérések állnak fenn az egyes kistérségek között. Erre a körülményre nyilván érdemes lesz az ország más tájain is odafigyelni.

Főző János, a Balatoni Főépítési Iroda vezetője a balatoni üdülőkörzet területrendezésének múltjáról, jelenéről és jövőjéről tartott előadást. Ennek során visszanyúlt a régmúlt időkhöz. A jelenlegi munka alapját a 2000. évi CXII. törvény, az ún. Balaton-törvény képezi. Ez, mint egy térség komplex fejlesztésének feladatait meghatározó legmagasabb szintű jogszabály, egyelőre egyedülálló is az országban. Ennél fogva nyilván modellértékű is. Egyik legnagyobb tanulsága, hogy a törvény végrehajtásához szükség van egy olyan, megfelelő jogkörrel felruházott és széles körű társadalmi kapcsolatokkal is rendelkező szervezetre, egy állandó gazdára, mint amelyen ebben az esetben a Főépítési Iroda. A másik tanulság: az ország más térségeiben is szükség lenne hasonló fejlesztési törvényre, amelyre a területrendezők és fejlesztők küzdelmes munkájuk során támaszkodhatnak.

Dr. Laposa József, a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Kht.-n belül a balatoni régióval foglalkozó vezető tervező többek között bemutatta, hogy miként közelítenek javaslataikkal egy nagy, egységes, a déli part vidékére is kiterjedő Balatoni Nemzeti Park létrehozásához. Ebben változatlanul fontos szerep jut az erdőknek. Így például a települések közötti megszakítások megtartásában – főként az északi

partvidéken – azért, hogy a táji élmény megmaradjon, épülethalmazok helyett. A területi fejlesztés és az erdészet kapcsolatának ez mindenhol az egyik alapelve lehetne.

Az erdészeti előadók

közül először Vaspöri Ferenc, az ÁESZ Veszprémi Igazgatóságának vezetője az erdészeti tervezés és a térségi területrendezési tervek kapcsolatát fejtegető előadásában összevetette a területrendezési terveket a környezeti erdőtervezéssel. Majd ismertette a komplex erdőfejlesztési terv munkarészeit, s bevezetésének feladatait, érveit és ellenérveit, valamint javaslatait.

Csóka Péter, az ÁESZ főigazgatója zárta az előadók sorát. Válaszolt a Föld erdeinek helyzetét és szerepét a légkör széndioxid-forgalmának szabályozásában. Majd áttekintette Magyarország erdőterületének alakulását a honfoglalástól napjainkig. Rámutatott, hogy bár az utóbbi fél évszázadban erdőterületünk folyamatosan és látványosan gyarapodott, ám ez a gyarapodás mégis fragmentált, szét-szórta; az egykori nagy, összefüggő erdőtömbök nem állnak vissza.

A kitüntetettek

A XIV. Országos Erdőrendezési Napok a huzamos időn át kimagasló munkát végzett kiváló szakembereink kitüntetésével értek véget. Az elismeréseket Csóka Péter főigazgató adta át, indoklásukat Halász Gábor, az

OEE Erdőrendezési Szakosztály vezetője ismertette.

Erdőrendezői Díjat kapott: Varga Miklós erdésztechnikus, nyugállományú erdőtervező (ÁESZ Veszprémi Igazgatóság); Juhász István erdész-technikus, erdőtervező (Szegedi Erdőtervezési Iroda); Sebestyén László erdésztechnikus, erdőtervező (Váci Erdőtervezési Iroda); Jagicza Attila erdőmérnök, osztályvezető (ÁESZ Zalaegerszegi Igazgatóság); Nagy Frigyes erdőmérnök, osztályvezető (ÁESZ Veszprémi Igazgatóság).

Erdőfelügyelői Díjat kapott: Jaksa Ferenc erdésztechnikus, erdőfelügyelő (Kecskeméti Erdőfelügyelő ség); Padányi Gulyás Gábor erdőmérnök, erdőfelügyelő (Budapesti Erdőfelügyelőség); Sörnyei Sándor erdőmérnök, erdőfelügyelő (Kaposvári Erdőfelügyelőség).

Megemlítjük még, hogy az első nap tanulmányútjának programját a Káli-medencében magasodó Hegyes-tű geológiai bemutatóhely (európai viszonylatban is ritkaságszámba menő oszlopos bazalt-hegy), valamint az 1998-ban újra megnyitott tapolcai tavasbarlang megtekintése is gazdagította.

A jó közérzet kialakításában nem kis szerepe volt a Zánkai Gyermekek és Ifjúsági Központ Kht. konyhai és éttermi dolgozói munkájának is: az ízletes és bőséges ételeknek, s a pontos, gyors, figyelmes felszolgálásnak.

Csóka Péter ÁESZ-főigazgató (a képen balról) átadja az Erdőfelügyelői Díjat Sörnyei Sándor erdőfelügyelőnek (A képek Ruttkay László munkái, ÁESZ Központ)

Végeredményben – a házigazdák kartársi vendégszeretetének és kitűnő szervező munkájának, továbbá számos lelkes közreműködőnek köszönhetően – a résztvevők szakmai ismeretekkel és szép élményekkel egyaránt bőven gazdagodva térhettek haza a XIV. Országos Erdőrendezési Napokról.

Dr. Király Pál

Új Kaán-szobor

Mezőtúron, a Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Karának épületében szobrot állítottak Kaán Károly erdőmérnöknek, a magyar erdészeti politika kiemelkedő személyiségének. A bronz mellszobor Györffy Sándor Munkácsy- és Mednyánszky-díjas szobrászművész alkotása, és Kaán fiatalkori arcvonásait ábrázolja. Talapzata egy fatörzs; ágain levelek vannak, melyekre a Kaánemlékverseny győzteseinek nevét írták tíz évre visszamenően. A szoboravatás alkalmával beszédet mondott dr. Tóth Albert tanszékvezető főiskolai tanár, az „Alföld fásításáért” Alapítvány kuratóriumának elnöke, valamint Farkas Dániel, Kaán Károly dédunokája.

A zánkai tanácskozás résztvevői

Ellentmondásos a fapiaci helyzet

Ebben az évben is megrendezte hagyományos Fake-reszkedelmi és Faipari Konferenciáját a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség. Ez már a XXII. alkalom volt, a helyszín pedig a kialakult hagyománynak megfelelően Siófok-Balatonszép-lak, az Ezüstpart Hotel.

Napirenden, mint mindig, a legidősebb kérdések, a legégetőbb fapiaci problémák szerepeltek. Ezeket ez alkalommal a sarangolt erdei választékok közül az ipari faárúk, valamint a minőségi bükkörök piaci helyzete jelentették.

A sarangolt fa

piacának ellentmondásos voltát a tanácskozás résztvevői eléggé sokoldalúan megvilágították. Kár, hogy közöttük nem volt több felszólaló az erdőgazdálkodók köréből. Így azután az a nézet érvényesült, hogy az a fa, ami az erdőgazda, mint eladó szempontjából a legalacsonyabb árú, a faforgácslap- és farostlemez-gyártók, mint vevők szempontjából a legdrágább alapanyag. Az iparág nyugati versenytársai egyre nagyobb mennyiségben használnak fel olcsó fahulladékot és fűrészport, kb. 50-50 %-ban, továbbá az ún. „öreg fát” (Altholz, mint pl. az elavult bútor), ami szinte ingyen van.

Az erdőgazdálkodókat viszont nyomják a nevelővágásokból és az erdőtelepítésekkel kikerülő, egyre nagyobb sarangolt fa készletek. A nyomást fokozza, hogy hiába a (talán gyenge) propaganda – a háztartások tűzifafogyasztása stagnál. *Így azután mindenkinek rossz a közérzete.* Az erdőgazdák úgy érzik, hogy az ipari felhasználók nyomottan tartják a sarangoltfa-piacot; nem fizetik meg a kellő árat, s a gyérítésből stb. elkerülhetetlenül kikerülő sarangolt választékok termelése veszteséges. A faiparosok viszont úgy érzik, hogy az erdőgazdák diktálni akarják az áraikat, mégpedig olyan szinten, hogy az már a lap- és lemeztermékek rentabilitását és az exportot veszélyezteti.

E ponton azonban meg kell jelezni, hogy mindezek ellenére az

ipar fejleszti kapacitásait. Vásárosnaményban új egység épült és a Falco Rt. is tervez egyet. A MOFA Rt. is tervezgeti egy olyan új gyár felállítását, amely több keményfát használna fel.

Mit kíván a faiparos, mit tehet az erdőgazda?

A fejlesztési tervek ráirányították a figyelmet az alapanyagtermelők és a felhasználók jövőbeli kapcsolatának egyes kérdéseire is. Nevezetesen: *az ipar azt igényli, hogy az erdőtelepítők a hosszú távú tervek készítése során kérjék ki a véleményét a fafajmegválasztással kapcsolatban*, mert a keményfa nem igazán kedvező a lemezgyártók számára.

Kétségtelen, hogy a termőhelyi viszonyok számos helyen rugalmas választási lehetőséget biztosítanak a fafajmegválasztás szempontjából az erdőgazda számára. Közismert azonban az az erdészeti szakmai alapelv is, ami szerint *választási lehetőség esetén a termőhelynek legjobban megfelelő, az optimális fafajt kell telepíteni*, s hosszú távra szóló döntéseknél a pillanatnyi, mulékony piaci érdekeket, divatáramlatokat stb. mellőzni kell. Azt sem feledhetjük, hogy az erdőgazdálkodás egyre inkább szerves része lesz a komplex tájgazdálkodásnak, s annak keretében az erdővel szemben támasztott mind több, nem csak gazdasági jellegű társadalmi igénynek kell megfelelnie. Főként ott, ahol nincs erdő, tehát ahol az erdőtelepítés történik. Pl. a természetvédők ma már határozottan követelik az erdészeketől a degradálódott egykori természetes ökoszisztéma rekonstrukcióját és ezen belül a tájon őshonos növényfajta-kialakítását.

Olyan ellentmondások ezek, amelyekre az elfogadható megoldást, a józan kompromisszumot a Nemzeti Erdőstratégia és Nemzeti Erdőprogram kialakítása során is keresni kell, de erdőfelújítási és erdőtelepítési irányelveink (a „zöld könyvek”) megújítása során is.

Mi legyen a fából: forgácslap vagy áram?

A siófoki fakereszkedelmi konferencián is felbukkant az a napjainkban egyre nagyobb teret hódító nézet, ami szerint végre *radikálisan hozzá kell fogni a hazai termelésű sarangolt faválasztékok többévtizedes krónikus piaci helyzetének végleges rendezéséhez, stabilizálásához – mégpedig háztartási villamosáramot termelő fatüzelésű hőerőművek építése formájában.*

Faiparos kollégáink „pókerarc-al” kezelték a témát, de felszólalásaikból érzékelhető volt, hogy őket is komolyan foglalkoztatják ezek a felvetések. Ez érthető, hiszen akár egyetlen ilyen komoly, nagyobb hőerőmű megépítése is már érezhetően befolyásolná az alapanyag-piacot. Ugyanígy a fakereszkedelem árualapját is.

Abban teljesen igazuk van az ipar szakembereinek (ezt tapasztaljuk is), hogy a nagyléptékű energetikai felhasználás feltételeinek megteremtése nem egyszerű feladat (bár ebben az ügyben a döntést egy éven belülre prognosztizálták). Több százezer tonna fa erőművekben történő elégetésének nem látták realitását. Alaposan meg kell vizsgálni azt is, hogy *ezen a módon milyen áron tudnánk előállítani az áramot?* Ha drágán, akkor 2003. január 1., az energiapiac liberalizálása után a nagy felhasználók inkább nyugatról fogják megvenni az áramot.

Végeredményben úgy tűnik, hogy a faforgácslap- és lemezipar (s talán a fakülkereszkedők egy része is) ellenérdekelte a hazai vékony faanyag nagy mennyiségű hőenergetikai felhasználásában. S ha ez az ellenérdekeltség netalán lobbyérdekké érlelődik, akkor ezzel a fatermelőknél számolniuk kell.

A minőségi bükkörök piaci helyzete

Ellentmondásos, mert ellentétekkel terhes a *bükkörök piaca* is; ez a FAGOSz-konferencián is megnyilvánult. Úgy tűnik, hogy a problémák gyökere a külpiazi recesszióig nyúlik,

Egy Bedő-díjas halála

A Börzsönyben, Bernecebaráti községben hosszú, súlyos betegség után 81 éves korában elhunyt Bukri József ny. erdészetvezető. 1921-ben Perőcsény községben született régi erdészcsaládban. Az elemi és polgári iskola elvégzése után az esztergomi m. kir. alerdész szakiskolába iratkozott be, ahol erdész oklevelét 1940-ben szerezte meg.

A II. világháborúban frontszolgálatot teljesített, majd 1945-ben történt leszerelése után szülőföldjén kerületvezetőként államerdészeti szolgálatba lépett. 1950-ben nevezték ki erdészetvezetővé a váci erdőgazdaság akkor alapított bernecebaráti erdészetének élére. Ettől kezdve erdészetvezetőként dolgozott 1981-ben történt nyugállományba vonulá-

Bukri József
1921 – 2002

ságig Bernecén, Drégelypalánkon és Kemencén. A gyakorlati erdőgazda mintaképe volt, kiváló szervező és

vezető; az általa irányított erdészet mind szakmai, mind gazdasági teljesítményét tekintve mindig vállalatának élvonalába tartozott. Kiváló vadász és vadgazda is volt, aki az irányítása alá tartozó területen meg tudta teremteni az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás harmonikus egységét.

Országos viszonylatban is figyelmet érdemlő eredményes munkásságáért az Országos Erdészeti Egyesület 1971-ben Bedő Albert Emlékéremmel tüntette ki. Széles körű részvétől kísérvé a bernecei temetőben helyezték végső nyugalomra a református egyház szertartása szerint. Sírjánál egykori munkatársa, dr. Király Pál erdőmérnök búcsúztatta.

k.p

mivel a bükktermékek külföldi vásárlása csökkent. Az exportpiacokon a magyar kínálatot az ősi módszerrel, a minőségi követelmények szigorításával igyekeznek visszanyomni. Egyes osztrák bérfeldolgozó üzemek már elbocsátják munkásaikat és nemigen kétséges, hogy még a nyár folyamán be fognak zárni. Más nyugati vállalkozások román üzemekben dolgoztatnak fel bér munkában minőségi rönköket. Ismét mások Lettországból, Ukrajnában, Szlovákiában ruháznak be, *államilag garantált* fix árak mellett.

Úgy tűnt, hogy egyrészt a faipar diktatórikusnak érzi az erdőgazdaságok magatartását a bükk-rönkárak vonatkozásában is; másrészt pedig nem ismeri eléggé az erdészeti statisztikákat a kitermelésre kerülő, számításba vehető bükk mennyisége tekintetében.

Az iparágnak komoly finanszírozási gondjai is vannak abból eredően, hogy nagy az időbeli eltolódás az alapanyag felvásárlása és a fatermék, pl. a furnér értékesítési árbevétele között.

Az erdőgazdák bükk-rönk-értékesítési nehézségekről, nyomott árakról beszélnek; a faiparosok viszont alapanyaghiányról és túltartott, diktált árakról. Mi az igazság?

Az ipar képviselői, nem riogat hangsúllyal ugyan, de megemlítették: a szomszédos államokból történő rönkbeszerzéssel is tudnák enyhíteni alapanyagellátási gondjaikat. Ehhez az eszökhöz azonban nem akarnak addig nyúl, amíg feltételezésük szerint van bükkfa hazai földön is. Kérdés, hogy meddig lesznek elegendők az ipari termeléshez a meglevő, még a télen-, kora tavasszal „bespájzolt” rönkkészletek? Mikor tudnak új, friss rönköket szállítani az új termelésből az ősszel az erdőgazdaságok? Meg kellene vizsgálni, hogy miként lehetne széjjelebb húzni a bükk kitermelési ciklusát az erdőn; ez a fizetési határidők szempontjából is fontos volna.

Együttműködésre és összehangolásra van szükség!

A FAGOSz XXII. Fakereskedelmi és Faipari Konferenciájáról szóló tudósításunkat annak a javaslatnak a megemlékezésével zárjuk, amelyet több felszólaló is felvetett: *létre kellene hozni egy kis FAGOSz-bizottságot a piaci problémák gyors kezelhetőségére, a piac szabályozó szerepének segítésére.* Szorosabb információs és korrektebb szerződéses kapcsolatra van szükség az erdőgazdálkodók és a faipari vállalatok között. A magán-erdőgazdaságban különösen hiányzik az eladók piaci koordináló szervezete a káros megosztottság kiküszöbölése, az egységes fellépés, a kölcsönös megértés szempontjából.

Erre mondták a régi rómaiak: „Videant consules!”. Vagyis lássák az illetékes vezetők további intézkedés végett.

Dr. K.P.

Az ÁPV Rt. új elnöke, dr. Mészáros Tamás a közelmúltban hosszabb megbeszélésen fogadta szakszervezetünk főtitkárát. A munkavállalói érdekképviselőt szemszögéből vizsgálva tájékoztatást kért az ágazat időszerű kérdéseiről. Szóba került – többek között – a bérszabályozás, a Nemzeti Földalap, az erdészeti politika és stratégia, a fapiac, a birtoknagyság, az erdőtelepítés (különös tekintettel a közmunkára) kérdésköre.

*

Július 8-án tartotta alakuló ülését a *Pán-Európai Erdőtanúsítási Rendszer Magyarországi Egyesülete*.

Az ülés során megválasztották az egyesület öt tagú elnökségét, három tagú ellenőrző bizottságát és a tisztviselőket. Az egyesület elnöke *Sódar Pál*, a KEFAG Rt. vezérigazgatója, *főtitkára Mezei Attila* erdőmérnök lett. Az ellenőrző bizottság tagjának választották *Herczeg Miklóst*, szakszervezetünk főtitkárát is.

*

Kossuth-díj után – halál. Budapesten életének 80. évében hosszú, súlyos betegségben elhunyt *Vargha* (írói nevén *Varga*) Domokos aranydiplomás erdőmérnök, a neves szépíró. Kunszentmiklóson született 1922-ben református lelkészi családban. *Erdőmérnöki diplomáját 1944-ben* szerezte Sopronban. Rövid mérnöki szolgálat után a média-pályára lépett, előbb újságíróként, majd rádiósként. Az 1956-os forradalom alatti tevékenységéért két évre bebörtönözték. Kiszabadulása után néhány évre ismét visszatért az erdész szakmába, majd megkezdte írói munkásságát. Összesen 26 műve jelent meg, a folyóiratokban közölt kisebb írásai mellett. Szakmai köreinkben talán az 1970-ben kiadott „*Erdőkerülőben*” című kötete a legismertebb. Kimagasló alkotói munkásságát *József Attila*-, *Arany János*-, *Károli Gáspár*- és *Kossuth-díjjal* ismerték el. Utóbbi 2002. március 15-én már nem tudta személyesen átvenni a köztársasági elnöktől elhatalmasodott, gyógyíthatatlan betegsége miatt. Széles körű részvételt kísérve Budapesten a Farkasréti temetőben helyezték végső nyugalomra. Hét gyermeke, 23 unokája (!) és hét dédunokája gyászolja.

HÍREK

Nem élt hiába; mély nyomot hagyott maga után a magyar élet talajában.

*

SZEF – ÉSZT Unió létrehozásáról kötött megállapodást a szakszervezetünkkel is szoros kapcsolatokat ápoló Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF). Az *unio általános célja*: a közszolgálati munkavállalók eddigénél magasabb szintű és eredményesebb érdekképviselése, érdekvédelme és érdekeik érvényesítése. Ennek módjai: egyeztetett közös álláspont kialakítása és együttes képvisellete a közalkalmazottakat, köztisztviselőket és a közszféra más munkavállalóit érintő jogvédelmi, foglalkoztatáspolitikai, szociális és társadalombiztosítási ügyekben. Továbbá: közös oktatási, képzési programok szervezése; közös tájékoztatási tevékenység; közös szakértői személyi állomány kialakítása és foglalkoztatása; szakszervezeti akciók összehangolása; összehangolt nemzetközi fellépés stb.

*

Vadas-émlékünnepség. A mátrafüredi *Vadas Jenő Erdészeti és Vadgazdálkodási Szakközépiskola* az Észak-erdő Rt. Lillafüredi Erdészeti Igazgatóságának közreműködésével emlékülünepséget rendezett az iskola névadója *születésének 145. évfordulója* alkalmából az aposztrofált személyiség felsőháromori emlékművénél. *Vadas Jenő* (1857. április 2. – 1922. július 22.) erdőmérnök a magyar erdészeti történetének egyik legkimagaslóbb személyisége, az erdészeti kutatás és a felsőfokú szakoktatás kitűnősége. A Kir. m. Erdészeti Kísérleti Állomás első igazgatója és fejlesztője, az „Erdészeti Kísérletek” c. folyóirat megindítója és szerkesztője, a IUFRO elnöke, eredményes kutató, tudományszervező és szakíró volt. Életművét *Simon László*, a szakközépiskola igazgatója méltatta az ünnepségen, amelyen résztvett *Vadas Jenő* két unokája is, *Vadas Éva* és *Miszory Franciska*.

Címképünkön *Ruttkay László* (AESZ Központ) felvétele: a Hegyestű elnevezésű bazalthegy, geológiai bemutatóhely a Balaton-felvidéken, a Káli-medencében. Ezzel kapcsolatban is olvasható a XIV. Országos Erdőrendezési Napokról szóló „A közjóléti erdőgazdálkodás és a területrendezés kapcsolata” című riportunk a 15-17. oldalon.

KIÁLLÍTÁSOK. A soproni Erdészeti Múzeum időszakos kiállítást rendezett „*Asztalok, székek és ... a 18. és 19. századból*” címmel *Horváth István* soproni műgyűjtő tulajdonát képező tárgyakból, továbbá *Zsiger Attila* (Eötvös Loránd-díjas) és *Csepeli István* (Id. Kapoli Antal-díjas) iparművész-feltaláló népi iparművész-fafaragó újdonságokat is bemutató alkotásaiból, valamint *Greguss László Géza* erdőmérnök művészi fényképfelvételeiből. Augusztus 1 – szeptember 1. között tekinthető meg az Erdészeti Múzeumban (szerda kivételével naponta 13 – 18 óra között) a **X. Országos Vadászati, Halászati és Természetvédelmi, Képzőművészeti Kiállítás**.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XII. évfolyam 3. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós üv. főtitkár

A Szerkesztő Bizottság:

Barta László, *Fritsch Ottó*,
Gilicze Péter
Herczeg Miklós (elnök)

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál

Nyomda:

CERBERUS Nyomdaipari Könyv- és Lapkiadó Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 14.
Tel.: (06) 1-302-5154

Felelős vezető:

Schmidt Gábor ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XII. évfolyam 4. szám, 2002. október

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Szelmánk súlyos
helyzetét tárgyalta
az elnökség

*

Készül a NES és a NEP

*

Az erdészetben
dolgozó nők
6. nemzetközi
találkozója

*

A VII. Országos
Erdészeti és Faipari
Sportnapok

*

Tölgy kontra bükk...?

*

Rönktolás Sopronból
Miskolcra

*

Egy nyári emlék: Tajov

Szalmánk súlyos helyzetét tárgyalta az elnökség

Szakszervezetünk elnökség budapesti központunkban Barta László elnöklele alatt ülést tartott.

Elsőként Herczeg Miklós főtitkár áttekintette az országgyűlési képviselőválasztások óta eltelt idő alatti közéleti fejleményeket. Megállapította, hogy a szakszervezetek helyzete, s a középszintű ágazati érdekegyeztetés eddig kedvezőbben alakult, mint az előző kormányzati ciklus idején. *A jelenlegi kormány mind szóbeli megnyilatkozásaiban, mind eddigi intézkedéseiben nagyobb készséget tanúsított az érdekképviselőkkel való együttműködés iránt.* A változási folyamatok az önkormányzati választás után várhatóan felerősödnek, és áterjednek az ágazati és vállalati szintre is. Szakszervezetünk kapcsolatrendszere kedvezően fejlődik az új kormányzati apparátusokkal; véleményünket *személyi ügyekben* is kikérik és figyelembe is veszik.

*

Már az ÁPV Rt. és az EFDSZ közötti kölcsönös jó viszony, erősödő munkakapcsolat jegyében tárgyalta meg második napirendi pontként az elnökség annak a dokumentumnak a tervzetét, amelyet azután megküldött a vagyonkezelő szervezet elnökének, s amely az *erdészeti-faipari munkavállalók legfőbb gondjait foglalta össze.*

A tényfeltáró vita során *súlyos helyzetkép rajzolódott ki.* Dolgozóink, tagtársaink többségének keresete 30-35 %-kal alatta marad az országos átlagnak. Különösen a középszintű beosztásúak (pl. műszaki vezetők) és a közvetlen termelésirányítók, kerületvezető erdészek helyzete nyomasztó. Esetükben 70-85 ezer forint között mozog a havi kereset a 114 ezer forintos országos átlaggal szemben, de vannak 63-65 ezer forintos erdészfizetések is. *A minimálbér és a most jelentősen megemelt közalkalmazotti bérek „rácsúsztak” alsó bérkategóriáinkra;* így egy éjjeliőr már esetleg többet keres, mint egy kerületvezető erdész. A mintegy 10,5%-os átlagos keresetfejlesztésből a részvénytársaságoknál valójában csak bruttó 6-7 %-ot tudtak valóra

váltani. Sokat elvont a fejlesztési lehetőségekből a minimálbér megemelése, amely után a *vállalatok kompenzációt nem kaptak.*

*

A sanyarú bérhelyzet összefügg a vállalatok általános kondíciójával. Egyes elnökségi tagok elmondták: még akkor sem tudnának nagyobb bérfejlesztést végrehajtani, ha erre engedélyt kapnának a felügyelő szervtől, mert magának a vállalatnak a súlyos helyzete nem teszi ezt lehetővé. A gazdasági visszaesés, a recesszió változatlanul érezteti hatását; a fapiac nyomott, nehezen megy a faeladás. Az eladott termékek után is nehéz a vételárát behajtani. Sok a kinnlevőség, mert a vevők egy része csak késedelmesen, más része seho-gyan sem fizet. Egyre rosszabb a ki-termelhető fatömeg minősége, így az ára is. A költségek viszont állandóan emelkednek, *ezért alacsony a gazdálkodás nyeresége.* Így egyre nyomasztóbban nehezedik az erdőgazdaságokra a korábban nagy ovációval felvett reorganizációs hitelek kamatosztól való visszafizetési kötelezettsége. Abban azonban, hogy a kapott hitelt valóban gyümölcsöző termelésfejlesztési beruházásokra fordították-e az erdőgazdaságok vagy pedig felélték, nagy a helyi döntéshozók felelőssége. S abban is, hogy egyes helyeken a vezetők pozícióféléstől vagy az egyéni érvényesülés vágyától hajtva feláldozzák a szakmai alapelveket.

A törlesztési nehézségekben azonban közrejátszik az is, hogy a kikötött öt-hat éves visszatérítési határidő igen rövidnek bizonyult, a vállalatok a számítottnál kisebb nyereségükből nem tudnak eleget tenni törlesztési kötelezettségüknek.

Segítségre lenne szükség ezen a téren (is)!

*

Az elsődleges faiparban még rosszabb a kereseti helyzet, mint az erdőgazdaságban, ami szintén összefügg az iparág általánosan aggasztó helyzetével.

A bajok gyökere talán az, hogy a *primer faipart valójában egyik mai főhatóság sem érzi a hatáskörébe tartozónak;* így kiesik a látókörükből, fejlesztésére nincs központi koncepció.

Hosszú idő óta húzódnó krónikus probléma az erdőgazdálkodás és a természetvédelem rendezetlen kapcsolata; a versenyszférában működő vállalatokra nehezedő és kompenzáció nélküli hatósági gazdálkodási korlátozások. Végso soron ez finanszírozási probléma is.

*

Ugyancsak súlyos a helyzet az erdőgazdálkodás területén működő *kisvállalkozások* terén is, amelyekhez pedig nemzetgazdasági szinten oly sok reményt fűz az állami gazdaságpolitika. Mivel a befektetett tőke itt csak alacsony rátával kamatozik, a vállalkozó erdészek költségeik mindenáron való csökkentésére kényszerülnek. Ennek egyik módja a közterhek fizetésének megkerülése, a „fekete munkások” alkalmazása. Továbbá csak igen lazán – vagy seho-gyan sem – tartják be a Munka Törvénykönyvének előírásait, a baleset-elhárítási és munkavédelmi óvrendszabályokat stb.

Azt azonban már most látni, hogy az Európai Unióba várhatóan 2004-ben, tehát nemsokára történő belépésünk után ez az egész rendszer felülvizsgálatra kerül, tarthatatlanná válik és összeomlik. *Műszakilag is ellehetetlenülnek ezek a kisvállalkozások,* mert nemhogy a bővített, de még az egyszerű újratemelés fel-tételeit, a termelő gépek, motorfűrészek és más szerszámok lecserélését sem tudják biztosítani (amint ezt már korábban is többször jeleztük). Most pedig már új, fenyegető gondként jelent meg a *szállító géppark* elhasználódásának végso stádiumba jutása. Két-három év múlva a közúti faanyagszállítás lehetetlenné válik.

*

Mivel az állami erdőgazdasági részvénytársaságok munkásgárdájukat és gépparkjukat, s az ezekhez kapcsolódó infrastruktúrát a vállalkozásokra alapozott új gazdaságpoli-

tika jegyében felszámolták, a vállalkozások tönkremenetele esetén termelő apparátus híján az erdőgazdálkodás megbénul. Így az ágazat már a szakadék szélén táncol.

Az elnökség tagjai úgy látták, hogy az állami vagyon eme még megmaradt szegmensének esetleges privatizálása a vázolt problémákból nem oldana meg semmit, legfeljebb egy helyébe másik ötöt támasztana. Ugyanis van már tapasztalat arra nézve a szakmában, hogy az ágazatba kívülről benyomuló (például egy állami fűrészüzemet megvásárló) magántőkét a profiton kívül más nem érdekli; sem a szakmai szempontok, sem a közérdek.

*

Az elnökség ezért úgy látja, hogy ezeknek a feszültségeknek a feloldásával már a politika síkján is kell foglalkozni, s ehhez talán megfelelő alkalmat nyújt a Nemzeti Erdőstratégia és Nemzeti Erdőprogramnak az Országgyűlés elé terjesztése. Ezért az elnökség javaslatát és javaslatait a társadalmi vita keretében a NEP Koordinációs Programirodájához.

Annál is inkább szükség lesz a szakma perspektivikus sorskérdéseivel történő szakszervezeti foglalkozásra is, mert az ágazat és a benne dolgozók aggasztóan súlyos helyzete kedvezőtlenül hat vissza magára szakszervezetünkre is. Az elkedvetlenedett emberek tehetetlenséggel vádolják a szakszervezetet, nem látják értelmét a belépésnek vagy a tagsági viszony fenntartásának, s megindul a létszámlemorzsolódás. Egyébként a részvénytársasági dolgozók létszáma is lassan, de folyamatosan csökken. Márpedig a nehézségeken különkülön nem, csak közös összefogással tudunk úrrá lenni. (Nem ártana ezt egy-két vezető állású személyiségnek is szem előtt tartani.)

*

A harmadik napirendi pont keretében Varga György, Nyugdíjas Bizottságunk elnöke tekintette át a kormányváltás óta végbement, a nyugdíjasokat érintő pozitív fejleményeket. Kiemelte ezek közül a kedvezményes nyugdíjrendezés lehetőségét

„Szalonkakő”

A Buda-környéki erdőkben előszeretettel, rendszeresen szalonkázó vadászok emlékkövet állítottak a nemes madár tiszteletére és a „budakeszi szalonkalesők” emlékére Budakeszin, a Hideg-völgyben. Ez a „Szalonkakő”. Alkotója Farkas Ádám szentendrei szobrászművész, a képzőművészeti egyetem ezidei rektora. A művész egy helyi, budai mészköltőmbbe véste a szalonka röpképének kontúrait.

Az emlékmű avatása alkalmával dr. Puly István ny. jogtanácsos és ügyvéd, a neves vadász mondott hangulatos kis beszédet. „A szalonka nekünk, vadászoknak a tavasz jelképe, egy reményekkel teli új vadászév kezdete” – mondotta többek között.

A képen a leleplezés pillanata látható; középen fedetlen fővel dr. Puly István. (Fotó: Pék Lajos, Budakeszi)

nők visszaállítását (amihez a kormány pénz is biztosított). A kedvezményes nyugellátás megállapítását azok kérhetik, akik már legalább három éve nyugdíjasok, nyugdíjuk összege a 40.200 Ft minimál nyugdíj alatt van és – tagjai a szakszervezetnek!

Továbbá: ismét megalakult 17 taggal a Fidesz-kormányzat alatt felszámolt Idősek Tanácsa (másként Időügyi Tanács), amelynek elnökségét maga a miniszterelnök vállalta. (Az Idősek Világnapjának idei megrendezését a kormány vállalta magára, és lebonyolítása már Medgyessy Péter elnökletével történt október 9-én a Nemzeti Sportszarnok-

ban, amelyen az EFDSZ is képviseltette magát 20 fővel.)

Az illetékes állami szervek és az érdekeiket képviselő civil szervezetek képviselőiből álló tanács fő feladata: az időseket érintő kormányhatározatok társadalmi előkészítése, valamint tájékoztatás a hatásukról.

*

Végül az elnökség megvitatta a felállításra kerülő Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Érdekegyeztető Tanácsban (FÖVÉT) való közreműködésünknek, továbbá az erdészeti dolgozók egyenruha- és tűzifa-juttatásának egyes kérdéseit és időszerű napi ügyeket.

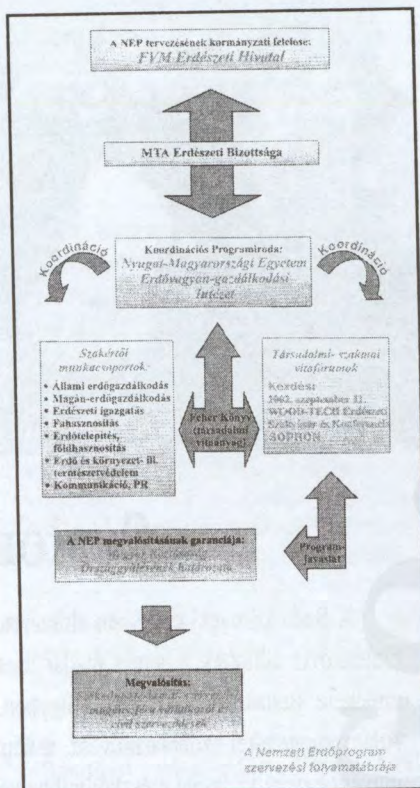
K.P.

Készül a NES és a NEP ...

... vagyis a *Nemzeti Erdőstratégia és Nemzeti Erdőprogram*. A szakkörökben már nem egészen új hírt Budapestben, az Erdészeti Információs Központban sajtótájékoztatót jelentette be Prof. dr. habil. Mészáros Károly intézetvezető egyetemi tanár, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánja.

A tájékoztatót részt vett és az érdeklődők rendelkezésére állt dr. Orosz Sándor parlamenti képviselő, az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának alelnöke is, valamint Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Hivatalának elnöke, továbbá Prof. dr. habil. Molnár Sándor intézetvezető egyetemi tanár, a NYME Faipari Mérnöki Kar dékánja, Ormos Balázs, az Országos Erdészeti Egyesület főtitkára és Horváth Péter, a soproni Wood Tech és Ligno Novum szakkiállításokat szervező Program Kft. üv. igazgatója. A konzultációt Zétényi Zoltán erdőmérnök, az Állami Erdészeti Szolgálat központjának sajtófőnöke vezette.

Mészáros Károly elmondta, hogy a természetgazdálkodást érintő hasonló stratégiák és programok elkészítésének gondolata az 1992. évi Rio de Janeiro-i ún. környezet és fejlődés Föld-csúcsról indult el, az ENSZ Élelmészügyi és Mezőgazdasági Szervezete, a FAO pedig módszertani útmutatót is adott ki. Hazai elkészítésüket Haraszthy László, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium jelenlegi h. államtitkára, az Országos Természetvédelmi Hivatal elnöke javasolta még előző beosztásában. A gondolatot támogatta a Magyar Tudományos Akadémia Erdészeti Bizottsága is. Az FVM Erdészeti Hivatala a *NEP Koordinációs Irodájának feladataival az Erdőmérnöki Kar Erdővagyon-gazdálkodási Intézetét bízta meg*, s a szükséges tervezetek kidolgozásával. Ez megtörtént, a tervezetek társadalmi vitáját a szeptemberi soproni Wood Tech szakkiállítás keretében a témakörben megrendezett konferenciával megkezdték, és jövő nyár közepéig folytatják. A beérkezett észrevételek és javaslatok figyelem-

bevételével 2003 második felében kidolgozzák a tervezetek végső formáját. Ezeket *eljuttatják az Országgyűléshez azzal a kéréssel, hogy emelje azokat határozatának rangjára* (miként a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal is történt). A NEP a 2004. január 1. és 2014. december 31. közötti évtizedre és a hagyományos értelemben vett erdőgazdálkodásra terjed ki.

A dékán felhívott „mindenkit, aki dolgozni akar”, hogy vegyen részt a társadalmi vitában és észrevételeit, javaslatait mielőbb juttassa el a Koordinációs Programirodához. Ezt megkönnyíti annak honlapja is: <http://quercus.emk.nyme.hu/NFP.Hunary>.

Dr. Orosz Sándor országgyűlési képviselő arra hívta fel a figyelmet, hogy a nagy nemzetközi megállapodások csak akkor érnek valamit, ha végrehajtásuk érdekében a maga helyén minden ember megteszi a magáét. *Az erdő nem csak a szakma belügye, s az erdészet sem megy sokra a társadalom nélkül*. Minden politikusnak és szakembernek meg van a felelőssége a vitában.

A máris kölcsönös eszmecserévé fejlődött tájékoztató során a résztvevők felhívták a figyelmet a civil „zöld” szervezetek, az önkormányzatok és a magánerdőtulajdonosok közreműködésének fontosságára. Felvetették továbbá, hogy illeszkedik-e majd a NEP a Nemzeti Fejlesztési Tervhez (NFT)?

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban megjegyezzük, hogy a NFTt ez év végén kell Magyarországnak benyújtania Brüsszelben az EU közösségi támogatásokról folytatandó tárgyalásokhoz. Jelenleg szintén társadalmi vita alatt áll. A megjelent közlemények szerint fő célja: az esélyteremtő társadalmi fejlődés, a megújuló versenyképes gazdaság, valamint a területileg kiegyensúlyozott és fenntartható fejlődés megteremtése.

Az „ERFA Híradó”-nak arra a kérdésére, hogy nem jut-e a NEP is az utóbbi mintegy másfél évtizedben készült, hamvukba hullt különféle hosszú távú tervek, stratégiák, koncepciók, programok stb. sorsára, Mészáros professzor azt válaszolta: a Nemzeti Erdőstratégia elkészítésének és a vele kapcsolatos széles körű társadalmi polémia akkor is lesz haszna, ha nem lesz belőle Nemzeti Erdőprogram. Ezzel nyilván arra gondolt, hogy nem haszontalan időnként alaposan átgondolni távlati feladatainkat, felmérni lehetőségeinket, kialakítani távlati terveinket, mert ez a szaktársadalom gondolkodását is formálja, s napi munkáját orientálja.

Dr. Orosz Sándor hozzáfűzte: az EU-csatlakozás fokozni fogja a NEP megvalósításának kedvező feltételeit.

Tegyük hozzá mindehhez: *mi is reméljük, hogy a nagy szellemi erőfeszítés nyomán tényleg születik olyan legfelső szintű politikai dokumentum, amely új növekedési pályára állítja a magyar erdőgazdaságot az EU-csatlakozást követő évtizedben*.

A Nemzeti Erdőstratégia fővénkönségét Mádl Ferenc köztársasági elnök vállalta. Szakszervezetünk elnöksége is megfontolás tárgyává teszi javaslatát.

K.P.

Az erdészetben dolgozó nők 6. nemzetközi találkozója

Ebben az évben került sor az európai erdőgazdálkodás különféle területein dolgozó hölgyek részvételével az *Erdészetben Dolgozó Nők 6. Nemzetközi Találkozójára*, amelynek *színhelye Magyarország* volt.

Az immár hagyományossá vált rendezvény ötletgazdája Szlovákiában a Zólyomi Erdészet igazgatója volt, aki 1997 késő tavaszán a szomszédos országok erdésznőinek reprezentánsait hívta meg erdészetükhöz szakmai konzultáció és kapcsolatfelvétel céljából. Lengyelországból, Romániából, Ukrajnából, Németországból és Csehországból kettő-hat fős csoportok képviselték országaikat. (Tudomásunk szerint magyar résztvevője nem volt az első találkozásnak.)

*

1998-ban az ukrán erdőgazdálkodást bemutató, felejtethetetlen programmal folytatódott a rendezvény-sorozat, amelyet az Ungvári Erdészet munkatársa, Szvetlana Kostiv szervezett. A 2. találkozóra zömmel a Zólyomból már ismerős kolléganők érkeztek, akik erdőmérnökként, közgazdászként, jogászként, környezetvédelmi mérnökként vagy építészként tevékenykednek az erdészeti irányításban vagy az erdészetekben.

Az ukrán program búcsúestjén a román delegáció vezetője jelentette be a következő évi találkozó szervezésének vállalását, amelyre 1999 májusában került sor a Brassói Erdőgazdaság területén. A szervezők Svédországba is küldtek meghívót. Így a 3. találkozón már nyolc ország erdészetben dolgozó hölgyei élvezhették a román kolléganők által szervezett nagyszerű programot és cserélhettek információt hazájuk szakmai specifikumairól. A brassói szervezők – az ukránokhoz hasonlóan – szintén rendkívüli programmal ajándékozták meg a résztvevőket mind szakmai, mind kulturális értékeik bemutatásával.

A Németországban megtartott 4. találkozásnak ismét nem volt magyar résztvevője, viszont bővült a

résztvevő országok köre Norvégiával, Lettországgal és Litvániával.

Az 5. találkozóra Lengyelországban került sor a Krakkói Erdőgazdaság területén, ahová az előzetesen várt létszámnak csak fele érkezett meg. A lengyelországi találkozásnak ismét voltak magyar résztvevői.

*

A folyamatosan fenntartott kapcsolatok révén egyre érzékelhetőbbé

– A magánerdőgazdaság működésének eddigi tapasztalatai, várható tendenciák.

– Intenzív nagyvad-gazdálkodás, vadaskertek üzemeltetése.

*

Az igen alaposan előkészített, színvonalas korábbi rendezvények meglehetősen nehéz feladat elé állítottak bennünket. Hiszen a magyar erdőgazdálkodás minden formációjában (állami erdő, honvédségi

A budapesti parkerdőben folytatott gazdálkodásról Túri Zoltán adott tájékoztatást

vált, hogy már nagyon várják a Magyarországra történő meghívást. A krakkói búcsúesten – az érdeklődésre számot tartó témák iránti igény felmérését követően – bejelentésre került a 6. találkozó magyarországi szervezésének vállalása.

A legélénkebb volt az érdeklődés a következő témák iránt:

- Az erdővel szemben támasztott társadalmi igény kielégítési szintje a főváros közvetlen közelében, finanszírozási vonatkozásokkal.
- Akáctermesztés alacsony termőképességű alföldi területeken.
- Erdőgazdálkodás természetvédelmi területeken.
- A magyar puszta állat- és növényvilága.

erdő, magánerdő, erdősövegetek) folyó szakmai munka bemutatása mellett ízelítőt kívántunk adni a hazai tájból, történelmi értékeinkből, kézművességből, népzeneiből és gasztromániából is.

A magyarországi találkozón öt országból 22 hölgy vett részt (Románia 8, Németország 5, Csehország 5, Szlovákia 3, Svédország 2 fővel képviselve). A magyarországi erdőgazdálkodásban tevékenykedőket a Fertő-Hanság Nemzeti Parkban dolgozó Roth Matthaival képviseltük, aki kitűnő tolmácsként, én pedig szervezőként voltam jelen. Angol és szlovák tolmácsként, valamint vezetőként nélkülözhetetlen volt programunk során Herczeg Szilvia, akinek

Folytatása a 6. oldalon

Az erdészetben dolgozó nők 6. nemzetközi találkozója

Folytatás az 5. oldalról

családi kapcsolata révén szintén van kötődése a szakmához.

Az öt nap programját úgy állítottuk össze, hogy *minden napnak volt valamilyen kitüntetett témája*. Minden helyszínen általános tájékoztatót kaptunk a meglátogatott cégről, a terepi bemutató helyszínét kezelő erdészetről és az ott látható, a nap témájaként megjelölt szakmai specifikumról.

*

Egy vasárnap érkeztek Budapestre a vendégek a Hotel Cédrusba, többen tízórás utazást követően. A regisztráció, vacsora és kölcsönös üdvözlések után kellemes Duna-parti

szívélyes kalauzolás mellett megtekintettük az OEE Történelmi Könyvgyűjteményét. Majd rövid séta után a MÁV Széchenyi-hegyi Gyermekvasútjának patinás különvonatával utaztunk a Budai-hegyek közjóléti erdeibe.

*

A gyalogtúra során Túri Zoltán ismertette az erdőfelújításokban alkalmazott eljárásokat és a gazdálkodás sajátosságait. A *parkerdő kezelésével kapcsolatos szakmai és pénzügyi kérdések* az Anna-kápolnánál elfogyasztott szabadtéri ebéd és a Libegő János-hegyi állomásáig tartó séta ideje alatt is foglalkoztatták a csoportot. A Zugligetbe érkezést

Kedden reggel viszont már ragyogó napsütésben indultunk az ERTI Gödöllői Kirendeltségéhez, ahol *Osváth-Bujtás Zoltán, dr. Véperdi Irina és Kmetty László* szakmai vezetésével megtekintettük az Arborétumot. Itt az Alföld fásításához alkalmazni kívánt akác klónokkal folytatnak fajtakísérleteket.

A nagy érdeklődést kiváltott bemutató után a pilisi székhelyű ERDŐSZÖV Rt. volt a következő úti célunk. *Dr. Mihályfalvy István* vezérigazgató úr tájékoztatta csoportunkat a magánerdőgazdálkodás elmúlt tízéves általános tapasztalatairól, a hazai jogszabályi környezet főbb jellemzőiről és cégük működésének problémáiról. A külföldiek részéről felmerülő sok-sok kérdés megválaszolása a terepi bemutató során folytatódott, ahol korábbi gyenge termőképességű szántóterületen előző évi akáctelepítés eredményét tekintettük meg.

*

Az akác jegyében meghirdetett nap programja a NEFAG Rt. Pusztavacsi Erdészeténél folytatódott. A vadászház ebédlőjében *Hajnal Imre* vezérigazgató-helyettes és *Borzási Béla* erdészeti igazgató adott tájékoztatást a részvénytársaság és az erdészet tevékenységéről. A helyi étel-specialitásokból készült ebéd után egy jellegzetes nagykunsági akácot tekintettünk meg. Ez rövidre sikerült a beköszöntött eső miatt, s így esőben érkezünk meg a KEFAG Rt. Bugaci Erdészetének kezelésében lévő Bucka Szállóba, szálláshelyünkre.

Házigazdáinknak, *dr. Almási János* osztályvezetőnek és *Horváth László* erdészeti igazgatónak a hosszan tartó aszályt felváltó eső fölötti öröme láttán csoportunk is jobb kedvvel szedelőzködött szerdán reggel a Kiskunsági Nemzeti Park bugaci ősbórkásának szemrevételezéséhez. Mindazonáltal viharos szélben, szinte vízintesen érkező esőben, de kemény elszántsággal vágtunk neki a nagy rédeklődéssel várt, több órás pusztai programnak, a KNP Igazgatóságának munkatársa, *Dobrosi Dénes* vezetésével.

Esős-szeles-zimankós időben Bugacon

séta enyhítette az utazás fátalmait.

Másnap, hétfőn a Pilisi Parkerdő Rt. volt a vendéglátónk. A Budakeszi úti, igényesen kialakított, új Erdészeti Információs Központban Túri Zoltán, a Budapesti Erdészet tájékoztatási főmunkatársa bemutatta a központ tevékenységét. Ezt követően került sor a találkozó hivatalos megnyitására, amikor is *Ormos Balázs*, az OEE főtitkára, *Herczeg Miklós*, az EFDSZ főtitkára és *Fehér István*, az OEE Tamási Helyi Csoportjának elnöke üdvözölte a résztvevőket.

Az Információs Központban a sokak által ismert *Riedl Gyula* bácsi

követően – zömmel a részvénytársaság feltáróútjain haladva – utaztunk tovább Visegrádra, ahol *Erdős Péter*, a Visegrádi Erdészet igazgatója várta csoportunkat. A Fellegvár udvarán kaptunk tájékoztatást az erdészet sokirányú tevékenységéről. Sajnos, a páráság miatt a pompás Dunakanyarra való rálátási és fényképezési viszonyok nem voltak a legkedvezőbbek.

Budapesti szállásunkra történt visszaérkezésünk és a vacsora után háromórás budapesti városnézés következett, de már szemerkélő esőben.

A bugaci Alföldfásítási Múzeum tárlóinak szemlélése közben már felszakadozott a felhőzet. Így derűsebb kedvvel hallgattuk dr. Almási Jánosnak a KEFAG Rt.-ről és a Bugaci Erdészet tevékenységéről szóló előadását. Ebéd után felhős, szeles időben a Kelemen-szék védett szikes tavainak madárvilágát tekintettük meg. Éjszakai szálláshelyünk már a Gyulaj Rt. óbíródi vadászházaiban volt (a következő három napon át).

*

A következő reggelen innen indultunk úti célunk felé: a HM VERGA Rt. területén levő Veszprém-környéki dolomitkopárók fásításának megtekintésére. A szakmai program előtt azonban meglátogattuk a Herendi Porcelán Manufaktúra múzeumát.

A HM VERGA Rt. részéről Mészáros Gyula vezérigazgató-helyettes és Schumacher István, a Zirci Erdészet igazgatója kalauzolta a csoportot és kitartóan válaszolt a hölgyek kifogyhatatlannak tűnő kérdésözönére. A dolomitkopáron 2001 őszén ültetett elegyes erdőtelepítés kísérő lágyszárú növényei olyan sokféleségben, virágpompában díszlettek, hogy többekben feltámadt a vágy: jó lenne itt maradni egy növényhatározóval legalább egy hétig. A hihetetlenül sokféle, más termőhelyen már kevéssé előforduló lágyszárúak meghatározása valószínűleg eltartana addig. Nagyszerű élmény volt számunkra mind a terepi program, mind a VERGA Rt. vendéglátása.

A Balaton északi partját – Tihany érintésével – kompra szállva hagytuk el és a somogyi partokra hajóztunk, ahol azután szőlőskertek közepette, gyertyafény és cigányzene mellett kemencében sült kacsát vacsorázva kóstolgathattuk a Balatonboglári Borgazdaság Rt. zamatos boraikat.

*

Pénteken a Gyulaj Rt. Hőgyésvi Erdészeténél a csibráki vaddisznós-kert megtekintésével és a róla szóló tájékoztató meghallgatásával kezdő-

A tanulmányút a gyulaji vadászháznál véget ért. Kár!

dött a nap. Kupás Deák Zoltán erdészvezető szemléletes előadásával kapcsolatos kérdések megválaszolására már az autóbuszon került sor, mert a Lengyel-Annafürdőn pár nappal korábban átadott Turisztikai és Természetismereti Központ bemutatása volt következő úti célunk. A frissítőknél az évszázados fák alatt történt elfogyasztása után a gyulaji vadászházhoz indultunk, ahol a találkozó hivatalos záróeseményére került sor.

*

Az OEE Tamási Csoportjának elnöke, Fehér István vezérigazgató köszöntötte a találkozót résztvevőit, szakszervezetünk főtisztját, a program korábbi házigazdái közül megjelenteket és Gyulaj község népdalkörét. A dalkör tagjai kedves műsorral, valamint maguk készítette, helyi népviseletbe öltöztetett gyufababák ajándékozásával tették emlékeztetővé az eseményt. A közös ebéd után minden nemzet egy-egy képviselője a résztvevők által aláírt fehér szalaggal díszítette fel a találkozót emlékére a Tilesch Péter és Gábor tamási fafaragók által művészen kidolgozott kopjafát.

*

Délután erdei gyalogtúra következett a gyulaji dámrezervátum te-

ritületén, majd lovasfogatról szemléltették-fényképezhették a dámokat a kolléganők. Közben Firtás Nándor és Antli István, a Tamási Erdészet vezetője, illetve műszaki vezetője adott tájékoztatást a Gyulaj Rt. szakmai tevékenységéről.

A vacsorát követő baráti beszélgetés kezdetén a cseh delegáció vezetője nagy ováció közepette bejelentette, hogy a 2003. évi, immár 7. találkozó szervezését a Cseh Köztársaság erdészetében dolgozó hölgyek vállalják.

*

A szombat a búcsú és hazautazás napja volt. Úgy vélem, teljesen érdemtelenül kaptam a kolléganőktől az elmondott és azóta írásban is elküldött sok köszönetet. Hiszen az nem engem, szervezőt illet, hanem a program során házigazdai feladatot vállalt intézmények, szervezetek, társaságok vezetőit és közreműködő munkatársaikat. A találkozót résztvevői nevében ezúton is Mindnyájuknak megköszönöm a szakmai nyíltságot, a szívessegét és a kitűnő vendéglátást, melynek jó híre már átlépte országunk határait.

Váradi Jánosné
Tamási

Dr. Madas András 85 éves!

Budapesten, az Országos Erdészeti Egyesület könyvtárában, ebben a patinás környezetben, szűkebb családi körben, bensőséges kis ünnepség keretében köszöntötték dr. Madas Andrást 85. születésnapja alkalmából, s vele együtt régi jó barátját, Hibbey Albertet is. A szakma részéről Barátossy Gábor, az FVM Erdészeti Hivatalának elnöke mondott köszöntőt.

*

Madas András 1917-ben a Temesvár melletti Újszentesen született erdész családban. Édesapja, Muck Endre soproni városi erdőmester hatásában mindmáig érezhető munkásságának ismertetése külön tanulmányt igényelne. Három gyermeke közül a legidősebb, András soproni evangélikus líceumi, majd egyetemi tanulmányainak elvégzése után 1940-ben szerezte meg az erdőmérnöki diplomáját. (Azt talán kevesebben tudják, hogy okleveles agrármérnök is, végzettségét 1957-ben Gödöllőn szerezte.) Ezt követően volt erdőgondnok Kárpátalján, szovjet hadifogoly Szibériában (ahonnan csak 1947-ben szabadult), MÁLLERD-osztályvezető, majd az Országos Tervhivatal dolgozója. Az OT-t mezőgazdasági főosztályvezetőként hagyta el 1972-ben, amikor mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettesé nevezték ki. Ebben a beosztásban dolgozott 1975-ben történt (politikai háttérű) nyugdíjaztatásáig.

*

Értekes tudományos, szakírói munkásságát nyugdíjasként is folytatta napjainkig. (Legutóbbi, példásan kidolgozott tanulmánya a múlt hónapban, az „Erdészeti Lapok” szeptemberi számában jelent meg.) A megfelelő előzmények után 1970-ben érte el az akadémiai doktori tudományos fokozatot, s minden reménye megvolt ahhoz, hogy az MTA tagjai közé válasszák. Jelölését azonban lehetetlenné tették azok a tényezők, amelyek korhatár előtti nyugdíjazásához is vezettek. Felső fokon beszéli a német, angol és orosz nyelvet, középfokon a franciát. Címzetes egyetemi tanár.

Élete mozgalmas 85 esztendőjének nem is dió-, hanem mogyoróhéjba történt összesűrírtése után szinte re-

ménytelen kísérletet teszünk hatalmas, gazdag és értékes életművének, szakmai eredményeinek a teljességre távolról sem törekvő áttekintésére.

Ma már világosan látható, hogy dr. Madas András volt a XX. század második felének legnagyobb magyar erdészeti politikusa, a klasszikus magyar erdészetpolitikai iskolának nemcsak továbbfolytatója, hanem nagyleptékű, nemzetközi színvonalú továbbfejlesztője is. Parttalanul csapongó, burjánzó viták után ő teremtett rendet az erdők multifunkcionalitásának kérdésében azáltal, hogy megfogalmazta és kidolgozta az erdők hármas funkciójáról szóló tézist. Ezt azután az 1972. évi VII. Erdészeti Világkongresszus Buenos Airesben a magyar delegáció előterjesztése alapján el is fogadta, és ezzel az erdészeti világpolitika rangjára emelte.

*

Néhai dr. Lesenyi Ferenc soproni professzorának egyetemi jegyzete után jókora idő elteltével, 1978-ban jelent meg „Erdészeti politika” című könyve, amely a II. világháború utáni évtizedek szakirodalmi termésének egyedülálló, nemzetközi sikert aratott alkotása volt. Rendszerét politológiai igényességgel, a korszerű, matematikai módszereket felhasználó gazdasági prognosztika alkalmazásával alapozta meg. E tekintetben megemlíten-dő az 1974-ben megjelent „World Consumption of Wood. Trends and

Prognoses” című könyve (szabadabb fordításban: A világ fafogyasztása. Irányzatok és előrejelzések). Prognosztikai módszerét az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának Fbizottsága 1972-ben Genfben megtárgyalta és alkalmazási ajánlással megküldte a tagországok kormányainak. Egy nemzetközi közösség által alkotott és F.C. Hummel által szerkesztett, 1984-ben megjelent „Forest policy” (Erdészeti politika) című könyvben is ő írta az erdők környezetvédelmi és szociális-rekreációs funkciójáról szóló fejezeteket.

Szakadatlan szellemi fejlődésére és megújulási képességére, a világ iránti lankadatlan érdeklődésére és nemzetközi tájékozottságára jellemző, hogy 82 éves korában, 1999-ben az OTKA megbízása alapján elkészítette 1978-as könyvének folytatását „Erdészeti politikai a piacgazdaság viszonyai között” címmel. Az A/4 formátum mellett is 206 oldalra rúgó kötet (amely a jövőt illetően profétikus meglátásokat is tartalmaz) sajnos, csupán kéziratként, egészen kis példányszámban juthatott el eddig néhány intézményhez és barátához.

*

Madas András azonban nem (csak) elméleti politikus volt, hanem valódi diplomata is, aki nagy tekintélynek és népszerűségnek örvendett nemzetközi körökben. 1970-1973 között alelnöke, 1973-1976 között pedig elnöke volt az imént említett ENSZ EGB-FB-nek, amely a FAO Erdészeti Bizottsága mellett az erdészet legfontosabb nemzetközi szervezete volt a II. világháború utáni évtizedekben. A már szintén említett argentinai világkongresszuson pedig a legfontosabb szakbizottság: az erdészeti politikával, igazgatással és tervezéssel foglalkozó bizottság munkáját vezette, annak elnökeként. Nehéz volna számbavenni, hogy állami és társadalmi vonalon hány nemzetközi rendezvény részese volt és hány nemzetközi kapcsolati ügyben járt el.

*

Munkásságának másik kiemelkedő területe a környezetvédelem. Bizonnyára nemzetközi látóköre (diplomáciai kapcsolatait, tapasztalatait, irodalmi tájékozottságát) alapján az első

szakemberek között volt hazánkban, akik felismerték a környezetvédelem jelentőségét és perspektivikusságát. Jellemző szellemi rugalmasságára és megújulási képességére, hogy bár korábban a mezőgazdasági műtrágyázás elismert szakértője és szószólója volt, mégis felismerése nyomán képes volt az irányváltásra. S a cselekvésre is, mert MÉM miniszterhelyettesként minden (nem túlságosan sok) lehetőségét latba vetve és nem nagy követő csapattal a háta mögött, inkább csak személyes kvalitásaira hagyatkozva, hűvös politikai ellenszélben törte az utat a környezetvédelmi eszme hazai előrejutása számára. Kiemelkedő szakirodalmi alkotása ezen a téren az 1985-ben megjelent „Ésszerű környezetgazdálkodás a mezőgazdaságban” című könyve. Talán ennél is messzebb ható volt az a munkássága, amelyet 20 éven át az MTESZ Környezetvédelmi Bizottságának elnökeként kifejtett. A magyar környezetvédelem hőskorában (amikor még nem lovagolta meg annyi ügyes ember, botcsinálta környezetvédő – jó pénzért – ezt a hálásnak bizonyult témát) jó ideig ez a bizottság volt az ügy legfontosabb multidiszciplináris jellegű műhelye.

*

Agráriusként dr. Madas az Országos Tervhivatalban is, a MÉM-ben is úgy tevékenykedett, hogy a magyar mezőgazdaság a szocialista rendszer kényszerpályái által behatárolt, nem túlságosan nagy mozgástérben is minél többet megőrizhessen nemzeti sajátosságaiból és humánus, produktív, műszakilag nemzetközi színvonalú, az egyéni érdekelttség és ambíció kielégítésére is lehetőséget nyújtó nemzetgazdasági ágazat legyen. Ezzel a magatartásával persze nem állt egyedül, s nem is rajta és társain múlott, hogy a dolgok nem egészen úgy alakultak, ahogyan kellett volna. Az Országos Tervhivatalban főosztályvezetőként mindig azon volt, hogy az erdészet a nagyarányú erdőtelepítések folytatásához a szükséges költségvetési forrásokat megkapja. A Mezőgazdasági és Élelmezéstudományi Minisztériumban akkoriban nem az ágazati, hanem a funkcionális irányítás érvényesült a miniszterhelyettesek közötti munkamegosztásban. Madas András fő feladata a nemzetközi kapcsolatok rendbehozása és gondozása volt (s ezen a téren

óriási, sokoldalú nyelvtudása birtokában jórészt egyszemélyes diplomáciai munkát végzett.) E mellett azonban megkülönböztetett figyelmet fordított a többek között ez ő felügyelete alá rendelt Erdőrendezési Főosztály tevékenységére (amely az egyetlen erdészeti egység volt a minisztériumban és folyamatosan kísértette a felszámolás veszélye).

*

Ezzel el is jutottunk Madas Andrásához, az erdészhez. Mert bármily sokirányú is volt munkássága, lelke mélyén igaz erdész maradt mindig. Talán fogalmazhatunk így is: kárpáti erdész! Mert a pálya kezdete olyan az erdész számára, mint az első szerelem: feledhetetlen. A bustyaházai-szinevéri évek, a „Kárpátoknak fenyevesekkel vadregényes tája”, a hegyi folyók és tavak, az erdei emberek, az ottani igaz kollégák és barátok mély nyomot hagytak lelkében. Beoltották az erdő szeretetével, és ez a szérum nem engedte, hogy az erdőtől és szakmájától valaha is elszakadjon. Az Országos Erdészeti Egyesületnek még pályakezdekéskor tagja lett. 1956-ban pedig (nehéz történelmi korszakban, és már felelős beosztásban) elvállalta az OEE elnöki tisztségét, amit folyamatosan töltött be 1979-ig (amikor is a nyugdíjaztatása körüli tényezők nem tették lehetővé további jelölését erre a tisztségre).

Írányítása alatt az egyesület felvirágzott. Kiépültek központi szakosztályai, szakbizottságai és területi szervezetei, a taglétszám 5.000 fő fölé emelkedett. Az egyesületi formációkban pezsgő élet folyt. A heterogén képzettségű emberek az OEE keretében egységes szakmává, kollegiális közösséggé, valóban erdésztársadalommá kovácsolódtak. A korábbiakhoz képest óriásira bővültek az egyesület bel- és külföldi kapcsolatai, utóbbiak nyugati irányban is. (Nem is nézte ezt mindenki jó szemmel.) Ebben is meghatározó szerepe volt dr. Madas diplomatikus személyiségének, képességeinek és nem utolsósorban közéleti bátorságának. Hosszú időn át volt nagyra becsült és tevékeny tagja az MTESZ országos elnökségének is.

Ha valakiben ez után a rövid pályakép után – személyes ismeretség híján – netalán egy száraz tudós, hideg politikus portréja merülne fel dr. Madas Andrásról kapcsolatban, az

nagyot tévedne. Komoly, nagyon fegyelmezett, az élet által keményre edzett, de talán éppen ezért a nagyon erős emberekre jellemző belső derűvel áthatott színes személyiség ő. Aki, ha az élet úgy hozta, örömmel ült le barátaival, kollégáival egy-két pohár bor melletti beszélgetésre, akár egy kis selmeci-soproni vagy magyarnótázásra, sőt szívesen perdült táncra is, ha a pezsdítő zene a szebbik nem megforgatására inspirálta. Szellemes, szuggesztív társalgó, aki hamar a társaság középpontjába került. Nem egy szakestélynek volt emlékeztetes levezető elnöke; spontán humorérzéke ilyenkor csillant meg leginkább.

*

Hosszan taglalhatnánk még ennek a gazdag, tartalmas, munkás, eredményes életútnak az eseményeit-fejleményeit, de terjedelmünk korlátja lefékezi tollunk futását. Ugyancsak hosszan sorolhatnánk azokat a különféle állami és társadalmi kitüntetéseket is, amelyekkel munkásságát élete során elismerték. Ám ettől kissé nekrológjellegűvé válna írásunk; márpedig mi örömteli születésnap-i köszöntőnek szánjuk.

Ezért csak a legutolsót említjük: az 1998-ban elnyert Széchenyi-díjat. Ezt az 1990. évi XII. törvénnyel alapított és a Kossuth-díjjal egyenértékű magas kitüntetést a köztársasági elnök adományozza olyan személyeknek, akik kivételesen magas színvonalú, példaértékű, nemzetközileg elismert eredményt értek el a tudományok, a műszaki alkotások, a kutatás, a fejlesztés stb. területén.

Azért emeljük ki dr. Madas kitüntetésekének hosszú sorából éppen a Széchenyi-díjat, mert úgy érezzük, hogy a rendszerváltás után csaknem tíz évvel történt elnyerése bizonyítja: a jellem és a szellem együttese az, amit az emberek társadalmi-politikai rendszerektől függetlenül mindig értékelnek.

Magas születésnapja alkalmából dr. Madas András szakszervezetünk részéről is szívből köszöntjük és erőt, legalább viszonylag jó egészséget, további eredményes munkálkodást és sok boldogságot kívánunk!

Dr. Király Pál

A VII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok Jánoshalmán

A hetedik! A legjobb? A legszervezettebb? A legvárosiasabb? Itt volt a legtöbb program? A plébános úr számára ez volt a legemlékezetesebb utcabál?

Minden lehet... Nem lehet sorrendet állítani, és nincs is rá szükség. A plébános úr, akinek az ablaka alatt húzták két éjen át, már bizonyára több ilyet is átélt, és nem tudná megmondani, melyiktől aludt el később vagy rosszabbul.

Péntek déltől érkeztek a csapatok és a vendégek. Az alföldi városka teljesen átadta központját és intézményeit az erdész sportolóknak. Ezen a hétvégén minden e körül forgott. Tizenkilenc részvénytársaság és intézmény küldte el közel hétszáz versenyzőjét.

Az ÖKOPAL Kft. lelkes szervezői mindenkit bevontak, nem volt fejetlenség, a felelősök profi vendéglátók voltak. Gilicze Péter SZB titkár, a rendezvény főszervezője szerint nemcsak a szervezők, vendéglátók, szponzorok voltak helyiek, illetve környékeliek, hanem a kulturális rendezvényeken fellépő szereplők is.

A délutántól folyamatosan működő színpad körül zajlott az élet. A sörasztalok mellett a sportolók és a vendégek akklimatizálódtak. Az etetés-ítatás, a helyszín kialakítása a Korzó nagyvendéglőre hárult. Ők gondoskodtak arról, hogy ekkora vendégereg ellátása rendben történjen és mindenki elégedetten álljon fel az asztal mellől. Mindenki dicsérte a svédasztalos reggeli megoldást. A szerény, de kulturált szálláshelyek városi és egyházi kollégiumokban álltak rendelkezésre a rendezvény közelében.

Este hat óra tájban a sportolók felvonultak a színpad körül, ahol Herczeg Miklós, az EFDSZ főtitkára ünnepélyesen megnyitotta a VII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokat. Őt követően Kiss György polgármester üdvözölte a sportolókat a 10 ezer lakosú város nevében. Gilicze Péter, szakszervezetünk elnökségének tagja, az ÖKOPAL Kft. SZB-titkára pedig főszervezői minőségében a sportszerűség és az időpontok betartására kérte a résztvevőket.

A Korzó vendéglő kitelepült a terre és a sörasztaloknál vacsora után

az est további részében mindenki maga döntötte el, hogy a színpadon zajló műsort élvezi vagy különböző, nem tiltott doppingszerekkel – bor, sör, pálinka (tej? Id. Fr.O.) – próbál a versenynapra felkészülni az éjszakába nyúló térdiszko mellett.

A versenyek helyszíne többségében a városban belül volt; a lövészetek Kecelen, a teke pedig Kiskunmajsán.

Lövészet. Kisebb zökkenő volt az indulásnál, de a keceli Pintér Művek tulajdonában lévő lőtér lelkes rendező csapata, rugalmasan feloldotta a problémát. A kispuska lőtér kitűnő volt, és a sorukra váró férfi sportársak csak akkor torlaszolták el a bejáratot, amikor a forrónadrágos lövészlányok céloztak elmélyülten a táblákra.

Jánoshalma Bács-Kiskun megye déli részén, a Baját Kiskunhallyal összekötő 5412-es útvonal mentén fekszik. Lakóinak száma mintegy tízezer. A lakosság főleg a mezőgazdaságból él. Néhány kisüzem, a szolgáltatóipar és a város intézményei adnak munkát a lakosok kisebb hányadának. A környékbeli kiterjedt tanyavilágban egyre több tanyát alakítanak át vendégfogadásra, ahol fogadni tudják a tanyai életforma iránt érdeklődő hazai és külföldi látogatókat.

Minden fegyelmezetten zajlott. A lövészetre száz fölött volt a jelentkezők száma, ezért a szervezők megfelelték a létszámot és váltásban megnevezhettük a Pintér Művek fegyvergyűjteményét és a Haditechnikai Parkot. Nyugodtan mondhatjuk, hogy csak interkontinentális rakétát nem láttunk, minden egyebet igen a volt Varsói Szerződés hadi eszközei közül. Elképedve és egyben elborzadva szemlélhetjük a rozsdásodás különböző fázisaiban leledző szörnyetegeket. A MIG-ek pilótakabinjába betekintve, felmerül az emberben, hogy mi van akkor, ha pl. vizketni kezd a háta? Előtte ugyan „térkép e táj”, de a hátam mögé nem fér a kezem... A kiállítás egyébként gondosan rendezett-szervezett. A borsos belépődíj ellenére nem lehet olcsó dolog fenntartani a hatalmas területet elfoglaló hadimúzeumot. Pintér úr már biztosan beírta magát a hadtörténetbe. Bárcsak

minden szereplő ilyen békés úton jutna el ide.

Foci. Szép és ronda meccsek. A bírót nem szidták különösebben, bár ifjú koruknak tudható be, hogy bizonyos szabályokat nem egyöntetűen alkalmaztak (pl. döntetlen esetén rájátszás vagy 11-es). Sérülés nem volt. Az eddigi sorozatosan győztes zalaikat a döntőben legyőzte az esélytelennek vélt VADEX. Érdekesség: a férfiak között az ERTI kapuját női oroszlán védte nagy elszánással (vagy bájjal?). Ennek ellenére nem tisztelték benne a nőt a marcona csatárok és alaposan „megszórták”.

Kosárlabda. Az eddigi nyerők kicsit hátrébb szorultak és az önállóan először nevező HM VERGA lett a győztes.

Teke. Kiskunmajsán volt alkalmas pálya, amely megfelelt az elvárt színvonalnak. Az indulás körüli kisebb zavar után nagyon színvonalasra sikerült a vetélkedés. A versenyzők igen jókedvűen, nótázva érkeztek vissza. Úgy látszik, ott nem volt tilos a célvíz alkalmazása. Egyöntetű vélemény, hogy a tekét nem szabad kihagyni a sportnapok műsorából.

Sakk. Lengyel részvétellel, tehát nemzetközi jelleggel lebonyolított sikeres verseny volt a Honvéd Kaszinóban. Itt egy szép gobelin-kiállítás környezetében drukkolhattunk a versenyzőknek. A kiállító művész Ságodi Lászlóné volt.

Asztalitenisz. Néhány jól ütő hölgy itt is hiányzott, de a mezőny így is erős volt.

Szombat esti zárás. Az első hat helyre kerültek kaptak pontokat és ebből állt össze az egyéni, a csapat és az összesített eredmény. A díjakat a város, a szakszervezetek vezetői, a szponzorok (szép számban voltak) és a meghívott vendégek adták át. Az Északerdő Rt. csapata az eddigi évek eredményei alapján tavaly már örökre elnyerte a vándorserleget. Most az újonnan készített serleg is hozzájuk került, legalább is átmenetileg.

Barta László, szakszervezetünk elnöke szellemes zárszavában megköszönte a rendezőknek-szervezőknek, a város segítőkész vezetőinek, lakóinak a sikeres lebonyolítást, és jó felkészülést kívánt a sportolóknak a következő Sportnapokra. A következő rendezvény helyszínét még nem hatá-

Gólvészélyes helyzet a foci pályán

rozták meg, de a „diplomáciai puhatolódzások” már elkezdődtek.

Az est fergeteges utcabálba torkolt. A résztvevők száma ezren felül volt. (Remélem, a plébános úr is kijött, ahelyett, hogy ágyban forgolódjon, mert itt aludni nem lehetett.) Másnap reggel már a frissen takarított helyszínen próbáltuk magunkat utazóképes állapotba hozni.

Akik szórakoztattak bennünket: szinte mindenki jánoshalmi volt. A széphangú, lelkes Páva Kör és a citerazenekar, az Extázis tánczenekar, a Probitas táncegyüttes és a hajlékony jánoshalmi aerobik együttes, a Mitrász jazzvokál csapata, s nem utolsósorban a fáradhatatlan és gazdag repertoárral szereplő Mélykúti Fúvós Zenekar. (Sajnos, utóbbiakat az esti programcsúszásban elspórolta konferálni az egyébként talpraesett, jól rögtönző műsorvezető, Kurucz Péter kolléga.) Csodálatos, hogy egy ilyen kis városban két napra való színvonalas műsort össze lehetett hozni helyi erőkre alapozva.

A Sportnapok két napja alatt új ismeretségek köttettek és régiak erősödtek. Jó néhány vendégszerető városi polgár is bekerült ebbe a körbe. Aki eddig csak hallott a városról, legközelebb barátokhoz jöhet.

Viszlát Jánoshalma! Ide is el kellene egyszer hozni a családot csak úgy megmerülni a város levegőjében, enni egy jót a Korzóban, inni rá könnyű alföldi bort, és elmenni abba a helyes, tiszta és nem drága „cukiba”, ott, a lakótelep szélén...

Dudás Péter

EREDMÉNYEK

Kispályás labdarúgás:

1. Vadex Rt., 6 p., 2. Zalaerdő Rt. 5 p., 3. Északerdő Rt. 4 p., 4. KEFAG Rt. I. 3 p., 5. ÁESZ 2 p., 6. MEFA Rt. 1 p.

Kosárlabda:

1. Verga Rt. 6 p., 2. MEFA Rt. 5 p., 3. VADEX Rt. 4 p., 4. Vértesserdő Rt. 3 p., 5. Északerdő Rt. 2 p., 6. HM-BP. 1 p.

Asztalitenisz - női egyéni:

1. Tóth Szilvia - KEFAG Rt. 6 p., 2. Kovács Pálné - Északerdő Rt. 5 p., 3. Molnár Józsefné - Egererdő Rt. 4 p., 4. Zamborszky Betti - Északerdő Rt. 3 p., 5. Farsangné Tóth Ilona - Egererdő Rt. 2 p., 6. Nagy Árpádné - Egererdő Rt. 1 p.

Asztalitenisz - női csapat:

1. Északerdő Rt. 6 p., 2. Egererdő Rt. 5 p.

Asztalitenisz - férfi egyéni:

1. Bernáth János - Egererdő Rt. 6 p., 2. Guth József - Ipolyerdő Rt. 5 p., 3. Daróczi Péter - Ipolyerdő Rt. 4 p., 4. Nagy László - Északerdő Rt. 3 p., 5. Komoróczy Csaba - Ipolyerdő Rt. 2 p., 6. Burghardt Ferenc - Vértesserdő Rt. 1 p.

Asztalitenisz - férfi csapat:

1. Ipolyerdő Rt. 6 p., 2. Egererdő Rt. 5 p.

Sakk - női egyéni:

1. Madarász né Hervei Piroska - SEFAG Rt. 6 p., 2. Szombati Magdolna - Ipolyerdő Rt. 5 p., 3. Kisgyura Brigitta - SEFAG Rt. 4 p., 4. Szigeti Réka - ERTI 3 p., 5. Prazsák Edina - Ipolyerdő Rt. 2 p., 6. Csikosné Szakálas Gabriella - Északerdő Rt. 1 p.

Sakk - női csapat:

1. SEFAG Rt. 6 p., 2. Északerdő Rt. 5 p.

Sakk - férfi egyéni:

1. Papp Nándor - Zalaerdő Rt. 6 p., 2. Máté Gáspár - SEFAG Rt. 5 p., 3. Gál Gábor - Ipolyerdő Rt. 4 p., 4. Györke Zoltán - SEFAG Rt. 3 p., 5. Olenderek Thomas - Lengyelország 2 p., 6. Németh József - Zalaerdő Rt. 1 p.

Sakk - férfi csapat:

1. Zalaerdő Rt. 6 p., 2. SEFAG Rt. I. 5 p., 3. SEFAG Rt. II. 4 p., 4. Ipolyerdő Rt. 3 p., 5. Északerdő Rt. 2 p., 6. KEFAG Rt. 1 p.

Teke - női egyéni:

1. Prókai Jánosné - Északerdő Rt. 6 p., 2. Drobnyné Pollák Margit - Vértesserdő Rt. 5 p., 3. Müller Kinga - Vértesserdő Rt. 4 p., 4. Battáné Császár Erika - Északerdő Rt. 3 p., 5. Fülöp Lajosné - Északerdő Rt. 2 p., 6. Ecsegi Istvánné Rt. 1 p.

Teke - női csapat: 1. Északerdő Rt. I. 6 p., 2. Vértesserdő Rt. 5 p., 3. Északerdő Rt. II. 4 p., 4. Egererdő Rt. 3 p.

Folytatás a 12. oldalon

Elmélyülten bűvölik figuráikat a sakkozók

A VII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok Jánoshalmán

Folytatás a 11. oldalról

Teke - férfi egyéni: 1. Bölcskei Ferenc - ÖKOPAL Raklap Kft. 6 p., 2. Oravec József - Vértesserdő Rt. 5 p., 3. Ringl István - KAEG Rt. 4 p., 4. Berki Csaba - ÖKOPAL Raklap Kft. 3 p., 5. Gál Albert - Zalaerdő Rt. 2 p., 6. Szecsődi Péter - Északerdő Rt. 1 p.

Teke - férfi csapat: 1. KAEG Rt. 6 p., 2. ÖKOPAL Raklap Kft. 5 p., 3. Zalaerdő Rt. 4 p., 4. Vértesserdő Rt. 3 p., 5. Északerdő Rt. 2 p., 6. KEFAG Rt. 1 p.

Légpuska lövészet - női egyéni: 1. Berta Mónika - ERTI 6 p., 2. Fejes Lászlóné - Északerdő Rt. 5 p., 3. Varga Lászlóné - Északerdő Rt. 4 p., 4. Földházi Istvánné - ERTI 3 p., 5. Pisák Mária - Északerdő Rt. 2 p., 6. Varga Jánosné - Egererdő Rt. 1 p.

Kispuska lövészet - női egyéni: 1. Szaboszlai Tiborné - Északerdő Rt. 6 p., 2. Kaponya Józsefné - SEFAG Rt. 5 p., 3. Földházi Istvánné - ERTI 4 p., 4. Fejes Lászlóné - Északerdő Rt. 3 p., 5. Pisák Mária - Északerdő Rt. 2 p., 6. Puskás Bea - SEFAG Rt. 1 p.

Kispuska lövészet - női csapat: 1. ERTI 6 p., 2. Északerdő Rt. Női 1. csapat 5 p., 3. Egererdő Rt. 4 p., 4. MEFA Rt. 3 p., 5. SEFAG Rt. Női 2. csapat 2 p., 6. SEFAG Rt. Női 1. csapat 1 p.

Kispuska lövészet - férfi egyéni: 1. Kovács László - Gemenc Rt. 6 p., 2. Matisz Norbert - Északerdő Rt. 5 p., 3. Daczó Zoltán - MEFA Rt. 4 p., 4. Merczel István - SEFAG Rt. 3 p., 5. Kovács Endre - Zalaerdő Rt. 2 p., 6. Kiss Jenő - Gemenc Rt. 1 p.

Sikerül-e a hálóbba dobni? Feszült pillanat a kosárlabdapályán

Légpuska lövészet - női csapat: 1. Északerdő Rt. Női 1. csapat 6 p., 2. Északerdő Rt. Női 2. csapat 5 p., 3. ERTI 4 p., 4. MEFA Rt. 3 p., 5. Egererdő Rt. 2 p., 6. SEFAG Rt. Női 2. csapat 1 p.

Légpuska lövészet - férfi egyéni: 1. Rimaszécsi László - Északerdő Rt. 6 p., 2. Szaniszló Zoltán - ERTI 5 p., 3. Antali István - Gyulaj Rt. 4 p., 4. Kovács László - Gemenc Rt. 3 p., 5. Szenek József - KEFAG Rt. 2 p., 6. Varga László - Északerdő Rt. 1 p.

Légpuska lövészet - férfi csapat: 1. Északerdő Rt. Férfi 1. csapat 6 p., 2. Zalaerdő Rt. 5 p., 3. Északerdő Rt. Férfi 2. csapat 4 p., 4. ÁESZ Eger 3 p., 5. Gemenc Rt. 2 p., 6. Egererdő Rt. 1 p.

Kispuska lövészet - férfi csapat: 1. Gemenc Rt. 6 p., 2. Zalaerdő Rt. 5 p., 3. Északerdő Rt. Férfi 1. csapat 4 p., 4. MEFA Rt. Férfi 2. csapat 3 p., 5. Északerdő Rt. Férfi 2. csapat 2 p., 6. ÁESZ Férfi 1. csapat 1 p.

ÖSSZESÍTETT VÉGEREDMÉNY: 1. Északerdő Rt. 125 p., 2. SEFAG Rt. 46 p., 3. Zalaerdő Rt. 36 p., 4. Egererdő Rt. 35 p., 5. ERTI 31 p., 6. Ipolyerdő Rt. 31 p., 7. Vértesserdő Rt. 30 p., 8. MEFA Rt. 19 p., 9. ÖKOPAL Raklap Kft. 19 p.

Köszönet a fegyelmezett versenyzésért!

A VII. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok keretében a lövészet versenyszámok szervezését-rendezését a Bács-Kiskun Megyei Technikai és Tömegsport Klubok Szövetsége (BTTSZ) bonyolította le, a keceli Pintér Művek Lövész Klubjával karöltve a keceli sportlőtérén.

A BTTSZ elnöksége nevében rövid megnyitó beszédet tartottam, kérve azt, hogy a versenyeredményektől eltekintve első legyen a biztonság!

Ezt követően a lövészetvezető versenybíró, Józsa Lajos sporttárs, nyugállományú alezredes tartotta meg a technikai vonatkozású eligazítást.

Mi, akik társadalmi munkában számos hasonló tömegversenyt rendezünk évről évre, örömmel tapasztaltuk, hogy az erdészeti és faipari dolgozók lőtérfegyelme messze meghaladta a más területekről érkezettek részéről „megszokott” fegyelmet. Más alkalmakkor – a verseny alatt folyamatosan – figyelmeztetni kell a résztvevőket a biztonságra, ezúttal azonban erre nem volt szükség. A reggeli eligazításkor elmondott biztonsági szabályokat minden versenyző – nő és férfi egyaránt – betartotta.

Ez megnyugvással töltött el minket, bírőkat és rendezőket. Baleset esetén ugyanis a bíróság nem veszi (mert nem veheti) azt figyelembe, hogy „csak” társadalmi munkások vagyunk. Más esetben alig várjuk, hogy a verseny végére érjünk és fellélegezhessünk: hála az égnek, nem volt baleset. Most azonban ebben biztosak lehetünk. Verseny közben egyszer sem kellett senkit sem figyelmeztetni a legkisebb szabálytalanságra sem.

Az is „feltűnő” volt (jó értelemben), hogy a tüzelőállásba való folyamatos beérkezés rendben folyt, pedig a versenyzők fele – váltással – elment megnézni a ma már európai hírv Pintér Művek Haditechnikai Parkot.

A versenyről azt állapítottuk meg, hogy a résztvevők többsége nem ezen a napon fogott először fegyvert a kezében. Mintegy 10-15 %-uk az átlagnál lényegesen jobban lőtt (férfiak és nők egyaránt); 70 %-uk az ilyen versenyen elvárható szinten; a 10-15 % volt az, aki ezt megelőzően valószínűleg nem-igen foglalkozott a lövészporttal, még amatőr szinten sem. Ez így egészében jó eredmény.

Ismételten csak köszönettel tartozunk a résztvevők fegyelmezettsgéért

Mező István

Ny.ezredes, értékelő versenybíró, Kecskemét

Tölgy kontra bükk kontra fenyő a Zemplénben?

Magyar akadémikust még 92 éves korában is változatlan intenzitással foglalkoztatják az erdészeti kérdései

Tiszteletreméltóan magas kort megért, hamarosan életének 92. esztendejébe lépő akadémikusunk: dr. Magyar János, ny. erdőrendezéstani professzor fáradhatatlan szellemi aktivitására jellemző, hogy a közelmúltban felkereste a Zempléni-hegységben azokat az erdőterületeket, ahol gyakorlati szakmai pályafutását kezdte. Bár élete az erdészettudomány szolgálatával: a tudományos kutatással és a felsőfokú szakoktatással, az erdőmérnökképzéssel forrt össze, azonban a pályát ő is az erdőgazdasági gyakorlatban kezdte. Sopronban azon kevés számú hallgató közé tartozott, akik négy év leforgása alatt eleget tettek valamennyi vizsgázási és szigorlatozási kötelezettségüknek. Az aszódi gimnáziumban 1930-ban tett érettségi után legott beiratkozott a soproni (akkor még főiskolai) Erdőmérnöki Karra és 1934 végén – immár abszolvált egyetemistaként – *át is vette erdőmérnöki diplomáját.* 1935. február 1-én pedig megkezdte szolgálatát a Zemplénben, Erdőhorvátiban, báró Waldbott Kelemen erdőbirtokán.

Bizony, az ezután eltelt 67 esztendő alatt nagyot fordult a világ, nagyot változott a zempléni táj is. A helyszíni látogatásnak a legemlékezetesebb mozzanata talán az volt, amikor is Magyar János Újhu-

ta határában, a Vadaskert elnevezésű erdőrész térségében *megtekintette azt az igen szép jegenyefenyvest, amelynek ültetését 1935-ben irányította,* de amelynek a véghasználata már megkezdődött, mert az állomány alatt megjelent a szép, sűrű jegenyefenyő természetes újulat. Kevés erdésznek adatik meg hasonló szituáció!

Az akadémikus helyszínelésének (amire Budapestről Halász Gábor, az OEE Erdőrendezési Szakosztályának elnöke kísérte el) az alkalmat az adta, hogy ekkor bonyolította le a vidéken terepi rendezvényt az OEE Sárospataki Csoportja. A programot Szaniszló Gábor, az Északerdő Rt. Hegyaljai Erdészeti Igazgatóságának vezetője, valamint Bobkó János erdőfelügyelő, a helyi csoport titkára vezette. S többek között résztvett rajta Steiner József, az Állami Erdészeti Szolgálat Miskolci Igazgatóságának vezetője, Duska József, a Bükk Nemzeti Park igazgatója, dr. Bartucz Ferenc, a nemzeti park immár nyugállományú igazgatója is.

E neveket azért soroljuk fel, mert aki ismeri a megnevezett kollégákat, már ebből is sejtheti, hogy a kemény szakmai vita alapja eleve adott volt.

Nem ebből a szempontból említjük meg, hanem azért, mert a szaktársi kollegialitást példázta, hogy bár az erdei bejárást pénteken rendezték, de résztvett rajta a szomszédos Miskolci Helyi Csoport titkára, Bak Julianna is. Továbbá bekapcsolódott a programba annak bizonyos szakaszában Cserép János, az Északerdő Rt. vezérigazgatója, az Országos Erdészeti Egyesület júniusban megválasztott elnöke. S mivel Duska József meg az OEE új ált. elnökhelyettese, hát egyesületi rendezvény volt ez a javából.

A terepi bemutató témája éppen azért volt meghökkentő és érdekes, mert látszólag hétköznapi közönséges volt: *természetes és mesterséges fiatalosok ápolása.* Erdőápolás témakörben nemigen szoktak önálló programot szervezni, mondván: ugyan miről lehet ezzel kapcsolatban beszélni?

A háromhuta bemutató azt bizonyította: van miről!

Egy buján zöldellő *bükk-tenger közepette* 1989-ben ültetett lucfenyves volt az első stáció, amelyet, mint csemeteültetési erdőfelújítást ebben az évben még egy utolsó ápolásban kíván részesíteni az erdészeti igazgatóság.

A kipattant vita gyökere természetesen az volt a mai világban, hogy van-e helye egy összefüggő lucosnak itt, a bükk természetes hazájában, a Zempléni Tájvédelmi Körzet kellős közepén? S ha már itt van, mi legyen a sorsa, a jövője?

A helyzetet bonyolítja, hogy a fiatalosban már szemmel láthatóan megjelent (sárguló kis foltokban) a *szűkárósítás*, az Ips typographus és az Ips calcographus, vagyis a betűző és a rézmetsző szű szorgos munkálkodásának következményeként.

Zempléni kollégáink nem is titkolták azt a nézetüket, hogy ha ma kerülne kitermelésre az előző, 1988-ban végvágott 82 éves lucos, akkor már nem luccal újítanák fel ismét a területet. Hanem elsősorban a most is jelenlevő lombos fafajok: bükk, hegyi juhar, nyír természetes újulatára támaszkodva, s 5-10 % vörösfenyőt is ültetéssel elszórtan, szálanként beleelegyítve végeznék a felújítást. Mivel azonban a sűrű, hektáronként 10 ezer darab csemetével ültetett fiatalos már itt van, mi legyen vele? Nagyjából kialakult az a vélemény, hogy addig kell tartani és gondozni az állományt, amíg kb. szarufa méretű anyagot nem ad. Vagyis mintegy 40-50 éves korig, hogy a kitermeléskor legalább a felhasználás költségét fedezze a kikerülő iparifa árbevétele.

Ha gyengén is, de más hangok is hallatszottak azonban a fenyők jövőjével kapcsolatban. Nevezetesen, voltak kollégák, akik szerint a *fenyők ügyét nem kellene napjainkban sem olyan mereven, már-már ellenségesen kezelni itt, a Zempléni-hegységben, az Észak-keleti Kárpátok előterében, ahol a makroklíma már kedvez a tenyésztetüknek.*

Folytatása a 14. oldalon

Tölgy kontra bükk kontra fenyő a Zemplénben?

Dr. Magyar János elégedetten szemléli annak a jegenyefenyvesnek mai szép természetes újulatát, amelynek ültetését még ő irányította pályafutása kezdetén, 1935-ben

Folytatás a 13. oldalról

S különösen nem az egykori Waldbott-birtokon, ahol immár *évszázados hagyománya van a fenyők telepítésének*. Igaz, ez elsősorban erdészeti célból történhetett: a nyiladékok vörösfenyő-fasorral való beszegésével. Ám gyönyörű, száz éven felüli korú duglaszfenyő állomány, vagy éppen a már említett, Magyar János irányításával létesített szép jegenyefenyves is tanúsítja, hogy az egykori erdőbirtokos kifejezett kívánságának megfelelően *nagyobb összefüggő fenyőtömböket is létrehozta fatermesztési céllal*.

Azt már dr. Járasi Lőrinc ny. Aerdőrendezési igazgató, az ismert erdészettörténész világította meg a múlt erdőgazdálkodásával kapcsolatos ismeretei alapján, hogy 1945, sőt 1948 előtt a *szűprobléma nem létezett a Zemplénben*. Az 1950-es évek elején történtek azután olyan szakszerűtlenül végrehajtott nagyméretű fakitermelések, amikor a töről leválasztott fenyőanyag tetemes részét később dolgozták fel, és a tízezer köbméteres nagyságrendben lekérgezetlenül heverő faanyagban tömegével szaporodott el a szű.

Vannak, akik azt vetik fel, hogy mi hasznuk van a szép duglasz-

fenyveseknek, ha a faanyaguk jószerével semmit sem ér? No, de nem régi szakmai alapelvünk, hogy évszázadra szóló fafajmegválasztási döntéseket nem szabad pillanatnyi piaci szempontok alapján hozni? Száz évvel ezelőtt még a bükk is értéktelen fafajnak számított, a tölgyhöz viszonyítva mindenképpen.

Vannak, akik megkérdőjelezik a duglaszfenyő hazai létjogosultságát. Íme, egy 105 éves zempléni válasz! (Fotók: Halász Gábor)

Ez a tölgy – bükk viszony, mint téma a mostani terepi tanácskozáson is megjelent. A zempléni kollégák elmondták, hogy jó tölgy-makk termés már kb. húsz év óta nem volt a tájon. Ugyanakkor a *bükk hatalmas vitalitásról tesz tanúságot*, gyakrabban terem és jól újul fel, s több évtizedes megfigyelés szerint *túlnövi, maga alá gyűri a tölgyet*. Csak sorozatos nevelővágásokkal sikerül a bükkös-tölgyesekben (vagy tölgyes-bükkösökben?) a tölgy jelenlétét, megfelelő elegyarányát biztosítani. Kérdezhetnénk ezzel kapcsolatban: de miért kell piaci szempontok miatt a természettel szembeszállni (mit szólnak ehhez a „Pro Silva” tagjai)?

A terepi bejárás során alkalmunk volt további szép és gondosan ápolott bükk-újulatokat, valamint kefesűrű, teljesen zárt bükk fiatalost is megtekinteni.

Magyar János akadémikus elégedetten állapította meg, hogy a mai zempléni erdészutódok nem hoznak szégyent tanítómesterükre, és jól sáfarkodnak a nagynevű elődöktől kapott örökséggel.

Dr. Király Pál

ÉVFORDULÓK

Százhetven éve, 1832-ben halt meg dr. Wilckens Henrik Dávid, a Selmecbányán 1808-ban megindított magyar erdőmérnökképzés első professzora.

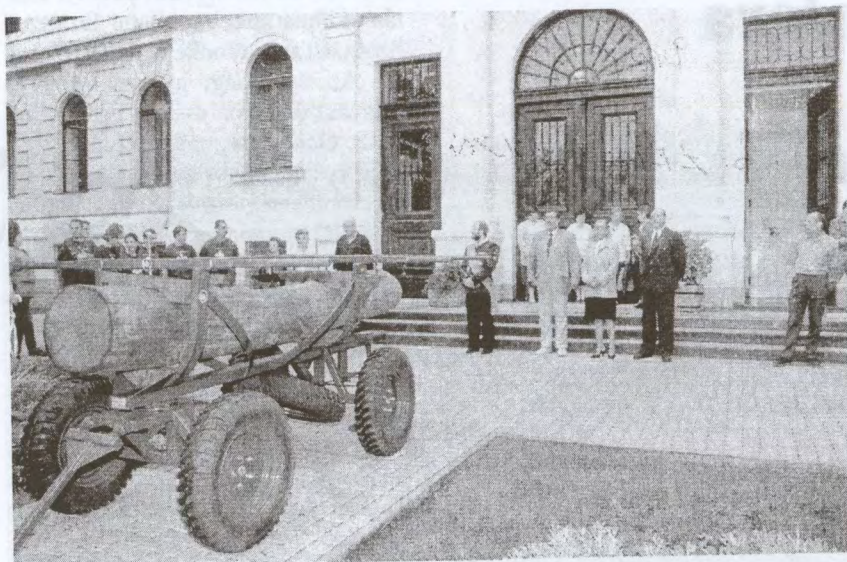
Százötven éve, 1852-ben alkották meg az osztrák birodalmi erdőtörvényt, amelyet azután 1857-ben császári nyíltparancs egész Magyarországra is kiterjesztett.

Száznegyven éve, 1862-ben indította meg Selmecbányán az „Erdészeti Lapok”-at Wagner Károly és Divald Adolf akadémiai (segéd)tanár.

Kettőszáz éve, 1802-ben született a legnagyobb magyar matematikus, Bolyai János. Neve úgy kötődik az erdészethez is, hogy atyja, Bolyai Farkas – maga is híres matematikus és polihisztor – 15 évi marosvásárhelyi professzorkodás után az erdélyi kamarai erdők főfelügyelői állására pályázott. Ennek érdekében autodidakta módon, mintegy 40 német nyelvű szakkönyv feldolgozása révén erdészeti szakemberré képze ki magát. Nem rajta, hanem a nagyhatalmú Metternich hercegen múltott, hogy nem ő nyerte el az erdőfőfelügyelői állást.

k.p.

Rönktolás Sopronból Miskolcra

Sopronból a rektorátus elől egyetemi vezetők indították a rönköt hosszú útjára

Bányászat, kohászat és erdészet: két ősi testvérszakma; a barátság gyökerei még a feledhetetlen selmecbányai Alma Materig nyúlnak vissza. Az 1735-ben ott alapított bányatiszt-képző iskolán már tanítottak erdészeti ismereteket is az ifjú montanisztikusoknak azért, hogy a föld egyre mélyebb rétegeibe kényszerülő bányaművelés és a kohók szinte kielégíthetetlen faéhsége biztonságosan, folyamatosan, szakszerűen kielégíthető legyen.

Amikor a nagy királynő, Mária Terézia az iskolát akadémiai rangra emelte, szabályzatának, a "Systema"-nak záradékában külön kiemelte, hogy „az erdők művelésére is különös gonddal legyenek”.

Így is történt, mígnem – már I. Ferenc király uralkodása alatt – létrehozták ugyancsak Selmecen az önálló Erdészeti Tanintézetet. A bánya-, kohó- és erdőmérnökhallgatók azonban a tantárgyak jórészét továbbra is közösen hallgatták professzoraiktól. A tanórák után pedig közösen mulatták az időt a legendás emlékü selmeci diákhagyományokkal a diákkamarákban vagy a városi kocsmákban, esetleg a kávéházban.

Nem változott a közös diákéletnek ez a menete a főiskolának 1919-ben Selmecről Sopronba történt menekülése után sem, egészen

1949-ig. Ekkor azonban az állami akarat szétszakította az ősi szakokat: megkezdődött a Bánya- és Kohómérnöki Kar átköltözése Miskolcra. A régi hagyományok legfőbb őrzője, az akadémikusok-főiskolások 1879-ben alapított Ifjúsági Köre pedig még 1948-ban feloszlatta önmagát a politikai viszonyok nyomása alatt.

Az emberi lélekbe évszázados gyökerekkel belekapaszkodó érzéseket azonban nem ilyen könnyű szétszakítani. Az ősi barátság és összetartozás érzése, a közös múlt emléke tovább élt a diákszívekben és meg-

mutakozott a különböző kerek számú évfordulók alkalmából megrendezett évfolyamtalálkozókon és szakestélyeken. S parázsolt a zsarátnok a hamu alatt azokban a térségekben, vidéki városokban is, ahol nagyobb számú bányász, kohász és erdész szakember élt, dolgozott együtt. Az 1960-as évek második felétől pedig szaporodtak az országos jellegű közös megmozdulások is. Ebben a két tanintézet: a soproni és a miskolci egyetem mellett fontos szerepe volt a két szakma ugyancsak régi társadalmi szervezetének is. Vagyis az 1866-ban alapított Országos Erdészeti Egyesületnek, és az 1892 óta fennálló Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesületnek.

A közös múlthoz való ragaszkodás és a barátság megható tanújelét adták a miskolci egyetem hallgatói, amikor 1989-ben négy bányamérnök-hallgató egy bányászcsillát többhetes erőfeszítéssel közúton áttolt Miskolcra Sopronba. Komisz munka lehetett, nagy fizikai és lelki teljesítmény volt.

Az Erdőmérnöki Kar hallgatói idén elhatározták, hogy a baráti-testvéri gesztust valami hasonlóval viszonozzák. Ámde nem csillát, hanem – erdészekhez illően – egy jól megtermett farönköt tolnak át szintén közúton Sopronból Miskolcra.

Folytatása a 16. oldalon

Budapesten az FVM árkádjai alatt többek között Barátossy Gábor (a képen jobb oldalon), az Erdészeti Hivatal elnöke is elhelyezte a rönkön emlékszalagját

Rönktolás Sopronból Miskolcra

Miskolcon, az egyetemi város parkjában már emlékműként felállítva hirdeti a rönk a bányászok, kohászok és erdészek örök barátságát
(A képek Zétényi Zoltán felvételei.)

Folytatás a 15. oldalról

A kb. 3 méter hosszú és mintegy 30 cm átmérőjű lekérgezett tölgyrönköt Szilágyi Jenő erdélyi fafaragó szakmai motívumokkal díszítette, majd egy gumiabroncs kerekeken gördülő kocsiszerkezetre helyezték, amelyre tolókarokat is szereltek. A rönköt, pontosabban a rönkhordozó kocsit toló egyetemista lányok és fiúk sötétzöld színű „egyenpólót” viseltek, a mellrészén az erdészcsillaggal, a háton pedig a vállalkozás szponzorainak a nevét feltüntető feliratokkal. A fiatalok csoportját Ihárosi Péter, a hallgatói önkormányzat (HÖK) elnöke vezette.

A rönköt Sopronból a rektorátus épülete elől egyetemi vezetők, élükön dr. Faragó Sándor mb. rektorral indították útjára. Majd Kópháza, Nagycenk, Fertőszentmiklós, Csorna, Nagyigmánd, Vértesszőlős, Herceghalom, Budaörs útvonalon érkezett Budapestre, a Kossuth térre. Itt ünnepélyes külsőségek között fogadták az erdészeti országos szerveinek képviselői a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium árkádjai alatt, élükön az FVM Erdészeti Hivatal elnökével, Barátossy Gáborral. A szervezetek képviselői külön-külön néhány meleg mondattal méltatták a

vállalkozás jelentőségét, gratuláltak a rönktolás megpróbáltatásait-fáradalmait vállaló fiataloknak és felerősítették a rönkre emlékszalagjukat.

A köszöntők között volt Herczeg Miklós, szakszervezetünk főtitkára is, aki az EFDSZ részéről arany színű fonállal hímzett, szép, értékes zöld szalagot helyezett el a rönkön.

A vállalkozás célját és történelmi háttérét az egész kis ünnepséget megszervező és lebonyolító Zétényi Zoltán erdőmérnök, az Állami Erdészeti Szolgálat sajtófőnöke ismertette.

Az ünnepség: a magnózene, a Bányászhimnusz és az Erdészhimnusz eléneklése, a vadászkürtösök szép és harsány szignáljai persze némi csődületet is okoztak a környéken. S ezáltal ugyancsak némi izgalmat is a Kossuth tér rendje és biztonsága fölött éberen őrködő, a köztéri tömegmozdulásokra, csoportosulásokra érzékeny rendőrök körében. Mindazonáltal mindebből nem keletkezett semmilyen bonyodalom.

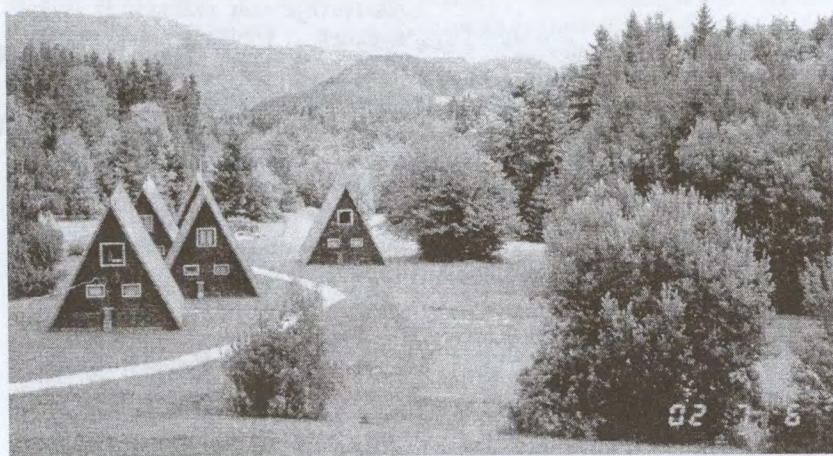
A rönk a Kossuth teret elhagyva még egy kis kitérőt tett az Országos Erdészeti Egyesület közeli, Alkotmány utcai egykori székháza irányában, ahol Apatóczy István alelnök üdvözölte a csapatot, majd a Kőbányai út, Péceli út vonalán kijutott a fővárosból. Pécel, Isaszeg, Gödöllő, Hatvan, Gyöngyös, Mezőkövesd, Emőd voltak a rönktolás további főbb állomásai, mígnem megérkezett végcéljához, Miskolcra, az egyetemi városba. Ott szintén megfelelő reverenciával fogadták az egyetem hallgatói, vezetői és más vendégek, közöttük Cserép János, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke is. A rönköt az egyetem parkjában állították fel és elhelyezték rajta az emlékszalagokat.

K.P.

Boros Jenő fotója a „Népszabadság” 1989. augusztus 16-i számából, a miskolci bányamérnök-hallgatók akkori Miskolc-Sopron közötti „csilletúrájáról”.

Egy nyári emlék: Tajov

Táborunk lát képe fátrai háttérrel
(A képek a szerző felvételei)

Ebben az évben már a nyolcadik alkalommal rendezte meg szakszervezetünk a gyermeküdülést Szlovákiában, az Alacsony-Tátra festői szépségű hegyei között levő üdültáborban, Besztercebánya közelében, Tajovban. (Az első gyermekcsoport 1995-ben érkezett ide.)

Egy meleg szombati napon délben vágtunk neki autóbusszal Budapestről a Szlovákiába vezető útnak. Parassapusztánál zökkenőmentes útlevélezés után léptük át az országhatárt, és az alkonyati órákban érkezünk meg az üdülbe. A szobaelosztás és a vacsora után az utazás fáradalmaitól kissé elpilledve térünk nyugovóra.

A következő nyolc nap programja a következőképpen alakult.

Reggel negyed nyolckor volt az ébresztő, ami után természetesen tisztálkodás, majd a reggeli torna következett.

A délelőtti programunk sorversenyeket, ügyességi feladatok megoldását jelentette. Ha távolabbi kirándulásra mentünk, mindig délelőtt bonyolítottuk le. Például egy alkalommal felderítettük Tajov községet, máskor besztercebányai városnézésen vettünk részt. Kiadós kirándulásokat tettünk a környékbeli hegyekben, szép fenyvesekben is.

Délben került sor a bőséges ebédre. Egyet-kettőt megemlékezésteleinkből. Ilyen volt a „hajrá leves” (egymás között így neveztük a vegyes zöldséglevest), amit sült hús követett a szinte

szlovák nemzeti eledelnek számító knédlivel és savanyúsággal. Egy másik déli menü: krumplileves és pörkölt galuskával.

Ebéd után csendes pihenőn hevertük ki a délelőtti foglalkozás és az ebéd fáradalmait.

Három órakor kezdődött a délutáni program. Ekkor került sor a focimeccsre és más sportvetélkedőkre, ügyességi játékokra. Például két alkalommal megmérkőztünk szlovák üdültársainkkal, amikor is egy alkalommal szlovák barátaink győztek, egy alkalommal pedig mi.

A sok mozgás után jól esett a vacsora, ami mindig meleg ételt jelentett.

Hét órától 21.30-ig terjedt az esti program: diszkó, ún. activity-játék, biliárdozás, fagyis palacsinta evés, tv-nézés stb.

Mozgalmas napjaink 21.30 órakor értek véget a takarodóval.

Érdemes megemlíteni, hogy a csoportos vetélkedőket három csoportra bontva bonyolítottuk le: I. Banderiális IQ tehene. II. Az erdő őrei. III. Gördülő vitaminyók. A kilenc nap versenyének, vetélkedőinek összesített pontozása alapján az I. számú csoport került az első helyre.

Mint minden korábbi tábornak, úgy az ideinek is kiemelkedő élménye volt a tábornak, vidám kolbász-sütéssel fűszerezve.

A sok érdekes, izgalmas közös élmény hatására gyorsan kialakult a ba-

ráság az ország különböző részeiről jött 41 gyerek között. Így szinte észre sem vettük, hogy elröppent ez a kilenc nap, és roppantul sajnáltuk, hogy már haza kell utaznunk. Mégis nagyon örültünk, amikor hazaérkezve Budapestre, megpillantottuk a bennünket váró hozzátartozóinkat.

Elbúcsúztunk csoportunk kedves vezetőitől: Herczeg Miklósnétól és Csikesz Rezsőnétől, a két Erzsike nénitől, valamint Herczeg Szilvitől, akik szerető gondossággal irányították és felügyelték tábori életünket. Majd egymástól is búcsút vettünk azzal a reménnyel, hogy jövőre ismét viszontlátjuk egymást. Azután kilenc feledhetetlen szép tajovi nap emlékével térünk haza otthonunkba.

Befejezésül, íme, az üdültáborozáson részt vett gyerekek névsora:

Balogh Éva, Barkóczi Zoltán, Bognár Erika, Borbély Ádám, Botos Zolt, Csóré Balázs, Derján Anita, Derján Emese, Erdősi Dóra, Erdősi Nóra, Farkas Brigitta, Farkas Nikolett, Gergely Roland, Géczi Gergely, Horváth Máté, Jurecska Mátyás, Kajáti Krisztián, Karádi Gergely, Klimó Csaba, Kranicz Ádám, Kriszton Csilla, Lázár Lili, Major Zsófia, Naszladi Georgina, Naszladi Regina, Nádasdi Ferenc, Németh Tímea, Németh Zoltán, Packosz Nikosz, Pecsenye Máté, Rácz Barbara, Rácz Eszter, Seres Tamás, Simsik Bernadett, Szabó Klára, Szarvas Emília, Szarvas Luca, Takács Máté, Takács Tamás, Varga Dani és Varga László.

Karádi Gergely

Herczeg Szilvi vezényletével folyik a kolbász-sütés

Faiparunk legújabb kori története

Ritkán alkalmazhatjuk a „hézag-pótló mű” jelzőt egy-egy irodalmi alkotásra. Ha azonban valamire ráillik, akkor dr. Tóth Sándor László okl. faipari mérnök, FVM főtanácsos „A fafeldolgozás 1945 után” című művéről bizvást írhatjuk, mert hasonló átfogó, összefoglaló mű még nem jelent meg faipari szakirodalmunkban a címben jelzett korszakról. (Értékes kisebb történeti tanulmányokat természetesen publikáltak.)

A szerző szerénységére, reális történelemértékelő érzékére jellemző az alcím: „Fejezetek a fa- és bútortörténetéből 1945-től az ezredfordulóig Magyarországon”. Tisztában van tehát azzal, hogy kimeríthetetlenül mély a múltnak kútja, és dőre törekvés volna teljességének megírására törekedni.

A 382 oldal terjedelmű, 150 ábrával, közöttük több szép színes belívről díszített kötetet az Agroinform Kiadó és Nyomda jelentette meg a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, valamint további 23 vállalat és intézmény támogatásával.

(A szerzőnek az iparág 1945 előtti történetét tárgyaló első kötete 1999-ben jelent meg.)

*

A művet szerzője két fő részre osztotta. Az első, általános részben a faipar szakágazataiban 1945 után végbement folyamatokat, főbb eseményeket tárgyalja. Mégpedig a magyar gazdaság fejlődéstörténetébe ágyazva, azzal szoros összefüggésben. Jelleget tekintve azonban talán mégsem az oknyomozó, hanem inkább az ún. pozitivisták történetírás körébe sorolhatnánk a művet. Ami azt jelenti, hogy feltárja és tárgyilagosan rögzíti a történelem menetét, hatást gyakorolt, annak vonulatát jelző eseményeket, rámutat a közöttük fennálló összefüggésekre is. De nem (vagy csak elvétve) bocsátkozik valamiféle történetírói preconcepció, előre felállított szempont, mérce szerinti kommentálásukba, kritikai értékelésükbe. S ez így is helyes ilyen esetben, amikor a történelmi közelmúlt-ról, sőt mondhatni jelenről van szó. Hiszen nap mint nap tapasztalhatjuk,

hogy még mennyire megosztott a társadalom is ennek a korszaknak a megítélésében.

*

Érdekes szerkesztési megoldása, hogy a fejlődési szakaszokat szemléletes módon verbális táblázatokba foglalva mutatja be: a magyar sorsfordulókat, azok jellemzőit, és a nyomukban járó változásokat. Ugyanígy az iparág fejlődési változásait is, a kézi megmunkálástól kezdve a gépsorok alkalmazásán át, egészen a legújabb elektronizációig. A mondani-való hasznos tömörítést szolgálja a többi (szám szerint összesen 61) táblázat is: statisztikák a kisiparról, a vállalatokról és ipartelegekről, a foglalkoztatottak számáról stb.

*

A szerző alaposan kiterjesztette a figyelmét a termelőmunka szellemi infrastruktúrájára: a kutató-fejlesztő-vizsgáló intézetek, a szakoktatás, szakirodalom, szakmai hagyományok, érdekvédelmi és érdekképviselői szervek, szakgyűjtemények, szakkiállítások történetére is. (Utóbbiak elemzésének különösen nagy teret szentelt.) Ezeket az anyag részeket kitűnően élénkítik a szakmai filatélia, kisgrafika (gyufacímke stb.) és numizmatika alkotásait bemutató, már említett, fényes műnyomópapírra nyomtatott szép színes betétek. Színes belvéket ezen a témakörön túlmenően is elhelyeztek a könyvben szép ábrákkal, amelyek száma a többségében fekete-fehér képekkel együtt 150-re rúg. A képeken általában üzemszarnokok és más üzemi épületek, gépek, termékek, vállalati emblémák stb. láthatók. Talán célszerű lett volna néhány portréfotót is elhelyezni kiemelkedő személyiségekről, bár ez kétségtelenül kényesebb feladat.

*

Igen értékesek a pontos hivatkozások azokra a korabeli jogszabályokra, amelyek a tárgyalt korszakban különösen meghatározták az iparág történetének menetét, de ugyanígy összefüggéseiben rögzíti a

szerző a rendszerváltás évtizedét is a jogszabályok tükrében. Bár a középkori és idősebb generáció személyes résztvevője volt ezeknek az eseményeknek, folyamatoknak, utólag mégis nehézkes emlékezetből pontosan rekonstruálni a meghatározó időpontokat és intézkedéseket.

Ugyancsak igen hasznos, hogy a szerző a könyvben a „helyére tesz” több, a napi szóhasználatban közszájon forgó, de helytelenül alkalmazott kifejezést. (Egy ilyen nyelvi lektor időnként reánk is ránk férne.)

*

Mind az erdészek, mind a faiparosok számára különösen érdekesek lehetnek azok az anyagrészek, amelyek elemzik a két ágazat (szerintünk nem mindig felhőtlen) kapcsolatát, két verbális diagrammal is szemlélítve (116-123. oldal). A szerző bemutatja például a dendromassza értékesülésének, a különböző feldolgozási fázisokon történő átvándorlása során végbemenő értéknövekedésének számítási módszerét, történelmileg és közgazdaságilag alátámasztva a vertikális termelési szerkezet indokoltságát.

*

Amíg az 1948. évi államosítás utáni négy évtized a termelési, technikai stb. koncentráció korszaka volt, addig ezzel szemben az 1990 utáni évtized a gyors decentralizációé, mondhatni a korábbi struktúra szétforgácsolódásáé. A szerző részletesen bemutatja a privatizációt és következményeit, az egyes vállalatok, gyárak utódszervezeteit és azok sorsát, az egyre nagyobb szerephez jutó szövetkezeti és kisipar sorsának alakulását, de rámutat a vezető cégek további szerepére is a technika fejlesztésében. Bemutatja az iparág átstrukturálódását és érzékelteti a külföldi tőke behatolásának hatását is. (Egy évtized alatt több, mint kétezer új vállalkozás jött létre.)

A mű második, üzemtörténeti főrésze: sokszínű cégtörténet. Ebben 24 fűrész- és lemezüzem, 2 gyufagyár, 10 szövetkezet, 5 vegyes faipari vállalat, 6 több telephelyes nagyvállalat,

12 bútorgyár, épület-asztalos- üzem és fakeskedelmi vállalat történetét írta meg a szerző, részben meglevő feldolgozások, részben felkutatott iratanyagok, szaklapokban megjelent egykori tudósítások stb. alapján, bőséges forrásmegjelöléssel.

A kötet használhatóságát névmutató fokozza, valamint magyar és angol nyelvű összefoglalás zárja (utóbbi Tóth Veronika fordításában).

*

Nem egyszer hangoztatott igazság: a múltba tekintés akkor ér valamit, ha a jelen számára segíti a jövőbe látást. Dr. Tóth Sándor László nem mulasztotta el ezt sem, mert történetének végére, napjainkig érve már kitekint a jövőbe is. A szakma jövőképéről írt fejezetben kifejti ezzel kapcsolatos következtetéseit, amelyeket egy mondatban így lehet összefoglalni: az Európai Unióba történő belépésünk és a globalizáció gyökeres változást fog hozni a fagazdaság életében is. Mi pedig könyvismertetőnk befejezéséül tegyük hozzá: ez már egy új fejezete lesz a magyar faipar – reméljük, soha véget nem érő – történetének.

Dr. K.P.

Faipari cím- és terméktár, 2002

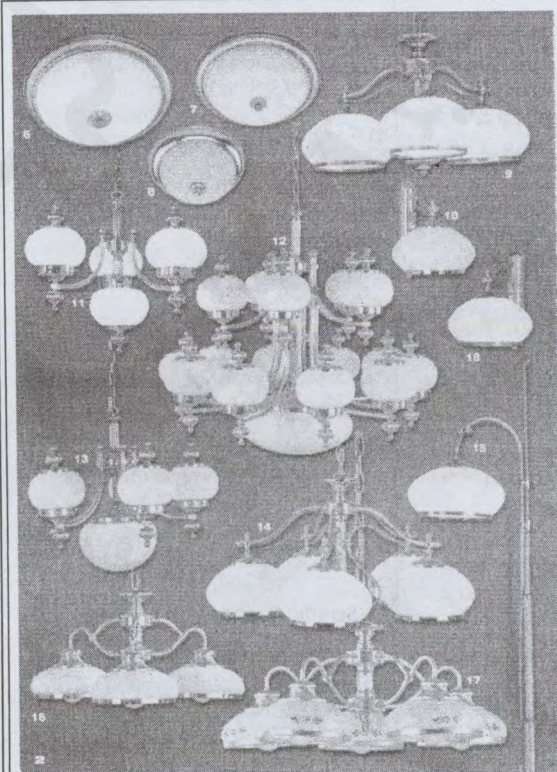
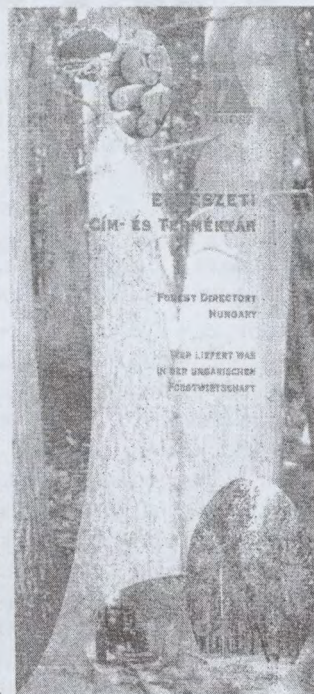
Kitűnő szolgálatot tesz – 1994 óta – a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSZ) titkársága nemcsak tagságának, hanem az egész magyar erdőgazdaságnak és faiparnak szakmai címjegyzékeinek összeállításával és közreadásával. Olyan gazdag információforrást jelentenek ezek, amelyeket a gazdasági élet szereplői ma már egy napig sem nélkülözhetnek. Jó hasznukat veszik az intézményi, államigazgatási szférában tevékenykedők is.

A legutóbb a múlt évben kiadott Erdészeti Cím- és Terméktár után ebben az évben a szövetség megjelentette a Faipari Cím- és Terméktárat is. A korábbi kötetektől eltérő formátumú, kb. 14 x 31 cm átmérőjű nyomtatott kötetben az adatokat elektronikus adattárolón, CD-lemezen is mellékeltek. Ez a FAKAT-Komplex CD egyetlen kis kompaktlemezen mintegy 8.400 vállalkozás és még sok más szervezet adatait tárolja. Előnye, hogy az első megvásárlás (szövetségi tagoknak ára 7.000,-, másoknak 15.000,- Ft.) után negyedévenként aktualizálható, bővíthető a Fagazdasági Céginformációs Marketing Adatbázis számítógépes futtatása alapján, jóval kevesebb árért.

A jelenlegi nyomtatott katalógus (a FAKAT-FA 2002) három fő fejezetre oszlik: 1.

Tevékenységszempontok szerinti listák (pl. keménylombos fűrészáru, parkettfríz, bérfűrészelés, faipari gépjavítás stb.). 2. Betűrendes céglista (a cégek emblémájának bemutatásával). 3. A magyar feldolgozó ipar főbb jellemzői számos grafikonnal és diagrammal szemlélítve, angol nyelvű változatban is. Ez a fejezet olvasmányának is érdekes, még szakmán kívülálló, de az iparág iránt érdeklődő számára is.

Dr. K.P.

A MOLECZ-CÉG

Ausztria

legnagyobb lámpagyártó és forgalmazó vállalata.

900 m²-es budapesti bemutatóteremében

8.000 különféle világítástechnikai ötlettel találkozhat.

Nagy választék van lámpabúrákból,
ernyőkből és más csilláralkatrészből.

Cím: Molecz Fény Csilláruháza 1113 Budapest,
Karolina út 17. Tel.: (1) 385-2212

Megállapodásunk alapján szakszervezeti tagjaink az alábbi kedvezményt kapják:

5 % 20.000 Ft.-os értéktől, vásárlásonként
10 % 100.000 Ft.-os értéktől, vásárlásonként
15 % 150.000 Ft.-os értéktől, vásárlásonként

A vásárlásnál igazolni kell a szakszervezeti tagságot,
és ismerni kell a törzsvásárlói kártya számát
(ebben segítséget nyújt az EFDSZ).

HÍREK

A Nemzeti Földalapról szóló 2001. évi CXVI. törvényt az Országgyűlés a 2002. évi XXIV. törvénnyel módosította július 16-i ülésnapján. Ennek alapján a köztársasági elnök 134/2002. (VIII. 12.) KE számú határozatával a létrehozott Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnökévé – a miniszterelnök javaslatára – Benedek Fülöpöt, az FVM címzetes államtitkárát 2002. augusztus 1-jei hatállyal hatévi időtartamra kinevezte. Egyik elnökhelyettesévé a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter Halász Gábor erdőmérnököt, az Állami Erdészeti Szolgálat központjának eddigi szaktanácsadóját nevezte ki 2002. szeptember 15-től szintén hatévi időtartamra. A Nemzeti Földalap működését ellenőrző öttagú bizottság erdész tagjává (érdekképvisleti szervezetek javaslata alapján) Prof. dr. habil. Mészáros Károly erdőmérnököt, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karának intézetvezető tanárát és jelenlegi dékánját választotta az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága.

*

Újra jár a kisvasút. Nagybörzsönyben 1907-ben építették azt a 600 mm nyomtávolságú erdei vasutat, amely azután az 1960-as évekig szolgálta a faanyag-, kő- és munkásszállítást. Ezt követően az üzemeltetést beszüntették. Az 1980-as években történt egy erőfeszítés a korlátozott közforgalom beindítására turisztikai célból, de elegendő pénz hiányában ez rövid életű volt. Ebben az évben ismét hozzáfogtak a felújításhoz, aminek az eredményeként szeptemberben

Címképünkön: Cserép János, az Északerdő Rt. vezérigazgatója, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke elhelyezi az emlékszalagokat a Sopronból Miskolcra közúton áttolt és ott az egyetemi város parkjában emlékműként felállított tölgyrönkön. Az eseménnyel kapcsolatos írásunk a 15. oldalon olvasható. (Zétényi Zoltán felvétele.)

Egy gyertya, egy szál virág

„Még nyílnak a völgyben a kerti virágok...” – idézhetnénk halhatatlan költőnk örökszép sorait talán még október vége felé is. A megtéveszthetetlen naptár azonban könyörtelenül mutatja: itt van már a november és vele együtt mindjárt az elején Halottak Napja.

Szinte nem akad ember, aki fel ne kerekedne ebből az alkalomból, hogy felkeresse a temetőt, hogy elhelyezze a szeretet virágait egykori szeretteinek hamvainál és gyertyát, mécsest gyújtson emlékezetükre. Ha máshol nem – mert nyughelyük távoli vagy ismeretlen, talán nincs is – hát a közös keresztnél.

De ki tesz le virágot, ki gyújt lángot azoknál az emlékhelyeknél, amelyek az erdők mélyén hallgatnak szerte az országban: keresztek, kopjafák, oszlopok, süppedt sírhantok, emléktáblák és más emlékművek lábánál? Az erdei munkában szerencsétlenül járt munkások, kötelességük teljesítése közben életüket vesztett erdészek, orvvadászokkal vívott tűzharcban elesett vadőrök, ismeretlen katonák és sok más ember tragikus halálának többnyire elhagyott jelei ezek.

Memento, homo! Emlékezz, ember! Jusson „azoknak” is egy gyertya, egy szál virág. Holnap talán már Te következelsz...

k.p.

nyolckilométeres szakaszon ismét végig futhatott a C 50 típusú motormozdonnyal vontatott első szerelvény. A vonalszakaszt Kóródi Mária környezetvédelmi és vízügyi miniszter nyitotta meg Harrach Péter, az Országgyűlés alelnöke és Faragó Hilda, a Miniszterelnöki Hivatal osztályvezetője közreműködésével.

*

Szakmai emlékművek. Sopronban az egyetemi botanikus kertben a Faipari Mérnöki Kar alapításának 40. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségsorozat keretében felavatták dr. dr. hc. Szabó Dénes (1910-1993) és dr. dr. hc. Winkler Oszkár (1907-1984) professzor, a Kar első és második dékánja mellszobrát. Budakeszin a C.I.C. székháza előtti szoborparkban szép ünnepség keretében leplezték le Maderspach Viktor (1875-1941) neves vadász és vadászati szépíró mellszobrát, Tóth Dániel szobrászművész alkotását. Ágfalva községben emlékművet állítottak az 1921. szeptember 8-án itt vívott csata és a népszavazás emlékére, amely eldöntötte Sopron és környéke Magyarországhoz tartozását.

*

A FAGOSZ, vagyis a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség a már régóta megszokott helyen, a Siófok-balatonszéplaki Ezüstpart Hotelben bonyolította le a XXIII. Faipari és Fakereskedelmi Konferenciát.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XII. évfolyam 4. szám.

Kiadja:
az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete
1061 Budapest, Jókai tér 9.
Tel.: 331-4369; Fax: 374-3025

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós üv. főtákar
A Szerkesztő Bizottság:
Barta László, Fritsch Ottó,
Gilicze Péter
Herczeg Miklós (elnök)

A szerkesztésben közreműködik:
Dr. Király Pál

Nyomda:
CERBERUS Nyomdaipari Könyv- és Lapkiadó Kft.
1066 Budapest, Lovag u. 14.
Tel.: (06) 1-302-5154
Felelős vezető:
Schmidt Gábor ügyvezető igazgató
A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.
Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.